

HE 104/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyvistä laeista annetun hallituksen esityksen (HE 61/2018 vp) täydentämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyviksi laeiksi.

Täydentävässä hallituksen esityksessä ehdotetaan teknisiä muutoksia alkuperäiseen hallituksen esitykseen. Erityisesti muutokset koskevat tiettyjä eduskunnan jo hyväksymiä lakiehdotuksia sekä lakiehdotusten johtolauseiden muutoksia.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että maakuntauudistusta koskevat viittaukset tai tekstiosuudet poistetaan lakiehdotuksista. Sen sijaan esityksen tiettyihin lakiehdotuksiin lisättäisiin maininnat yhteistyöstä maakuntien liittojen kanssa. Viittaukset oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) esitetään muutettavaksi viittauksiksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Viittauksia EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen poistettaisiin siltä osin kuin niitä voidaan pitää tarpeettomina. Tieliikennelaista annetun hallituksen esityksen (HE 180/2017 vp) liitelakeihin perustuvia säännöksiä muutetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä vastaavaan muotoon. Lisäksi esitykseen lisätään tieliikennelakia (267/1981) koskevat muutosehdotukset.

Merimieseläkelakia koskeva lakiehdotus, pelastuslakia koskeva lakiehdotus ja poliisilakia koskeva lakiehdotus ehdotetaan poistettaviksi esityksestä.

Maakuntauudistuksen liikennettä koskevat henkilö- ja tehtäväsiirrot on tarkoitus tuoda eduskunnan käsiteltäväksi erillisellä hallituksen esityksellä syksyllä 2018.

Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	8
1 JOHDANTO.....	8
2 ESITYKSEN KESKEISET EHDOTUKSET.....	8
3 ASIAN VALMISTELU JA RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	12
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	12
1.1 Laki Liikenne- ja viestintävirastosta.....	12
1.2 Laki Liikennevirastosta 862/2009.....	12
1.3 Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanosta sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta.....	12
1.4 Ajokorttilaki 386/2011.....	13
1.5 Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013.....	13
1.6 Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008.....	13
1.7 Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä 958/2013.....	13
1.8 Ajoneuvolaki 1090/2002.....	14
1.9 Ajoneuvoverolaki 1281/2003.....	14
1.10 Alkolukkolaki 730/2016.....	14
1.11 Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta 1121/2005.....	14
1.12 Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä 1686/2009.....	15
1.13 Alusliikennepalvelulaki 623/2005.....	15
1.14 Laki alusturvallisuuden valvonnasta 370/1995.....	15
1.15 Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 485/2004.....	15
1.16 Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta 1206/2004	15
1.17 Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta 97/2017.....	16
1.18 Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista 1712/2015.....	16
1.19 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC- säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaatamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta 40/2015.....	16
1.20 Ilmailulaki 864/2014.....	16
1.21 Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta 960/2013.....	17
1.22 Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä 535/1998.....	17
1.23 Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla 1186/2009.....	17
1.24 Laki laiva-apteekista 584/2015.....	18
1.25 Laivavarustelaki 1503/2011.....	18
1.26 Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 1171/2010.....	18
1.27 Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009.....	18
1.28 Laki lentoasemaverkosta ja -maksusta 210/2011.....	18
1.29 Laki lentoliikenteen päästökaupasta 34/2010.....	18
1.30 Laki lentoliikenteen valvontamaksusta 1249/2005.....	19
1.31 Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 503/2005.....	19

HE 104/2018 vp

1.32	Laki liikenneturvallisuusmaksusta 471/2016.....	21
1.33	Laki liikenteen palveluista 320/2017	22
1.34	Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta 478/2017	24
1.35	Luotsauslaki 940/2003	24
1.36	Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta 694/2006.....	24
1.37	Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista 1038/2009	24
1.38	Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä 690/2010	24
1.39	Merenkulun ympäristönsuojelulaki 1672/2009.....	25
1.40	Merilaki 674/1994.....	25
1.41	Merimieseläkelaki 1290/2006.....	25
1.42	Pelastuslaki 379/2011	26
1.43	Poliisilaki 872/2011	26
1.44	Laki polttoainemaksusta 1280/2003	26
1.45	Postilaki 415/2011	26
1.46	Ratalaki 110/2007	27
1.47	Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta 104/2011	28
1.48	Laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014.....	28
1.49	Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta 21/2014	28
1.50	Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä 991/2003	29
1.51	Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994	29
1.52	Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009	29
1.53	Valtion virkamieslaki 750/1994.....	29
1.54	Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä 276/2016	30
1.55	Vesihuoltolaki 119/2011	30
1.56	Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä 424/2014	30
1.57	Vesiliikennelaki 463/1996	30
1.58	Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta 1188/2014	31
1.59	Ympäristönsuojelulaki 527/2014	31
1.60	Tieliikennelaki 267/1981	31
2	VOIMAANTULO.....	32
	LAKIEHDOTUKSET	33
1.	Laki Liikenne- ja viestintävirastosta	33
2.	Laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta	35
3.	Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta.....	37
4.	Laki ajokorttilain muuttamisesta.....	41
5.	Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta	44
6.	Laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta	45
7.	Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta	46
8.	Laki ajoneuvolain muuttamisesta.....	48
9.	Laki ajoneuvoverolain muuttamisesta.....	53
10.	Laki alkoluokkolin muuttamisesta	55
11.	Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta....	56
12.	Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	57

HE 104/2018 vp

13. Laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta	62
14. Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta	65
15. Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	66
16. Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta	67
17. Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain muuttamisesta	68
18. Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta	69
19. Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	70
20. Laki ilmailulain muuttamisesta	71
21. Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	77
22. Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta	78
23. Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta	79
24. Laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta	81
25. Laki laivavarustelain muuttamisesta	82
26. Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta	83
27. Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta	84
28. Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta	86
29. Laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta	87
30. Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	88
31. Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta	89
32. Laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta	99
33. Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta	100
34. Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta	109
35. Laki luotsauslain muuttamisesta	110
36. Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	111
37. Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta	112
38. Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta	114
39. Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta	115
40. Laki merilain muuttamisesta	121
41. Laki merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta	122
42. Laki pelastuslain muuttamisesta	123
43. Laki poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta	124
44. Laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta	125
45. Laki postilain muuttamisesta	127

HE 104/2018 vp

46. Laki ratalain muuttamisesta	128
47. Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta.....	135
48. Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta	136
49. Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta	140
50. Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	141
51. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta	142
52. Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta	144
53. Laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta	147
54. Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	149
55. Laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta.....	150
56. Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta	151
57. Laki vesiliikennelain muuttamisesta	152
58. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	154
59. Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta	156
60. Laki tieliikennelain muuttamisesta	158
RINNAKKAISTEKSTIT	164
Laki Liikenne- ja viestintävirastosta	164
Laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta	166
Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta.....	169
Laki ajokorttilain muuttamisesta.....	175
Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta	181
Laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta	182
Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta ...	183
Laki ajoneuvolain muuttamisesta.....	185
Laki ajoneuvoverolain muuttamisesta.....	193
Laki alkolukkolain muuttamisesta	195
Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta.....	196
Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	197
Laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta	205
Laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta	210
Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	212
Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta.....	214

HE 104/2018 vp

Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain muuttamisesta	216
Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta	217
Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	219
Laki ilmailulain muuttamisesta	220
Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	230
Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta	231
Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta	233
Laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta	238
Laki laivavarustelain muuttamisesta	239
Laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta	240
Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta	241
Laki lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta	243
Laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta	244
Laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta	245
Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta	246
Laki liikenneturvallisuismaksusta annetun lain muuttamisesta	268
Laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta	269
Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta	281
Laki luotsauslain muuttamisesta	282
Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta	284
Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta	285
Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun 24 §:n muuttamisesta	287
Laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta	289
Laki merilain muuttamisesta	298
Laki merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta	300
Laki pelastuslain muuttamisesta	301
Laki poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta	302
Laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta	303
Laki postilain muuttamisesta	306
Laki ratalain muuttamisesta	307
Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta	318

HE 104/2018 vp

Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta	319
Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta	325
Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta.....	327
Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta	328
Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta.....	330
Laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta	334
Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta.....	336
Laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta.....	338
Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta	339
Laki vesiliikennelain muuttamisesta	340
Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	343
Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	346
Laki tieliikennelain muuttamisesta	350

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Hallitus antoi eduskunnalle hallituksen esityksen laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi niihin liittyvistä laeista (HE 61/2018 vp) 3.5.2018. Eduskuntakäsittelyn aikana tuli esiin tarve tehdä muutosehdotuksia lakiehdotuksiin erityisesti siksi, että tietyt esitykset eivät olleet edenneet eduskunnan käsittelyssä. Tämä koski maakuntauudistusta (HE 15/2017 vp) sekä hallituksen esitystä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 29/2018 vp).

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan uudistamisen tavoitteena on parantaa koko hallinnonalan kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin, kehittää ja vahvistaa hallinnonalan strategista ohjausta sekä saada synergiaetuja. Aivan keskeinen tavoite liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla on varmistaa ja lisätä asiakaslähtöisyyttä ja huomioida asiakkaiden tarpeet. Tämän vuoksi on tarpeellista, että virastouudistus tulisi voimaan vuoden 2019 alusta.

Maakuntauudistukseen liittyvät muutokset ehdotettuihin virastolakeihin ja liitelakeihin on tarkoitus tuoda eduskunnan käsiteltäväksi syksyllä 2018 erillisellä hallituksen esityksellä.

Täydentävässä hallituksen esityksessä esitetään poistettavaksi esityksestä merimieseläkelakia koskeva lakiehdotus (60. laki), pelastuslakia koskeva lakiehdotus (64. laki) ja poliisilakia koskeva lakiehdotus (65. lakiehdotus). Tieliikennelakia koskeva lakiehdotus esitetään lisättäväksi esitykseen.

2 Esityksen keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on alkuperäisen hallituksen esityksen mukaisesti, että laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta tulisi voimaan mahdollisimman pian. Muilta osin lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Esitetään, että valmistelevia toimenpiteitä ja järjestäytymistä varten uuteen Liikenne- ja viestintävirastoon voitaisiin nimittää pääjohtaja jo 1 päivästä marraskuuta 2018 alkaen. Alkuperäinen esitys oli 1 päivästä lokakuuta 2018 alkaen.

Esityksessä ehdotetaan, että maakuntauudistusta koskevat säännökset tai viittaukset poistetaan, erityisesti virastolaeista, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetusta laista sekä rata-laista. Sen sijaan esityksen tiettyihin lakiehdotuksiin lisättäisiin maininnat yhteistyöstä maakuntien liittojen kanssa.

Esityksessä ehdotetaan muutoksia koskien EU:n yleistä tietosuojasetusta (EU 2016/679)¹, joka tuli voimaan 25.5.2018. Viittauksia tietosuojasetukseen poistetaan niiltä osin kuin niitä on pidetty tarpeettomana. Osassa lakiviittauksista on kyse tiedoista, jotka viranomaisen saa valvottavaltaan yritykseltä eli lähtökohtaisesti kyse ei edes ole henkilötiedoista, vaan valvonnan kannalta merkityksellisistä tiedoista. EU:n tietosuojasetus sitoo viranomaisia, joten täl-

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus).

laiset säännökset eivät voi johtaa asetuksen vastaiseen toimintaan, ja siksi niitä ei ole muutettu.

Lakiehdotuksissa esitetään muutettavaksi käsite ”teknisen käyttöyhteyden avulla” ilmaisuksi ”rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti” niissä tapauksissa, joissa kyse on rekisteri- tai muun henkilötiedon luovutuksesta viranomaisen ja yksityisen toimijan kesken. Rajapinnat mahdollistavat tiedon saamisen helposti ja edelleen hyödynnettävässä muodossa. Tietojen saatavuutta parantamalla vahvistetaan toimijoiden tietopohjaa sekä vahvistetaan uutta toimintaa. Paremman tietopohjan avulla esimerkiksi markkinoille pääsy voi helpottua, kun kysyntää ja tarjontaa voidaan arvioida paremmin. Samoin kattavammat tiedot voivat auttaa analysoimaan ihmisten liikkumistarpeita ja ne mahdollistavat uusien tai entistä parempien palvelujen tarjoamisen koko maassa.

Esityksessä ehdotetaan alkuperäiseen hallituksen esitykseen teknisluonteisia muutoksia. Alkuperäisen hallituksen esityksen (HE 61/2018 vp) lakiehdotuksien viittaukset oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) ehdotetaan palautettaviksi voimassa olevaan muotoon eli viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Lisäksi alkuperäiseen hallituksen esitykseen sisältyvät tieliikennelain kokonaisuudistukseen sisältyvien liitelakien (ajokorttilaki ja ajoneuvolaki) säännökset palautettaisiin voimassa olevaan muotoon. Esitykseen lisätään tieliikennelakia (267/1981) koskevat muutosehdotukset. Eduskunnan käsiteltävänä ollut tieliikennelain kokonaisuudistus huomioidaan myöhemmin erillisellä hallituksen esityksellä, johon tehdään virastonimikkeitä koskevat muutosehdotukset. Täydentävä hallituksen esitys sisältää myös muutosehdotukset muutettavina olevien lakiehdotusten johtolauseisiin.

Lisäksi esityksen lakiehdotuksiin on tehty teknisiä muutoksia, jotka koskevat eduskunnan käsiteltävinä ja hyväksyttävänä olleita seuraavia hallituksen esityksiä: hallituksen esitys laiksi Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 34/2018 vp), hallituksen esitys MARPOL 73/78 yleissopimuksen VI liitteeseen tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (HE 42/2018 vp) ja hallituksen esitys liikesalaisuuslaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 49/2018 vp).

Esityksessä ehdotetaan alkuperäisestä hallituksen esityksestä (HE 61/2018 vp) poistettavaksi merimieseläkelain muuttamisesta annettu lakiehdotus, pelastuslain muuttamisesta annettu lakiehdotus ja poliisilain muuttamisesta annettu lakiehdotus.

3 Asian valmistelu ja riippuvuus muista esityksistä

Virastouudistusta koskeva täydentävä hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esitys on perustuslain 71 §:ssä tarkoitettu täydentävä esitys, joka tulee käsitellä yhdessä alkuperäisen hallituksen esityksen (HE 61/2018 vp) kanssa. Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 26/2018 vp). Kyseisellä hallituksen esityksellä ei ole vaikutusta tähän täydentävään tai alkuperäiseen hallituksen esitykseen (HE 61/2018 vp).

Virastouudistusta koskeva täydentävä hallituksen esitys oli lausuntokierroksella 28.6.–6.8.2018. Lausuntoja pyydettiin ensisijaisesti virastouudistuksen alkuperäisen hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä liikenne- ja viestintävaliokunnalle lausuntonsa antaneilta, minkä lisäksi esitys oli vapaasti kommentoitavana lausuntopalvelu.fi -portaalissa. Vastauksia saatiin yhteensä 34. Lausuntonsa antoivat: maa- ja metsätalousministeriö, opetus- ja kulttuuriministe-

riö, puolustusministeriö, sisäministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtioneuvoston kanslia, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Huoltovarmuuskeskus, Ilmatieteen laitos, Liikennevirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Oikeuskanslerinvirasto, Poliisihallitus, Tietosuojavaltuutetun toimisto, Viestintävirasto, Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Savon maakuntaliitto, Pirkanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Savon liitto, Satakuntaliitto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, Keskuskauppakamari, Linja-autoliitto ry, Metsäteollisuus ry, Palkansaajajärjestö Pardia ry, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry, Suomen Taksiliitto ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK, Yhteinen Toimialaliitto YTL. Liikenne- ja viestintäministeriössä laadittu lausuntoyhteenveto on saatavissa säädöshankkeen Hankeikkunassa (LVM052:00/2018).

Lausuntopalaute

Useat lausunnonantajat pitivät täydentävän hallituksen esityksen antamista kannatettavana. Esitetyt muutokset nähtiin perusteltuina muiden hallituksen esitysten etenemisaikataulussa ilmenneiden muutosten vuoksi sekä siksi, että virastouudistusmuutos voisi tulla voimaan samanaikaisesti Liikenneviraston liikenteenohjaustoimintojen yhtiöittämissä kanssa vuoden 2019 alusta (Laki Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi, 574/2018). Lausunnoissa pidettiin myös tärkeänä, että lakiehdotuksen edetessä seurattaisiin tarkasti muiden säädösesitysten etenemistä ja aikataulua.

Lausunnoissa tuotiin esille, että maakuntauudistusta koskevien viittausten poistamista esityksestä pidettiin ymmärrettävänä. Sen sijaan esityksen ei nähty enää tunnistavan nykyisten maakuntien liittojen tehtäviä ja roolia liikennejärjestelmäsuunnittelussa ja maankäytön ohjauksessa, joten maakuntauudistuskysymystä etenkin Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston tehtäviin haluttiin lausuntojen perusteella säilyttää. Sen lisäksi esitettiin, että täydentävässä hallituksen esityksessä poistettaisiin sellaisia säännöksiä, jotka eivät liity maakuntauudistukseen ja toisaalta myös esitykseen jätettäisiin maakuntauudistuskysymyksen sisältäviä säännöksiä.

Täydentävässä hallituksen esityksessä lakiehdotusten suhdetta EU:n yleiseen tietosuojasetukseen on lausuntopalautteen mukaan arvioitu tarkemmin, jonka johdosta esitystä pidettiin selkeämpänä. Lisäksi esitettiin, että teknistä käyttöyhteyttä ja rajapintaratkaisuja koskevien asiakokonaisuuksien valmistelun koordinointiin tulisi kiinnittää huomiota.

Osa lausunnonantajista piti virastouudistuksen aikataulua haasteellisena. Henkilöstön aseman ja organisaatioiden toiminnan kannalta parempana vaihtoehtona pidettiin virastouudistuksen toteuttamista samanaikaisesti maakuntauudistuksen kanssa. Lisäksi nähtiin tärkeänä, että virastouudistuksen jatkovalmistelu toteutetaan hyvän henkilöstöpolitiikan ja yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisesti sekä yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa.

Jatkovalmistelu

Täydentävän hallituksen esityksen jatkovalmistelussa on muokattu lausuntopalautteen perusteella ratalakia sekä lakia liikennejärjestelmästä ja maanteistä koskevia lakiehdotuksia. Muita teknisiä muutoksia on tehty lakiehdotusten johtolauseisiin. Virastolakeihin sisällytettäisiin virastojen osallistuminen alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun maakuntien liittojen kanssa. Merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annettua lakiehdotusta muutettaisiin 1 momentin osalta (viraston nimi korjattaisiin).

HE 104/2018 vp

Liikenne- ja viestintäministeriössä on otettu huomioon virastolakeja koskevat maakuntaudistukseen liittyvät muutosehdotukset, jotka on tarkoitus toteuttaa syksyllä 2018 annettavassa LVM:n maakuntaudistusta koskevassa hallituksen esityksessä. Hallituksen esityksen luonnos on tarkoitus lähettää lausuntokierrokselle syksyn 2018 aikana.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki Liikenne- ja viestintävirastosta

Lakiehdotus nro 1 (HE 61/2018 vp)

2 §. Viraston tehtävät. Lakiehdotuksesta esitetään poistettavaksi maakuntaviittaukset. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viraston osallistuminen alueelliseen liikennejärjestelmäsunnitteluun maakuntien liittojen kanssa. Tämä muutos vastaisi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sanamuotoa.

1.2 Laki Liikennevirastosta 862/2009

Lakiehdotus nro 2 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotuksesta esitetään poistettavaksi maakuntaviittaukset.

2 §. Viraston tehtävät. Pykälän 1 momentin 6 kohtaa muutettaisiin siten, että Väylävirasto vastaisi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnallisesta ohjauksesta ja tienpidon yhteensovittamisesta näissä keskuksissa. Muutoksella Väyläviraston tienpidon ohjaukseen liittyvät tehtävät palautettaisiin vastaamaan voimassa olevan lainsäädännön mukaan Liikennevirastolle kuuluvia tehtäviä.

Pykälän 1 momentin 7 kohdasta maininta maakuntien kanssa tehtävistä sopimusjärjestelyistä poistettaisiin tarpeettomana.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin vastaamaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain sanamuotoa siten, että Väylävirasto osallistuisi myös alueellisen liikennejärjestelmäsunnitteluun maakuntien liittojen, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

6 §. Eräiden tehtävien siirtäminen. Pykälän 2 ja 3 momentti poistettaisiin tarpeettomana, koska se sisältää maakuntia koskevia säännöksiä.

1.3 Laki liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanosta sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaannpanosta

Lakiehdotus nro 3 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotuksesta esitetään poistettavaksi maakuntaviittaukset.

1 §. Voimaan tulevat säädökset. Pykälän 1 momentin 11 kohdassa alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta annetun lain kirjoitusasu korjattaisiin suomenkielisessä esityksessä. Momentin 32, 54 ja 70 kohdassa lain kirjoitusasu korjattaisiin suomenkielisessä esityksessä. Alkuperäiseen hallituksen esitykseen sisältyvät 1 momentin 59, 63 ja 64 kohta poistettaisiin sen vuoksi, että esityksellä ei ehdoteta muutettavaksi merimieseläkelakia, pelastuslakia eikä poliisilakia. Momentin 86 kohtaan lisättäisiin laki tieliikennelain muuttamisesta (/). Lisäksi kohtien numerointi korjattaisiin juokseväksi.

HE 104/2018 vp

8 §. *Määräykset, luvat ja päätökset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus lain 1 §:ään muutettaisiin koskemaan 1 §:n 3–86 kohtaa.

9 §. *Eräät Liikenne- ja viestintäviraston hallinnolliset järjestelyt.* Pykälän 1 momentissa ajan kohta, jolloin Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan virka voidaan perustaa, muutettaisiin 1 päiväksi marraskuuta 2018.

12 §. *Maakunnalle annettavia tai siirrettäviä tehtäviä koskeva siirtymäsäännös.* Pykälä esitetään poistettavaksi sen vuoksi, että lakiehdotuksesta esitetään poistettavaksi kaikki maakuntaviittaukset.

13 §. *Voimaantulo.* Pykälän numero muutettaisiin 12 §:ksi, koska aiemmin esitetty 12 § poistettaisiin esityksestä.

1.4 Ajokorttilaki 386/2011

Lakiehdotus nro 4 (HE 61/2018 vp)

21 §. *Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset.* Pykälän 1 momentti korjattaisiin vastaamaan ajokorttilain muuttamisesta annettua lakia (387/2018).

31 §. *Ajokortin vaatimukset.* Pykälän 2 momentti korjattaisiin vastaamaan ajokorttilain muuttamisesta annettua lakia (387/2018).

65 §. *Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella.* Pykälän 1–3 momentti esitetään poistettavaksi (laki 96/2018 tulee voimaan vasta 1.6.2019).

68 a §. *Alkoholilla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päättymisen.* Pykälän 1, 3 ja 4 momentti esitetään poistettavaksi (laki 96/2018 tulee voimaan vasta 1.6.2019).

95 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2–4 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.5 Laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta 957/2013

Lakiehdotus nro 5 (HE 61/2018 vp)

53 §. *Oikaisu ja muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.6 Laki ajoneuvojen siirtämisestä 828/2008

Lakiehdotus nro 6 (HE 61/2018 vp)

14 §. *Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset.* Pykälän 2 momentissa maakunta muutettaisiin kunnaksi.

1.7 Laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä 958/2013

Lakiehdotus nro 7 (HE 61/2018 vp)

HE 104/2018 vp

7 §. *Ilmoittautuminen sopimus Kumppaniksi.* Pykälän 1 momentin 9 kohdassa viittaus lain 16 §:ään poistettaisiin. Muutos vastaisi voimassa olevaa lakia.

31 §. *Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.8 Ajoneuvolaki 1090/2002

Lakiehdotus nro 8 (HE 61/2018 vp)

20 §. *Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo.* Pykälän 5 momentissa Liikenne- ja viestintäviraston kirjoitusasu korjattaisiin (kursivointi poistettaisiin) suomenkielisessä esityksessä.

21 §. *Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo.* Pykälän otsikko ja 3 momentti muutettaisiin virastoa lukuun ottamatta vastaamaan voimassa olevaa lakia. Pykälän 2 momentti esitetään poistettavaksi.

50 e §. *Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä.* Pykälän 3 momentista poistettaisiin tekninen viittaus lakiin 507/2017 suomenkielisessä esityksessä.

74 §. *Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja.* Pykälän 2 momentissa viittaus ajoneuvojen katsastusluvista annettuun lakiin poistettaisiin. Pykälän 4 momentissa viittaus ajoneuvojen katsastusluvista annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi ajoneuvojen katsastustoiminnasta annettuun lakiin. Ajoneuvojen katsastusluvista annettu laki (1099/1998) on kumottu.

96 §. *Ajoneuvorikkomus.* Pykälän 4 momentti muutettaisiin vastaamaan ajoneuvolain muuttamisesta annettua lakia (306/2018). Pykälän 5–8 momentti esitetään poistettavaksi.

98 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.9 Ajoneuvoverolaki 1281/2003

Lakiehdotus nro 9 (HE 61/2018 vp)

48 §. *Ennakkoratkaisu.* Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

57 §. *Valvonta.* Lakitekniinen muutos, muutettaisiin vain pykälän 1 momentti.

1.10 Alkolukkolaki 730/2016

Lakiehdotus nro 10 (HE 61/2018 vp)

15 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.11 Laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta 1121/2005

HE 104/2018 vp

Lakiehdotus nro 12 (HE 61/2018 vp)

12 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentin viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.12 Laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä 1686/2009

Lakiehdotus nro 13 (HE 61/2018 vp)

2 §. Määritelmät. Pykälän 39 kohtaan esitetään tehtäväksi tekninen korjaus suomenkielisessä esityksessä, päivämääräviittaus esitetään poistettavaksi. Pykälän 42 kohtaan lisättäisiin Liikenne- ja viestintävirasto suomenkielisessä esityksessä.

93 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1–3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.13 Alusliikennepalvelulaki 623/2005

Lakiehdotus nro 14 (HE 61/2018 vp)

2 §. Määritelmät. Pykälän 11 kohdassa virheellinen ilmaisu kierrettävät ja vältettävät alueet muutettaisiin muotoon vältettävät alueet suomenkielisessä esityksessä.

20 a §. Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä. Pykälän 1 ja 2 momentissa virheellinen ilmaisu arkkitehtuurista muutettaisiin muotoon arkkitehtuurissa suomenkielisessä esityksessä.

26 §. VTS-pätevyysrekisteri. Muutos koskee henkilötietojen luovutusta. Pykälän 5 momentin sanamuoto muutettaisiin vastaamaan liikenteenohjausyhtiötä koskevaa eduskunnan vastausta EV 68/2018 vp, erityisesti lakia 576/2018.

1.14 Laki alusturvallisuuden valvonnasta 370/1995

Lakiehdotus nro 16 (HE 61/2018 vp)

18 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 ja 3 momentin viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.15 Laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta 485/2004

Lakiehdotus nro 21 (HE 61/2018 vp)

17 §. Tekninen valvonta. Pykälän 2 momentissa tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa. Pykälän 3 momentti, joka koskee tietosuojasääntelyä, kumottaisiin tarpeettomana.

1.16 Laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta 1206/2004

HE 104/2018 vp

Lakiehdotus nro 23 (HE 61/2018 vp)

25 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.17 Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta 97/2017

Lakiehdotus nro 27 (HE 61/2018 vp)

12 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.18 Laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista 1712/2015

Lakiehdotus nro 30 (HE 61/2018 vp)

55 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1–3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.19 Laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleis-sopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta 40/2015

Lakiehdotus nro 31 (HE 61/2018 vp)

5 §. Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.20 Ilmailulaki 864/2014

Lakiehdotus nro 32 (HE 61/2018 vp)

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 4 ja 9 kohta muutettaisiin vastaamaan muuttunutta EASA-asetusta, joka tulee voimaan 11 päivänä syyskuuta 2018. Pykälässä tehtäisiin lisäksi lakitekniisiä korjauksia (kursivointi).

3 §. Toimivaltainen viranomainen. Pykälän 1 momentin 5 kohta kumottaisiin muuttuneen EU-lainsäädännön vuoksi (EASA-asetus). Pykälässä tehtäisiin lisäksi lakitekniisiä korjauksia (kursivointi).

50 §. Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tietojen saantiin. Pykälän 5 momentissa tietojen toimittaminen teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa.

HE 104/2018 vp

76 §. Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö. Pykälän 4 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Lisäksi esitetään, että pykälän 5 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska se sisältää maakuntien toimivaltaa koskevan säännöksen. Pykälä turvaisi maantieverkolla olevien varalaskupaikkojen käytön ilmavoimien tukikohtana sekä normaaliolojen harjoitustoiminnassa että poikkeusolojen toiminnassa.

116 §. Lennonvarmistustoiminnan tallenteet. Pykälän 2 momentin kolme viimeistä virkettä poistettaisiin tarpeettomina, koska EU:n yleinen tietosuoja-asetus kattaa nämä säännökset.

126 §. Ilmoitusjärjestelmä. Pykälän 3 momentissa tietojen ilmoittaminen teknisen käyttöyhetyden välityksellä muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa.

181 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1, 4 ja 5 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.21 Laki katsastustoiminnan valvontamaksusta 960/2013

Lakiehdotus nro 35 (HE 61/2018 vp)

13 §. Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen. Pykälässä viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.22 Laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä 535/1998

Lakiehdotus nro 37 (HE 61/2018 vp)

14 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

15 §. Rangaistussäännökset. Pykälän 1 momentissa tehtäisiin lakitekkinen korjaus (kursivointi).

1.23 Laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla 1186/2009

Lakiehdotus nro 38 (HE 61/2018 vp)

4 §. Maakunnallinen hankeohjelma. Pykälä poistettaisiin, koska voimaantulo päättyy vuoden 2018 lopussa.

5 §. Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta. Pykälä poistettaisiin, koska voimaantulo päättyy vuoden 2018 lopussa.

6 §. Valtion tuen julkinen hakumenettely. Pykälä poistettaisiin, koska voimaantulo päättyy vuoden 2018 lopussa.

HE 104/2018 vp

13 §. Tuen maksamisen erityiset edellytykset. Pykälä muutettaisiin vastaamaan hallituksen esitystä HE 46/2018 vp kumoamalla pykälän 4 momentti. Laki 478/2018 tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 2018.

15 §. Tietojen luovutusvelvollisuus. Pykälän 1 momentissa liike- ja ammattisalaisuudet muutettaisiin liikesalaisuuksiksi. Muutos liittyy uuteen liikesalaisuuslakiin (595/2018).

17 §. Seurantarekisteri. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska EU:n yleinen tietosuoja-asetus kattaa nämä säännökset.

1.24 Laki laiva-apteekista 584/2015

Lakiehdotus nro 39 (HE 61/2018 vp)

13 §. Poikkeukset. Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.25 Laivavarustelaki 1503/2011

Lakiehdotus nro 40 (HE 61/2018 vp)

28 §. Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen. Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.26 Laki laivaväen lääkärintarkastuksista 1171/2010

Lakiehdotus nro 41 (HE 61/2018 vp)

13 §. Poikkeuslupa. Pykälän 3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.27 Laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta 1687/2009

Lakiehdotus nro 43 (HE 61/2018 vp)

32 §. Valvonta. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin rajavartiolain säädösnumero (578/2005) voimassa olevan lain mukaisesti suomenkielisessä esityksessä.

41 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1–3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.28 Laki lentoasemaverkosta ja -maksusta 210/2011

Lakiehdotus nro 44 (HE 61/2018 vp)

13 §. Muutoksenhaku. Pykälässä viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.29 Laki lentoliikenteen päästökaupasta 34/2010

HE 104/2018 vp

Lakiehdotus nro 45 (HE 61/2018 vp)

27 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.30 Laki lentoliikenteen valvontamaksusta 1249/2005

Lakiehdotus nro 46 (HE 61/2018 vp)

15 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.31 Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 503/2005

Lakiehdotus nro 47 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotuksen muutokset liittyvät pääosin maakuntauudistukseen ja eduskunnan vastaukseen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (EV 69/2018 vp; laki 572/2018).

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 6 ja 7 kohta poistettaisiin tarpeettomina, koska ne liittyvät maakuntauudistukseen.

6 §. *Maantielautat.* Pykälän 2 ja 3 momentissa tienpitäjä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälän 2 momentin viimeisessä lauseessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimivalta päättää lossin miehityksestä erotettaisiin omaksi lauseekseen, ja määräyksen antaminen korjattaisiin päättämiseksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei anna oikeussääntöjä lossin miehityksestä, vaan päättää asiasta.

11 §. *Tienpidosta vastaavat viranomaiset.* Pykälän 1 ja 2 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Lisäksi 1 momentissa tienpidon valtakunnalliset tehtävät muutettaisiin muiksi tienpidon tehtäviksi.

15 d §. *Menettely suunnitelmia valmisteltaessa.* Pykälän muutokset liittyvät maakuntauudistukseen. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta maakunnista ja lisättäisiin maininta maakuntien liitoista. Pykälän 2 momentti sekä 3 momentin viittaus maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun poistettaisiin tarpeettomina.

27 §. *Vuorovaikutus.* Pykälän muutokset liittyvät maakuntauudistukseen. Pykälän 1–4 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Pykälän 2 momentissa maakunnan velvollisuus kuuluttaa muutettaisiin kunnan velvollisuudeksi. Pykälän 4 momentissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle lisättäisiin velvollisuus pyytää lausunto maakunnan liitolta. Maininta Valtion lupa- ja valvontavirastosta poistettaisiin.

27 a §. *Ennakkoneuvottelu.* Pykälässä maakunnat muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen.

27 b §. *Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys.* Pykälän 1 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Lisäksi pykälän 2 ja 3 momentissa 15 q ja 15 r § muutettaisiin 15 g ja 15 h §:ksi.

30 §. *Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen.* Esitykseen lisättäisiin uusi 30 §. Pykälässä säädetään yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien muuttamisesta ja niistä tehtävistä vaikutuksiltaan vähäisistä poikkeuksista suunnitelman toteuttamisen yhteydessä. Koska elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ohella Väylävirasto voi olla tiehankkeen toteuttaja, muutettaisiin pykälän 2 momenttia niin, että myös sillä olisi oikeus päättää momentissa tarkoitettua vähäisestä poikkeamisesta.

31 §. *Suunnitelmien voimassaoloaika.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että Liikenne- ja viestintävirastolla olisi mahdollisuus pidentää määräaikaa muutenkin kuin hakemuksesta.

32 §. *Seuranta ja jälkiarviointi.* Pykälän muutokset liittyvät maakuntauudistukseen. Pykälän 2 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi sekä 15 r §:n viittaus muutettaisiin 15 g §:ksi.

37 §. *Liittyminen maantiehen.* Pykälä poistettaisiin esityksestä tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

38 §. *Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

42 §. *Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tie-alueelle.* Pykälän 1–4 momentissa Väylävirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Muutos liittyy maakuntauudistukseen.

42 a §. *Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa ja 3 momentissa Väylävirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Muutos liittyy maakuntauudistukseen.

42 b §. *Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite.* Pykälän 1–3 momentissa Väylävirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Muutos liittyy maakuntauudistukseen.

47 §. *Poikkeamisvalta.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

48 §. *Poikkeukset rajoituksista.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

52 §. *Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

52 b §. *Määräystenantovaltuus.* Pykälässä tienpitäjä muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Muutos liittyy maakuntauudistukseen.

HE 104/2018 vp

56 §. *Haltuunotto.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

56 a §. *Yksityistien luovuttaminen.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

62 §. *Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

99 b §. *Avustavien tehtävien siirtäminen.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

100 §. *Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.* Pykälässä maakunnat muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen.

100 b §. *Tienpidon viranomaisvalvonta.* Pykälän numero muutettaisiin lain 572/2018 mukaisesti 100 c §:ksi.

101 §. *Hallinnolliset pakkokeinot.* Pykälä poistettaisiin maakuntauudistuksen vuoksi tarpeettomana. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

102 §. *Kustannusten periminen.* Pykälä poistettaisiin maakuntauudistuksen vuoksi tarpeettomana. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

103 §. *Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti.* Pykälän 1 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen.

105 §. *Muutoksenhaku.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

107 §. *Päätösten välitön täytäntöönpano.* Pykälä poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen. Pykälää ei kuitenkaan ole tarkoitus kumota, vaan se tulisi voimaan sellaisena kuin se on laissa 572/2018.

108 a §. *Maantierekisteri.* Pykälän 2 momentissa maakunnat muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen.

Voimaantulosäännökset. Voimaantulosäännösten 2 ja 3 momentti poistettaisiin maakuntauudistuksen vuoksi.

1.32 Laki liikenneturvallisuusmaksusta 471/2016

Lakiehdotus nro 48 (HE 61/2018 vp)

HE 104/2018 vp

15 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälässä viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.33 Laki liikenteen palveluista 320/2017

Lakiehdotus nro 51 (HE 61/2018 vp)

II OSA. LIIKENNEMARKKINAT.

6 luku. Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen.

1 §. *Kaupunkiraideliikenne.* Pykälässä tehtäisiin lakitekkinen korjaus (kursivointi) voimassa olevan lain mukaisesti.

7 luku. Rautatieliikenteen pätevyudet.

4 §. *Luvan myöntäminen.* Pykälän 1 momentin 3, 4 ja 5 kohtaan tehtäisiin lakitekkinen korjaus (kursivoinnit) voimassa olevan lain mukaisesti.

10 luku. Laivaväen pätevyudet.

17 §. *Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen.* Pykälän 2 momentissa tehtäisiin lakitekkinen korjaus (kursivointi) suomenkielisessä esityksessä.

12 luku. Luvanvarainen lentotoiminta.

5 §. *Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen.* Pykälään tehtäisiin lakitekkinen korjaus siten, että 1 momentti poistettaisiin suomenkielisestä esityksestä. Pykälän 1 momenttia ei tarvitse muuttaa tällä hallituksen esityksellä.

II A OSA. LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA.

1 luku. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut.

2 §. *Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät.* Pykälän 3 momentti korjattaisiin vastaamaan liikenteenohjausyhtiötä koskevaa eduskunnan vastausta EV 68/2018 vp, erityisesti lakia 579/2018.

5 §. *Tietoturva.* Pykälän 2 momentti korjattaisiin vastaamaan liikenteenohjausyhtiötä koskevaa eduskunnan vastausta EV 68/2018 vp, erityisesti lakia 579/2018.

2 luku. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelujen tarjoajan tiedonhallinta.

3 §. *Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta.* Pykälän 4 momentti korjattaisiin vastaamaan liikenteenohjausyhtiötä koskevaa eduskunnan vastausta EV 68/2018 vp, erityisesti lakia 579/2018. Lisäksi liike- ja ammattisalaisuudet muutettaisiin muotoon liikesalaisuudet liikesalaisuuslaista (595/2018) johtuen.

III OSA. PALVELUT.

3 luku. Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen.

11 §. *Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite.* Pykälästä poistettaisiin maakuntauudistusta koskevat viittaukset. Pykälän sanamuoto muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa säännöstä. Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

4 luku. Liikennepalvelujen julkinen tuki.

2 §. *Määrärahan kiintiöinti ja käyttö.* Pykälän 3 momentissa maakunnat muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi.

IV OSA. VIRANOMAISET JA VALVONTA.

1 luku. Viranomaisten toiminta.

2 §. *Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät.* Pykälän 2 momentissa liike- ja ammattisalaisuus muutettaisiin liikesalaisuudeksi. Muutos liittyy uuteen liikesalaisuuslakiin (595/2018).

4 §. *Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettujen tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 5 momentissa liike- ja ammattisalaisuus muutettaisiin liikesalaisuudeksi. Muutos liittyy uuteen liikesalaisuuslakiin (595/2018).

7 §. *EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 1 momentissa rajavartiolaitoksen kirjoitusasu muutettaisiin Rajavartiolaitokseksi.

9 §. *Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset.* Pykälän 1 momentissa Liikenne- ja viestintäviraston kirjoitusasu korjattaisiin suomenkielisessä esityksessä.

15 §. *Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset.* Pykälässä tehtäisiin lakitekniinen korjaus suomenkielisessä esityksessä.

17 §. *STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.* Pykälässä tehtäisiin lakitekniinen korjaus.

V OSA. LIIKENNEASIOIDEN REKISTERI.

2 luku. Rekisterin tietosisältö.

1 §. *Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot.* Pykälässä tehtäisiin lakitekniinen korjaus.

VI OSA. SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET.

1 luku. Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku.

6 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

Voimaantulo. Voimaantulosäännös korjattaisiin vastaamaan muiden lakiehdotusten voimaantuloa. Tarkoituksena on, että kaikkien liitelakien voimaantulosta säädetään voimaantuloilla.

HE 104/2018 vp

1.34 Laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta 478/2017

Lakiehdotus nro 52 (HE 61/2018 vp)

14 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.35 Luotsauslaki 940/2003

Lakiehdotus nro 53 (HE 61/2018 vp)

18 §. *Valvonta.* Pykälän 4 momentissa tietojen toimittaminen ja ilmoittaminen teknisen käyttöyhteyden avulla muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa.

20 a §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1–3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.36 Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta 694/2006

Lakiehdotus nro 54 (HE 61/2018 vp)

8 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1–3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.37 Laki matkustaja-aluksen henkilöluetteloista 1038/2009

Lakiehdotus nro 55 (HE 61/2018 vp)

12 §. *Henkilöluettelointijärjestelmän toimintavaatimukset.* Pykälän 1 momentin 2 kohdassa pelastuslain numero (1423/2009) korjattaisiin vastaamaan ajantasaista säädöstä (379/2011).

14 §. *Tietojen luovuttaminen.* Pykälän 2 momentissa tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa.

24 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.38 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä 690/2010

Lakiehdotus nro 56 (HE 61/2018 vp)

24 §. *Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen.* Pykälästä esitetään muutettavaksi ainoastaan 1 momentti, sillä 2 momentti sisältyy maa- ja metsätalousministeriön valmistelemaan hallituksen esitykseen laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (HE 26/2018 vp), joka on eduskunnassa

HE 104/2018 vp

käsiteltävänä. Pykälän 1 momentin 3 kohdassa alusrekisteri muutettaisiin liikenneasioiden rekisteriksi.

1.39 Merenkulun ympäristönsuojelulaki 1672/2009

Lakiehdotus nro 57 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotuksen muutokset liittyvät pääasiallisesti maakuntaudistukseen ja viranomaisten toimivaltaan.

1 luku. Yleiset säännökset.

2 §. Määritelmät. Pykälä lisättäisiin. Pykälän sisältö vastaisi merenkulun ympäristönsuojelulain viimeisimpiä muutoksia (lait 581/2018 ja 585/2018).

9 luku. Jätteiden vastaanotto satamassa.

7 §. Raportointi. Pykälässä Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi.

12 luku. Valvonta ja hallintopakko.

1 §. Valvontaviranomaiset. Pykälän 1 momentissa Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

15 §. Hallintopakko. Pykälän 1 momentin johdantokappaleessa Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

16 §. Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka. Pykälässä Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Viittaus uhkasakkolakiin esitetään muutettavaksi sanamuodoltaan.

18 §. Tarkemmat säännökset. Pykälässä Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

13 luku. Erinäiset säännökset.

8 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.40 Merilaki 674/1994

Lakiehdotus nro 58 (HE 61/2018 vp)

V OSA. MERIONNETTOMUUDET.

18 Luku. Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus.

4 §. Päiväkirjaan merkittävät tiedot. Pykälän 5 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska EU:n yleinen tietosuoja-asetus kattaa nämä säännökset.

1.41 Merimieseläkelaki 1290/2006

HE 104/2018 vp

Lakiehdotus nro 60 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotus esitetään poistettavaksi esityksestä. Hallituksen esitys tulotietojärjestelmästä aiheutuvista muutoksista työeläkelainsäädäntöön sekä työtapaturma- ja ammattitautilainsäädäntöön HE 87/2018 vp sisältää merimieseläkelakia koskevan muutosehdotuksen, jonka on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019. Sen myötä viraston nimen muuttamiseen lakiehdotuksessa ei ole tarpeen.

1.42 Pelastuslaki 379/2011

Lakiehdotus nro 64 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotus esitetään poistettavaksi esityksestä. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevat nimikkeet sekä tehtävänsiirrot olisi tarkoitus huomioida pelastuslain käsittelyn myöhemmässä vaiheessa.

1.43 Poliisilaki 872/2011

Lakiehdotus nro 65 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotus esitetään poistettavaksi esityksestä. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevat nimikkeet sekä tehtävänsiirrot olisi tarkoitus huomioida poliisilain käsittelyn myöhemmässä vaiheessa.

1.44 Laki polttoainemaksusta 1280/2003

Lakiehdotus nro 66 (HE 61/2018 vp)

18 §. *Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen.* Pykälän 1 momentti muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lakia (laki liikenteen palveluista 320/2017).

19 §. *Ennakkoratkaisu.* Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

23 a §. *Valitus hallinto-oikeuteen.* Pykälän 3 momentissa Liikenteen turvallisuusviraston veroasiamies muutettaisiin Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamieheksi. Lisäksi viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

25 §. *Muutoksenhaun johdosta maksettava korko.* Pykälä esitetään poistettavaksi alkuperäisestä esityksestä. Vuoden 2018 muutos tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2019.

1.45 Postilaki 415/2011

Lakiehdotus nro 67 (HE 61/2018 vp)

80 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.46 Ratalaki 110/2007

Lakiehdotus nro 68 (HE 61/2018 vp)

Lakiehdotuksen muutokset liittyvät pääosin maakuntauudistukseen ja eduskunnan vastaukseen hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (EV 69/2018 vp; laki 573/2018).

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 11 kohtaan lisättäisiin viittaus yksityistielain numeroon. Pykälän 1 momentin 12 kohtaan lisättäisiin viittaus liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 11 §:n 1 ja 2 momenttiin. Viittauksella pyritään selkeyttämään viranomaisten toimivaltaa.

8 §. Yleistä rautatien suunnittelusta. Pykälän 2 momentissa maakunnat muutettaisiin maakuntien liitoiksi ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksiksi. Lisäksi maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma muutettaisiin alueelliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelluksi. Muutokset koskevat maakuntauudistusta.

9 §. Tutkimusoikeus. Pykälän 2 momentista poistettaisiin maakunta.

12 §. Yleissuunnitelman sisältö. Pykälän 2 momentissa maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma muutettaisiin alueelliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelluksi. Muutos koskee maakuntauudistusta.

15 §. Ratasuunnitelman sisältö. Pykälän 4 momentissa maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma muutettaisiin alueelliseksi liikennejärjestelmäsuunnitelluksi. Muutos koskee maakuntauudistusta.

18 §. Tasoristeysten poistaminen. Pykälän 4 momentissa viittaus tieliikennelakiin korjattaisiin vastaamaan voimassa olevaa tieliikennelakia.

22 §. Vuorovaikutus. Pykälän muutokset koskevat maakuntauudistusta. Pykälän 2 momentissa maakunnat muutettaisiin kunniksi ja neljäs virke poistettaisiin kokonaan tarpeettomana. Pykälän 4 momentissa poistettaisiin maininta Valtion lupa- ja valvontavirastosta, maakunnat muutettaisiin maakuntien liitoiksi ja lisättäisiin maininta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

25 a §. Tasoristeyskiä koskevat ratasuunnitelmat. Esitykseen lisättäisiin 25 a § sellaisena kuin se on laissa 573/2018. Kuitenkin pykälässä Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja radanpitäjä rataverkon haltijaksi.

43 a §. Puhevallasta ratatoimituksessa. Esitykseen lisättäisiin 43 a § sellaisena kuin se on laissa 573/2018. Kuitenkin pykälässä radanpitäjä muutettaisiin rataverkon haltijaksi.

69 §. Korvausten maksaminen ja korko. Pykälän 4 momentti muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa säännöstä.

79 §. Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä. Pykälän 3 momentissa maakunnat muutettaisiin maakuntien liitoiksi. Lisäksi momenttiin tehtäisiin kielellinen korjaus.

88 a §. Maksut. Pykälässä radanpitoviranomainen muutettaisiin Väylävirastoksi.

HE 104/2018 vp

91 §. *Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille.* Pykälän 2 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi ja maakunnan liitoksi.

92 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Pykälän 3 momentissa maakunta ja Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi ja maakunnan liitoksi.

100 §. *Virastouudistuksen ja maakuntauudistuksen siirtymäsäännökset.* Pykälän otsikko muutettaisiin ja siitä poistettaisiin viittaus maakuntauudistukseen. Pykälän 3 momentista poistettaisiin päivämääräviittaus. Pykälän 4–6 momentti poistettaisiin. Muutokset liittyvät maakuntauudistukseen.

1.47 Laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta 104/2011

Lakiehdotus nro 70 (HE 61/2018 vp)

3 §. Pykälän 1 momentissa Etelä-Karjalan maakunta poistettaisiin. Maakuntauudistuksen toimeenpanosta on tarkoitus antaa erillinen hallituksen esitys syksyllä 2018.

1.48 Laki sähköisen viestinnän palveluista 917/2014

Lakiehdotus nro 73 (HE 61/2018 vp)

36 §. *Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan.* Pykälän 1 momentin 3 kohta muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lakia suomenkielisessä esityksessä.

318 §. *Tietojen luovuttaminen viranomaisesta.* Pykälän 2 momentissa Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoksi sekä maakunta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

344 §. *Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Lisäksi maininta tietosuojavaltuutetun päätöksestä poistettaisiin.

345 §. *Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen.* Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

352 §. *Siirtymäsäännökset.* Pykälän 12 momentti poistettaisiin tarpeettomana, koska säännös liittyy maakuntauudistukseen.

1.49 Laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta 21/2014

Lakiehdotus nro 74 (HE 61/2018 vp)

22 §. *Valvontaviranomaiset.* Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska EU:n yleinen tietosuoja-asetus kattaa nämä säännökset.

HE 104/2018 vp

24 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1–3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.50 Laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä 991/2003

Lakiehdotus nro 75 (HE 61/2018 vp)

7 §. Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä. Pykälässä tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa.

1.51 Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta 719/1994

Lakiehdotus nro 77 (HE 61/2018 vp)

12 §. Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa. Muutos koskee maakuntauudistusta. Pykälän 4 momentissa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

1.52 Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista 617/2009

Lakiehdotus nro 79 (HE 61/2018 vp)

7 b §. Tieto passin tai henkilökortin voimassa olosta. Esitykseen lisättäisiin uusi 7 b § sellaisena kuin se on laissa 533/2016. Pykälässä tietojen luovuttaminen teknisen käyttöyhteyden avulla muutettaisiin muotoon rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti. Muutos vastaisi teknisen kehityksen nykytilaa. Tietojen luovutus koskisi viranomaisen ja yksityisen toimijan välistä toimintaa.

16 §. Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä. Pykälän 2 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska EU:n yleinen tietosuojasetus kattaa nämä säännökset.

46 §. Tarkastusoikeus. Pykälän 4 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska EU:n yleinen tietosuojasetus kattaa nämä säännökset.

49 §. Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen. Pykälän 2 ja 3 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

Pykälän 5 momentissa viittaus EU:n yleiseen tietosuojasetukseen poistettaisiin tarpeettomana.

49 a §. Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen. Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.53 Valtion virkamieslaki 750/1994

Lakiehdotus nro 81 (HE 61/2018 vp)

HE 104/2018 vp

7 §. Pykälän 1 momentin 9 kohta muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa lakia.

1.54 Laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä 276/2016

Lakiehdotus nro 82 (HE 61/2018 vp)

5 §. *Keskitetty tietopiste*. Pykälän 2 momentin 3 kohdassa yritys- ja liikesalaisuudet muutettaisiin liikesalaisuuksiksi. Muutos liittyy uuteen liikesalaisuuslakiin (595/2018).

14 §. *Valitus*. Pykälän 1 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

1.55 Vesihuoltolaki 119/2011

Lakiehdotus nro 83 (HE 61/2018 vp)

35 §. *Salassapitovelvollisuus*. Pykälän 2 momentin johdantokappaleessa liike- ja ammattisalaisuus muutettaisiin liikesalaisuudeksi. Muutos liittyy uuteen liikesalaisuuslakiin (595/2018).

1.56 Laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä 424/2014

Lakiehdotus nro 84 (HE 61/2018 vp)

42 §. *Muutoksenhaku*. Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996).

Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana.

1.57 Vesiliikennelaki 463/1996

Lakiehdotus nro 85 (HE 61/2018 vp)

Muutokset liittyvät pääasiassa maakuntaudistukseen.

15 §. *Alueelliset kiellot ja rajoitukset*. Pykälän 2 momentissa Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

16 §. *Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset*. Pykälässä Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

17 §. *Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely*. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maakunta. Pykälän 1 ja 2 momentissa Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Pykälän 2 momentissa velvollisuus kuulla maakuntaa poistettaisiin.

18 §. *Kiellon ja rajoituksen voimaantulo*. Pykälässä Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

22 §. *Muutoksenhaku*. Pykälän 1 ja 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Lisäksi Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

HE 104/2018 vp

23 §. Valvonta. Pykälässä Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

1.58 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta 1188/2014

Lakiehdotus nro 87 (HE 61/2018 vp)

15 §. Moottoritehon mittaaminen. Pykälän 1 ja 2 momentissa Varsinais-Suomen maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

69 §. Tietojen luovuttaminen rekistereistä. Pykälän 2 momentin 9 kohdassa maakunta muutettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

71 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momentissa viittaus oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettuun lakiin (HE 29/2018 vp) muutettaisiin viittaukseksi hallintolainkäyttölakiin (586/1996). Pykälän 3 momentissa Maaseutuvirasto muutettaisiin Ruokavirastoksi.

1.59 Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Lakiehdotus nro 88 (HE 61/2018 vp)

24 §. Muut valvontaviranomaiset. Pykälän 2 momentissa maakunnan terveydensuojeluviranomaiset muutettaisiin kunnan terveydensuojeluviranomaisiksi.

26 §. Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä. Pykälä säilyisi muuttumattomana.

152 §. Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely. Pykälän 2 momentissa maakunnat ja Valtion lupa- ja valvontavirasto muutettaisiin valtion valvontaviranomaisiksi.

183 §. Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset. Pykälä säilyisi muuttumattomana.

1.60 Tieliikennelaki 267/1981

Uusi lakiehdotus (HE 61/2018 vp)

28 c §. Vammaisen pysäköintiluvan myöntäminen. Pykälän 2 ja 3 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

49 §. Liikenteen ohjaajat. Pykälän 3 momentin 1 kohdassa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi. Lisäksi pykälän 3 momentin 4 kohdassa ja 6 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

50 §. Liikenteen ohjauslaitteet. Pykälän 3 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

51 §. Liikenteen ohjauslaitteen asentaminen. Pykälää muutettaisiin vastaamaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia. Lisäksi säännöstä täsmennettäisiin viittaamalla Väyläviraston ohjaukseen. Pykälän 1 ja 3 momentissa tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi.

HE 104/2018 vp

87 §. *Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen.* Pykälän 5 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

87 b §. *Erikoiskuljetuksen suorittaminen.* Pykälän 3 momentin johdantokappaleessa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

87 c §. *Erikoiskuljetuslupa.* Pykälän 7 momentissa Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

97 §. *Muut liikenteen valvojat.* Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

97 a §. *Liikenteen painonvalvontalaitteen asettaminen.* Pykälää muutettaisiin vastaamaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettua lakia. Pykälän 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentissa tienpitoviranomainen muutettaisiin toimivaltaiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseksi. Pykälän 2 momentissa Liikennevirasto muutettaisiin Väylävirastoksi ja momenttiin lisättäisiin Liikenne- ja viestintävirasto.

106 a §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä Liikenteen turvallisuusvirasto muutettaisiin Liikenne- ja viestintävirastoksi.

2 Voimaantulo

Lakiehdotukset esitetään tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019, kuten alkuperäisessä hallituksen esityksessä on ehdotettu.

Edellä esitetyn perusteella esitetään, että eduskunta jättäisi hyväksymättä laiksi Liikenne- ja viestintäviraston perustamisesta, Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta ja eräiksi niihin liittyvistä laeista annetun hallituksen (HE 61/2018 vp) 60., 64. ja 65. lakiehdotukset ja hyväksyisi kyseiseen hallituksen esitykseen sisältyvät 1.–10., 12.–14., 16., 21., 23., 27., 30.–32., 35., 37.–41., 43.–48., 51.–58., 66.–68., 70., 73.–75., 77., 79., 81.–85., 87. ja 88. lakiehdotukset tässä täydentävässä hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla muutettuina, sekä annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava uusi 60. lakiehdotus (laki tieliikennelain muuttamisesta):

1.

Laki

Liikenne- ja viestintävirastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Liikenne- ja viestintäviraston asema ja tehtävät

2 §

Viraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

- 1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriöttömyyttä;
- 2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;
- 3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;
- 4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;
- 5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;
- 6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;
- 7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä;
- 8) vastaa saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden erillisrahoituksesta valtion talousarvion puitteissa;
- 9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä, huolehtii radiolaitteiden markkinavalvonnasta, valvoo verkkotoimilupien ehtojen noudattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;
- 10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtäviä;
- 11) hoitaa valtioneuvoston- ja valtionavustustehtäviä sekä liikenteen verotustehtäviä;
- 12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puolustus- ja turvallisuusviranomaisille alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä
- 13) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

HE 104/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmäsunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimijoille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmäsunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös alueelliseen liikennejärjestelmäsunnitteluun maakuntien, liittojen, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto:

- 1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyin toimivaltansa puitteissa;
- 2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja
- 3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

2.

Laki

Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Liikennevirastosta annetun lain (862/2009) lain nimike ja 1–7 §, sekä lisätään 1, 3, ja 6 §:n edelle uusi luvun otsikko, seuraavasti:

Laki

Väylävirastosta

1 luku

Väyläviraston asema ja tehtävät

2 §

Viraston tehtävät

Väylävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

- 1) vastaa hallinnoimistaan valtion tie- ja rataverkosta sekä vesiväylistä ja niiden kehittämistä sekä niihin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta koko maassa;
- 2) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;
- 3) vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä;
- 4) edistää liikenteen palveluiden ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja automatisaatiota;
- 5) vastaa maanteiden kunnossapidosta ja palvelutasosta, merkittävien tiehankkeiden rakentamisesta ja tienpidon valtakunnallisista tehtävistä sekä ratojen ja vesiväylien suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja palvelutasosta;
- 6) vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnallisesta ohjauksesta toimialallaan ja tienpidon yhteensovittamisesta sanotuissa keskuksissa;
- 7) vastaa ja hallinnoi väyliä koskevia tietovarantoja, huolehtii toimialansa tilastoinnista sekä liikenne- ja väylätietoa koskevasta yhteistyöstä;
- 8) turvaa talvimerenkulun edellytykset;
- 9) edistää väylänpidon markkinoiden toimivuutta;
- 10) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä edistää toimialallaan yhteiskunnan varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin; sekä
- 11) vaalii ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriomaisuutta.

Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana. Virasto osallistuu myös liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitteluun maakuntien liittojen, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto voi:

HE 104/2018 vp

1) tehdä valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluontoisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa; ja

2) osallistua toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

3 luku

Erinäiset säännökset

6 §

Eräiden tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä, hallintopalvelutehtäviä, avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä.

(2 ja 3 mom. poistettaisiin)

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

3.

Laki

liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaanpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Voimaan tulevat säädökset

Seuraavat lait tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019:

- 1) laki Liikenne- ja viestintävirastosta;
- 2) laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta (/);
- 3) laki ajokorttilain muuttamisesta (/);
- 4) laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 5) laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta (/);
- 6) laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 7) laki ajoneuvolain muuttamisesta (/);
- 8) laki ajoneuvoverolain muuttamisesta (/);
- 9) laki alkolukkolain muuttamisesta (/);
- 10) laki aluevalvontalain muuttamisesta (/);
- 11) laki alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 12) laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);
- 13) laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta (/);
- 14) laki alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta (/);
- 15) laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 16) laki autoverolain muuttamisesta (/);
- 17) laki biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta (/);
- 18) laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta (/);
- 19) laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (/);
- 20) laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 21) laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta (/);
- 22) laki eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 23) laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (/);
- 24) laki Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta (/);
- 25) laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/);
- 26) laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuttamisen tuesta annetun lain muuttamisesta (/);

HE 104/2018 vp

- 27) laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimissa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta (/);
- 28) laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta 13 ja 28 §:n (/);
- 29) laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta (/);
- 30) laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 31) laki ilmailulain muuttamisesta (/);
- 32) laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta (/);
- 33) laki jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta (/);
- 34) laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 35) laki konttilain 6 §:n muuttamisesta (/);
- 36) laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 37) laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta (/);
- 38) laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta (/);
- 39) laki laivavarustelain muuttamisesta (/);
- 40) laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta (/);
- 41) laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta (/);
- 42) laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 43) laki lentoasemaverkosta ja –maksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 44) laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 45) laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 46) laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta (/);
- 47) laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 48) laki Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);
- 49) laki liikennevakuutuslain muuttamisesta (/);
- 50) laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
- 51) laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 52) laki luotsauslain muuttamisesta (/);
- 53) laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 54) laki matkustaja-aluksen henkilöluettelosta annetun lain muuttamisesta (/);
- 55) laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta (/);
- 56) laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);
- 57) laki merilain muuttamisesta (/);
- 58) laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta (/);
- 59) laki meripelastuslain muuttamisesta (/);
- 60) laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta (/);
- 61) laki painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta (/);
- 62) laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 63) laki postilain muuttamisesta (/);
- 64) laki ratalain muuttamisesta (/);
- 65) laki rataverolain kumoamisesta (/);

66) laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);

67) laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (/);

68) laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta (/);

69) laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (/);

70) laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta (/);

71) laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (/);

72) laki tuloverolain 74 §:n muuttamisesta (/);

73) laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (/);

74) laki vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);

75) laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta (/);

76) laki valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (/);

77) laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta (/);

78) laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);

79) laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta (/);

80) laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (/);

81) laki vesiliikennelain muuttamisesta (/);

82) laki väylämaksulain muuttamisesta (/);

83) laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);

84) laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);

85) laki öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);

86) laki tieliikennelain muuttamisesta (/).

(87 ja 88 kohta poistettaisiin)

8 §

Määräykset, luvat ja päätökset

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3–86 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat määräykset jäävät voimaan, kunnes toisin säädetään tai määrätään.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3–86 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat luvat ja päätökset jäävät voimaan niissä mainituilla ehdoilla.

9 §

Eräät Liikenne- ja viestintäviraston hallinnolliset järjestelyt

Liikenne- ja viestintäministeriö voi 1 päivästä marraskuuta 2018 perustaa Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan viran liikenne- ja viestintäministeriöön, josta virka siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2019 Liikenne- ja viestintävirastoon.

HE 104/2018 vp

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston on yhdessä ja Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan nimityksen jälkeen hänen johdollaan valmistettava uuden viraston työjärjestys ja järjestettävä hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että Liikenne- ja viestintävirasto voi aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2019.

12 §

Maakunnalle annettavia tai siirrettäviä tehtäviä koskeva siirtymäsäännös

(Pykälä poistettaisiin)

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__.

4.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 3, 8, 10, 15, 15 a, 16–19, 21, 25, 26, 28–31, 31 a, 32, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 59, 61–63 §, 65 §:n 4 momentti, 68 a §:n 2 momentti, 76, 78–82, 88, 95, 97, 98, 100 ja 101 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015, 731/2016, 553/2017, 302/2018 ja 387/2018, 8, 15, 29, 30, 76, 95 ja 100 § laissa 70/2015, 10 § laeissa 70/2015, 302/2018 ja 387/2018, 15 a § laeissa 731/2016 ja 387/2018, 16, 25 ja 26 § laeissa 70/2015 ja 387/2018, 17 ja 18 § osaksi laeissa 70/2015 ja 387/2018, 21, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 63, 80–82 ja 97 § laissa 387/2018, 28 § osaksi laeissa 70/2015 ja 363/2016, 31 § osaksi laeissa 1081/2012 ja 387/2018, 31 a § laeissa 1081/2012 ja 70/2015, 32 § osaksi laissa 999/2016, 59 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja 302/2018, 61 § laissa 67/2018, 65 §:n 4 momentti laissa 302/2018, 68 a §:n 2 momentti laissa 731/2016, 78 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja 387/2018, 79 § osaksi laissa 387/2018, 88 § laeissa 70/2015 ja 387/2018, 98 § osaksi laissa 70/2015 sekä 101 § laissa 302/2018, seuraavasti:

21 §

Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, lääkärin on ilmoitettava poliisille, jos hän toteaa, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveysvaatimuksia jatkuvan päihteiden käytön tai terveydentilan muun kuin tilapäisesti tapahtuneen heikentymisen takia.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, sairaanhoitajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveysvaatimuksia jatkuvan päihteiden käytön takia.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen tekemistä potilaalle on kerrottava velvollisuudesta tai oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ajokykyyn.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan:

1) siitä, että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei täytä ajokorttiluvan edellytyksenä olevia terveysvaatimuksia;

2) lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan ehdottamista lisätoimenpiteistä terveydentilan tai siitä ajokykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös optikkoa 20 §:ssä tarkoitettun liikennevalvontaan liittyvän näkökykyä koskevan tarkastuksen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen tekemisestä.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin on oltava ajokorttidirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun mallin mukainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia koskevista vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä tiedoista.

HE 104/2018 vp

Ajokorttiin merkitään ajokorttilupaa vastaavat luokat. Ajokorttiin liitettyjä ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja koskevat merkinnät tehdään koodin muodossa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koodeista ja niiden käytöstä. Ajokorttilupaa tai ajokortin uudistamista koskevaan hakemukseen on liitettävä uusi valokuva, jos viranomaisen rekistereihin tallennettu kuva on yli 15 vuotta vanha.

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Virasto vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, ei koske väliaikaista, tilapäistä eikä kansainvälistä ajokorttia.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

(1–3 mom. poistettaisiin)

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitetun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

68 a §

Alkoholukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päätyminen

(1 mom. poistettaisiin)

Poliisi asettaa valvottavalle ehdon alkoholukon käytöstä ajoneuvoa kuljettaessa. Valvottavan on luovutettava ajokorttinsa poliisille ja haettava uutta alkoholukkoehdon sisältävää ajokorttia Liikenne- ja viestintävirastolta. Poliisi voi antaa valvottavalle väliaikaisen ajokortin.

(3 ja 4 mom. poistettaisiin)

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa

HE 104/2018 vp

säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

5.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3, 5, 8, 10, 12–14, 16, 18, 19, 21 a, 22, 25–29, 31–33, 36–48, 50, 53, 55, 56 ja 58 §, sellaisena kuin niistä ovat 13 § osaksi laeissa 474/2017 ja 303/2018, 14 ja 33 § osaksi laissa 474/2017, 21 a § laissa 1387/2015, 45 § osaksi laissa 303/2018 sekä 48 § laissa 303/2018, seuraavasti:

53 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

6.

Laki

ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 14 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1319/2009, seuraavasti:

14 §

Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Väylävirasto voi sopimuksen nojalla antaa kunnalle hoidettavaksi virastolle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan kunnalle kuuluvia julkisia tehtäviä.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

7.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain (958/2013) 2–8, 10, 13, 14, 15 a, 20, 22–29, 31 ja 35 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laeissa 475/2017 ja 305/2018, 8 § osaksi laissa 305/2018, 15 a § laissa 1388/2015, 22 § laissa 907/2014, 27 § osaksi laissa 475/2017 sekä 28 § laissa 305/2018, seuraavasti:

7 §

Ilmoittautuminen sopimus Kumppaniksi

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä Liikenne ja viestintävirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

- 1) yhtiömuodossa toimivan hakijan kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;
- 2) selvitys palvelujen laajuudesta;
- 3) tieto suunnitellusta paikasta ja toimitilasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;
- 4) arvio toiminnan aloittamisajankohdasta;
- 5) selvitys suunnitelluista palveluajoista;
- 6) selvitys laatu järjestelmästä;
- 7) tieto yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavasta henkilöstä;
- 8) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin sekä miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta ja tietoturvasta;
- 9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11 ja 12 §:ssä tarkoitettavat vaatimukset;
- 10) selvitys siitä, miten hakijan palveluksessa oleva henkilöstö täyttää 11 ja 13–15 §:ssä tarkoitettavat vaatimukset;
- 11) selvitys siitä, miten toimitilat täyttävät 10 §:ssä tarkoitettavat vaatimukset.

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaisissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

8.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 1, 3, 7, 19 b, 20, 21, 24, 24 a, 24 b, 26, 27, 27 a, 29, 29 b, 31, 34, 34 a, 36, 39 b, 45, 48, 50 c, 50 e, 53, 53 a, 58, 60 a, 61 a, 62, 65 a, 65 b, 66 a, 66 c, 66 f, 69 a, 74–77, 79, 80, 84–86, 88, 93, 95 a, 96 ja 98 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 226/2009 ja 1042/2014, 3 § laeissa 226/2009, 961/2013, 176/2015, 1609/2015, 507/2017 ja 306/2018, 7, 19 b, 24 a, 24 b, 27, 29, 36, 50 c, 61 a ja 62 § laissa 507/2017, 20, 24, 29 b, 39 b ja 79 § laissa 1042/2014, 21 ja 60 a § laeissa 1042/2014 ja 507/2017, 26, 34 a, 65 b, 69 a, 77 ja 88 § laissa 276/2010, 27 a § laeissa 507/2017 ja 306/2018, 31, 34, ja 95 a § laissa 1609/2015, 45 § laeissa 226/2009 ja 276/2010, 48 § laeissa 276/2010 ja 1042/2014, 50 e § laeissa 226/2009 ja 507/2017, 53, 53 a ja 58 § laissa 473/2017, 65 a § laeissa 233/2007 ja 276/2010, 66 a § laeissa 176/2015 ja 507/2017, 66 c ja 98 § laissa 176/2015, 66 f § laeissa 233/2007, 276/2010 ja 176/2015, 74 ja 75 § osaksi laissa 276/2010, 76 § laeissa 276/2010 ja 507/2017, 80 § laeissa 1042/2014 ja 1609/2015, 84 § laeissa 233/2007 ja 507/2017, 85 § laeissa 961/2013 ja 473/2017, 86 § laeissa 276/2010 ja 1609/2015, 93 § laeissa 276/2010 ja 473/2017 sekä 96 § laeissa 992/2016, 473/2017 ja 728/2017, seuraavasti:

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusväriytyksestä ja -merkeistä. Edellä tarkoitetun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

21 §

Ambulanssi

Ambulanssi on sairaiden tai loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu M-luokan ajoneuvo, jossa on erityisvarusteita tätä tarkoitusta varten.

(2 mom. poistettaisiin)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa ambulanssin tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksesta, suorituskyvystä sekä lääkinällisistä ja muista varusteista. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset ambulanssin erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

50 e §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaisista hyväksyntä osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntä osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Edellä 1 momentin lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan teknisten vaatimusten osalta osoittaa:

1) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

2) 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyin asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

3) osaan, järjestelmään tai erilliseen tekniseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä;

4) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien;

5) vähäisiltä osin yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä.

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää teknisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Liikenne- ja viestintävirasto sopivat.

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettyäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa.

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausveloitteen,
  - 2) rikkoo 6 §:n 1 momentissa, 51, 56, 57, 75 tai 84 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,
  - 3) rikkoo 6 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,
  - 4) laiminlyö 9 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,
  - 5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,
  - 6) rikkoo 66 a §:n 5 momentin nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,
  - 7) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,
  - 8) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,
  - 9) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimittamasta 93 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa tai päästämästä 71 §:ssä tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä ajoneuvojen, osien tai erillisten teknisten yksiköiden maahantuontia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan taikka estää ottamasta tutkimusta varten näytettä tai saamasta tarpeellista ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevaa asiakirjaa tai tietoa,
  - 10) laiminlyö 93 c §:ssä säädetyn selosteen antamisen,
  - 11) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,
  - 12) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,
  - 13) laiminlyö 78 §:ssä tarkoitettua velvollisuuden hankkia lupa osien ja teknisten yksiköiden myyntiin tarjoamiseen tai myyntiin,
  - 14) rikkoo 80 §:n 1 momentin nojalla määrättyä ensirekisteröinti- tai myyntikieltoa,
  - 15) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuun säädökseen liittyvässä teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn sellaisen tiedon antovelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta pois vetämiseen,
  - 16) laiminlyö 45 §:n 2 momentin, 46 §:n 4 momentin, 81 §:n 2 momentin tai 86 a §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa,
  - 17) laiminlyö valmistajalle asetetun veloitteen 46 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tai 49 §:ssä tarkoitettua toiminnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta saataville,
  - 18) laiminlyö 93, 93 a tai 93 b §:ssä tarkoitettua tiedon saattamisen käyttöön taikka
  - 19) rikkoo 20 §:n 5 momentissa säädettyä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärikyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.
- Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytyille asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suoritettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästörajoitusjärjestelmän li-sääaineen käyttövelvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä taikka

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn päästörajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai kieltoa muuttaa päästörajoitusjärjestelmä tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi.

Rikesakosta ajoneuvorikkomuksen ainoana rangaistuksena 4 §:n 1 momentissa säädetyn ajoneuvon yleisten turvallisuusvaatimusten, 4 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa säädetyn moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevan vaatimuksen, 8 §:n 1 momentissa tai 85 §:n 1 momentissa säädetyn katsastamattoman, rekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käyttämistä koskevan kiellon, 64 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemistä koskevan velvollisuuden sekä 66 a §:n 1 momentissa säädetyn asiakirjojen mukanapitämisvelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa (986/2016).

(5–8 mom. poistettaisiin)

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

98 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80–82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppihyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 104/2018 vp

9.

Laki

ajoneuvoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 7, 8, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 30–33, 36, 46–49, 52, 53, 56 §, 57 §:n 1 momentti, 58, 59, 61 ja 63 §, sellaisina kuin ne ovat 7, 15, 16 ja 25 § laissa 1327/2009, 8 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1065/2014, 11 § osaksi laeissa 1236/2004, 1401/2010 ja 1317/2011, 18 § osaksi laeissa 235/2007 ja 1327/2009, 19 ja 23 § osaksi laissa 1327/2009, 21 § laeissa 1317/2011 ja 307/2018, 26, 30, 31 ja 32 § osaksi laissa 1327/2009, 33 § laissa 44/2018, 36 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1065/2014, 46 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1317/2011, 47 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1317/2011, 48 ja 49 § laissa 937/2015, 52 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 801/2016, 53 § laeissa 972/2012 ja 385/2014, 56 § osaksi laeissa 972/2012 ja 307/2018, 57 §:n 1 momentti laissa 1327/2009, 58 § laeissa 1317/2011 ja 1482/2015, 59 § osaksi laissa 1317/2011, 61 § osaksi laissa 972/2012 sekä 63 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 307/2018, seuraavasti:

48 §

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun ajoneuvoveroa koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

57 §

Valvonta

Ajoneuvoverotuksen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle sekä poliisi-, rajavartiolaito- ja tulliviranomaisille. Laissa määrätyn viranomaisen on valvottava, ettei liikenteessä käytetä tai maasta viedä sellaista ajoneuvoveron alaista ajoneuvoa, josta on eräänynyttä veroa suorittamatta. Virasto voi antaa muille viranomaisille ohjeita valvonnan suorittamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 104/2018 vp

10.

Laki

alkolukkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13 ja 15 § seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

11.

Laki

alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain (1121/2005) 4–10, 10 a, 11 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat 4–10, 10 a ja 11 § laissa 1308/2009 sekä 12 § laissa 985/2015, seuraavasti:

12 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevasta päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

12.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2, 6–24, 27–34, 36–68, 70, 71, 73–77, 79–84, 92 ja 93 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laissa 910/2011, 897/2014, 474/2016, 483/2017 ja 629/2017, 21 § osaksi laissa 910/2011, 33, 58, 59, 61, 83 ja 93 § laissa 879/2014, 36, 39, 41 ja 42 § laissa 910/2011, 37 ja 53 § osaksi laissa 474/2016, 38 ja 65 § osaksi laissa 879/2014, 57 § laissa 879/2014 ja 629/2017, 70 § laissa 308/2018 sekä 77 § osaksi laissa 308/2018, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

- 1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;
- 3) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;
- 4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 4 a) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 5) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeusalusten kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 6) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;
- 7) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusalusten turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;
- 8) *erikoisalussäännöstöllä* erikoisalusten turvallisuussäännöstöjä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

10) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

12) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

13) *merityöyleissopimuksella* merityötä koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

13 a) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

14) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

15) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen;

16) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

17) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaa-ajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

18) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

19) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

20) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määritellyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

21) *suurnopeusaluksella* SOLAS -yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määritellyä suurnopeusalusta;

22) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määritellyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltynä suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

23) *proomulla* vähintään 12 metrin pituista alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; vähimmäispituus ei koske vedenalaiseen työhön käytettävää proomua;

24) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehitettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen

mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

25) *lastialuksella* muita kuin 15–24 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

26) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa neste-mäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

27) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivukorkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

28) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

29) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

30) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastiviivayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

31) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lastiviivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

32) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

33) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

34) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempänä kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lännempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

35) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

36) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suo-jaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

37) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

38) *matkustaja-alustenluokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisesa liikennöinnissä, tai tietynä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tietynä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

39) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P;

40) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäässä;

41) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

42) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta, jonka kanssa Liikenteen turvallisuusvirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt katsastusvaltuutusta koskevan sopimuksen;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä eritysertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyyn luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

HE 104/2018 vp

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

13.

Laki

alusliikennepalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 2, 11–13, 15, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a–20 d, 21, 22, 22 a, 22 d, 22 f, 22 g 23 ja 25–28 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 11, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a, 20 b, 20 c, 21, 22, 22 a, 22 d, 22 f, 23, 25, 26, 28, 29 § laissa 576/2018, 12, 13 ja 15 § osaksi laissa 1307/2009, 20 d ja 22 g § osaksi laissa 791/2013 sekä 27 § laissa 1307/2009, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *alusliikennepalvelulla* (*Vessel Traffic Service, VTS*) alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin;
- 2) *toimivaltaisella viranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;
- 3) *alusliikennepalvelun järjestäjällä* Väylävirastoa;
- 4) *perustamispäätöksellä* päätöstä, jolla toimivaltainen viranomainen perustaa alusliikennepalvelun tietylle alueelle;
- 5) *VTS-palveluntarjoajalla* alusliikennepalvelun tarjoajaa;
- 6) *VTS-alueella* aluetta, joka perustamispäätöksellä on vahvistettu VTS-alueeksi ja jolla ylläpidetään alusliikennepalvelua; VTS-alue voidaan jakaa osa-alueisiin tai sektoreihin;
- 7) *VTS-keskuksella* keskusta, jossa VTS-palveluntarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua;
- 8) *alusliikenneohjaajalla* henkilöä, joka suorittaa VTS-keskuksessa alusliikennepalveluun kuuluvia tehtäviä ja jolla on tehtävään vaadittava pätevyys;
- 9) *VTS-reittisuunnitelmalla* alusliikenneohjaajan ja aluksen päällikön sopimaa aluksen reittiä VTS-alueella;
- 10) *VTS-tilannekuvalla* VTS-keskuksessa ylläpidettävää tilannekuvaa VTS-alueella olevista aluksista ja niiden liikkeistä sekä muista liikenteeseen vaikuttavista seikoista;
- 11) *reititysjärjestelmällä* yhden tai useamman reitin tai reititystoimenpiteen muodostamaa järjestelmää, jolla pyritään vähentämään onnettomuusriskiä; siihen voi kuulua reittijakojärjestelmiä, kaksisuuntaisia reittejä, suositeltuja reittejä, vältettäviä alueita, rannikkoliikennevyöhykkeitä, liikenneympyröitä, varoalueita ja syvävesireittejä (*DW-reittejä*);
- 12) *onnettomuudella* merionnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (*IMO*) säännöstössä tarkoitettua onnettomuutta;
- 13) *avun tarpeessa olevalla aluksella* alusta sellaisessa tilanteessa, joka saattaa johtaa aluksen menettämiseen tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai merenkululle;
- 14) *suojavaikalla* Liikenne- ja viestintäviraston merihädässä olevien alusten vastaanottamista varten osoittamaa satamaa, sataman osaa tai muuta suojavaikaa laituri- tai ankkuripaikkaa tai mitä tahansa muuta suojavaikaa aluetta;
- 15) *laivaajalla* sitä, joka luovuttaa tavarankuljettavaksi meritse;

16) liikenteenharjoittajalla alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:ssä määriteltyä laivanisäntää;

17) *asiamiehellä* henkilöä, jolla on valtuudet tai lupa toimittaa tietoja aluksen liikenteenharjoittajan nimissä;

18) *vaarallisella aineella* IMO:n IMDG-säännöstössä, IBC-säännösten 17 luvussa, IGC-säännösten 19 luvussa ja IMSBC-säännöstössä tarkoitettuja vaarallisia aineita;

19) *ympäristöä pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määriteltyjä öljyjä, mainitun yleissopimuksen II liitteessä määriteltyjä haitallisia nestemäisiä aineita ja mainitun yleissopimuksen III liitteessä määriteltyjä haitallisia aineita;

20) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

21) *ilmoitusmuodollisuusdirektiivillä* jäsenvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/65/EU siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

22) *seurantadirektiivillä* alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/59/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *meriliikenteen tilastodirektiivillä* tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/42/EY;

24) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006;

25) *turvatoimiin liittyvillä ilmoituksilla* eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

27) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

28) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

20 a §

Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

Liikenne- ja viestintäviraston on perustettava ja ylläpidettävä kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä ilmoitusmuodollisuusdirektiivissä ja seurantadirektiivissä mainittujen tietojen keräämiseksi, käsittelemiseksi ja tallentamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurissa, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän ylläpidon, toteuttamisen ja operatiivisen käytön itse tai hankkia sen VTS-palveluntarjoajalta. Myös VTS-palveluntarjoajan tulee noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, arkkitehtuurissa, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Tiedonhallintajärjestelmän on oltava sellainen, että se voidaan liittää Euroopan unionin merenkulun tiedonhallintajärjestelmään (*SafeSeaNet-keskusjärjestelmä*). Tiedot on voitava lähettää ja vastaanottaa sähköisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedonhallintajärjestelmän avulla voitava pyynnöstä toimittaa viipymättä toisen jäsenvaltion asianomaiselle viranomaiselle tiedot aluksesta sekä sen kuljettamista lasteista ja vaarallisista tai ympäristöä pilaavista aineista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä tiedonhallintajärjestelmän ilmoitusmenettelyistä, rakenteesta, sisällöstä, käyttöoikeuksista, tietojen jakelusta viranomaisille ja tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden sekä SafeSeaNet-keskusjärjestelmän kanssa.

26 §

VTS-pätevyysrekisteri

Alusliikenneohjaajien ja alusliikennepalvelun esimiesten pätevyyden valvomiseksi ja siihen liittyväksi palvelutietojen seuraamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto pitää henkilörekisteriä (*VTS-pätevyysrekisteri*).

VTS-pätevyysrekisteriin saa perustietoina merkitä seuraavat tiedot alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyystodistuksen haltijasta:

- 1) nimi ja tieto syntymäajasta; sekä
- 2) muina tietoina osoite- ja muut yhteystiedot.

Perustietojen lisäksi saa VTS-pätevyysrekisteriin merkitä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 1) myönnettyistä pätevyystodistuksista;
- 2) alusliikennepalveluista, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan;
- 3) suoritetusta työpaikkakoulutuksesta;
- 4) myönnettyistä kelpuutusmerkinnöistä;
- 5) palveluista VTS-keskuksissa;
- 6) suoritetusta alusliikenneohjaajan ammatillisesta täydennyskoulutuksesta; sekä
- 7) pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilön pätevyystodistuksen voimassaolo päättyi.

Henkilötietoja saa luovuttaa vain toimivaltaiselle viranomaiselle, VTS-palveluntarjoajalle ja sille, joka 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuna yhteistoimintasuojimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan kanssa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

14.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 5, 9, 13 ja 18 §, sellaisena kuin ne ovat 5 § laissa 1138/2010, 9 § osaksi laissa 1138/2010, 13 § laissa 1293/2009 sekä 18 § laissa 877/2014, seuraavasti:

18 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitetusta pysäyttämispäätöksestä ja 14 c–14 h §:ssä tarkoitetusta satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestelyn kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

15.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 2–4, 6, 7, 7e, 7 f, 10, 13, 14, 17, 19, 20 a ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 6 § osaksi laeissa 69/2007 ja 1303/2009, 3 ja 23 § osaksi laissa 1303/2009, 4 § osaksi laeissa 69/2007, 1303/2009 ja 748/2014, 7 e ja 7 f § laissa 285/2018, 10 § osaksi laeissa 69/2007, 769/2011 ja 165/2017, 13, 14 ja 19 § laissa 1303/2009, 17 § laissa 651/2015 sekä 20 a § laissa 69/2007, seuraavasti:

17 §

Tekninen valvonta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitetun suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja tullilain (304/2016) 5 luvun 28 §:ssä tarkoitettua teknistä valvontaa merenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoitettujen rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

Poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus saada satamanpitäjältä ja laivanisännältä käyttöönsä näiden tässä laissa tarkoitettuun suomalaisen sataman turvatoimialueelle tai suomalaiseen alukseen sijoittaman jatkuvasti kuvaa välittävän tai kuvaa tallentavan teknisen laitteen valvontamateriaali, jos turvataso 1 tai 2 on asetettu. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

(3 mom. kumottaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

16.

Laki

eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain (1206/2004) 6, 8, 10, 12 ja 14–25 §, sellaisina kuin ne ovat 6, 12, 16–20 ja 24 § laissa 1305/2009, 8, 10, 14, 22 ja 23 § osaksi laissa 1305/2009, 15 § laeissa 1305/2009 ja 914/2014, 21 § osaksi laeissa 1305/2009 ja 914/2014 sekä 25 § laissa 987/2015, seuraavasti:

25 §

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifiointia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifiointia jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

17.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 2, 4 ja 6–12 §, seuraavasti:

12 §

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

18.

Laki

huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) 4, 6, 7, 9, 10, 12, 14–16, 18–22, 24–27, 30, 31, 33, 35–53 ja 55 §, seuraavasti:

55 §

Muutoksenhaku

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhakuusta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

19.

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain (40/2015) 2–5 §, seuraavasti:

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

20.

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (864/2014) 1, 2, 3–11, 16–20, 22, 33–44, 46–51, 53, 55, 57, 61, 72, 75–79, 81–84, 86–88, 90–93, 95, 97, 98, 102, 104–106, 109, 110 a, 111, 113–116, 118, 120–122, 124, 126, 128 a, 128 b, 129, 139, 141, 143, 146, 148, 150–161, 166–168, 170, 172, 173 ja 178–181 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 7, 47, 153, 178 ja 181 § osaksi laeissa 61/2016 ja 320/2018, 11, 42 ja 158 § osaksi laissa 61/2016, 16, 17, 19, 20, 22, 50, 51, 122, 141, 146, 148 ja 160 § osaksi laissa 320/2018, 46 ja 143 § laissa 320/2018, 79 § laissa 263/2017, 97, 110 a, 111, 126, 129 ja 157 § laissa 61/2016, 118 § osaksi laeissa 1145/2001, 525/2011 ja 61/2016, 128 a ja 128 b § laissa 282/2018 ja 168 § osaksi laissa 1242/2016, seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *Chicagon yleissopimuksella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimusta (SopS 11/1949);
- 2) *ECAC:lla* Euroopan siviili-ilmailukonferenssia;
- 3) *Eurocontrolilla* lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa (*Eurocontrol*) (SopS 70/2000) tarkoitettua Euroopan lennonvarmistusjärjestöä;
- 4) *EASA-asetuksella* yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1139;
- 5) *slot-asetuksella* lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 95/93 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 545/2009;
- 6) *ilma-aluksella* laitetta, jota kannattavat ilmakehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan;
- 7) *kelpuutuksella* lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen liitettyä erityistä ehtoa, rajoitusta tai oikeutta;
- 8) *huollolla* ilma-aluksen tai ilma-aluksen osan kaikkea perushuoltoa, korjausta, tarkastusta, muutosta tai vian korjausta tai niiden yhdistelmiä, lukuun ottamatta lentoa edeltävää tarkastusta;
- 9) *lentotoimintaluvalla* EASA-asetuksen 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta ja todistusta, joilla osoitetaan, että lentotoiminnan harjoittajalla on riittävät valmiudet ja keinot täyttää turvallisesti oikeuksiinsa liittyvät velvoitteet luvassa tarkoitettussa ilmailutoiminnassa;
- 10) *sotilasilmailuviranomaisella* ilmavoimien esikunnan yhteydessä toimivaa sotilasilmailun viranomaisyksikköä;
- 11) *sotilasilmailulla* sotilaallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ilmailua tai ilmailua sotilas-ilma-aluksella;

- 12) *sotilasilma-aluksella* ilma-alusta, joka on merkitty sotilasilma-alusrekisteriin;
  - 13) *yhteistoimintalentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jolla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi puolustusvoimien joukkoja, johtoelimiä ja rakennelmia;
  - 14) *sotilaslentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jota ylläpidetään ainoastaan sotilasilmailua varten;
  - 15) *sotilaslentopaikalla* maa-aluetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä tai laskuja varten; sotilaslentopaikka voi olla puolustusvoimien tilapäisesti käyttöönotettava lentopaikka, varalaskupaikka tai nousutie;
  - 16) *valtion ilmailulla* ilmailua valtion ilma-aluksella;
  - 17) *valtion ilma-aluksella* ilma-alusta, jota käytetään Tullin, poliisin, Rajavartiolaitoksen tai pelastustoimen tehtävien suorittamiseen; valtion ilma-aluksella tarkoitetaan myös ilma-alusta, jota käytetään muun kuin tässä ja 11 kohdassa tarkoitetun valtion tehtävän suorittamiseen;
  - 18) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota;
  - 19) *kolmannella maalla* muuta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiota;
  - 20) *lentopaikalla määriteltyä aluetta*, joka sijaitsee maalla tai vedessä taikka maalla olevalla kiinteällä tai merellä olevalla kiinteällä tai kelluvalla rakennelmalla ja jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilma-aluksen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten;
  - 21) *lennokilla lentämään tarkoitettua laitetta*, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käytetään harraste- tai urheilutarkoitukseen;
  - 22) *miehittämättömällä ilma-aluksella* ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa;
  - 23) *kauko-ohjatulla ilma-aluksella* miehittämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta;
  - 24) *ilmatilan hallintayksiköllä* ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2150/2005 (*FUA-asetus*) tarkoitettua yksikköä, joka vastaa yhden tai useamman jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan päivittäisestä hallinnasta.
- Lentopaikkaan kuuluvat:
- 1) vesialueilla liikennealueeseen liittyvät laiturit- tai muut rantautumispaikat;
  - 2) pelastustiestö ja ne suoja-, esterajoitus- tai muut alueet, joita lentopaikan ylläpito, käyttäminen ja turvavalvonta edellyttävät;
  - 3) lentopaikan toiminnan kannalta tarpeelliset rakennukset, rakennelmat ja laitteet.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

- 1) pääsystä maahuollinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla annettu neuvoston direktiivi 96/67/EY (*maahuollintadirektiivi*);
- 2) yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 300/2008 (*turva-asetus*) ja sen nojalla annetut asetukset;
- 3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (*puiteasetus*) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 549/2004;
- 4) lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (palveluntarjoaja-asetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 550/2004 (*palveluntarjoaja-asetus*);

(5 kohta kumottaisiin)

6) EASA-asetus sekä sen nojalla annetut Euroopan komission asetukset;

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 376/2014 (*poikkeama-asetus*);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 598/2014 (*melunhallinta-asetus*).

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto vastaa niistä viranomaistehtävistä, joista säädetään slot-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös Suomen kansainvälisissä liikennesopimuksissa tarkoitettuna ilmailuviranomaisena, josta säädetään 173 §:ssä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, poliisimiehelle luvan tai hyväksynnän myöntää poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, rajavartiomiehelle Rajavartiolaitoksen hallintoyksikön päällikkö ja tullimiehelle Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä.

50 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintävirastolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ilmailussa, moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, ilma-aluksen tai muun kulkuneuvon kuljettamisesta tai ohjaamisesta rikoslain 23 luvussa tarkoitetulla tavalla ja alkoholin tai muun huumaavan aineen käyttämisestä lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Luvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen lääkärin sekä luvan hakijaa tai haltijaa hoitaneen tai hoitavan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön sekä sairaanhoito- tai terveydenhuoltotoimintaa harjoittavan yhteisön ja laitoksen on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lääkäri, terveydenhuollon ammattihenkilö, yhteisö ja laitos voi salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ilmailutoimintaan osallistuvan toimintakykyyn.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä:

1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti täytä luvalla asetettuja terveysvaatimuksia; ja

2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri ehdottaa terveydentilan tai siitä toimintakykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Tiedot voidaan toimittaa rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

76 §

Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa käyttää vain lentopaikkaa tai 2 momentissa tarkoitettua aluetta. Kielto muiden alueiden käyttämiseen ei koske hätätilannetta, pakko-laskua tai muita niihin rinnastettavia tapauksia, ei myöskään lentoonlähtöä ja laskeutumista miehittämättömällä ilma-aluksella tai sotilashelikopterilla, muulla valtion helikopterilla eikä etsintä- ja pelastustoimintaan käytettävällä helikopterilla pelastus-, virka-apu- ja operatiivisilla lennoilla. Aluksella olevan laskeutumisalueen käyttämisestä helikopterin lentoonlähtöön ja laskeutumiseen säädetään erikseen.

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa tilapäisesti käyttää avointa vesialuetta sekä alueen omistajan tai haltijan suostumuksella muuta maa- tai vesialuetta, vaikka aluetta ei ole sellaiseen tarkoitukseen erityisesti järjestetty. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa ilmailun turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

- 1) maa- ja vesialueen tilapäisestä käytöstä;
- 2) ilma-alusten käyttämän alueen mitoituksesta ja pinnan ominaisuuksista;
- 3) lentoesterajoituksista;
- 4) muista lentoonlähdon ja laskeutumisen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavan maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan luvan edellyttämästä yhteisen maa- tai vesialueen osakaskunnan suostumuksesta säädetään yhteisluelaisissa (758/1989).

Jos lentoturvallisuus, liikenteen sujuvuus, maanpuolustukselliset syyt, elinkeinon harjoittaminen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy niin vaativat, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää muun kuin lentopaikan käytön tai rajoittaa 2 momentissa tarkoitettua alueen käyttöä ilma-alusten lentoonlähtöön ja laskeutumiseen. Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava asianomaista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä tarpeen mukaan muita viranomaisia, jos kiellon tai rajoituksen syy on muu kuin lentoturvallisuus tai liikenteen sujuvuus.

(5 mom. kumottaisiin)

116 §

Lennonvarmistustoiminnan tallenteet

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikenteen tilannekuva sekä lennonvarmistuksen viestiliikenne tallennetaan ja säilytetään tavalla, joka turvaa ne oikeudettomalta puuttumiselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tallentamistavoista ja tallenteiden säilyttämisajoista ottaen huomioon ilmailuonnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeamien tutkiminnan tarpeet, käytettävän tallennustekniikan ja vastaavat seikat.

Jollei muusta lainsäädännöstä muuta johdu, tallenteita saa käyttää yksinomaan onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja vastaavien tilanteiden tutkimintaan sekä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan omaan lentoturvallisuustyöhön. Liikenteen tilannekuvan tallennetta saa lisäksi käyttää ympäristövaikutusten arviointiin ja ilmatilan suunnitteluun.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

181 §

Muutoksenhaku

Luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista koskevaan päätökseen sekä Euroopan unionin asetusten nojalla Liikenne- ja viestintäviraston antamiin käskyihin ja kieltöihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Seuraaviin muun kuin viranomaisen tekemiin päätöksiin saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitettu matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkinantajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavalvotulle alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitettut pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitettut ulkopuolisen asiantuntijan tekemät päätökset.

Liikenne- ja viestintäviraston, Puolustusvoimien tai sotilasilmailuviranomaisen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 ja 6–7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista sekä Liikenne- ja viestintäviraston antamaa käskyä ja kieltöä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rakentamislupaa koskevaa päätöstä lukuun ottamatta päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 104/2018 vp

21.

Laki

katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 4, 6, 7, 9, 12, 13, 15 ja 17 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laissa 324/2018 sekä 9 § laissa 51/2018, seuraavasti:

13 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

22.

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 2, 3, 3 a, 3 b, 7 b–7h, 11, 12 ja 14–16 §, sellaisina kuin ne ovat 2 § osaksi laissa 706/2011, 3, 3 a, 7 c ja 7 d § laissa 73/2015, 3 b § laeissa 73/2015 ja 327/2018, 7 b ja 7 e–7 h § laissa 706/2011, 11 § laeissa 1295/2009 ja 706/2011, 12 § laissa 327/2018, 14 § laissa 989/2015, 15 § osaksi laeissa 607/2002 ja 1295/2009 sekä 16 § laissa 1295/2009, seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

15 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa kuljettajantutkintotoimintaa ilman Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava *luvattomasta kuljettajantutkintotoiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Kuljettajantutkintoja vastaanottavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain 16 luvun 21 §:ssä. Rangaistus 10 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

23.

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 7, 10, 11, 13, 13 a, 14–17 ja 18 b §, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laeissa 538/2010, 594/2012 ja 476/2017, 11 § osaksi laissa 476/2017, 13 § laeissa 594/2012, 485/2014 ja 476/2017, 13 a § laissa 476/2017, 15 § osaksi laeissa 594/2012 ja 700/2018, 16 § osaksi laeissa 538/2010 ja 485/2014 sekä 18 b § laissa 478/2018, seuraavasti:

4 §

Maakunnallinen hankeohjelma

(Pykälä poistettaisiin)

5 §

Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta

(Pykälä poistettaisiin)

6 §

Valtion tuen julkinen hakumenettely

(Pykälä poistettaisiin)

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty. Tuen jäännöserän maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut ja että tuen saaja on esittänyt Liikenne- ja viestintävirastolle hyväksyttävän selvityksen kaikista tukikelpoisista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että tuki maksetaan hakemuksen tekemiselle tukipäätöksessä asetetun määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut hankkeen toteutukseen, viivästyminen ei vaikeuta hankkeen toteuttamista eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

Tässä laissa tarkoitettua valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut.

HE 104/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää tuen saajalta vakuutuksen, ettei tuen maksamiselle ole tässä momentissa tarkoitettua estettä.

(4 mom. kumottaisiin)

15 §

Tietojen luovutusvelvollisuus

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja liikesalaisuuksien estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Jos teleyritys ei liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä huolimatta kerää tai luovuta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukauden määräajassa oikaise menettelyään, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

17 §

Seurantarekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten erillistä rekisteriä (*seurantarekisteri*). Seurantarekisteriin voidaan tallentaa seuraavat laajakaistahanketta, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankkeen sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankkeen kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tämän lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;
- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävistä tuista sekä takaisinperinnän toteutumisesta;
- 10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

(2 mom. kumottaisiin)

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoittamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

24.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 13 ja 14 §, seuraavasti:

13 §

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteen sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenne- ja viestintäviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

25.

Laki

laivavarustelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 4, 7–19, 21–26, 28 ja 31 §,
sellaisina kuin niistä ovat 4, 10, 12–15, 17–19, 23–25, 28 ja 31 § laissa 914/2016, 7, 8, 21 ja
22 § osaksi laissa 914/2016 sekä 11 § laeissa 914/2016 ja 329/2018, seuraavasti:

28 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämis- tai keskeyttämishan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

26.

Laki

laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 10, 12–14 ja 16 § seuraavasti:

13 §

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa luvan:

- 1) erityisen painavasta syystä henkilön ottamiseen työhön alukselle huolimatta siitä, ettei häntä alkutarkastuksessa ole todettu työhön soveltuvaksi;
- 2) erityisestä syystä henkilön jatkaa työtä aluksella huolimatta siitä, ettei häntä uusintatarkastuksessa ole todettu soveltuvaksi tekemään työtä aluksella.

Liikenne- ja viestintävirasto on ennen poikkeuslupa-asian ratkaisemista pyydettävä lausunto hakijan terveydentilasta Työterveyslaitokselta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää poikkeusluvan enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tarvittaessa asettaa siihen rajoituksia ja ehtoja, jotka liittyvät poikkeusluvan voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai henkilön tehtäviin. Väriä koskeva poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuslupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

27.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 2, 4–6, 6 a, 7, 8, 11–13, 13 a, 13 b, 14, 23, 26, 26 a, 26 c, 27, 28, 30–32, 32 a, 33, 34, 40 ja 41 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 95/2013, 878/2014 ja 467/2018, 4 § osaksi laeissa 95/2013 ja 467/2018, 5 § osaksi laeissa 95/2013 ja 332/2018, 6, 6 a, 11, 13 a, 13 b, 14, 26 a, 26 c ja 32 a § laissa 467/2018, 7, 13 ja 26 § osaksi laissa 95/2013, 12 ja 40 § osaksi laissa 467/2018, 28 § osaksi laeissa 878/2014 ja 467/2018, 32 § laissa 578/2018, 33 § osaksi laissa 332/2018 sekä 41 § laeissa 878/2014 ja 332/2018, seuraavasti:

32 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Poliisin, Tullin ja työsuojeluhallinnon on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virkaavusta säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetulla alusliikennepalvelun tarjoajalla on velvollisuus antaa tietoja tai muuta apua Liikenne- ja viestintävirastolle tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä.

41 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen hallintolainkäyttölakia (586/1996).

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksytyt laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 104/2018 vp

28.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 12–14 §, sellaisena
kuin niistä on 13 § laissa 126/2013, seuraavasti:

13 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Asian käsitteystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

29.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 2, 4, 7–9, 11, 12, 14, 16, 18 ja 21–27 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4, 7, 8, 11, 12, 16 ja 24 § osaksi laissa 37/2015, 9 § osaksi laeissa 1319/2011 ja 37/2015 sekä 14, 18, 21 ja 25–27 § laissa 37/2015, seuraavasti:

27 §

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätöksen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

30.

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 3, 5–7, 11, 14, 15, 17 ja 20 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 6, 14 ja 20 § laissa 1310/2009, 7 ja 17 § osaksi laissa 1310/2009, 11 § laissa 63/2017 sekä 15 § laissa 991/2015, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

31.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 42, 42 a, 42 b, 43 b–43 d, 43 f–43 h, 52 b, 99, 100, 100 a, 100 c, 103, 108 a, 109 ja 109 a §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 42, 42 a, 42 b, 52 b, 99, 100, 100 a, 100 b, 103, 108 a ja 109 a § laissa 572/2018 sekä 43 b–43 d, 43 f–43 h ja 109 § laissa 446/2012, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikennemuodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;
  - 2) *tienpidolla* maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa sekä näihin tehtäviin liittyvän tiedon tuottamista ja ylläpitoa;
  - 3) *rakentamisella* uuden tien tekemistä ja tien parantamista;
  - 4) *kunnossapidolla* tien hoitoa ja korjausta;
  - 5) *tienpitäjällä* Väylävirastoa.
- (6 ja 7 kohta poistettaisiin)

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjauksköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lautta-alus*). Lautta-aluksen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:ssä tarkoitetuista ro-ro-matkustaja-aluksista säädetään ja määrätään.

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetussa asetuksessa (*Sisävesisäännöt* 1978) (252/1978) annettuihin sääntöihin ja tuntee 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta ja varusteista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua. Liikenteellisistä syistä voi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määräämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee kuuluttaa päätöksestä, ja aikataulu on asetettava nähtäville lauttapaikan välittömään läheisyyteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjauksyödestä irrotettuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

11 §

Tienpidosta vastaavat viranomaiset

Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä ja muista tienpidon tehtävistä siten kuin tässä laissa erikseen säädetään. Väylävirasto myös ohjaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia tienpidon tehtävien hoitamisessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. Väylävirasto vastaa kuitenkin merkittävien hankkeiden rakentamisesta.

Väylävirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio. Liikenne- ja viestintävirasto on Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, maakuntien liitoilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

(2 mom. poistettaiisiin)

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asian tuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitettulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytyistä suunnitelmista perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.

27 §

Vuorovaikutus

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee kunnan pitää yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Kunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kuulutettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa maakunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanotonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ilmoitettava kannanotonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanotonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 b §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydyttävä Väylävirastolta lausunto suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimitamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta.

Hyväksytystä tiesuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Väylävirasto harkitsee poikkeamisen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetty edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetty edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 15 g §:n 1 momentissa tarkoitetuista tiehankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus yhteistyössä tienpitäjän kanssa. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys tiehankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä tiehankkeen kannattavuuden ja vaikuttavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

37 §

Liittyminen maantiehen

(Pykälä poistettaisiin)

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

(Pykälä poistettaisiin)

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä ”etuajo-oikeutettu tie”, maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakkuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitettun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

42 a §

Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle

Poiketen 42 §:n 1 momentissa säädetystä riittää, että sähkö- ja telekaapeleiden sekä niihin liittyvien jakokaappien ja kaapelikaivojen sijoittamisesta tiealueelle tehdä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ilmoitus edellyttäen, että kyse on:

- 1) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien alituksesta;
- 2) tien pituussuuntaiseen kaapeliin tehtävästä jatkoksesta tai siihen liittyvästä poikittaissuuntaisesta kaapelista tiealueen ulkopuolelle tai maantien alitse;
- 3) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien ylityksestä ilmajohdoilla;
- 4) maantien varressa tiealueen ulkopuolelle asennettavasta tien pituussuuntaisesta ilmajohdosta, jonka johtoalue ulottuu tiealueelle;
- 5) laajakaistahankkeiden uusista asiakasliittymistä, jos ne on hankittu vasta rakennustyön aikana;
- 6) tien pituussuuntaisesta kaapeloinnista, jos kaapelia asennetaan tien pituussuuntaisesti yksinomaan olemassa olevaan putkitukseen.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys kaapelin omistajasta, sijoittamispaikasta, sijoittamispaikan olosuhteista ja perustiedoista, työn toteuttamistavasta ja toteuttajasta, työn aikaisista liikennejärjestelyistä sekä toimenpiteen suunnitellusta aloituspäivästä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 21 päivää ennen toimenpiteen suunniteltua aloituspäivää.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilmoituksen saatuaan, ennen ilmoitettua aloituspäivää kieltää toimenpiteen toteuttamisen, jos se harkitsee, että kaapelin sijoittaminen aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Suunniteltua toimenpidettä ei saa aloittaa ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, 1 momentissa tarkoitettujen sähkö- ja telekaapeleiden ulkoisista suojarakenteista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kaapeleiden sijoittamiseen tarvitaan kuitenkin 42 §:n 1 momentin mukainen lupa, jos:

- 1) toimenpide kohdistuu moottori- tai moottoriliikennetien tiealueeseen;
- 2) toimenpide kohdistuu alueeseen, jossa on pohjavesisuojaus;
- 3) toimenpide edellyttää louhirakenteen käsittelyä; tai
- 4) tiealueen alituksen etäisyys alikulkusillan, putkisillan tai rummun rakenteesta on vähemmän kuin viisi metriä tai muun sillan rakenteesta vähemmän kuin 25 metriä.

Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädetään Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä kaapeleiden sijoittamista koskevasta ilmoituksesta.

42 b §

Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite

HE 104/2018 vp

Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle tämän lain nojalla sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista, rakenteen, laitteen tai rakennelman omistaja vastaa toimenpiteen kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehtävä sähkö- ja telekaapeleiden enintään kolmen asiakkaan asiakasliittymien osalta kolmen kuukauden kuluessa ja muiden tiealueella sijaitsevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden osalta kuuden kuukauden kuluessa tienpitäjän ilmoituksesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi määrätä määräajan myös tätä pidemmäksi tai jatkaa määräaika, jos se on tarpeen toimenpiteen suorittamiseksi roudattoman kauden aikana tai muusta vastaavasta syystä.

Hankkeesta vastaava vastaa kuitenkin siirto-, suojaamis- ja poistamiskustannuksista, kun kohde on alun perin sijoitettu tiealueen ulkopuolelle tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei ole ilmoittanut luvan saajalle, että kohteeseen on tulossa asian käsittelyvuonna tai viiden vuoden kuluessa muu kuin pistemäinen tienpitotyö, joka edellyttää rakenteen, rakennelman tai laitteen siirtämistä tai poistamista. Siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamistavasta ja toteuttamisen määräajoista sekä muista toimenpiteistä koskevista teknisistä seikoista. Virasto voi antaa tarkempia määräyksiä myös siitä, miten 3 momentissa tarkoitettujen siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

47 §

Poikkeamisvalta

(Pykälä poistettaisiin)

48 §

Poikkeukset rajoituksista

(Pykälä poistettaisiin)

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

(Pykälä poistettaisiin)

52 b §

Määräystenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä 52 §:ssä tarkoitettun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tehtävän ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Lisäksi virasto voi antaa liikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

56 §

Haltuunotto

HE 104/2018 vp

(Pykälä poistettaisiin)

56 a §

Yksitystien luovuttaminen

(Pykälä poistettaisiin)

62 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

(Pykälä poistettaisiin)

99 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen

(Pykälä poistettaisiin)

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmiussuunnittelulla sekä valmistelemalla etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta edellyttävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusolo- ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

100 c §

Tienpidon viranomaisvalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 13, 13 a, 33, 100 ja 100 a §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Liikenne- ja viestintäviraston on hoidettava valvontatehtävänsä tehokkaasti ja riskinarviointiin perustuen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Veloitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

HE 104/2018 vp

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

(Pykälä poistettaisiin)

102 §

Kustannusten periminen

(Pykälä poistettaisiin)

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisaanti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja tienpitäjälle. Päätöksen tiedoksi antamiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

105 §

Muutoksenhaku

(Pykälä poistettaisiin)

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

(Pykälä poistettaisiin)

108 a §

Maantierekisteri

Väyläviraston on pidettävä rekisteriä maanteistä. Rekisteriin on merkittävä:

1) onko maantie moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie;

2) tien liikenteellistä merkitystä kuvaava 4 §:ssä tarkoitettu luokitus; sekä

3) tien pituus kunnittain ja tien yleiseen liikenteeseen luovuttamispäivä sekä väyläomaisuuden hallinnan kannalta merkittävimmät tien tekniset ominaisuudet, varusteet ja laitteet.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on toimitettava 1 momentin 3 kohdan kannalta tarpeelliset tiedot Väylävirastolle.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.
(2 ja 3 mom. poistettaisiin)

_____

32.

Laki

liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain (471/2016) 3, 5–8 sekä 13–16 §, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

33.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale sekä 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §, 13 §:n 2 momentti, 14 §, 2 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 3 ja 4 momentin johdantokappale sekä 5 momentti, 2 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 4 luvun 3 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2–5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3–5 kohdat sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1–3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti, III osan 1 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 2–5 momentti, 2 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 3 luvun 11 §, 4 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 1 §:n otsikko, 1 §, 2 §:n otsikko, 2 §, 4 §:n 5 momentti, 6 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 §, 9–13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n otsikko sekä 1 ja 3–5 momentti, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 3 luvun 1–4 §, 5 §:n 1–3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 3 ja 4 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 2 §:n otsikko, 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta ja 3 momentti, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1–3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta,

sellaisena kuin niistä ovat II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 4 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 4 luvun 3 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2–5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3–5 kohdat sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n

5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1–3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, III osan 3 luvun 11 §, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 4 §:n 5 momentti, 7 §, 9 §, 13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n 4 ja 5 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §, 3 luvun 1–4 §, 5 §:n 1–3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 9 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 2 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta ja 3 momentti, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1–3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta laissa 301/2018, II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti laissa 579/2018 sekä IV osan 1 luvun 2 § osaksi laeissa 301/2018 ja 632/2018, sekä
lisätään V osaan uusi 4 ja 5 luku, seuraavasti:

II OSA

LIIKENNEMARKKINAT

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa metro- tai raitiorataverkolla metro- ja raitioliikennettä (*kaupunkiraideliikenne*), on tehtävä harjoittamastaan toiminnasta kirjallinen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Kaupunkiraideliikenteen harjoittajana (*liikenteenharjoittaja*) voi olla kunnan liikelaitos tai yhtiö taikka muu yhtiö tai yhteisö, joka harjoittaa liikennettä metro- tai raitiorataverkolla.

7 luku

Rautatieliikenteen pätevyudet

4 §

Luvan myöntäminen

HE 104/2018 vp

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta luvan henkilölle, joka on:

3) suorittanut lupakirjaa koskevan koulutuksen ja saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä näytön vastaanottajalta (*näytön vastaanottaja*) todistuksen lupakirjaa koskevan näytön hyväksytystä suorittamisesta;

4) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä lääkäriltä (*rautatielääkäri*) lääkärintodistuksen terveydentilansa osalta sitä koskevien vaatimusten täyttymisestä;

5) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä psykologilta (*rautatiepsykologi*) soveltuvuudestaan myönteisen lausunnon.

10 luku

Laivaväen pätevydet

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kirjallisesta hakemuksesta tunnustamista koskevan todistuksen myös sellaiselle hakijalle, jolla on ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muu kuin STCW-yleissopimukseen perustuva kansi- tai konepäällystön pätevyyskirja. Sisävesien ammattipätevydet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti. Sisävesien ammattipätevydet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti.

Tunnustamisessa sovelletaan ammattipätevyden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015), jäljempänä *tunnustamislaki*. Liikenne- ja viestintävirasto toimii merenkulun ammattihenkilöiden osalta tunnustamislaissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

5 §

Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikennöintiluvan hakemuksesta. Jos liikenneoikeuksia on rajoitettu määrä, eikä liikennöintilupaa voida myöntää kaikille niitä hakeneille, päätöksen on perustuttava kokonaistarkasteluun, jossa otetaan huomioon matkustaja- ja rahtiliikenteen tarpeet, kilpailun edistäminen sekä Euroopan unionin lentoliikenteen tasapainoinen kehitys. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, joiden perusteella hakijoiden vertailu suoritetaan.

II A OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

102

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

2 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja hoitaa lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston antamien määräysten mukaisesti liikenteen järjestelyä, joka on välttämätöntä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien estämiseksi ja liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi:

- 1) sulkea tunnelin ja antaa tietoa vaihtoehtoisesta reitistä;
- 2) osoittaa korvaavan reitin tien tai tunnelin ollessa suljettuna, tai kun tie ei muutoin tilapäisesti ole liikennöitävässä kunnossa;
- 3) osoittaa kohtaamispaikan;
- 4) osoittaa ohittamispaikan ja antaa ohittamiskiellon;
- 5) osoittaa pysähtymispaikan tai antaa pysähtymiskiellon;
- 6) jaksottaa liikennettä ajan tai matkan suhteen;
- 7) osoittaa reitin vaarallisia aineita kuljettaville liikennevälineille ja erikoiskuljetuksille;
- 8) tehdä muita välttämättömiä toimenpiteitä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitetusta liikenteen järjestelystä. Määräyksissä on huomioitava eri viranomaisten toimivalta ja yhteistyö, jota liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on niiden kanssa tehtävä toimenpiteitä suorittaessaan. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on tallennettava tiedot tekemistään 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ottaa tarkasteluunsa 2 momentissa tarkoitetun liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan toimenpiteen. Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää toimenpiteen keskeyttämisestä tai sen pidentämisestä, jos sen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden.

5 §

Tietoturva

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle sellaisesta sen järjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuden liittyvästä häiriöstä, joka voi aiheuttaa merkittävän vaaran liikenteen turvallisuudelle. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltiota ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

---

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen Väyläviraston tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan periä maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että tiedot eivät ole yhdistettävissä luonnolliseen henkilöön eikä liikesalaisuutta vaaranneta.

III OSA

PALVELUT

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

11 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

Lentoliikenneasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta päättää Liikenne- ja viestintävirasto. Virasto voi asettaa lentoliikenneasetuksen mukaisia rajoituksia julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvalle reitille, jos rajoitukset ovat tarpeen liikennöinnin turvaamiseksi reitillä.

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat käyttää Liikenne- ja viestintäviraston kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa liikkumispalveluiden kysyntää ja tarjontaa ja sovittaa yhteen liikkumispalveluiden kehittämistä. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja tämän lain vaikutuksia ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta.

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liikesalaisuuden estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla III osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamia tietoja toiselle viranomaiselle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin mukaan toimitettavista tiedoista sekä siinä tarkoitetuista määräajoista.

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettu tieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

---

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 2 §:n 3 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastosta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen liikesalaisuutta.

---

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettu toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja Rajavartiolaitos.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitetun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomaisena on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomaisena.

9 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi mitä edellä säädetään Liikenne- ja viestintäviraston yleisestä toimivallasta, kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta kuluttajansuojalaissa (38/1978) säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttajariitalautakunnan ja Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 10 kohdan mukaisen lautakunnan toimivallasta, kuluttaja-asiamies ja Liikenne- ja viestintävirasto ovat:

1) EU:n linja-autoliikenteen matkustajanoikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset;

2) matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosta vastaavat elimet;

3) rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1371/2007 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elimet;

4) matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2010 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset elimet.

Liikenne- ja viestintävirasto on vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2006 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava elin.

Kuluttaja-asiamies valvoo 2 momentissa mainittujen EU:n matkustajien oikeuksia koskevien asetusten noudattamista yleisesti kuluttajamatkustajien osalta. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 2 ja 3 momentissa mainittujen asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin, jotka perustuvat EU:n matkustajien oikeuksia koskeviin asetuksiin. Liikenne- ja viestintäviraston antamasta ratkaisusuosituksesta ei voi valittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään III osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkaisusuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

15 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaa käsittelevät ja valvovat viranomaiset

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii viranomaistehtävistä seuraavien Euroopan unionin asetusten ja sopimuksen osalta:

Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja työsuojeluviranomaiset toimivat valvontaviranomaisina edellä 1 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten ja AETR-sopimuksen osalta.

---

17 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto on STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tehtävää hoitaessaan virasto kuulee merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 23 §:ssä tarkoitettua merimiesasiain neuvottelukuntaa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä edellytetyt ilmoitukset IMO:lle, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenmaille ja muille STCW-yleissopimuksen sopimuspuolille.

V OSA

LIIKENNEASIOIDEN REKISTERI

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Rekisteriin saa tallentaa Liikenne- ja viestintäviraston lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot tehdyistä rikoksista ja niistä seuranneista rangaistuksista, ajokielloista ja muista vastaavista seuraamuksista, Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävänsä johdosta määräämistä seuraamuksista sekä muut valvontatoimintaan liittyvät tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolta saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

HE 104/2018 vp

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään:

-----
6) Liikenne- ja viestintäviraston ammattipätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

34.

Laki

liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) 4–6 ja 8–14 §, seuraavasti:

14 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

35.

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 2, 4 d, 5, 11 a–11 d, 12–14, 16, 18, 20 a ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4 d ja 18 § laissa 580/2018, 5, 11 a–11 d, 12, 14, 16, 18 ja 21 § laissa 1312/2016, 13 § osaksi laissa 645/2010 sekä 20 a § laeissa 998/2015 ja 1312/2016, seuraavasti:

18 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii luotsaustoiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain muiden kuin 6 §:n säännösten noudattamista.

Alusliikennepalvelun tarjoaja ilmoittaa välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti alusliikennepalvelun tarjoajalle ajantasaiset tiedot luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista luotsinkäyttövelvollisuudesta. Poikkeuksista Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa alusliikennepalvelun tarjoajalle myös muulla tavalla kuin rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Luotsauspalveluja tarjoavan yhtiön on toimitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle sähköisesti ajan tasalla olevat tiedot luotsintilauksista ja käynnissä olevista luotsauksista. Yhtiön on ilmoitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkinnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjauskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

36.

Laki

maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain (694/2006) 2, 4 ja 6–8 §, sellaisina kuin ne ovat 2 ja 6 § osaksi laissa 1312/2009, 4 § laissa 1312/2009, 7 § laissa 1220/2011 sekä 8 § laissa 992/2015, seuraavasti:

8 §

Muutoksenhaku

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

37.

Laki

matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain (1038/2009) 2, 10, 12–14, 16, 17, 20–22 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laissa 335/2018 ja 24 § laissa 993/2015, seuraavasti:

12 §

Henkilöluettelointijärjestelmän toimintavaatimukset

Yhtiön on suunniteltava ja toteutettava henkilöluettelointijärjestelmänsä siten, että:

- 1) järjestelmään tallennetut tiedot ovat helposti luettavassa muodossa;
- 2) järjestelmään tallennetut tiedot ovat tarvittaessa vaivattomasti rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintäviraston, Hätäkeskuslaitoksen, poliisin, Tullin, Onnettomuustutkintakeskuksen sekä pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettujen pelastusviranomaisten ja pelastuslaitoksen saatavilla;
- 3) järjestelmä toimii joustavasti ja ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheuttomasti;
- 4) järjestelmään tallennetut tiedot suojataan tarpeellisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa, tai niitä ei vahingossa tai laittomasti hävitettäisi, muutettaisi, luovutettaisi, paljastettaisi, siirrettäisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa, taikka muutoin käsiteltäisi laittomasti.

14 §

Tietojen luovuttaminen

Yhtiö ja yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä saa luovuttaa henkilöluetteloihin ja henkilöluettelointijärjestelmään tallennetut tiedot etsintä- tai pelastustoimintaa sekä onnettomuuden jälkiselvittelyjä varten ainoastaan Rajavartiolaitokselle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Hätäkeskuslaitokselle, poliisille, Tullille, Onnettomuustutkintakeskukselle sekä pelastuslaissa tarkoitetuille pelastusviranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Tiedot voidaan luovuttaa myös rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Viranomaisen oikeudesta saada tässä laissa tarkoitettuja tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen säädetään erikseen.

24 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimuk-

HE 104/2018 vp

seen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

38.

Laki

merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 24 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 577/2014 ja 336/2018, seuraavasti:

24 §

Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;

4) työsuojeluviranomaisille kalastusalusten työolojen valvontaa varten;

5) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

6) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

7) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

8) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvalvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

9) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

10) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

11) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

12) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;

13) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

(2 mom. poistettaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

39.

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 1 luvun 2 §, 2 luvun 3–7 ja 10 §, 2 a luvun 1–3 ja 6 §, 4 luvun 1 ja 4–10 §, 5 luvun 1, 3, 5 ja 6 §, 6 luvun 1, 2, 5 ja 6 §, 7 luvun 5–7, 10, 12, 13, 14 a ja 15 §, 7 a luvun 3–5 §, 8 luvun 2, 3, 7 ja 9–16 §, 8 a luvun 1–3 §, 9 luvun 7 §, 10 luvun 1–4 §, 12 luvun 1, 2, 11–13 ja 15–18 § sekä 13 luvun 2, 4, 7 ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 § laeissa 581/2018 ja 586/2018, 2 luvun 5 §, 2 a luvun 2 ja 6 §, 5 luvun 5 §, 6 luvun 2 §, 7 luvun 14 a § sekä 10 luvun 3 ja 4 § laissa 275/2017, 2 luvun 7 §, 4 luvun 4, 5, 6 ja 8 §, 5 luvun 1 ja 3 §, 6 luvun 5 § sekä 7 luvun 6 § osaksi laissa 275/2017, 2 a luvun 1 ja 3 § laissa 581/2018, 7 luvun 7, 10, 12 ja 13 §, 7 a luvun 4 ja 5 § sekä 12 luvun 18 § laissa 998/2014, 7 luvun 15 §, 10 luvun 1 § sekä 12 luvun 1 § osaksi laissa 998/2014, 7 a luvun 3 § laeissa 998/2014 ja 275/2017, 8 luvun 3 § ja 12 luvun 11 § osaksi laissa 473/2016, 8 luvun 7 ja 9–16 § laissa 473/2016, 8 a luvun 1–3 § laissa 628/2017, 12 luvun 2 ja 12 § sekä 13 luvun 7 § osaksi laissa 473/2016, seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

3) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4) *AFS-yleissopimuksella* alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä Lontoossa 13 päivänä helmikuuta 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *TBT-asetuksella* orgaanisten tinayhdisteiden kieltämisestä aluksissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 782/2003;

7) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

8) *aluevesillä*, sisäisillä aluevesillä ja aluemerellä Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) määriteltyjä alueita;

9) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;

- 10) *Suomen vesialueella* aluevesiä ja sisävesialuetta;
- 11) *talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) määriteltyä merialuetta;
- 12) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerä, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisäntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8"P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset aluevedet;
- 13) *lähimmällä maalla* sisäisten aluevesien ulkorajaa tai niitä alueita, jotka määritellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa;
- 14) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai ulkomaan satamien välillä sekä merimatkaa Suomen satamasta Suomen aluevesien ulkopuolelle, lukuun ottamatta kohdassa 15 tarkoitettua liikennettä;
- 15) *kotimaanliikenteellä* liikennettä suomalaisten satamien välillä; kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreojn ja Viipurin välillä;
- 16) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät tai kelluvat alustat;
- 17) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;
- 18) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa haitallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat haitallista nestemäistä ainetta irtolastina;
- 19) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa yli 12 matkustajaa, jolloin matkustajalla tarkoitetaan kaikkia muita kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvia tai muita missä tahansa ominaisuudessa alukseen toimeen otettuja tai siinä aluksen lukuun työskenteleviä henkilöitä sekä alle vuoden ikäisiä lapsia;
- 20) *huviveneellä* urheilukäyttöön tai vapaa-aikaan tarkoitettua alusta sen tyypistä tai käyttövoimasta riippumatta;
- 21) *kalastusaluksella* kalojen tai meren muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;
- 22) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määritellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määritellään mainitussa direktiivissä;
- 23) *Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen aluksella* alusta, jossa on selvät kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palveluluettelosta tai vastaavasta ilmenevän puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen asianmukaisesti tehtävään määräämän henkilön komennossa;
- 24) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä vetoisuutta;
- 25) *alusjätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet ja kiinteät jätteet; lastijätettä ei kuitenkaan pidetä alusjätteenä;
- 26) *haitallisella* aineella öljyä, haitallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos muuhun kuin haitalliseen aineeseen on sekoitettu haitallista ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta haitallisena aineena;
- 27) *lastijätteellä* aluksen lastitiloissa olevia lastijäämiä, jotka on tarpeen poistaa jätteenä alukselta lastin lastaamisen ja purkamisen päätyttyä;
- 28) *päästöllä* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti kaikkia aluksesta peräisin olevia haitallisten aineiden päästöjä, olivatpa ne muodostuneet huomaamatta, jätteitä hävittämällä, vuodon seurauksena, pumppaamalla tai tyhjentämällä; päästöllä ei tässä laissa tarkoiteta maalta peräisin olevien jätteiden mereen laskemista (dumppaus), meren pohjan mi-

neraalien hyödyntämisen yhteydessä syntyviä aineita eikä haitallisten aineiden päästämistä laillisen tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saastumisen vähentämiseksi tai kontrollin takia;

29) *ympäristön pilaantumisella* vesialueiden tilaan liittyvää vaaraa ihmisen terveydelle, elollisten luonnonvarojen ja vesialueiden elämän vahingoittumista, esteitä kalastukselle tai muulle oikeutetulle vesialueiden käytölle, veden käyttöominaisuuksien huonontumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa haittaa, taikka ilman laatuun tai ilmastoon liittyvää alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvaa haittaa, kuten moottoreiden pakokaasun typen ja rikin aiheuttamaa haittaa taikka otsonikerrosta heikentävien aineiden aiheuttamaa haittaa;

30) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

31) *öljypitoisella seoksella* seosta, joka sisältää öljyä;

32) *nestemäisellä aineella* ainetta, jonka höyrypaine 37,8 °C:n lämpötilassa on enintään 0,28 megapascalia (absoluuttinen paine);

33) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen kemikaaliluettelon luokkaan X, Y ja Z;

34) *aineella* alkuaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina;

35) *valmisteella* kahden tai useamman aineen seoksia;

36) *käymäläjätevedellä*:

a) käymälöistä, pisaareista ja WC-lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä;

b) lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä;

c) tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä; sekä

d) muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

37) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

38) *kiinteällä jätteellä* kaikenlaisia ruokajätteitä, kotitalousjätteitä ja aluksen toiminnasta aiheutuvia jätteitä, kaikenlaisia muoveja, lastijäämiä, jätteenpolttoonin tuhkaa, ruokaöljyä, kalastusvälineitä ja eläinten ruhoja, joita syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin poistettava aluksesta, lukuun ottamatta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen muissa kuin V liitteessä määritellyjä tai lueteltuja aineita; kiinteään jätteen eivätkä kuulu tuoreet kalat ja niiden osat, jotka on saatu matkan aikana harjoitetun kalastustoiminnan seurauksena tai sellaisen kalanviljelylaitoksen ja pyydettyjen kalojen, myös äyriäisten, kuljetus kalanviljelylaitokseen ja pyydettyjen kalojen, myös äyriäisten, kuljetus tällaisista laitoksista rannikolle jalostettavaksi;

39) *ilmaa pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi säännellyjä aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia ilmaan, veteen ja muuhun ympäristöön;

40) *polttoaineella* aluksen päämoottoreissa ja apumoottoreissa käytettyjä polttoöljyjä;

41) *markkinoille saattamisella* meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista jakeluun tai polttoaineen käyttäjille tai asettamista näiden käyttöön vastiketta vastaan tai vastiketta käytettäväksi aluksilla polttoaineena Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla, ei kuitenkaan meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista tai asettamista käyttöön vietäväksi ulkomaille alusten säiliöissä;

42) *meriliikenteessä käytettävällä polttoaineella* raakaöljystä saatavaa nestemäistä polttoainetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota käytetään aluksella, mukaan lukien standardissa ISO 8217 määritellyt polttoaineet;

43) *meriliikenteessä käytettävällä dieselöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyn DMB-laadun mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

44) *meriliikenteessä käytettävällä kaasuöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyjen DMX-, DMA- ja DMZ- laatuun mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

45) *rikin oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseisiksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

46) *typen oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseisiksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

47) *laiturissa olevalla aluksella* alusta, joka on asianmukaisesti kiinnitettyä tai ankkuroituna suomalaisessa satamassa, kun sitä lastataan tai puretaan, taikka joka odottaa satamassa;

48) *päästövähentämismenetelmällä* alukseen asennettavaa varustetta, materiaalia, laitetta tai laitteistoa tai muuta menettelyä, vaihtoehtoista polttoainetta taikka vaatimusten noudattamista koskevaa menetelmää, jota käytetään vaihtoehtona MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuuden osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/33/EU vaatimusten mukaiselle vähärikkiselle meriliikenteessä käytettävälle polttoaineelle ja joka voidaan todentaa ja määrällisesti arvioida ja jonka noudattamista voidaan valvoa;

49) *kiinnittymisenestojärjestelmällä* pinnoitetta, maalia, pintakäsittelyä, pintaa tai laitetta, jota käytetään aluksella vähentämään tai estämään ei-toivottujen organismien kiinnittymistä sen pintaan;

50) *painolastivedellä* vettä ja siihen sisältyviä kiintoaineita, jota kuljetetaan aluksella, jotta pystytään hallitsemaan aluksen viippausta, kallistumista, syväystä, vakavuutta tai rasiutusta;

51) *painolastiveden käsittelyllä* sellaisia mekaanisia, fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia prosesseja joko erikseen tai yhdessä, joiden avulla painolastivedessä ja sedimenteissä olevat haitalliset vesieliöt ja taudinaiheuttajat poistetaan tai muutetaan vaarattomiksi taikka joiden avulla vältetään niiden ottaminen alukseen tai niiden päästäminen aluksesta;

52) *sedimenteillä* aluksessa painolastivedestä saostunutta ainesta;

53) *alusliikennepalvelun tarjoajalla* alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettua VTS-palveluntarjoajaa, joka ylläpitää alusliikennepalvelua;

54) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 42 kohdassa tarkoitettua laitosta;

55) *säännöllisellä liikenteellä* aluksen liikennöintiä toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käymistä vähintään kerran kahdessa viikossa sellaisessa reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa, johon haetaan jättöpakkoa koskevaa poikkeusta;

56) *satamalla* paikkaa tai maantieteellistä aluetta, joka on varustettu niin, että se voi pääasiallisesti ottaa vastaan aluksia, mukaan lukien kalastusalukset ja huviveneet, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitettut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset;

57) *sataman pitäjällä* sitä, joka vastaa sataman eri toimintojen kokonaisuuden järjestämisestä tai perii satamamaksun tai siihen verrattavan yleisen maksun sataman käyttämisestä.

9 luku

Jätteiden vastaanotto satamassa

7 §

Raportointi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, Liikenne- ja viestintäviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja lastijäämien vastaanottolaitteista satamissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä *alusjätedirektiivi*, tarkoitettut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan komissiolle.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, Suomen ympäristökeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Rajavartiolaitos, Tulli ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

15 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

16 §

Uhkasakko, teettämisuhta ja keskeyttämisuhta

Liikenne- ja viestintävirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Liikenne- ja viestintäviraston, Suomen ympäristökeskuksen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Muutoksenhaku

HE 104/2018 vp

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräajan päättymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

40.

Laki

merilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merilain (674/1994) I osan 1 luvun 1 ja 1 a §, II osan 6 luvun 12 a §, III osan 10 luvun 10 §, 10 a luvun 6, 8 ja 10 §, 11 a luvun 2–5, 7 ja 8 §, IV osan 15 luvun 24 ja 25 §, V osan 18 luvun 1–4, 6–9, 11–15 § sekä VI osan 23 luvun 3 §,

sellaisina kuin niistä ovat I osan 1 luvun 1 § laeissa 860/2016 ja 337/2018, 1 a § laissa 860/2016 sekä 4 luvun 1 § laeissa 234/1995 ja 337/2018, II osan 6 luvun 12 a § laissa 1359/2002, III osan 10 luvun 10 § laissa 421/1995, 10 a luvun 6 § osaksi laissa 337/2018, 8 § laeissa 1688/2009 ja 337/2018 sekä 10 § laissa 1688/2009, III osan 11 a luvun 2–5 ja § laissa 860/2016 ja 7 § laeissa 860/2016 ja 337/2018, IV osan 15 luvun 24 § laeissa 264/2013 ja 337/2018 sekä 25 § laissa 264/2013, V osan 18 luvun 1–4, 8 ja 15 § sekä VI osan 23 luvun 3 § laissa 482/2017, V osan 18 luvun 6 § laeissa 1688/2009 ja 482/2017, V osan 18 luvun 7, 11, 12 ja 14 § laissa 1688/2009, seuraavasti:

V OSA

MERIONNETTOMUUED

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävät tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävät tiedot, joista voi olla hyötyä laivanisännälle, lastinomistajalle, vakuutusenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävät koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävät kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävistä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävät tiedot kaikesta hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

(5 mom. kumottaisiin)

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

41.

Laki

merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 139 §, sellaisena kuin se on laeissa 296/2015 ja (/), seuraavasti:

(Lakiehdotus poistettaisiin)

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

42.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 36 b, 46, 89 ja 89 a § sellaisena kuin niistä ovat 36 b ja
46 § laissa (/), 89 § laeissa (/) ja (/) sekä 89 a § laissa (/), seuraavasti:

(Lakiehdotus poistettaisiin)

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

43.

Laki

poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 25 ja 62 §, sellaisena kuin niistä on 62 § laissa
931/2015, seuraavasti:

(Lakiehdotus poistettaisiin)

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

44.

Laki

polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 11, 13–15, 18–23, 23 a, 25, 26 sekä 29–32 §,
sellaisina kuin ne ovat 11, 14, 15 ja 29 § osaksi laissa 1326/2009, 13, 30 ja 31 § laissa 1326/2009, 18 § laeissa 1326/2009 ja 343/2018, 19, 22, 23 ja 23 a § laissa 940/2015, 25 § laissa 45/2018, 26 § laissa 386/2014 sekä 32 § laissa 727/2017, seuraavasti:

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain V osan 3 lukua.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suorittamatta polttoainemaksua. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

19 §

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun polttoainemaksua koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

23 a §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

Verovelvollisen ja muun asianosaisen valitusaika on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös

HE 104/2018 vp

polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

(Pykälä poistettaisiin)

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

45.

Laki

postilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 4, 5, 17, 18, 20, 22–24, 24 a, 25, 28–31, 33, 34, 37, 42, 43, 43 a, 44, 48, 54, 55, 57–61, 65, 67, 67 a, 68–76, 79–82 ja 84 §, sellaisina kuin niistä ovat 4, 5, 24 a, 43 a ja 76 § laissa 408/2016, 17, 18 ja 67 a § laissa 614/2017, 20, 23, 24, 44, 69 ja 82 § osaksi laissa 408/2016, 30 § osaksi laissa 1219/2015, 37 § osaksi laeissa 408/2016 ja 614/2017, 43 ja 79 § osaksi laissa 614/2017 ja 80 § laeissa 1000/2015 ja 408/2016, seuraavasti:

80 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispalveluvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

46.

Laki

ratalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ratalain (110/2007) 2, 3, 5–9, 12, 13, 15, 18, 22, 25, 25 a, 26–28, 28 a–28 d, 30–33, 35–38, 40–42, 43, 43 a, 44, 46, 46 a, 47–50, 52, 55, 57–61, 63, 65, 69, 70–75, 78–84, 85 a, 86–88, 88 a, 89, 90–92 ja 94 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 8, 12, 15, 22, 25, 25 a, 28 a, 28 c ja 43 a § laissa 573/2018, 7, 18, 26, 28 b, 28 d, 37, 38, 40, 41, 46, 46 a, 47, 48, 57, 65, 70, 74, 80, 83, 85 a, 87, 89, 90 ja 94 § laissa 567/2016, 27, 28, 30–33, 78 ja 81 § laissa 1243/2009, 35, 49 ja 82 § osaksi laissa 1243/2009, 43 § osaksi laeissa 1243/2009 ja 567/2016, 69 § laissa 1629/2015 ja 88 a § laissa 567/2016, sekä

lisätään uusi 8 a, 22 a, 22 b ja 100 § sekä siitä lailla 567/2016 kumotun 86 §:n tilalle uusi 86 §, seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rautatiellä* yksi- tai useampiraiteista rataa sekä rautatiealuetta ja sillä olevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita, joita tarvitaan liikenteen hoitamiseksi ja turvaamiseksi sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten;

2) *rautatiealueella* aluetta, joka tarvitaan rataa, rata-aluetta, rakennuksia ja laitteita sekä liikenteen hoitamista sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten, ja tarpeellisia rautatieliikenteen palvelualueita;

3) *rautatieliikenteen palvelualueella* rautatieliikenteen palvelutoimintojen välittömästi tarvitsemia alueita;

4) *näkemäalueella* tasoristeyksessä aluetta, jolta on esteetön näkyvyys radalle;

5) *liitännäisalueella* radanpidossa tarvittavaa maa-aineksen otto- tai sijoittamispaikkaa tai radanpidossa tarpeelliselle laitteistolle varattua aluetta;

6) *suoja-alueella* rautatiealueen ulkopuolista aluetta, joka tarvitaan edistämään radan turvallista käyttöä;

7) *radanpidolla* rautatien ja siihen liittyvän kiinteän omaisuuden suunnittelua, hankintaa, rakentamista, hallintaa ja kunnossapitoa;

8) *rakentamisella* uuden rautatien rakentamista ja olemassa olevan rautatien parantamista;

9) *rataverkolla* Väyläviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja lain soveltamisalaan kuuluvia yksityisraiteita sekä TEN-verkolla niitä rautateitä, jotka kuuluvat unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 tarkoitettuihin ydinverkkoon tai kattavaan verkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Väyläviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä valtion rataverkkoon;

11) *tiellä* yksityistieilla (560/2018) tarkoitettuja yksityisteitä sekä muita yksityisiä teitä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitettuja maanteitä sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja katuja;

12) *tienpitäjällä* yksityistielaisissa tarkoitettuja tieosakkaita yhteisesti tai tiekuntaa, milloin sellainen on perustettu, tai kiinteistön omistajaa tai liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 11 §:n 1 ja 2 momentin mukaista viranomaista tai kuntaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kadunpidon järjestämisestä vastaavana;

13) *liikenteenohjauslaitteella* liikennevaloja, liikennemerkkejä, sulkua- ja varoituslaitteita sekä tiemerkintöjä;

14) *rataverkon haltijalla* Väylävirastoa tai yksityisraiteen haltijaa, kun raide kuuluu tämän lain soveltamisalaan.

Kiinteistöön rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa määräala ja kiinteistöjen yhteinen alue.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Yleissuunnitelmat ja ratasuunnitelmat koskevat rautateiden rakentamishankkeita siten kuin tässä luvussa säädetään.

Suunnitelmia tehtäessä rataverkon haltija toimii yhteistyössä maakuntien liittojen, kuntien, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

9 §

Tutkimusoikeus

Kun rataverkon haltija on päättänyt aloittaa yleis- tai ratasuunnitelman laatimisen, sillä on oikeus tehdä tutkimustöitä suunnittelualueeseen kuuluvalla kiinteistöllä. Tässä tarkoituksessa saadaan tässä pykälässä tarkoitettulla kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle sekä kuuluttamalla tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 22 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiasta.

12 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys rautatien rakentamisen tai rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehdoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteeseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

15 §

Ratasuunnitelman sisältö

Rautatien rakentamista koskevassa ratasuunnitelmassa on osoitettava rautatie ja sen sijainti, käyttö eri tarkoituksiin, korkeusasema, poikkileikkaus ja kuivatus niin, että vaikutukset voidaan riittävästi arvioida ja rautatie voidaan merkitä maastoon. Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai rautatieliikenteen haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi radan 37 §:n 1 momentissa tarkoitettujen suoja-alueiden ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tasoristeysten näkemäalueiden sekä se, varataanko aluetta radan myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien rakentamisen kustannuksista.

Jos rautatie rakennetaan uuteen paikkaan ja vanha rautatie jää vanhan suunnan osalta edelleen radaksi taikka käytettäväksi muihin radanpitotarkoituksiin, on siitä määrättävä ratasuunnitelmassa.

Ratasuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet. Selvitys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos ratasuunnitelma perustuu lainvoimaiseen yleissuunnitelmaan, jossa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteiden huomioon ottamista koskeva selvitys on riittävällä tavalla tehty. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

18 §

Tasoristeysten poistaminen

Tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tai rautatieliikenteen tehostamiseksi voidaan ratasuunnitelmassa osoittaa tasoristeys poistettavaksi tai tasoristeyksiä järjestettäväksi sekä osoittaa tasoristeykselle käyttörajoituksia tai tasoristeysten turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä ja laitteita. Jos ratasuunnitelmassa osoitetaan tasoristeys poistettavaksi, on uuden kulkuyhteyden järjestäminen osoitettava ratasuunnitelmassa. Rataverkon haltija tekee tarvittavan uuden tien ja tasoristeyksen tai hankkii oikeuden ennestään olevaan tiehen.

Rataverkon haltija voi poistaa ratasuunnitelmassa poistettavaksi osoitetun yksityisen tien tasoristeyksen, kun hyväksytyt ja suunnitelman mukainen korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Rataverkon haltija poistaa asemakaavan vastaisen tasoristeyksen, kun hyväksytyt korvaava kulkuyhteys on rakennettu ja kadunpitopäätös tehty. Jos kyseistä tasoristeystä käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee rataverkon haltijan ilmoittaa tasoristeyksen poistamisesta etukäteen kuuluttamalla.

Jos yksityisen tien tasoristeyksen käytöstä aiheutuu välitöntä vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle, Väylävirasto voi päätöksellään määrätä tienpitäjän tekemään tasoristeykseen tai sille johtavalle tienosalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset muutokset taikka määrätä tasoristeys suljettavaksi, poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä rajoituksia tasoristeyksen ajoneuvoliikenteelle. Väyläviraston tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettua muutoksesta hyvissä ajoin etukäteen tienpitäjälle. Jos tämä laiminlyö päätöksessä määrätty velvoitteensa, Väylävirasto voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella sekä tieliikennelain (267/1981) 51 §:n 2 momentissa säädetyn estämättä asettaa tielle tasoristeyksen liikennettä rajoittavan liikenteen ohjauslaitteen. Tasoristeyksen muutoksesta, siirtämisestä tai

poistamisesta johtuvat tarpeelliset korvaavat kulkuyhteydet järjestetään ja niitä koskevat korvausasiat käsitellään yksityistietoimituksessa, jota Väyläviraston on haettava päätöksen annettuaan.

22 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rataverkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä I momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa kunnan tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä. Kunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät rataverkon haltijalle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistavasta ja -ajasta on kunnan kuulutettava niin kuin kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Rataverkon haltijan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Rataverkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Rataverkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto niiltä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakuntien liitoilta ja kunnilta, joiden alueella suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollut ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 a §

Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä tässä luvussa säädetään rataverkon haltijasta.

43 a §

Puhevallasta ratatoimituksessa

Mitä tässä luvussa säädetään rataverkon haltijasta ratatoimituksen tai yksityistietoimituksen hakijana ja puhevallan käyttäjänä ratatoimituksessa, koskee myös toimivaltaista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta rataverkkoa koskevissa asioissa.

69 §

Korvausten maksaminen ja korko

Rataverkon haltijan suoritettavaksi määrätyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Tilusjärjestyksessä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen rataverkon haltijalle siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää rataverkon haltijan maksettaviksi määrätyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa rataverkon haltijalta korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 46 §:ssä tarkoitetusta haltuunotosta lukien, jollei 46 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 65 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen ratatoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestyksen johdosta määrätylle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

Ratatoimituksessa ja 43 §:n 3 momentin mukaisessa yksityistietoimituksessa rataverkon haltijan maksettavaksi määrätyt korvaukset sekä edellä 2 momentissa tarkoitetut tilusjärjestelykorvaukset alueen luovuttajalle suorittaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus. Yksityisraidetta koskevat korvaukset maksaa rautatien omistaja tai haltija.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

- 1) rautatietä ei enää käytetä rautatieliikenteen harjoittamiseen, radanpitoon liittyvään liikennöintiin eikä muihin liikenteen tarpeisiin;
- 2) rautatielle ei ole odotettavissa 1 kohdassa mainittua käyttöä;
- 3) rautatiellä ei ole käyttöä yksityisraiteena; ja
- 4) alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitettussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

HE 104/2018 vp

Liikenne- ja viestintäministeriön on kuultava ennen tässä pykälässä tarkoitettun päätöksen tekemistä tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, maakunnan liittoja ja kuntia.

88 a §

Maksut

Väyläviraston tämän lain nojalla myöntämästä luvasta peritään valtion maksuperustelaissa (150/1992) tarkoitettu maksu. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Rataverkon haltijan on lähetettävä ilmoitus yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

100 §

Virastouudistuksen siirtymäsäännökset

133

HE 104/2018 vp

Yleis- ja ratasuunnitelmat, jotka on hyväksytty tai joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettu oikeus pitää rautatiealueelle sijoitettuja rakenteita, rakennelmia ja laitteita pysyy voimassa myönnetyn luvan tai sopimuksen mukaisesti tämän lain voimaantullessa.

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä 2 luvussa säädetään rataverkon haltijasta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

47.

Laki

Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (104/2011) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 314/2016 seuraavasti:

3 §

Saimaan kanavan vuokrasopimuksen 18 artiklan 2 kappaleen mukaisena erityisenä toimielimenä toimii Saimaan kanavan komissio. Liikenne- ja viestintäministeriö nimittää komission viideksi vuodeksi kerrallaan. Komission puheenjohtajana toimii kanavavaltuutettu ja jäseninä liikenne- ja viestintäministeriön, ulkoministeriön, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Väyläviraston edustajia.

Komission tehtävänä on sovittaa yhteen viranomaisten kannat Saimaan kanavan vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa ja alusliikenteen kehittämistä koskevissa kysymyksissä sekä toimia lupaviranomaisena.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

48.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 4, 5, 7, 9, 11–16, 18, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 33–36, 39–43, 45–58, 61, 62, 65, 67–77, 81–87, 89, 90, 92–94, 96–105, 110, 111, 120, 124, 130, 132, 134, 135, 143, 145, 157, 158, 163–172, 195, 209, 213, 228, 242, 244, 245, 247, 249, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 265–270, 271 a–271 c, 272–278, 280, 282, 284, 286, 287 §, 288 §:n 1 momentti, 289–292, 294–296, 299, 301, 303, 304, 307–309, 311–320, 323, 325–331, 333, 334, 336, 338, 340, 342–345 ja 352 §,

sellaisina kuin niistä ovat 25, 40, 70, 209 ja 303 § osaksi laissa 68/2018, 28 ja 36 § osaksi laeissa 456/2016 ja 68/2018, 33, 110, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 271 a–271 c, 325 ja 327 § laissa 456/2016, 48, 135, 315, 326, 329, 342, 344 ja 352 § osaksi laissa 456/2016, 75 § osaksi laissa 1235/2015, 111 ja 249 § laissa 277/2016, 134 § osaksi laissa 900/2017, 269 § osaksi laissa 824/2015, 275 § laissa 281/2018, 294 § laissa 68/2018, 304, 308 ja 318 § osaksi laeissa 456/2016 ja 281/2018, 313 § osaksi laissa 281/2018 ja 316 § osaksi laissa 758/2015, seuraavasti:

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

- 1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;
- 2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;
- 3) ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;
- 4) ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yhteistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava tieto ja samalla ilmoitettava hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyn hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutetulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Energiavirastolle, Finanssivalvonnalle, Sosiaali- ja terveystieteiden valvontavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos se on näille säädettyjen tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettu luovuttamis- ja ilmaisuoikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, paikkatiedoista tai luottamuksellisen radiolähetysten sisällöstä ja olemassaolosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö tai Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitettussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta myös hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muuttanut sitä.

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen 32 §:ssä tarkoitettua ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 49 §:ssä tarkoitettua radioluvan peruuttamista koskevassa asiassa, 233 §:ssä tarkoitettua sijoittamista koskevassa asiassa, 235 §:ssä tarkoitettua sijoittamisoikeuden muuttamista tai poistamista koskevassa asiassa ja 255 §:ssä tarkoitettua arviointilaitoksen

nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

- 1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;
- 2) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 52–55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;
- 3) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 85 §:n nojalla;
- 4) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;
- 5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

352 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleen hallintoasian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaoleva verkko- tai ohjelmistotoimilupa, radiolähettimen lupa, radioaseman tunnistekäyttö- ja kelpoisuustodistus on edelleen voimassa siinä mainitun määräajan.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia sovelletaan sen nojalla myönnettyihin toimilupiin niiden voimassaolon päättymiseen asti.

Viestintämarkkinalakiin perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto on ensimmäistä kertaa tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tarvittaessa teleyrityksen viestintämarkkinalakiin perustuvien velvollisuuksien päättymisen vahvistetaan Liikenne- ja viestintäviraston erillisellä päätöksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:ään perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät edelleen voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto ensimmäistä kertaa tekee tämän lain 85 §:n mukaisen päätöksen nimeämismenettelyn käyttöönotosta.

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva televisio-toiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita televisio-ohjelmistossa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva radiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita radio-ohjelmistoissa on voimassa radiotoiminnan harjoittajalle televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla annettussa ohjelmistotoimiluvassa mainitun määräajan.

Tämän lain 229 §:n 4 momenttia ei sovelleta sopimukseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa.

HE 104/2018 vp

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan lain voimaantulon jälkeen myönnettyihin toimilupiin.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

(12 mom. poistettaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

49.

Laki

sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (21/2014) 4, 5, 12, 14, 15 sekä 20–24 § seuraavasti:

22 §

Valvontaviranomaiset

Tämän lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.
Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.
(3 mom. kumottaisiin)

24 §

Muutoksenhaku

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämisen tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakkolaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

50.

Laki

tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain (991/2003) 4–7 ja 9 § sellaisina
kuin ne ovat laissa 1302/2009, seuraavasti:

7 §

Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä

Väylävirasto voi luovuttaa tietojärjestelmästä tietoja sellaisenaan käytettäväksi ja palvelujen
tuottamiseksi kirjallisena poimintana taikka rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

51.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 3 a, 6, 7 a–7 d, 9, 10 a–10 c, 11, 11 a–11 d, 12, 13 a–13 e, 14 a, 14 b, 17 a, 20, 23, 23 a, 23 b ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 a, 10 a–10 c, 13 a, 14 b, 17 a ja 23 b § laissa 956/2013, 6 § laeissa 124/2001 ja 956/2013, 7 a ja 11 a § laeissa 1240/2010 ja 956/2013, 7 b § laissa 1240/2010, 7 c ja 7 d § laissa 1095/2014, 9, 11 b ja 12 § laeissa 215/2005, 1240/2010 ja 956/2013, 11 § laeissa 1402/2011 ja 956/2013, 11 c, 11 d ja 14 a § laeissa 215/2005 ja 956/2013, 13 b § laeissa 1004/2011 ja 956/2013, 13 c ja 20 § laeissa 956/2013 ja 1095/2014, 13 d § laeissa 124/2001, 1004/2011, 956/2013 ja 1095/2014, 13 e § laeissa 1004/2011, 956/2013 ja 915/2014, 23 § laeissa 124/2001 ja 1240/2010, 23 a § laeissa 215/2005, 1282/2010 ja 956/2013 sekä 24 § laeissa 124/2001, 215/2005 ja 956/2013, seuraavasti:

12 §

Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa

Ratapihan, satama-alueen, lentopaikan ja muun terminaalin suunnittelussa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen aiheuttamat vaarat ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle. Ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, ettei aineista aiheudu erityistä vaaraa. Näissä paikoissa myös vaarallisille aineille tarkoitettujen alueiden ja niiden varustelun tulee olla sellaiset, ettei aineista niitä kuljetettaessa tai tilapäisesti säilytettäessä aiheudu erityistä vaaraa.

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säilytykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys Liikenne- ja viestintävirasto nimeämälle ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Väylävirasto kokoaa ja täydentää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuusselvityksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta sekä

HE 104/2018 vp

kuljetusyksiköiden erottelusta, ainekohtaisista menettelyistä ja muista teknisistä yksityiskohdista.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

52.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä tunnistamispalveluista annetun lain (617/2009) 2, 7 b, 10, 12, 12 a, 16, 17, 29–38, 42, 42 a, 43–45, 45 a, 46, 47, 49 ja 49 a §, sellaisina kuin ne ovat 2, 7 b, 16, 29–38, 42, 42 a, 45 a, 46, 49 ja 49 a § laissa 533/2016, 10 ja 47 § laeissa 533/2016 ja 816/2017, 12 a § laissa 139/2015, 17 § laeissa 139/2015, 533/2016 ja 816/2017, 43 ja 45 § osaksi laissa 533/2016 sekä 44 § osaksi laeissa 664/2012 ja 533/2016, seuraavasti:

7 b §

Tieto passin tai henkilökortin voimassaolosta

Tunnistuspalvelun tarjoajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti poliisin hallintoasiain tietojärjestelmässä oleva tieto ensitunnistamisessa käytettävän passin tai henkilökortin voimassaolosta.

16 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä

Tunnistuspalvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava ilman aiheetonta viivästystä tunnistuspalveluunsa luottaville osapuolille, tunnistusvälineiden haltijoille, muille luottamusverkostossa toimiville sopimuspuolilleen sekä Liikenne- ja viestintävirastolle palvelun toimivuuteen, tietoturvaan tai sähköisen henkilöllisyyden käyttöön kohdistuvista merkittävistä uhkista tai häiriöistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi teknisesti välittää tietoja luottamusverkostossa osapuolten välillä ilmoittajan lukuun sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

(2 mom. kumottaisiin)

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on kerrottava niistä toimista, joita eri tahoilla on käytettävissään uhkien tai häiriöiden torjumiseksi sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvista arvioituista kustannuksista.

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tunnistuspalvelun tarjoaja, joka aiheuttaa 4 momentin vastaisella menettelyllä vahinkoa toiselle tunnistuspalvelun tarjoajalle, on velvollinen korvaamaan menettelystään aiheutuvan vahingon.

46 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua, 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä, 36 §:ssä tarkoitettua hyväksytyin sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointilaitosta ja niiden toimintaa, hyväksytyjä varmenteita tarjoavaa varmentajaa sekä luottamuspalvelun tarjoajan ja niiden palvelua koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sähköistä tunnistamista ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henkilöllä on oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan, hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan ja luottamuspalvelun tarjoajan tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien, hyväksytyjä varmenteita tarjoavien varmentajien ja luottamuspalvelun tarjoajien tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

(4 mom. kumottaisiin)

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Muutoksenhausta tietosuojaaluetutun päätökseen säädetään tietosuojalaissa (/).

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla teemmään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

HE 104/2018 vp

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

53.

Laki

valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 § sellaisena kuin se on laissa 948/2017, seuraavasti:

7 §

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen:

- 1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;
- 2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;
- 3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;
- 4) viraston päällikön virka;
- 5) ulkoasiainhallinnon virka;
- 6) tuomarin virka sekä virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvaltuutetun virka ja tiedusteluvaltuutetun toiminnon virat;
- 7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja, sekä rajavartiolaitoksen virka;
- 8) puolustusministeriön ja puolustusvoimien virka;
- 9) valtiovarainministeriön ja Väestörekisterikeskuksen virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka, Aluehallintoviraston pelastustoimen ja varautumisen tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikön virka sekä Väestörekisterikeskuksen ylijohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;
- 10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;
- 11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohtajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohtajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohtajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;
- 12) Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohtajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai tieto- ja kyberturvallisuuden olennaisesti vaikuttavia tehtäviä;
- 13) Energiaviraston ylijohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

HE 104/2018 vp

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimittämisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

54.

Laki

verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016) 3–7 ja 9–14 §, sellaisina kuin niistä on 5 § osaksi laissa 706/2018, seuraavasti:

5 §

Keskitetty tietopiste

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- 2) suunnitelluista rakennustoista;
- 3) rakentamiseen liittyvistä lupamenettelyistä;
- 4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista.

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan katsoa vaarantavan:

- 1) verkkojen tietoturvallisuutta;
- 2) yleistä tai kansallista turvallisuutta;
- 3) liikesalaisuuksia.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisumenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003).

14 §

Valitus

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätökseen tai muuttanut sitä.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

55.

Laki

vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesihuoltolain (119/2001) 35 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 290/2018 ja 669/2018, seuraavasti:

35 §

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liikesalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle; sekä
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

56.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 1, 6–13, 41 ja 42 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laissa 355/2018 sekä 11 § osaksi laissa 355/2018, seuraavasti:

42 §

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(3 mom. kumottaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

57.

Laki

vesiliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesiliikennelain (463/1996) 6, 9, 15–19, 21 a, 22, 23 ja 26 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6, 15 ja 17 § osaksi laissa 1294/2009, 9, 16, 18, 21 a, 23 ja 26 §
laissa 1294/2009, 19 § osaksi laeissa 1294/2009 ja 595/2011 sekä 22 § laissa 1003/2015, seu-
raavasti:

15 §

Alueelliset kiellot ja rajoitukset

Vesikulkuneuvolla liikkuminen voidaan kieltää määräajaksi tai toistaiseksi määrätyllä vesi-
alueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön,
kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai
muun yleisen edun vuoksi.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää Liikenne- ja viestintävirasto
ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökes-
kus.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin
vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä taikka vaikeasti liikuntavammaisen henkilön ve-
sikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-,
sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön
vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Sama koskee
Puolustusvoimien toimintaa.

16 §

Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyypin käyttämisestä aiheutuu erityisen huo-
mattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, ylei-
selle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristö-
keskus tai, jos kysymys on kauppamerenkulkuun käytettävästä vesikulkuneuvosta, Liikenne-
ja viestintävirasto voi aluekohtaisesti kieltää vesikulkuneuvotyypin käytön tai rajoittaa sitä.

17 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämiseksi voi tehdä kunta tai
kunnan jäsen taikka sellainen viranomainen, yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee.
Kiellon tai rajoituksen määrittämisen voi panna vireille myös Väylävirasto, Liikenne- ja vies-
tintävirasto ja toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Ennen kiellon tai rajoituksen määrittämistä Liikenne- ja viestintäviraston tai toimivaltaisen
elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on kuultava kuntaa, jonka aluetta kiello tai rajoi-

HE 104/2018 vp

tus koskee, sekä varattava niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, tilaisuus tulla kuulluksi.

Jos kieltö tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

18 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että sen antama kieltö- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrättyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

22 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus, joka koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tämän lain 15 §:n 2 momentin, 16 §:n tai 21 §:n 3 momentin taikka Liikenne- ja viestintäviraston 15 §:n 2 momentin tai 16 §:n 16 §:n nojalla antamaa päätöstä käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä pääosa päätöksen kohteena olevasta vesialueesta sijaitsee. Muutoin toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä valituksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15, 16 ja 20 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määräämistä tai muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

23 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle. Ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvovat Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

58.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 8, 9, 15, 63, 68, 69 ja 71 §, sellaisena kuin niistä on 69 § osaksi laissa 356/2018, seuraavasti:

15 §

Moottoritehon mittaaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, rajavartiolaitos tai Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että kalastusaluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslisenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusaluksen moottoriteho ylittää kalastuslisenssissä mainitun moottoritehon.

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusaluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Moottoritehon mittauksesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitettun luokituslaitoksen tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

- 1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;
- 2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;
- 4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

HE 104/2018 vp

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määräämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastuksenvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määräämistä varten;

8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vakuutustuen takaisinperintää varten.

71 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mittaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ruokavirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

59.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 24, 26, 152 ja 183 §, sellaisina kuin ne ovat 24, 26 ja 183 § laissa 1063/2017 sekä 152 § laissa 327/2016, seuraavasti:

24 §

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo 216 §:n 2 momentin nojalla annetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista yhdessä 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yleisten valvontaviranomaisten kanssa.

Kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja työsuojeluviranomaiset valvovat toimialallaan 217 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Kunnan terveydensuojeluviranomaiset, kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaasun- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628, jäljempänä työkone moottoreiden tyyppihyväksyntäasetus, tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Tulli ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

26 §

Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä

(Pykälä pysyy muuttumattomana)

152 §

Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely

Meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatii maanteistä ja rautateistä Väylävirasto, lentoasemista lentoaseman pitäjä ja muista liikennealueista liikennealueen pitäjä sekä väestökeskittymistä muiden kuin edellä mainittujen kohteiden osalta asianomainen kunta. Väylävirasto ja lentoaseman pitäjä toimittavat laatimansa meluselvityksen ja toimintasuunnitelman asianomaiselle kunnalle, jonka on otettava ne huomioon laatiessaan väestökeskittymän meluselvitystä ja toimintasuunnitelmaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto vaikutusalueen kunnilta ja valtion valvontaviranomaisilta, Liikenne- ja viestintäviras-

HE 104/2018 vp

tolta, lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettäviltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Valmiista suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava siten kuin 2 momentissa säädetään.

Meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein niiden laatimisesta, jolloin toimintasuunnitelma ja tarvittaessa myös meluselvitys uusitaan. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava tarvittaessa muulloinkin, jos alueella ilmenee melutilanteeseen oleellisesti vaikuttava uusi tekijä. Toimintasuunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, mihin mennessä meluselvitys ja toimintasuunnitelma on viimeistään tehtävä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

(Pykälä pysyy muuttumattomana)

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

60.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (267/1981) 28 c, 49, 50, 51, 87, 87 b, 87 c, 97, 97 a ja 106 a §, sellaisina kuin ne ovat 28 c § laissa 75/2015, 49 § laeissa 523/2009, 1291/2009, 624/2010 ja 508/2017, 50 § laeissa 1010/2002 ja 1291/2009, 51 § laissa 568/2016, 87 ja 87 b § laissa 1043/2014, 87 c § laissa 508/2017, 97 ja 106 a § laissa 1291/2009 sekä 97 a § laissa 242/2017, seuraavasti:

28 c §

Vammaisen pysäköintiluvan myöntäminen

Pysäköintilupa voidaan myöntää sellaiselle vaikeasti vammaiselle tai sellaisen vaikeasti vammaisen henkilön kuljettamista varten, jolla on näkövamma tai jonka vammasta aiheutuu haittaa liikuntakyvyille. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä edellytyksenä olevan vamman vaikeusasteesta ja siitä aiheutuvasta haitasta.

Vammaisen pysäköintiluvan myöntää Liikenne- ja viestintävirasto. Hakemukseen on liitettävä lääkärinlausunto 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä ja lausunnon voimassaoloajasta. Lupa myönnetään lääkärinlausunnon voimassaoloajaksi, kuitenkin enintään 10 vuodeksi. Lupaviranomainen voi peruuttaa pysäköintiluvan luvanhaltijan hakemukselta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia myöntämiseen liittyvien tehtävien hoitamisessa tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta yksityisiltä tai julkisilta palvelun tuottajilta. Palvelutehtävä voi sisältää hakemusten vastaanottamisen, niiden vireilläolon ja käsittelyn edellyttämät tehtävät sekä pysäköintiluvan luovuttamisen, jollei sitä postiteta hakijalle. Palvelutehtävän hoitamiseen sovelletaan mitä ajokorttilaissa (386/2011) säädetään ajokortin, ajokorttiluvan ja eräiden muiden lupien myöntämiseen liittyvien tehtävien hoitamisesta palvelutehtävänä, palvelun tuottajan luotettavuudesta, palvelutehtävää koskevasta sopimuksesta sekä hakemusasian vireille saattamisesta ja lääkärinlausunnon toimittamisesta.

49 §

Liikenteen ohjaajat

Liikenteen ohjaajana toimii poliisimies. Tiellä suoritettavien puolustusvoimien harjoitusten aikana liikennettä ohjaa sotilaspoliisi tai tähän tehtävään määrätty sotilashenkilö. Rajavartiomiehen osallistumisesta liikenteen ohjaukseen säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Poliisi voi oikeuttaa työsuojelutarkastajan ohjaamaan liikennettä poliisin ja työsuojeluviranomaisten yhdessä tiellä suorittamassa moottoriajoneuvon kuljettajan ajo- ja lepoaikojen valvonnassa.

Liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi liikenteen ohjaajina toimivat myös henkilöt, jotka:

1) Liikenne- ja viestintävirasto määrää ohjaamaan liikennettä tien ja rautatien tasoristeyksessä;

2) kunnallinen viranomainen määrää ohjaamaan liikennettä paikassa, jossa raitiovaunuliikenteestä voi aiheutua vaaraa tai haittaa muulle tieliikenteelle;

3) liikenteen ohjauksesta vastaava viranomainen määrää ohjaamaan liikennettä tiellä tai sen läheisyydessä tehtävän työn tai tutkimuksen vuoksi;

4) Liikenne- ja viestintävirasto tai poliisi määrää ohjaamaan liikennettä erikoiskuljetuksessa;

5) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä laajan ja pitkäkestoisen liikeneruuhkan vuoksi;

6) poliisi määrää tilapäisesti ohjaamaan liikennettä urheilukilpailujen, kansanjuhlien, näyttelyiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi;

7) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä lauttapaikalla, pysäköintialueella tai -laitoksessa;

8) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä onnettomuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi;

9) pelastusviranomainen tai muu pelastustoiminnan johtaja määrää ohjaamaan liikennettä, kun tehtävä liittyy pelastuslain (379/2011) mukaiseen avustamiseen pelastustoiminnassa.

Viranomainen voi määrätä liikenteen ohjaajan tiettyä tehtävää varten taikka määrääjäksi. Liikenteen ohjaajana toimivan henkilön on oltava täysi-ikäinen, hänen on annettava suostumuksensa tehtävään ja hänellä on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus.

Liikenteen ohjaajaksi 3 momentin 1–5 kohdan perusteella määrättyä henkilöltä edellytetään tehtävään määrävän viranomaisen hyväksymää liikenteen ohjaajan koulutusta.

Liikenteen ohjaajalla on oltava selvästi erottuva vaatetus, joka vastaa standardin SFS-EN 471 tai SFS-EN ISO 20471 vaatimuksia. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksen liikenteen ohjaajan vaatetuksen näkyvyysvaatimuksista.

Liikenteen ohjaajaksi määrättyyn henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista ja niiden muusta merkityksestä sekä eri kielten käyttämisestä liikennemerkeissä ja muissa liikenteen ohjauslaitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annetaan tarpeelliset säännökset liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä. Liikenne- ja viestintäministeriö voi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäväksi valtioneuvoston asetuksesta tai liikenne- ja viestintäministeriön asetuksesta poikkeavia liikenteen ohjauslaitteita.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta ja se voi myöntää poikkeuksia näistä määräyksistä.

51 §

Liikenteen ohjauslaitteen asettaminen

Liikenteen ohjauslaitteen asettaa maantielle toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Väyläviraston ohjauksen perusteella. Kunta asettaa liikenteen ohjauslaitteen kadulle, rakennuskaavatielle, torille ja muulle vastaavanlaiselle liikennealueelle. Ennen pysyväksi tarkoitettun liikenteen ohjauslaitteen asettamista kunnan on varattava poliisille tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle tielle liikenteen ohjauslaitteen asettaa tienpitäjä saatuun siihen kunnan suostumukseen, jota ei kuitenkaan saa ilman pätevää syytä evätä. Suostumusta ei tarvita tien kunnan taikka tiellä tai sen vieressä tehtävän työn vuoksi tarpeellisten tilapäisten liikennemerkkien asettamiseen.

Taajamaa osoittavan liikennemerkkin käyttämisestä päättää kunta kuultuaan maanteiden osalta toimivaltaista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta. Sanotun liikennemerkkin asettaa maantielle toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, muulle tielle kunta.

Rautatien tasoristeyksen kohdalla olevien liikennevalojen, sulkua- ja varoituslaitteiden sekä tasoristeystä osoittavien liikennemerkkien asettamisesta, kunnossapidosta ja kustannusvastuusta säädetään ratalain (110/2007) 89 §:ssä.

87 §

Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen

Ajoneuvo on kuormattava siten, ettei kuorma voi vaarantaa henkilöitä, vahingoittaa omaisuutta, laahata maata, pudota tielle, pölytä häiritsevästi tai aiheuttaa muuta siihen verrattavaa haittaa taikka synnyttää tarpeetonta melua.

Ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmässä ei saa kuljettaa useampaa henkilöä kuin ajoneuvon sallittu henkilökuorma on, ellei erikseen toisin säädetä.

Ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmä ei saa mitoiltaan eikä massaltaan olla suurempi eikä siinä saa kuljettaa suurempaa tai painavampaa kuormaa kuin tiellä yleisesti sallittuja mittoja ja massoja koskevista säännöksistä säädetään tai niiden nojalla myönnettyssä poikkeusluvassa sallitaan.

Ajoneuvolle ja ajoneuvoyhdistelmälle tiellä yleisesti sallituista mitoista ja massoista, yleisesti sallituista mitoista poikkeamisen merkitsemisestä, hinattavan ajoneuvon kytkennän ehdoista, ajoneuvon kuormaamisesta, kuorman varmistamisesta, hinaamisesta sekä näistä myönnettävistä poikkeuksista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää poikkeuksen muualla kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidyn tai käyttöön otetun ajoneuvon mitoista ja massoista annetuista säännöksistä. Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään Liikenne- ja viestintäviraston myöntämien poikkeusten voimassaoloajasta ja tarvittaessa muista ehdoista, vastavuoroisuuden noudattamisesta poikkeuksia myönnettäessä sekä muista poikkeusten myöntämisen edellytyksistä.

Säännösten tai määräysten vastaisesti kuormatun ajoneuvon saa kuljettaa liikenteen valvojan sopivaksi katsomaan paikkaan ylikuorman purkamiseksi tai virheellisen kuormauksen korjaamiseksi.

Eläinten kuljettamisesta moottorikäyttöisellä ja hinattavalla ajoneuvolla on lisäksi voimassa, mitä siitä erikseen säädetään.

87 b §

Erikoiskuljetuksen suorittaminen

Edellä 87 §:stä poiketen erikoiskuljetuksen saa suorittaa edellyttäen, että riittävässä määrin ehkäistään kuljetuksesta aiheutuva vaara ja haitta. Erikoiskuljetuksen yhteydessä on tarvittaessa käytettävä varoitusajoneuvoja ja liikenteen ohjaajia.

Erikoiskuljetuksessa kuorma on kuormattava sellaiseen ajoneuvoon tai ajoneuvoyhdistelmään, jolla kuljettaessa ei tarpeettomasti ylitetä tiellä yleisesti sallittuja mittoja eikä massoja. Ensisijaisesti on vältettävä sallitun leveyden ylittämistä ja toissijaisesti korkeuden ylittämistä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa tarkemmat määräykset:

- 1) erikoiskuljetuksessa sallituista ajoneuvoista ja ajoneuvoyhdistelmistä sekä erikoiskuljetuksessa sallittavista kuormista;
- 2) erikoiskuljetusyhdistelmissä käytettävien ajoneuvojen kytkentävaatimuksista;
- 3) erikoiskuljetuksessa sallituista mitoista ja massoista sekä erikoiskuljetuksena kuljetettavan kuorman kuormaamisesta;

- 4) erikoiskuljetuksena kuljetettavan kuorman merkitsemisestä;
  - 5) muun kuin jakamattoman kuorman kuljettamisesta erikoiskuljetuksessa;
  - 6) erikoiskuljetuksessa noudatettavista nopeusrajoituksista;
  - 7) varoitusajoneuvojen ja liikenteen ohjaajien käyttämisestä erikoiskuljetuksessa, peräkkäisten erikoiskuljetusten kuljettamisesta ryhmänä sekä ehdoista erikoiskuljetuksesta aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi sekä muista turvallisuusvaatimuksista.
- Erikoiskuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista sekä ajoneuvon varusteista ja hyväksymisestä säädetään ajoneuvolaissa ja sen nojalla.

87 c §

Erikoiskuljetuslupa

Erikoiskuljetukseen on oltava erikoiskuljetuslupa, jos kuljetus ylittää tiellä yleisesti sallitun massan tai merkittävästi tiellä yleisesti sallitun mitan. Erikoiskuljetuslupa edellytetään kuitenkin myös tiellä yleisesti sallitun mitan ylittävään kuljetukseen, jos erikoiskuljetukseen käytetään muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröityä tai käyttöön otettua ajoneuvoa. Lisäksi erikoiskuljetuslupa vaaditaan, jos liikenneturvallisuus on erityisesti varmistettava kuljetuksen laadun vuoksi tai muusta erityisestä syystä taikka jos kuljetusreitti, jolla kuljetus on mahdollinen, on määritettävä.

Erikoiskuljetusluvnan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) kuljetusta ei voida millään ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä kohtuullisesti suorittaa ylittämättä tiellä yleisesti sallittua mittaa tai massaa;
- 2) ei ylitetä ajoneuvon eikä ajoneuvoyhdistelmän liikenteessä käytettäväksi hyväksytyä massaa eikä valmistajan sallimaa massaa;
- 3) ei ylitetä tienpitäjän tielle eikä tielaitteelle määrittämää kantavuutta;
- 4) kuljettaminen on tielaitteiden estämättä mahdollista tai ne ovat tarvittaessa kuljetusta varten tilapäisesti poistettavissa; ja
- 5) kuljetukseen käytetään sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jolla luvanvaraisen erikoiskuljetuksen suorittaminen on turvallista.

Siirtomerkein varustettua erikoiskuljetusajoneuvoa varten saa myöntää erikoiskuljetusluvnan vain ajoneuvon tilapäiseen siirtoon kuormaamattomana. Kuormana saa kuitenkin kuljettaa kyseiseen ajoneuvoon kuuluvia osia ja varusteita.

Erikoiskuljetusluvnan myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Erikoiskuljetusluvassa voidaan asettaa kuljetuksen reittiä, ajankohtaa ja muita kuljetuksen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi sekä liikenneympäristön suojaamiseksi tarvittavia ehtoja.

Erikoiskuljetusluvnan myöntämiseksi muussa valtiossa kuin Suomessa rekisteröidylle tai käyttöönotetulle ajoneuvoyhdistelmälle on oltava raskaan kaluston rekisteröintikatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan antama todistus siitä, että ajoneuvoyhdistelmä täyttää erikoiskuljetusyhdistelmää Suomessa koskevat vaatimukset. Todistus on oltava, jos yksikin ajoneuvo yhdistelmässä on ulkomainen. Katsastustoimipaikan antamaa todistusta ei kuitenkaan tarvita ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai käyttöönotetulta ajoneuvoyhdistelmältä, jos yhdistelmälle on rekisteröintivaltiossa annettu todistus, josta lupaviranomainen voi todeta erikoiskuljetusluvnan edellytysten täyttymisen. Suomen- tai ruotsinkielinen todistus taikka todistuksen virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös on vaadittaessa esitettävä liikenteenvalvojalle.

Lupaviranomainen voi peruuttaa erikoiskuljetusluvnan määräajaksi tai kokonaan, jos luvanhaltija ei noudata erikoiskuljetusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai erikoiskuljetusluvassa asetettuja ehtoja taikka luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty. Luvan peruuttamisen sijasta luvanhaltijalle voidaan antaa huomautus tai kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetusluvnan myöntämisen edellytyksistä sekä siitä, milloin kuljetus edellyttää erikoiskuljetuslupaa.

97 §

Muut liikenteen valvojat

Liikenne- ja viestintäministeriön liikennettä valvomaan määräämällä virkamiehellä on virkatehtävissään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 93–96 §:n mukaan.

Liikenne- ja viestintävirasto ajoneuvojen mittoja, massoja ja kuormituksia valvomaan määräämällä virkamiehellä on näissä virkatehtävissään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 93, 94 ja 96 §:n mukaan. Sama toimivalta on tulli- ja rajavartiomiehellä liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässään.

97 a §

Liikenteen painonvalvontalaitteen asettaminen

Tiettyjen yhteisössä liikkuvien tieliikenteen ajoneuvojen suurimmista kansallisessa ja kansainvälisessä liikenteessä sallituista mitoista ja suurimmista kansainvälisessä liikenteessä sallituista painoista annetun neuvoston direktiivin 96/53/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/719 10 d artiklassa tarkoitetun painonvalvontalaitteen asettaa:

- 1) maantielle toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus;
- 2) kadulle, torille ja muulle vastaavalle liikennealueelle kunta;
- 3) muulle kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulle tielle tienpitäjä;
- 4) tilapäistä käyttöä varten poliisi, rajavartiomies tai tullimies.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitetun tienpitäjän ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on toimitettava tieto laitteesta poliisille, Väylävirastolle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle, jolle on toimitettava myös tiedot laitteen keräämistä valvontamääristä ja ylikuormista.

106 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Liikenne- ja viestintäviraston antamaan päätökseen, säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996), jollei toisin erikseen säädetä. Poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 104/2018 vp

Helsingissä 30 päivänä elokuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

1.

Laki

Liikenne- ja viestintävirastosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

2 §

2 §

Viraston tehtävät

Viraston tehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriötömyyttä;

1) edistää liikenteen ja viestinnän turvallisuutta sekä alan teknistä kehitystä ja häiriötömyyttä;

2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;

2) huolehtii liikenteen ja sähköisen viestinnän sääntely-, lupa-, hyväksyntä-, rekisteri- ja valvontatehtävistä, toimialan pätevyys- ja tutkintotehtävistä, tietopalvelusta sekä toimialansa tilastoinnista;

3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

3) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;

4) vastaa merikartoituksen järjestämisestä;

5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;

5) kehittää ja edistää liikenteen ja viestinnän palveluita ja niiden tarjontaa sekä liikenteen ja viestinnän markkinoiden toimivuutta ja huolehtii käyttäjien ja matkustajien oikeuksiin liittyvistä tehtävistä;

6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;

6) edistää liikenteen ja viestinnän sekä niiden markkinoiden digitalisaatiota ja automatisaatiota sekä mahdollistaa liikenteeseen ja viestintään liittyvät kokeilut, tutkimukset ja innovaatiot;

7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä;

7) kehittää julkisen henkilöliikenteen, tavaraliikenteen ja logistiikan toimintaedellytyksiä;

8) vastaa saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden erillisrahoituksesta valtion talousarvion puitteissa;

8) vastaa saariston liikenne- ja kuljetuspalveluiden erillisrahoituksesta valtion talousarvion puitteissa;

9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä,

9) suunnittelee radiotaajuuksien käyttöä, edistää radioviestinnän teknistä toteutusta, selvittää ja poistaa radioviestinnän häiriöitä,

huolehtii radiolaitteiden markkinavalvonnasta, valvoo verkkotoimilupien ehtojen noudattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;

10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtäviä;

11) hoitaa valtiontuki- ja valtionavustustehtäviä sekä liikenteen verotustehtäviä;

12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puolustus- ja turvallisuusviranomaisille alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä

13) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimijoille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös *maakunnallisten liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen maakuntien, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.*

Lisäksi virasto:

1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyin toimivaltansa puitteissa;

2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja

3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

huolehtii radiolaitteiden markkinavalvonnasta, valvoo verkkotoimilupien ehtojen noudattamista ja hoitaa radiolupahallintoa sekä muuta taajuushallintoa;

10) hoitaa postitoiminnan valvontatehtäviä ja verkkotunnusten rekisteri- ja valvontatehtäviä;

11) hoitaa valtiontuki- ja valtionavustustehtäviä sekä liikenteen verotustehtäviä;

12) vastaa meriliikenteen ohjauksen toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä sekä tuottaa ajantasaista meriliikenteen tilannekuvaa puolustus- ja turvallisuusviranomaisille alusliikennepalvelun tarjoajan avustamana; sekä

13) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin, edistää ja valvoo liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä tukee toimialallaan yhteiskunnan yleistä varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Liikenne- ja viestintävirasto koordinoi ja valvoo valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelua ja toimeenpanoa sekä tuottaa ja ylläpitää valtakunnallisen tason strategisia ohjelmia, toimenpidekokonaisuuksia ja tilatietoa liikennejärjestelmän eri toimijoille. Virasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden valmisteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Virasto osallistuu myös *alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun maakuntien liittojen, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.*

Lisäksi virasto:

1) antaa toimialaansa koskevia teknisiä määräyksiä erikseen säädetyin toimivaltansa puitteissa;

2) osallistuu toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön; ja

3) tekee valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluonteisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa viranomaistehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

2.

Laki

Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
muutetaan Liikennevirastosta annetun lain (862/2009) lain nimike ja 1–7 §, sekä *lisätään* 1, 3, ja 6 §:n edelle uusi luvun otsikko, seuraavasti:

Laki

Väylävirastosta

HE 61/2018 vp

Ehdotus

2 §

2 §

Viraston tehtävät

Viraston tehtävät

Väylävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

1) vastaa hallinnoimistaan valtion tie- ja rataverkosta sekä vesiväylistä ja niiden kehittämisestä sekä niihin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta koko maassa;

2) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

3) vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä;

4) edistää liikenteen palveluiden ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja automatisaatiota;

5) vastaa maanteiden kunnossapidosta ja palvelutasosta, merkittävien tiehankkeiden rakentamisesta ja tienpidon valtakunnallisista tehtävistä sekä ratojen ja vesiväylien suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja palvelutasosta;

6) vastaa *tienpidon ohjauksesta, yhteistyöstä ja sopimusjärjestelyistä maakuntien ja tienpitoalueiden kanssa*;

7) vastaa ja hallinnoi väyliä koskevia tietovarantoja, huolehtii toimialansa tilastoinnista sekä liikenne- ja väylätietoa koskevasta yhteistyöstä *ja sopimusjärjestelyistä maakuntien kanssa*;

Väylävirasto hoitaa seuraavia tehtäviä:

1) vastaa hallinnoimistaan valtion tie- ja rataverkosta sekä vesiväylistä ja niiden kehittämisestä sekä niihin kohdistuvien toimien yhteensovittamisesta koko maassa;

2) rajoittaa liikenteen aiheuttamia ympäristöhaittoja;

3) vastaa liikenteenohjauksen järjestämisestä;

4) edistää liikenteen palveluiden ja liikennejärjestelmän digitalisaatiota ja automatisaatiota;

5) vastaa maanteiden kunnossapidosta ja palvelutasosta, merkittävien tiehankkeiden rakentamisesta ja tienpidon valtakunnallisista tehtävistä sekä ratojen ja vesiväylien suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja palvelutasosta;

6) vastaa *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toiminnallisesta ohjauksesta toimialallaan ja tienpidon yhteensovittamisesta sanotuissa keskuksissa*;

7) vastaa ja hallinnoi väyliä koskevia tietovarantoja, huolehtii toimialansa tilastoinnista sekä liikenne- ja väylätietoa koskevasta yhteistyöstä;

8) turvaa talvimerenkulun edellytykset;
9) edistää väylänpidon markkinoiden toimivuutta;

10) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä edistää toimialallaan yhteiskunnan varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin; sekä

11) vaalii ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriomaisuutta.

Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana. Virasto osallistuu myös liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen sekä valtakunnallisen ja maakuntien liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen maakuntien, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto voi:

1) tehdä valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluontoisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa; ja

2) osallistua toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

6 §

Eräiden tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä, hallintopalvelutehtäviä, avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä.

Väylävirasto voi sopia maakunnan kanssa tienpidon lupatehtävien siirtämisestä asianomaiselle maakunnalle tai tienpitoalueelle, jos lupa-asia koskee:

8) turvaa talvimerenkulun edellytykset;
9) edistää väylänpidon markkinoiden toimivuutta;

10) huolehtii oman toimintansa varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin sekä edistää toimialallaan yhteiskunnan varautumista normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin; sekä

11) vaalii ja hoitaa hallinnassaan olevia kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kiinteistökohteita, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuriomaisuutta.

Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana. Virasto osallistuu myös liikenteen ja maankäytön yhteensovittamiseen sekä valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelmien laatimiseen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitteluun maakuntien liittojen, kuntien, kaupunkiseutujen ja muiden toimijoiden kanssa.

Lisäksi virasto voi:

1) tehdä valtuuksiensa puitteissa kansainvälisiä teknisluontoisia sopimuksia, jotka eivät koske lainsäädännön alaa; ja

2) osallistua toimialansa kansainväliseen yhteistyöhön.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

Viraston on huolehdittava myös niistä muista toimialansa tehtävistä, jotka sille erikseen säädetään.

6 §

Eräiden tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle asiakirjapalvelutehtäviä, neuvontatehtäviä, hallintopalvelutehtäviä, avustavia maastotehtäviä sekä maanhankintaan ja lunastukseen liittyviä tehtäviä, joihin ei sisälly päätöksentekovallan käyttöä.

(2 ja 3 mom. poistettaisiin)

- 1) työskentelyä tiealueella;
- 2) tiealueen tai sillä olevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden käyttämistä muihin kuin maantietarkoituksiin;
- 3) liittymälupia;
- 4) tienvarsimainonnan lupia;
- 5) myyntitoimintaa maantien varrella; tai
- 6) kelirikkoajan poikkeuslupaa maanteille.

Väylävirasto voi antaa maakunnalle hoitettavaksi tai ottaa maakunnalta hoidettavakseen julkisia tehtäviä siten kuin ajoneuvojen siirtämisestä annetussa laissa (828/2008) säädetään.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen I momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen I momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtäviä hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvauksesta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

_____
Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.
_____

3.

Laki

liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistuksen täytäntöönpanoa sekä virastojen tehtävien uudelleenorganisointia koskevan lainsäädännön voimaansaattamista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

1 §

1 §

Voimaan tulevat säädökset

Voimaan tulevat säädökset

Seuraavat lait tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019:

- 1) laki Liikenne- ja viestintävirastosta;
- 2) laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta (/);
- 3) laki ajokorttilain muuttamisesta (/);
- 4) laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 5) laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta (/);
- 6) laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 7) laki ajoneuvolain muuttamisesta (/);
- 8) laki ajoneuvoverolain muuttamisesta (/);
- 9) laki alkolukkolain muuttamisesta (/);
- 10) laki aluevalvontalain muuttamisesta (/);
- 11) laki *aluksen* jääluokista ja jäänmurtaaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 12) laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);
- 13) laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta (/);
- 14) laki alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta (/);
- 15) laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 16) laki autoverolain muuttamisesta (/);
- 17) laki biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta (/);
- 18) laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta (/);

Seuraavat lait tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019:

- 1) laki Liikenne- ja viestintävirastosta;
- 2) laki Liikennevirastosta annetun lain muuttamisesta (/);
- 3) laki ajokorttilain muuttamisesta (/);
- 4) laki ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 5) laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta (/);
- 6) laki ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 7) laki ajoneuvolain muuttamisesta (/);
- 8) laki ajoneuvoverolain muuttamisesta (/);
- 9) laki alkolukkolain muuttamisesta (/);
- 10) laki aluevalvontalain muuttamisesta (/);
- 11) laki *alusten* jääluokista ja jäänmurtaaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 12) laki aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);
- 13) laki alusliikennepalvelulain muuttamisesta (/);
- 14) laki alusrekisterilain 1 §:n muuttamisesta (/);
- 15) laki alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 16) laki autoverolain muuttamisesta (/);
- 17) laki biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 33 §:n muuttamisesta (/);
- 18) laki eläinten kuljetuksesta annetun lain 20 §:n muuttamisesta (/);

19) laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (/);

20) laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);

21) laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta (/);

22) laki eräiden irtolastialusten turvallisuudesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta (/);

23) laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (/);

24) laki Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta (/);

25) laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/);

26) laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta (/);

27) laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta (/);

28) laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta 13 ja 28 §:n (/);

29) laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta (/);

30) laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);

31) laki ilmailulain muuttamisesta (/);

32) laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain muuttamisesta (/);

19) laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (/);

20) laki eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);

21) laki eräiden ennakkoratkaisujen maksuperusteista annetun lain muuttamisesta (/);

22) laki eräiden irtolastialusten turvallisuudesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta (/);

23) laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä annetun lain 2 §:n muuttamisesta (/);

24) laki Finanssivalvonnasta annetun lain 52 a §:n muuttamisesta (/);

25) laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 6 §:n muuttamisesta (/);

26) laki henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasui- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta (/);

27) laki henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 19 ja 32 §:n muuttamisesta (/);

28) laki henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta 13 ja 28 §:n (/);

29) laki huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta (/);

30) laki ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);

31) laki ilmailulain muuttamisesta (/);

32) laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain 23 §:n muuttamisesta (/);

- 33) laki jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta (/);
- 34) laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 35) laki konttilain 6 §:n muuttamisesta (/);
- 36) laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 37) laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta (/);
- 38) laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta (/);
- 39) laki laivavarustelain muuttamisesta (/);
- 40) laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta (/);
- 41) laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta (/);
- 42) laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 43) laki lentoasemaverkosta ja –maksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 44) laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 45) laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 46) laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta (/);
- 47) laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 48) laki Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);
- 49) laki liikennevakuutuslain muuttamisesta (/);
- 50) laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
- 51) laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 52) laki luotsauslain muuttamisesta (/);
- 53) laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 54) laki matkustaja-aluksen henkilöluettelosta annetun lain muuttamisesta *annetun lain muuttamisesta* (/);
- 55) laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta (/);
- 56) laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);
- 33) laki jätelain 59 ja 108 a §:n muuttamisesta (/);
- 34) laki katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 35) laki konttilain 6 §:n muuttamisesta (/);
- 36) laki kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (/);
- 37) laki laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta (/);
- 38) laki laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta (/);
- 39) laki laivavarustelain muuttamisesta (/);
- 40) laki laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta (/);
- 41) laki laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain muuttamisesta (/);
- 42) laki laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 43) laki lentoasemaverkosta ja –maksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 44) laki lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta (/);
- 45) laki lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 46) laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta (/);
- 47) laki liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 48) laki Liikenneturvasta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);
- 49) laki liikennevakuutuslain muuttamisesta (/);
- 50) laki liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
- 51) laki liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 52) laki luotsauslain muuttamisesta (/);
- 53) laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 54) laki matkustaja-aluksen henkilöluettelosta annetun lain muuttamisesta (/);
- 55) laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain 24 §:n muuttamisesta (/);
- 56) laki merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);
- 57) laki merilain muuttamisesta (/);

- 57) laki merilain muuttamisesta (/);
- 58) laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta (/);
- 59) laki merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta (/);
- 60) laki meripelastuslain muuttamisesta (/);
- 61) laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta (/);
- 62) laki painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta (/);
- 63) laki pelastuslain muuttamisesta (/);
- 64) laki poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta (/);
- 65) laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 66) laki postilain muuttamisesta (/);
- 67) laki ratalain muuttamisesta (/);
- 68) laki rataverolain kumoamisesta (/);
- 69) laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 70) laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (/);
- 71) laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta (/);
- 72) laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
- 73) laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 58) laki meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain 3 ja 17 §:n muuttamisesta (/);
- 59) laki meripelastuslain muuttamisesta (/);
- 60) laki nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain 12 a §:n muuttamisesta (/);
- 61) laki painelaitelain 4 ja 98 §:n muuttamisesta (/);
- 62) laki polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta (/);
- 63) laki postilain muuttamisesta (/);
- 64) laki ratalain muuttamisesta (/);
- 65) laki rataverolain kumoamisesta (/);
- 66) laki Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 67) laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain 3 §:n muuttamisesta (/);
- 68) laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 27 ja 28 §:n muuttamisesta (/);
- 69) laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (/);
- 70) laki sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta (/);
- 71) laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (/);
- 72) laki tuloverolain 74 §:n muuttamisesta (/);
- 73) laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (/);

ta annetun lain muuttamisesta (/);

74) laki tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta (/);

75) laki tuloverolain 74 §:n muuttamisesta (/);

76) laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (/);

77) laki vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);

78) laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta (/);

79) laki valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (/);

80) laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta (/);

81) laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja –käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);

82) laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta (/);

83) laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (/);

84) laki vesiliikennelain muuttamisesta (/);

85) laki väylämaksulain muuttamisesta (/);

86) laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);

87) laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);

88) laki öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);

8 §

Määräykset, luvat ja päätökset

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3–88 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat määräykset jäävät voimaan, kunnes toisin säädetään tai määrätään.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3–88 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat luvat ja päätökset jäävät voimaan niissä mainituilla eh-

74) laki vaaratiedotteesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);

75) laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta (/);

76) laki valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta (/);

77) laki valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta (/);

78) laki verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja –käytöstä annetun lain muuttamisesta (/);

79) laki vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta (/);

80) laki vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta (/);

81) laki vesiliikennelain muuttamisesta (/);

82) laki väylämaksulain muuttamisesta (/);

83) laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta (/);

84) laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta (/);

85) laki öljysuojarahastosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta (/);

86) laki tieliikennelain muuttamisesta (/).

(87 ja 88 kohta poistettaisiin)

8 §

Määräykset, luvat ja päätökset

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3–86 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat määräykset jäävät voimaan, kunnes toisin säädetään tai määrätään.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston sekä Liikenneviraston 1 §:n 3–86 kohdassa mainittujen alkuperäisten ja muutettujen lakien nojalla antamat luvat ja päätökset jäävät voimaan niissä mainituilla eh-

HE 104/2018 vp

doilla.

9 §

Eräät Liikenne- ja viestintäviraston hallinnolliset järjestelyt

Liikenne- ja viestintäministeriö voi 1 päivästä lokakuuta 2018 perustaa Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan viran liikenne- ja viestintäministeriöön, josta virka siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2019 Liikenne- ja viestintävirastoon.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston on yhdessä ja Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan nimityksen jälkeen hänen johdolla valmistettava uuden viraston työjärjestys ja järjestettävä hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että Liikenne- ja viestintävirasto voi aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2019.

12 §

Maakunnalle annettavia tai siirrettäviä tehtäviä koskeva siirtymäsäännös

Edellä 1 §:n 2 kohdassa mainitun lain 6 §:n 2 ja 3 momentin säännöksiä tehtävien antamisesta tai siirtämisestä maakunnalle sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2020.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

doilla.

9 §

Eräät Liikenne- ja viestintäviraston hallinnolliset järjestelyt

Liikenne- ja viestintäministeriö voi 1 päivästä marraskuuta 2018 perustaa Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan viran liikenne- ja viestintäministeriöön, josta virka siirtyy 1 päivänä tammikuuta 2019 Liikenne- ja viestintävirastoon.

Liikenteen turvallisuusviraston ja Viestintäviraston on yhdessä ja Liikenne- ja viestintäviraston pääjohtajan nimityksen jälkeen hänen johdolla valmistettava uuden viraston työjärjestys ja järjestettävä hallinto- ja muut tukipalvelut niin, että Liikenne- ja viestintävirasto voi aloittaa toimintansa 1 päivänä tammikuuta 2019.

12 §

Maakunnalle annettavia tai siirrettäviä tehtäviä koskeva siirtymäsäännös

(Pykälä poistettaisiin)

12 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

ajokorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 3, 8, 10, 15, 15 a, 16–19, 21, 25, 26, 28–31, 31 a, 32, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 59, 61–63 §, 65 §:n 4 momentti, 68 a §:n 2 momentti, 76, 78–82, 88, 95, 97, 98, 100 ja 101 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015, 731/2016, 553/2017, 302/2018 ja 387/2018, 8, 15, 29, 30, 76, 95 ja 100 § laissa 70/2015, 10 § laeissa 70/2015, 302/2018 ja 387/2018, 15 a § laeissa 731/2016 ja 387/2018, 16, 25 ja 26 § laeissa 70/2015 ja 387/2018, 17 ja 18 § osaksi laeissa 70/2015 ja 387/2018, 21, 34–38, 40, 41, 47, 50, 52, 53, 63, 80–82 ja 97 § laissa 387/2018, 28 § osaksi laeissa 70/2015 ja 363/2016, 31 § osaksi laeissa 1081/2012 ja 387/2018, 31 a § laeissa 1081/2012 ja 70/2015, 32 § osaksi laissa 999/2016, 59 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja 302/2018, 61 § laissa 67/2018, 65 §:n 4 momentti laissa 302/2018, 68 a §:n 2 momentti laissa 731/2016, 78 § osaksi laeissa 1081/2012, 70/2015 ja 387/2018, 79 § osaksi laissa 387/2018, 88 § laeissa 70/2015 ja 387/2018, 98 § osaksi laissa 70/2015 sekä 101 § laissa 302/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

21 §

21 §

Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset

Ajoterveydentilaa koskevat ilmoitukset

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, *sairaanhoidajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa* poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveystaakimuksia jatkuvan päihteen käytön tai terveydentilan muun kuin tilapäisesti tapahtuneen heikentymisen takia.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, *sairaanhoidajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa* poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveystaakimuksia jatkuvan päihteen käytön takia.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemistä potilaalle on kerrottava velvollisuudesta tai oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ajokorttiin.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, *lääkärin on ilmoitettava* poliisille, jos hän toteaa, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveystaakimuksia jatkuvan päihteen käytön tai terveydentilan muun kuin tilapäisesti tapahtuneen heikentymisen takia.

Sen estämättä, mitä tietojen salassapitovelvollisuudesta säädetään, *sairaanhoidajalla ja terveydenhoitajalla on oikeus ilmoittaa* poliisille, ettei ajokorttiluvan hakija tai ajo-oikeuden haltija enää täytä 17 tai 18 §:ssä säädettyjä terveystaakimuksia jatkuvan päihteen käytön takia.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemistä potilaalle on kerrottava velvollisuudesta tai oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ajokorttiin.

HE 61/2018 vp

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan:

1) siitä, että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei täytä ajokorttiluvan edellytyksenä olevia terveysvaatimuksia;

2) lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan ehdottamista lisätoimenpiteistä terveydentilan tai siitä ajokykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös optikkoa 20 §:ssä tarkoitetun liikennevalvontaan liittyvän näkökykyä koskevan tarkastuksen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen tekemisestä.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin on oltava ajokorttidirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun mallin mukainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia koskevista vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä tiedoista.

Ajokortti toimitetaan hakijalle postitse. Jos postitse toimittaminen ei hakijalla ennestään olevan ajokortin viranomaisen haltuun saamiseksi tai muusta asiakirjaturvallisuuteen tai tässä laissa säädettyyn tehtävään liittyvästä syystä ole mahdollista, ajokortin luovuttaa Liikenne- ja viestintävirasto. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttien postitse toimittamisen esteistä, postittamisessa noudatettavasta menettelystä ja muista postittamisen vaatimuksista sekä hakijalla ennestään olevan ajokortin palauttamisesta viranomaiselle.

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. *Liikenne- ja viestintävirasto* vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, ei koske väliaikaista, tilapäistä eikä kansain-

Ehdotus

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan:

1) siitä, että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei täytä ajokorttiluvan edellytyksenä olevia terveysvaatimuksia;

2) lääkärin, sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan ehdottamista lisätoimenpiteistä terveydentilan tai siitä ajokykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Mitä tässä pykälässä säädetään lääkärin ilmoitusvelvollisuudesta, koskee myös optikkoa 20 §:ssä tarkoitetun liikennevalvontaan liittyvän näkökykyä koskevan tarkastuksen yhteydessä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen tekemisestä.

31 §

Ajokortin vaatimukset

Ajokortin on oltava ajokorttidirektiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun mallin mukainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajokorttia koskevista vaatimuksista sekä siihen sisällytettävistä tiedoista.

Ajokorttiin merkitään ajokorttilupaa vastaavat luokat. Ajokorttiin liitetyt ehtoja, rajoituksia ja muita tietoja koskevat merkinnät tehdään koodin muodossa. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä koodeista ja niiden käytöstä. Ajokorttilupaa tai ajokortin uudistamista koskevaan hakemukseen on liitettävä uusi valokuva, jos viranomaisen rekistereihin tallennettu kuva on yli 15 vuotta vanha.

Ajokortin valmistamisesta ja toimittamisesta 26 §:n mukaisesti luovutettavaksi vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. *Virasto* vastaa myös muiden tässä laissa tarkoitettujen lupien ja todistusten valmistamisesta ja toimittamisesta, jollei erikseen toisin säädetä.

Mitä tässä pykälässä säädetään ajokortista, ei koske väliaikaista, tilapäistä eikä kansain-

HE 61/2018 vp

välistä ajokorttia.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

Poliisin on määrättävä ajo-oikeuden haltija ajokieltoon, jos ajo-oikeudenhaltija on vähintään neljästi kahden vuoden tai kolmesti vuoden kuluessa syyllistynyt moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessaan:

1) tieliikennelain 6 luvussa tarkoitettuun liikenerikkomukseen, lukuun ottamatta muita liikennevirhemaksulla rangaistavia tekoja kuin:

a) tieliikennelain 98 §:n 2 momentissa tarkoitettua viestintävälineen kiellettyä käyttöä ajon aikana;

b) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 10 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa;

c) tieliikennelaissa tarkoitettua nopeusrajoituksen rikkomista moottorikäyttöisellä ajoneuvolla yli 15 kilometrillä tunnissa, jos suurin sallittu liikenteenohjauslaitteella osoitettu nopeus on yli 60 kilometriä tunnissa;

d) tieliikennelain 74 §:ssä tarkoitettua punaisen liikennevalo-opastimen noudattamatta jättämistä;

2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320 /2017) tarkoitettuun tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomiseen;

3) rikoslain 23 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun liikenneturvallisuuden vaarantamiseen tai 11 §:ssä tarkoitettuun liikennepakoon tieliikenteessä;

4) liikenteen palveluista annetussa laissa tarkoitettuun kuljettajan ammattipätevyys säännösten rikkomiseen; ei kuitenkaan II osan 3 luvun 13 §:ssä säädetyistä asiakirjoista koskevasta rikkomuksesta;

5) liikennevalvontaa vaikeuttavien laitteiden kieltämisestä annetun lain (546/1998) 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettuun paljastinlaite-rikkomukseen;

Ehdotus

välistä ajokorttia.

65 §

Ajokieltoon määrääminen toistuvien rikkomusten perusteella

(1–3 mom. poistettaisiin)

HE 61/2018 vp

Ehdotus

6) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 19 §:n 3 momentissa tarkoitettuun vaarallisten aineiden kuljetusrikkomukseen.

Pykälän 1 momenttia sovellettaessa otetaan huomioon rikkomukset, joista on määrätty tieliikennelain 161 §:ssä tarkoitettu ajoneuvo kohtainen liikennevirhemaksu, vain jos rikkomuksen tekijä on valokuvattu tai vastaavalla teknisellä järjestelmällä tallennettu automaattisessa liikennevalvonnassa tai muuten ajoneuvoa pysäyttämättä siten, että hänet olisi voitu tunnistaa.

Auton ajo-oikeuden haltija on kuitenkin 1 momentista poiketen määrättävä ajokieltoon, jos hän auton ensimmäisen ajo-oikeuden saamista seuraavan kahden vuoden aikana syyllistyy kolmasti kahden vuoden tai kahdeskymmen vuoden sisällä 1 momentissa tarkoitettuun tekoon. Sama koskee myös moottoripyörän ajo-oikeuden haltijaa, jolla ei ole auton ajo-oikeutta, kahden vuoden ajan moottoripyörän ajo-oikeuden alkamisesta.

Ajokielto on määrättävä pantavaksi täytäntöön välittömästi, kun päätös ajokiellosta on tehty.

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

68 a §

Alkoholukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päätyminen

Rikosasian ratkaisemisen jälkeen tai esitutinnan aikana määrätyn alkoholukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattamiseksi valvottavan on esitettävä poliisille todistus siitä, että hän on käynyt lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön luona keskustelemassa päihteiden käytöstä, niiden vaikutuksista terveyteen sekä päihteiden käyttöön liittyvistä hoitomahdollisuuksista.

Poliisi asettaa valvottavalle ehdon alkoholukon käytöstä ajoneuvoa kuljettaessa. Valvottavan on luovutettava ajokorttinsa poliisil-

Liikenne- ja viestintävirasto lähettää ajo-oikeuden haltijalle liikenneasioiden rekisterin tietojen perusteella muistutuksen tässä pykälässä tarkoitettun ajokiellon määräämisperusteista. Muistutus lähetetään siinä vaiheessa, kun seuraava 1 momentissa tarkoitettu teko johtaa poliisin ajokieltoharkintaan.

68 a §

Alkoholukolla valvotun ajo-oikeuden voimaan saattaminen ja päätyminen

(1 mom. poistettaisiin)

Poliisi asettaa valvottavalle ehdon alkoholukon käytöstä ajoneuvoa kuljettaessa. Valvottavan on luovutettava ajokorttinsa poliisil-

HE 61/2018 vp

le ja haettava uutta alkolukkoehdon sisältävää ajokorttia Liikenne- ja viestintävirastolta. Poliisi voi antaa valvottavalle väliaikaisen ajokortin.

Poliisi voi muuttaa ajo-oikeuden koeajaksi niin, että se sisältää oikeuden kuljettaa yhteen tai useampaan luokkaan kuuluvia ajoneuvoja valvotun ajo-oikeuden ajan. Ryhmän 2 ajokorttiluokkia sisältävä ajo-oikeus voidaan pysyttää voimassa myös ilman B-luokkaan kuuluvan ajoneuvon ajo-oikeutta, mutta ajokorttiin on tällöin merkittävä rajoitus, että se on voimassa vain Suomessa. Poliisin muuttama ajo-oikeus palautuu ennalleen, kun poliisi palauttaa valvotun ajo-oikeuden päättyessä hallussaan olevan aiempaa ajo-oikeutta vastaavan ajokortin.

Valvottu ajo-oikeus alkaa, kun ajokortti tai väliaikainen ajokortti annetaan valvottavalle ja päättyy poliisin sille määräämän koeajan päättymispäivänä. Jos valvottavalle ei luovuteta väliaikaista ajokorttia tai hän ei hae valvottua ajo-oikeutta vastaavaa ajokorttia, valvottu ajo-oikeus päättyy ehdollisen ajokiellon koeajan päättymispäivänä.

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Ehdotus

le ja haettava uutta alkolukkoehdon sisältävää ajokorttia Liikenne- ja viestintävirastolta. Poliisi voi antaa valvottavalle väliaikaisen ajokortin.

(3 ja 4 mom. poistettaisiin)

95 §

Muutoksenhaku

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tässä laissa säädettyjä tehtäviä hoidettaessa annettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimusmenettelystä säädetään hallintolaissa.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Jos hakijalle myönnetään tässä laissa tarkoitettu ajokortti tai muu lupa hakemuksen mukaisesti ilman ajokorttiin tai muuhun lupaan asetettavia ehtoja tai rajoituksia, hakijalle ei ajokortin tai luvan lisäksi anneta muuta päätöstä eikä valitusosoitusta.

Poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Poliisin tämän lain nojalla

HE 104/2018 vp

Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Hallinto-oikeuden päätökseen autokoululuvan peruuttamista ja liikenneopettajaluvan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

5.

Laki

ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetun lain (957/2013) 3, 5, 8, 10, 12–14, 16, 18, 19, 21 a, 22, 25–29, 31–33, 36–48, 50, 53, 55, 56 ja 58 §, sellaisena kuin niistä ovat 13 § osaksi laeissa 474/2017 ja 303/2018, 14 ja 33 § osaksi laissa 474/2017, 21 a § laissa 1387/2015, 45 § osaksi laissa 303/2018 sekä 48 § laissa 303/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

53 §

53 §

Oikaisu ja muutoksenhaku

Oikaisu ja muutoksenhaku

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Katsastusluvan haltijan katsastusasiassa ja jatkokoulutusluvan haltijan koulutusasiassa tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa säädetään* (586/1996). Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

6.

Laki

ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain (828/2008) 14 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1319/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

14 §

Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset

Täytäntöönpano ja tarkemmat säännökset

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Väylävirasto voi sopimuksen nojalla antaa *maakunnalle* hoidettavaksi virastolle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan *maakunnalle* kuuluvia julkisia tehtäviä.

Liikenne- ja viestintäministeriö vastaa tässä laissa säädettyjen tehtävien valtakunnallisesta ohjauksesta.

Väylävirasto voi sopimuksen nojalla antaa *kunnalle* hoidettavaksi virastolle tämän lain mukaan kuuluvia julkisia tehtäviä tai ottaa hoidettavakseen tämän lain mukaan *kunnalle* kuuluvia julkisia tehtäviä.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

7.

Laki

ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvojen yksittäishyväksynnän järjestämisestä annetun lain 958/2013 2–8, 10, 13, 14, 15 a, 20, 22–29, 31 ja 35 §, sellaisina kuin niistä ovat 7 § osaksi laeissa 475/2017 ja 305/2018, 8 § osaksi laissa 305/2018, 15 a § laissa 1388/2015, 22 § laissa 907/2014, 27 § osaksi laissa 475/2017 sekä 28 § laissa 305/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

7 §

7 §

Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi

Ilmoittautuminen sopimuskumppaniksi

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä Liikenne ja viestintävirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

1) yhtiömuodossa toimivan hakijan kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;

2) selvitys palvelujen laajuudesta;

3) tieto suunnitellusta paikasta ja toimitilasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;

4) arvio toiminnan aloittamisajankohdasta;

5) selvitys suunnitelluista palveluajoista;

6) selvitys laatujärjestelmästä;

7) tieto yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavasta henkilöstä;

8) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin sekä miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta ja tietoturvasta;

9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11, 12 ja 16 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;

10) selvitys siitä, miten hakijan palveluksessa oleva henkilöstö täyttää 11 ja 13–15 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;

11) selvitys siitä, miten toimitilat täyttävät 10 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

Palvelun tarjoajan, joka haluaa tehdä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa yksittäishyväksyntöjen myöntämistä koskevan sopimuksen, jäljempänä hakija, on esitettävä Liikenne ja viestintävirastolle kirjallinen selvitys seuraavasti:

1) yhtiömuodossa toimivan hakijan kaupparekisteriote tai muu vastaava selvitys sekä selvitys omistussuhteista;

2) selvitys palvelujen laajuudesta;

3) tieto suunnitellusta paikasta ja toimitilasta, jossa toimintaa ryhdytään harjoittamaan;

4) arvio toiminnan aloittamisajankohdasta;

5) selvitys suunnitelluista palveluajoista;

6) selvitys laatujärjestelmästä;

7) tieto yksittäishyväksyntöjen myöntämisestä vastaavasta henkilöstä;

8) selvitys siitä, miten hakijan on tarkoitus toteuttaa yhteydet liikenneasioiden rekisteriin sekä miten hakija huolehtii asianmukaisesta tietosuojasta ja tietoturvasta;

9) selvitys siitä, miten hakija tai yhtiömuodossa toimivaan hakijaan määräävässä asemassa oleva täyttää 9, 11 ja 12 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;

10) selvitys siitä, miten hakijan palveluksessa oleva henkilöstö täyttää 11 ja 13–15 §:ssä tarkoitetut vaatimukset;

11) selvitys siitä, miten toimitilat täyttävät 10 §:ssä tarkoitetut vaatimukset.

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

31 §

Oikaisun hakeminen ja muutoksenhaku

Yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemään yksittäishyväksyntää koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen tai sen tämän lain nojalla muutoin tekemään päätökseen haetaan muutosta siten *kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

8.

Laki**ajoneuvolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ajoneuvolain (1090/2002) 1, 3, 7, 19 b, 20, 21, 24, 24 a, 24 b, 26, 27, 27 a, 29, 29 b, 31, 34, 34 a, 36, 39 b, 45, 48, 50 c, 50 e, 53, 53 a, 58, 60 a, 61 a, 62, 65 a, 65 b, 66 a, 66 c, 66 f, 69 a, 74–77, 79, 80, 84–86, 88, 93, 95 a, 96 ja 98 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 § laeissa 226/2009 ja 1042/2014, 3 § laeissa 226/2009, 961/2013, 176/2015, 1609/2015, 507/2017 ja 306/2018, 7, 19 b, 24 a, 24 b, 27, 29, 36, 50 c, 61 a ja 62 § laissa 507/2017, 20, 24, 29 b, 39 b ja 79 § laissa 1042/2014, 21 ja 60 a § laeissa 1042/2014 ja 507/2017, 26, 34 a, 65 b, 69 a, 77 ja 88 § laissa 276/2010, 27 a § laeissa 507/2017 ja 306/2018, 31, 34, ja 95 a § laissa 1609/2015, 45 § laeissa 226/2009 ja 276/2010, 48 § laeissa 276/2010 ja 1042/2014, 50 e § laeissa 226/2009 ja 507/2017, 53, 53 a ja 58 § laissa 473/2017, 65 a § laeissa 233/2007 ja 276/2010, 66 a § laeissa 176/2015 ja 507/2017, 66 c ja 98 § laissa 176/2015, 66 f § laeissa 233/2007, 276/2010 ja 176/2015, 74 ja 75 § osaksi laissa 276/2010, 76 § laeissa 276/2010 ja 507/2017, 80 § laeissa 1042/2014 ja 1609/2015, 84 § laeissa 233/2007 ja 507/2017, 85 § laeissa 961/2013 ja 473/2017, 86 § laeissa 276/2010 ja 1609/2015, 93 § laeissa 276/2010 ja 473/2017 sekä 96 § laeissa 992/2016, 473/2017 ja 728/2017, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

20 §

20 §

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto, poliisiajoneuvo, Tullin ajoneuvo ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvo

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityi-

Pelastusauto on pelastustoimen käyttöön erityisesti valmistettu, kokonaismassaltaan yli 3,5 tonnia oleva M- tai N-luokan ajoneuvo. Pelastusauto on myös muu M- tai N-luokan ajoneuvo, joka on kunnan tai kuntayhtymän pelastuslaitoksen tai valtion pelastushallinnon viranomaisen, Pelastusopiston tai lentoaseman pitäjän hallinnassa ja jota käytetään yksinomaan pelastustoimen tehtäviin. Pelastusauto on myös palokunnan omistuksessa oleva miehistöauto, jossa on kuljettajan lisäksi tilaa vähintään kahdeksalle henkilölle.

Poliisiajoneuvo on poliisin käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Rajavartiolaitoksen ajoneuvo on Rajavartiolaitoksen käyttöön erityisesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Tullin ajoneuvo on Tullin käyttöön erityi-

sesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusvärytyksestä ja -merkeistä. Edellä tarkoitetun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärytystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

21 §

Ambulanssi ja ensihoitoajoneuvo

Ambulanssi on sairaiden tai loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu M-luokan ajoneuvo, jossa on erityisvarusteita tätä tarkoitusta varten.

Ensihoitoajoneuvo on terveydenhuoltolais- (1326/2010) tarkoitettuun ensihoitopalvelun ensihoitotehtäviin varustettu ajoneuvo.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa *ambulanssin ja ensihoitoajoneuvon* tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksista, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista. Liikenne- ja viestintävirasto antaa *tarkemmat* määräykset ambulanssin ja *ensihoitoajoneuvojen* erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

50 e §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan

sesti valmistettu tai varustettu ajoneuvo.

Sisäministeriön asetuksella säädetään pelastustoimen edellyttämistä pelastusauton rakenteesta, varusteista ja väristä sekä poliisiajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon varusteista sekä tunnusvärytyksestä ja -merkeistä. Edellä tarkoitetun asetuksen mukaista poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusvärytystä ja -merkkejä ei saa käyttää muissa ajoneuvoissa. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa määräykset pelastusauton, poliisiajoneuvon, Tullin ajoneuvon ja Rajavartiolaitoksen ajoneuvon erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

21 §

Ambulanssi

Ambulanssi on sairaiden tai loukkaantuneiden henkilöiden kuljetukseen tarkoitettu M-luokan ajoneuvo, jossa on erityisvarusteita tätä tarkoitusta varten.

(2 mom. poistettaisiin)

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarvittaessa *ambulanssien* tarkemmasta luokittelusta, korin ja potilastilan mitoituksista, suorituskyvystä sekä lääkinnällisistä ja muista varusteista. Liikenne- ja viestintävirasto antaa määräykset ambulanssin erikoiskäytön edellyttämien merkki- ja varoitusvalaisimien, heijastimien, heijastavien merkintöjen sekä äänimerkinantolaitteiden teknisistä vaatimuksista ja asennuksesta.

50 e §

Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen yksittäishyväksynnässä

Osan, järjestelmän ja erillisen teknisen yksikön vaatimustenmukaisuus voidaan yksittäishyväksynnässä osoittaa:

1) hyväksynnän hakijan toimittamalla ETA-valtion tai Ahvenanmaan maakunnan

hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Edellä 1 momentin lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan teknisten vaatimusten osalta osoittaa:

1) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

2) 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asian-tuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

3) osaan, järjestelmään tai erilliseen tekniiseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä;

4) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien;

5) vähäisiltä osin yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä. (28.6.2017/507)

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää tekniisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Liikenne- ja viestintävirasto sopivat. *Tekniseen tienvarsitarkastukseen osallistu-*

hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EY-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä;

2) asianomaista E-sääntöä soveltavan valtion hyväksyntäviranomaisen myöntämällä E-tyyppihyväksyntätodistuksella tai tämän todistuksen mukaista hyväksyntää osoittavalla hyväksymismerkinnällä.

Edellä 1 momentin lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään, milloin vaatimustenmukaisuus voidaan teknisten vaatimusten osalta osoittaa:

1) ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

2) 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyt asian-tuntijan pätevyysaluettaan vastaavan selvityksen perusteella;

3) osaan, järjestelmään tai erilliseen tekniiseen yksikköön kiinnitetyllä kansainvälisesti yleisesti käytetyllä muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla hyväksymismerkinnällä;

4) valmistajan suorittamin yleisesti käytettyihin menettelyihin perustuvien mittauksien, laskelmin tai testien;

5) vähäisiltä osin yksittäishyväksynnän myöntäjän tekemillä tarkastuksilla, mittauksilla, laskelmilla ja selvityksillä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ajoneuvon vaatimustenmukaisuuden teknisistä osoittamistavoista yksittäishyväksynnässä.

74 §

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaja

Tekniset tienvarsitarkastukset suorittaa poliisi. Myös Tulli ja Rajavartiolaitos suorittavat teknisiä tienvarsitarkastuksia toimialueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto järjestää tekniisiin tienvarsitarkastuksiin ajoneuvon teknisen asiantuntemuksen tarkastuksen suorittajan avuksi sopimalla katsastustoimipaikkojen kanssa katsastusten suorittamiseen oikeutettujen henkilöiden osallistumisesta tarkastuksiin siinä laajuudessa kuin tarkastuksen suorittaja ja Liikenne- ja viestintävirasto sopivat.

van katsastusmiehen on noudatettava, mitä ajoneuvojen katsastusluvista annetun lain 14 §:ssä säädetään.

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään *ajoneuvojen katsastusluvista annetussa laissa*.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,

2) rikkoo 6 §:n 1 momentissa, 51, 56, 57, 75 tai 84 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,

3) rikkoo 6 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,

4) laiminlyö 9 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,

5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,

6) rikkoo 66 a §:n 5 momentin nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,

7) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,

8) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,

9) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimitamasta 93 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa tai päästämästä 71 §:ssä tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä ajoneuvojen, osien tai erillisten teknisten yksiköiden maahantuon-

Tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksia suorittavalla henkilöllä tulee olla katsastustoimipaikan antama todistus oikeudesta osallistua asiantuntijana tekniseen tienvarsitarkastukseen. Todistus on pyydettäessä esitettävä tarkastettavan ajoneuvon kuljettajalle.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta osallistua tekniseen tienvarsitarkastukseen säädetään *ajoneuvojen katsastustoiminnasta annetussa laissa*.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 5 tai 57 §:ssä säädetyn korjausvelvoitteen,

2) rikkoo 6 §:n 1 momentissa, 51, 56, 57, 75 tai 84 §:ssä säädettyä ajoneuvon käyttökieltoa tai ajokieltoa,

3) rikkoo 6 §:n 2 tai 3 momentissa säädettyä valmistuksen, maahantuonnin, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen kieltoa,

4) laiminlyö 9 §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää ajoneuvo liikennekelpoisena,

5) laiminlyö 61 tai 62 §:ssä säädetyn katsastuttamisvelvollisuuden,

6) rikkoo 66 a §:n 5 momentin nojalla säädettyä vaatimusta rekisteritunnuksen ja -kilpien, siirtomerkkien tai kansallisuustunnuksen käytöstä, kiinnittämisestä tai kunnossapidosta,

7) käyttää 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistusta tai siirtolupaa mainitun pykälän tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti,

8) rikkoo 71 §:ssä säädettyä velvollisuutta sallia teknisen tienvarsitarkastuksen suorittaminen,

9) kieltäytyy esittämästä 71 §:ssä tai toimitamasta 93 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa tai päästämästä 71 §:ssä tarkoitettua henkilöä ajoneuvoon tai 82 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä ajoneuvojen, osien tai erillisten teknisten yksiköiden maahantuon-

tia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan taikka estää ottamasta tutkimusta varten näytettä tai saamasta tarpeellista ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevaa asiakirjaa tai tietoa,

10) laiminlyö 93 c §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

11) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

12) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,

13) laiminlyö 78 §:ssä tarkoitettua velvollisuuden hankkia lupa osien ja teknisten yksiköiden myyntiin tarjoamiseen tai myyntiin,

14) rikkoo 80 §:n 1 momentin nojalla määrättyä ensirekisteröinti- tai myyntikieltoa,

15) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuun säädökseen liittyvässä teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn sellaisen tiedon antovelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta pois vetämiseen,

16) laiminlyö 45 §:n 2 momentin, 46 §:n 4 momentin, 81 §:n 2 momentin tai 86 a §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa,

17) laiminlyö valmistajalle asetetun velvoitteen 46 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tai 49 §:ssä tarkoitettua toiminnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta saataville,

18) laiminlyö 93, 93 a tai 93 b §:ssä tarkoitettua tiedon saattamisen käyttöön taikka

19) rikkoo 20 §:n 5 momentissa säädettyä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytylle asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suori-

tia, valmistusta tai kauppaa harjoittavan valmistus-, varasto- tai myyntipaikkaan taikka estää ottamasta tutkimusta varten näytettä tai saamasta tarpeellista ajoneuvon, osan tai erillisen teknisen yksikön ominaisuuksia taikka hyväksymistä koskevaa asiakirjaa tai tietoa,

10) laiminlyö 93 c §:ssä säädetyn selosteen antamisen,

11) suorittaa 87 §:ssä tarkoitettuja asennus- ja korjaustöitä ilman asianmukaista lupaa tai vastoin 90 §:ssä säädettyä rajoitusta,

12) kieltäytyy päästämästä 91 §:ssä tarkoitettua viranomaista tai henkilöä järjestelmien, osien tai erillisten teknisten yksiköiden asennus- tai korjauspaikkaan,

13) laiminlyö 78 §:ssä tarkoitettua velvollisuuden hankkia lupa osien ja teknisten yksiköiden myyntiin tarjoamiseen tai myyntiin,

14) rikkoo 80 §:n 1 momentin nojalla määrättyä ensirekisteröinti- tai myyntikieltoa,

15) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuun säädökseen liittyvässä teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin lainsäädännössä säädetyn sellaisen tiedon antovelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta pois vetämiseen,

16) laiminlyö 45 §:n 2 momentin, 46 §:n 4 momentin, 81 §:n 2 momentin tai 86 a §:n 1 momentin mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa,

17) laiminlyö valmistajalle asetetun velvoitteen 46 a §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettua tai 49 §:ssä tarkoitettua toiminnassa tarvittavan aineiston toimittamisesta saataville,

18) laiminlyö 93, 93 a tai 93 b §:ssä tarkoitettua tiedon saattamisen käyttöön taikka

19) rikkoo 20 §:n 5 momentissa säädettyä poliisiajoneuvon tai Rajavartiolaitoksen ajoneuvon tunnusväriytyksen tai -merkkien käyttöä koskevaa kieltoa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvorikkomuksesta sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan antaa oikeudelliselta merkitykseltään väärän tiedon nimetyille tutkimuslaitokselle, hyväksytylle asiantuntijalle tai yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen hyväksyntämenettelyä tai markkinoilta pois vetämiseen johtavaa menettelyä varten suori-

tettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä taikka

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai kieltoa muuttaa päästönrajoitusjärjestelmä tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi.

Kuljettajalle voidaan määrätä 40 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä moottorikäyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa vaadittavien asiakirjojen mukana pitämisestä säädetään 66 a §:n 2 momentissa.

Ajoneuvon kuljettajalle, omistajalle tai pysyväälle haltijalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo, mitä säädetään moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevassa 4 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa. Mopoilijalle, mopon omistajalle tai pysyväälle haltijalle voidaan määrätä tässä momentissa tarkoitettua rikkomuksesta 40 euron liikennevirhemaksu.

tettavassa tarkastuksessa, mittauksessa tai testissä taikka tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvontaa varten suoritettavassa testissä tai arvioinnissa.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyvelvoitteen,

2) laiminlyö 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttövelvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä taikka

3) rikkoo 30 §:n 1 momentissa mainittuja säädöksiä täydentävässä, teknisiä vaatimuksia sisältävässä Euroopan unionin asetuksessa säädetyn päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käytön kieltoa tai kieltoa muuttaa päästönrajoitusjärjestelmä tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi.

Rikesakosta ajoneuvorikkomuksen ainoana rangaistuksena 4 §:n 1 momentissa säädetyn ajoneuvon yleisten turvallisuusvaatimusten, 4 §:ssä, 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 1 momentissa säädetyn moottorikäyttöisen ajoneuvon tai hinattavan ajoneuvon rakennetta, varusteita tai kuntoa koskevan vaatimuksen, 8 §:n 1 momentissa tai 85 §:n 1 momentissa säädetyn katsastamattoman, rekisteröimättömän tai liikennekäytöstä poistetun ajoneuvon käyttämistä koskevan kiellon, 64 §:n 1 momentissa säädetyn rekisteri-ilmoituksen tekemistä koskevan velvollisuuden sekä 66 a §:n 1 momentissa säädetyn asiakirjojen mukana pitämisvelvollisuuden rikkomisesta säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa (986/2016).

(5 mom. poistettaisiin)

Kuljettajalle voidaan määrätä 70 euron liikennevirhemaksu, jos hän tahallaan tai huolimattomuudesta käyttää katsastamatonta, rekisteröimätöntä tai liikennekäytöstä poistettua ajoneuvoa ajoneuvolain 8 §:n 1 momentin tai 85 §:n 1 momentissa säädetyn vastaisesti.

(6 mom. poistettaisiin)

Edellä 64 §:n 1 momentissa tarkoitetun muuta kuin ajoneuvon liikennekäyttöä koskevan rekisteritietoilmoituksen tahallisuudesta tai huolimattomuudesta tapahtuneesta tekemättä jättämisestä voidaan määrätä ajoneuvon omistajalle tai haltijalle 70 euron rikesakko.

(7 mom. poistettaisiin)

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa (/).

(8 mom. poistettaisiin)

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Ajoneuvorikkomuksesta jätetään ilmoitus tekemättä, esitutkinta toimittamatta, syyte nostamatta ja rangaistus määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain (1281/2003) 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

98 §

98 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Ajoneuvon hyväksyntää ja katsastusta koskevaan katsastustoimipaikan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen sekä tämän lain nojalla muutoin antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa myös hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80–82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppihyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koske-

Hallinto-oikeuden päätökseen 42 §:ssä tarkoitettuja toimia, 50 §:ssä tarkoitettua hyväksynnän peruuttamista, 66 f §:ssä tarkoitettua koenumerotodistuksen peruuttamista, 78 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista, 80–82 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 86 a §:ssä tarkoitettua tyyppihyväksynnän peruuttamista sekä 92 §:ssä tarkoitettua luvan peruuttamista koske-

HE 104/2018 vp

vassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

vassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain nojalla tehtyä päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

9.

Laki

ajoneuvoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 7, 8, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 30–33, 36, 46–49, 52, 53, 56 §, 57 §:n 1 momentti, 58, 59, 61 ja 63 §, sellaisina kuin ne ovat 7, 15, 16 ja 25 § laissa 1327/2009, 8 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1065/2014, 11 § osaksi laeissa 1236/2004, 1401/2010 ja 1317/2011, 18 § osaksi laeissa 235/2007 ja 1327/2009, 19 ja 23 § osaksi laissa 1327/2009, 21 § laeissa 1317/2011 ja 307/2018, 26, 30, 31 ja 32 § osaksi laissa 1327/2009, 33 § laissa 44/2018, 36 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1065/2014, 46 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 1317/2011, 47 § osaksi laeissa 235/2007, 1327/2009 ja 1317/2011, 48 ja 49 § laissa 937/2015, 52 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 801/2016, 53 § laeissa 972/2012 ja 385/2014, 56 § osaksi laeissa 972/2012 ja 307/2018, 57 §:n 1 momentti laissa 1327/2009, 58 § laeissa 1317/2011 ja 1482/2015, 59 § osaksi laissa 1317/2011, 61 § osaksi laissa 972/2012 sekä 63 § osaksi laeissa 1327/2009 ja 307/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

48 §

48 §

Ennakkoratkaisu

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun ajoneuvoveroa koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksu- perusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun ajoneuvoveroa koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksu- perusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 50 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaiissa* (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

57 §

Valvonta

Ajoneuvoverotuksen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle sekä poliisi-, rajavartiolaitos- ja tulliviranomaisille. Laissa määrätyn viranomaisen on valvottava, ettei liikenteessä käytetä tai maasta viedä sellaista ajoneuvoveron alaista ajoneuvoa, josta on erään- tynyttä veroa suorittamatta. Virasto voi antaa muille viranomaisille ohjeita valvonnan suorittamiseksi.

57 §

Valvonta

Ajoneuvoverotuksen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle sekä poliisi-, rajavartiolaitos- ja tulliviranomaisille. Laissa määrätyn viranomaisen on valvottava, ettei liikenteessä käytetä tai maasta viedä sellaista ajoneuvoveron alaista ajoneuvoa, josta on erään- tynyttä veroa suorittamatta. Virasto voi antaa muille viranomaisille ohjeita valvonnan suorittamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

10.

Laki

alkolukkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkolukkolain (730/2016) 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13 ja 15 § seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolain-käyttölaissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

11.

Laki

alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusten jääluokista ja jäänmurtaja-avustuksesta annetun lain (1121/2005) 4–10, 10 a, 11 ja 12 §, sellaisina kuin niistä ovat 4–10, 10 a ja 11 § laissa 1308/2009 sekä 12 § laissa 985/2015, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

12 §

12 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevasta päätöksestä perittäväan maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston jääluokan vahvistamista koskevasta päätöksestä ja Väyläviraston 10 §:n 4 momentissa tarkoitettua poikkeusta koskevasta päätöksestä perittäväan maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

12.

Laki

aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2, 6–24, 27–34, 36–68, 70, 71, 73–77, 79–84, 92 ja 93 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 910/2011, 897/2014, 474/2016, 483/2017 ja 629/2017, 21 § osaksi laissa 910/2011, 33, 58, 59, 61, 83 ja 93 § laissa 879/2014, 36, 39, 41 ja 42 § laissa 910/2011, 37 ja 53 § osaksi laissa 474/2016, 38 ja 65 § osaksi laissa 879/2014, 57 § laeissa 879/2014 ja 629/2017, 70 § laissa 308/2018 sekä 77 § osaksi laissa 308/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

3) *MARPOL 73/78 yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4 a) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeus

Tässä laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä ja määräyksissä tarkoitetaan:

1) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) *non-SOLAS-direktiivillä* matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja määräyksistä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/45/EY;

3) *MARPOL 73/78 yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

4) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suoje-
lua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja sen liitteitä sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4 a) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä vuonna 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *suurnopeusalussäännöstöllä* suurnopeus

alusten kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;

7) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusaluksen turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

8) *erikoisaluslainsäädännöllä* erikoisaluksien turvallisuussäännöstöjä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

10) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

12) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

13) *merityöyleissopimuksella* merityötä

alusten kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, joka sisältyy Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) meriturvallisuuskomitean 20 päivänä toukokuuta 1994 antamaan päätöslauselmaan MSC.36(63) (1994 HSC-koodi) sekä meriturvallisuuskomitean 5 päivänä joulukuuta 2000 antamaan päätöslauselmaan MSC.97(73) (2000 HSC-koodi) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *kalastusalusdirektiivillä* yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiiveillä 99/19/EY ja 2002/35/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84/EY ja asetuksella (EY) N:o 219/2009;

7) *Torremolinoksen pöytäkirjalla* vuonna 1993 tehtyä pöytäkirjaa, joka liittyy vuonna 1977 tehtyyn kalastusaluksen turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yleissopimukseen ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

8) *erikoisaluslainsäädännöllä* erikoisaluksien turvallisuussäännöstöjä, jotka sisältyvät IMO:n yleiskokouksen 17 päivänä marraskuuta 1983 antamaan päätöslauselmaan A.534(13) sekä meriturvallisuuskomitean 13 päivänä toukokuuta 2008 antamaan päätöslauselmaan MSC.266(84) sekä niihin myöhemmin tehtyjä muutoksia;

9) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/15/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

10) *lastiviivayleissopimuksella* vuoden 1966 kansainvälistä lastiviivayleissopimusta (SopS 52/1968) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

11) *Itämeren lastiviivasopimuksella* Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välistä sopimusta Itämeren lastiviivoista (SopS 26/1988);

12) *aluksenmittausyleissopimuksella* vuoden 1969 kansainvälistä aluksenmittausyleissopimusta (SopS 31/1982);

13) *merityöyleissopimuksella* merityötä

koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

13a) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

14) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

15) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen;

16) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

17) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaaajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

18) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

19) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

20) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

21) *suurnopeusaluksella* SOLAS -

koskevaa vuoden 2006 yleissopimusta (SopS 52/2013);

13a) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

14) *aluksella* veteen tukeutuvaa ja vesillä liikkumiseen tarkoitettua kulkuvälinettä tai laitetta;

15) *ammattiveneellä* alusta, jonka pituus on vähintään 5,5 metriä mutta alle 24 metriä, ja jota käytetään ammatin tai elinkeinon harjoittamiseen;

16) *erikoisaluksella* mekaanisesti omalla käyttövoimalla liikkuvaa alusta, joka kuljettaa miehistöön kuuluvien lisäksi enemmän kuin 12 erityistehtävissä aluksella toimivaa henkilöä ja jota käytetään tieteelliseen tutkimukseen, merihenkilöstön koulutukseen, kaapelinlaskuun, aluksiin ja muuhun omaisuuteen kohdistuvaan meripelastukseen tai muuhun vastaavaan erikoistarkoitukseen, ei kuitenkaan tavallisena matkustaja-aluksena käytettävää alusta;

17) *huviveneellä* tyypistä tai kuljetuskoneistosta riippumatta urheiluun tai vapaaajan viettoon tarkoitettua venettä, jonka rungon pituus sovellettavien yhdenmukaistettujen standardien mukaan mitattuna on vähintään 2,5 ja enintään 24 metriä; huviveneellä ei tarkoiteta miehitettynä tai miehittämättömänä vuokralle tarjottavaa alusta;

18) *kalastusaluksella* alusta, joka on varustettu tai jota käytetään kalojen tai vesien muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin kaupallisessa tarkoituksessa;

19) *matkustaja-aluksella* kauppamerenkulkuun käytettävää alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; matkustajalla tarkoitetaan jokaista muuta henkilöä kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvaa tai muuta missä ominaisuudessa tahansa alukseen toimeen otettua tai siinä aluksen lukuun työskentelevää henkilöä taikka alle vuoden ikäistä lasta;

20) *ro-ro-matkustaja-aluksella* alusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa ja jossa on non-SOLAS-direktiivin liitteessä I olevassa II-2/A/2 säännössä määriteltyjä ro-ro-lastitiloja tai erityistiloja;

21) *suurnopeusaluksella* SOLAS -

yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta;

22) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltyä suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

23) *proomulla* vähintään 12 metrin pituista alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; vähimmäispituus ei koske vedenalaiseen työhön käytettävää proomua;

24) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehitettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

25) *lastialuksella* muita kuin 15–24 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

26) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

27) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivu- korkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

28) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopi-

muksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta;

22) *suurnopeusmatkustaja-aluksella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen X luvun 1 säännössä määriteltyä suurnopeusalusta, joka kuljettaa enemmän kuin 12 matkustajaa; suurnopeusmatkustaja-aluksena ei pidetä kotimaan matkoja merialueilla liikennöiviä 38 kohdassa tarkoitettuja B-, C- tai D-luokan matkustaja-aluksia, kun niiden suunnitteluvesiviivaa vastaava uppoama on alle 500 kuutiometriä, ja niiden maksiminopeus, sellaisena kuin se on määriteltyä suurnopeusalussäännösten 1.4.30 kohdassa, on pienempi kuin 20 solmua;

23) *proomulla* vähintään 12 metrin pituista alusta, jolla ei ole omaa kuljetuskoneistoa; vähimmäispituus ei koske vedenalaiseen työhön käytettävää proomua;

24) *vuokraveneellä* eräiden huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (621/2005) soveltamisalaan kuuluvaa, huvikäyttöön vuokralle miehitettynä tai miehittämättömänä tarjottavaa alusta, joka kuljettaa muussa kuin säännöllisessä liikenteessä enintään 12 matkustajaa; ei kuitenkaan purjevenettä, jonka rungon pituus on valmistajan ilmoituksen mukaan alle 5,5 metriä, moottorilla varustettua venettä, jonka moottoriteho on moottorin valmistajan ilmoituksen mukaan alle 15 kilowattia, vesiskootteria eikä soutuvenettä;

25) *lastialuksella* muita kuin 15–24 kohdassa tarkoitettuja vähintään 5,5 metrin pituisia aluksia;

26) *säiliöaluksella* lastialusta, jonka lastitilat on rakennettu tai soveltuvat pääasiassa nestemäisen lastin kuljettamiseen irtolastina;

27) *aluksen pituudella* 96 prosenttia kokonaispituudesta vesiviivalla, joka on 85 prosentin korkeudella pienimmästä mallisivu- korkeudesta mitattuna kölin yläreunasta, tai pituutta keulan etureunasta peräsintukin keskipisteeseen samalla vesiviivalla, jos tämä mitta on suurempi; aluksissa, joiden köli on suunniteltu kaltevaksi, tämä pituus mitataan vesiviivalla, joka on suunnitellun vesiviivan suuntainen; alle 12 metriä pitkän aluksen pituus on kuitenkin sen suurin pituus;

28) *bruttovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua bruttovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopi-

muksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

29) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

30) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastiviivayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

31) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lastiviivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

32) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

33) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

34) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lähempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

35) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

muksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän bruttovetoisuus on näiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus;

29) *nettovetoisuudella* aluksen mittakirjassa ilmoitettua nettovetoisuutta, joka on määritetty käyttäen aluksenmittausyleissopimuksen liitteessä I olevaa kaavaa; puskijan ja proomun muodostaman kiinteän yhdistelmän nettovetoisuus on näiden yhteenlaskettu nettovetoisuus;

30) *kansainvälisellä lastimerkillä* lastiviivayleissopimuksen mukaista lastimerkkiä;

31) *Itämeren lastimerkillä* Itämeren lastiviivasopimuksen mukaista lastimerkkiä;

32) *kalastusalusten luokilla* luokkia I, II ja III siten, että luokkaan I kuuluvat alukset, joiden pituus on alle 15 metriä, luokkaan II alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä mutta alle 24 metriä ja luokkaan III alukset, joiden pituus on vähintään 24 metriä;

33) *säännöllisellä liikenteellä* liikennettä ennalta määrättyjen aikataulujen tai reittien mukaisesti;

34) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä ulkomaan satamien tai Suomen ja ulkomaan satamien välillä; kansainvälinen liikenne jaetaan neljään liikennealueeseen seuraavasti:

a) *itämerenliikenne* on liikennettä kotimaanliikennealueen ulkopuolella Itämerellä mukaan lukien Suomenlahti ja Pohjanlahti sekä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57° 44,8" pohjoista leveyttä;

b) *lähiliikenne* on liikennettä itämerenliikennealueen ulkopuolella Pohjanmerellä sekä siihen liittyvillä vesillä, ei kuitenkaan kauempana kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 48° pohjoista leveyttä eikä pohjoisempana kuin 64° pohjoista leveyttä;

c) *euroopanliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ulkopuolella, ei kuitenkaan lähempänä kuin 12° läntistä pituutta eikä etelämpänä kuin 30° pohjoista leveyttä eikä idempänä kuin 45° itäistä pituutta;

d) *kaukoliikenne* on liikennettä lähiliikennealueen ja euroopanliikennealueen ulkopuolella;

35) *kansainvälisellä matkalla* merimatkaa Suomen satamasta Suomen ulkopuolella olevaan satamaan tai päinvastoin;

36) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihrevojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

37) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

38) *matkustaja-alustenluokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tietyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviiv-

36) *kotimaanliikenteellä* liikennettä kotimaan satamien välillä; kotimaanliikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihrevojn ja Viipurin välillä; kotimaanliikenne jaetaan kolmeen liikennealueeseen seuraavasti:

a) *liikennealue I* käsittää joet, kanavat, satamat, järvet sekä sellaiset sisäsaaristoalueet, jotka eivät ole välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille samoin kuin lyhyet suojaamattomat väyläosuudet sisäsaaristossa;

b) *liikennealue II* käsittää ulkosaariston ja sellaiset saaristoalueet, jotka ovat välittömästi alttiina aavalta mereltä tulevalle merenkäynnille;

c) *liikennealue III* käsittää avomerialueet kotimaanliikenteessä;

37) *kotimaan matkalla* matkaa Suomen merialueella suomalaisesta satamasta toiseen tai samaan suomalaiseen satamaan;

38) *matkustaja-alustenluokilla* non-SOLAS-direktiivin soveltamisalaan kuuluvan matkustaja-aluksen liikennöimän merialueen mukaisesti määräytyviä matkustaja-alusluokkia:

a) *A-luokan matkustaja-aluksella* kotimaan matkoilla liikennöivää matkustaja-alusta, joka saa liikennöidä myös B-, C- ja D-luokkien ulkopuolella;

b) *B-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi C- ja D-luokkien alueilla, kotimaan matkoilla, joilla aluksen suurin etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 20 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

c) *C-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi, paitsi D-luokan alueella, kotimaan matkoilla sellaisilla merialueilla, joilla 2,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa liikennöinnissä, tai tietyinä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 15 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 5 meripeninkulmaa rantaviiv-

vasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tietynä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

39) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P; (8.9.2017/629)

40) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäessä;

41) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

42) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta, jonka kanssa *Liikenteen turvallisuusvirasto* on tehnyt katsastusvaltuutusta koskevan sopimuksen;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

vasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

d) *D-luokan matkustaja-aluksella* matkustaja-alusta, joka liikennöi kotimaan matkoilla ainoastaan sellaisilla merialueilla, joilla 1,5 metriä ylittävän merkitsevän aallonkorkeuden todennäköisyys on pienempi kuin 10 prosenttia yhden vuoden aikana ympärivuotisessa toiminnassa, tai tietynä rajoitettuna vuodenaikana yksinomaan kyseisenä vuodenaikana tapahtuvassa liikennöinnissä, ja joilla aluksen etäisyys ei missään vaiheessa ole suurempi kuin 6 meripeninkulmaa suojapaikasta eikä suurempi kuin 3 meripeninkulmaa rantaviivasta, jossa haaksirikkoutuneet pääsevät maihin, keskimääräisen vuoroveden korkeuden mukaisesti laskettuna;

39) *pyyntialueella I* järviä sekä sisä- ja ulkosaaristoa Suomen sisäisten aluevesien ulkorajaan asti, *pyyntialueella II* avomerialueita Suomenlahdella, Pohjois-Itämerellä ja Pohjanlahdella leveyspiirin 59 00 P pohjoispuolella sekä *pyyntialueella III* muita merialueita Itämerellä rajanaan Pohjanmereen Tanskan ja Ruotsin välillä Skagenin leveyspiiri 57 44,8 P;

40) *talviliikenteellä* kulkua murretussa jääuomassa tai syöksyjä ottamalla kiintojäessä;

41) *luokituslaitosasetuksella* alusten tarkastamis- ja katsastamislaitoksia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 391/2009;

42) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosasetuksen mukaisesti hyväksyttyä laitosta, jonka kanssa *Liikenteen turvallisuusvirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto* on tehnyt katsastusvaltuutusta koskevan sopimuksen;

43) *laivanisännällä* sellaista aluksen omistajaa tai koko aluksen vuokraajaa, joka joko yksinään tai yhdessä toisten henkilöiden kanssa käyttää tosiasiallista määräämisvaltaa alusturvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä; laivanisäntään rinnastetaan tässä laissa se, joka sopimuksen perusteella tai muutoin tosiasiallisesti hoitaa aluksen alusturvallisuuteen liittyviä kysymyksiä.

93 §

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyt luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

93 §

Muutoksenhaku

Liikennöintiluvan, nimityskirjan sekä merityösertifikaatin peruuttamista ja katsastusvaltuutuksen keskeyttämistä tai peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston, hyväksytyt luokituslaitoksen, nimetyn katsastajan tai nimetyn aluksenmittaajan päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

13.

Laki**alusliikennepalvelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 2, 11–13, 15, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a–20 d, 21, 22, 22 a, 22 d, 22 f, 22 g, 23 ja 25–28 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 11, 16, 16 a, 17, 17 a, 18, 18 a, 19, 19 a, 20, 20 a, 20 b, 20 c, 21, 22, 22 a, 22 d, 22 f, 23, 25, 26, 28, 29 § laissa 576/2018, 12, 13 ja 15 § osaksi laissa 1307/2009, 20 d ja 22 g § osaksi laissa 791/2013 sekä 27 § laissa 1307/2009, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

2 §

2 §

*Määritelmät**Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *alusliikennepalvelulla* (*Vessel Traffic Service, VTS*) alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin;
- 2) *toimivaltaisella viranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;
- 3) *alusliikennepalvelun järjestäjällä* Väylävirastoa;
- 4) *perustamispäätöksellä* päätöstä, jolla toimivaltainen viranomainen perustaa alusliikennepalvelun tietylle alueelle;
- 5) *VTS-palveluntarjoajalla*; alusliikennepalvelun tarjoajaa;
- 6) *VTS-alueella* aluetta, joka perustamispäätöksellä on vahvistettu VTS-alueeksi ja jolla ylläpidetään alusliikennepalvelua; VTS-alue voidaan jakaa osa-alueisiin tai sektoreihin;
- 7) *VTS-keskuksella* keskusta, jossa VTS-palveluntarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua;
- 8) *alusliikenneohjaajalla* henkilöä, joka suorittaa VTS-keskuksessa alusliikennepalveluun kuuluvia tehtäviä ja jolla on tehtävään vaadittava pätevyys;
- 9) *VTS-reittisuunnitelmalla* alusliikenneohjaajan ja aluksen päällikön sopimaa aluksen reittiä VTS-alueella;

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *alusliikennepalvelulla* (*Vessel Traffic Service, VTS*) alusliikenteen valvontaa ja ohjausta, jolla on valmiudet toimia vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoida muuttuviin liikennetilanteisiin;
- 2) *toimivaltaisella viranomaisella* Liikenne- ja viestintävirastoa;
- 3) *alusliikennepalvelun järjestäjällä* Väylävirastoa;
- 4) *perustamispäätöksellä* päätöstä, jolla toimivaltainen viranomainen perustaa alusliikennepalvelun tietylle alueelle;
- 5) *VTS-palveluntarjoajalla*; alusliikennepalvelun tarjoajaa;
- 6) *VTS-alueella* aluetta, joka perustamispäätöksellä on vahvistettu VTS-alueeksi ja jolla ylläpidetään alusliikennepalvelua; VTS-alue voidaan jakaa osa-alueisiin tai sektoreihin;
- 7) *VTS-keskuksella* keskusta, jossa VTS-palveluntarjoaja ylläpitää alusliikennepalvelua;
- 8) *alusliikenneohjaajalla* henkilöä, joka suorittaa VTS-keskuksessa alusliikennepalveluun kuuluvia tehtäviä ja jolla on tehtävään vaadittava pätevyys;
- 9) *VTS-reittisuunnitelmalla* alusliikenneohjaajan ja aluksen päällikön sopimaa aluksen reittiä VTS-alueella;

10) *VTS-tilannekuvalla* VTS-keskuksessa ylläpidettävää tilannekuvaa VTS-alueella olevista aluksista ja niiden liikkeistä sekä muista liikenteeseen vaikuttavista seikoista;

11) *reititysjärjestelmällä* yhden tai useamman reitin tai reititustoimenpiteen muodostamaa järjestelmää, jolla pyritään vähentämään onnettomuusriskiä; siihen voi kuulua reittijakojärjestelmiä, kaksisuuntaisia reittejä, suositeltuja reittejä, *kierrettäviä ja vältettäviä* alueita, rannikkoliikennevyöhykkeitä, liikenneympyröitä, varoalueita ja syvävesireittejä (*DW-reittejä*);

12) *onnettomuudella* merionnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (*IMO*) säännöstössä tarkoitettua onnettomuutta;

13) *avun tarpeessa olevalla aluksella* alusta sellaisessa tilanteessa, joka saattaa johtaa aluksen menettämiseen tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai merenkululle;

14) *suojapaikalla* Liikenne- ja viestintäviraston merihädässä olevien alusten vastaanottamista varten osoittamaa satamaa, sataman osaa tai muuta suojaavaa laituri- tai ankkuri- paikkaa tai mitä tahansa muuta suojaisaa aluetta;

15) *laivaajalla* sitä, joka luovuttaa tavaran kuljetettavaksi meritse;

16) *liikenteenharjoittajalla* alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:ssä määriteltyä laivanisäntää;

17) *asiamiehellä* henkilöä, jolla on valtuudet tai lupa toimittaa tietoja aluksen liikenteenharjoittajan nimissä;

18) *vaarallisella aineella* IMO:n IMDG-säännöstössä, IBC-säännöstön 17 luvussa, IGC-säännöstön 19 luvussa ja IMSBC-säännöstössä tarkoitettuja vaarallisia aineita;

19) *ympäristöä pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määritellyjä öljyjä, mainitun yleissopimuksen II liitteessä määritellyjä haitallisia nestemäisiä aineita ja mainitun yleissopimuksen III liitteessä määritellyjä haitallisia aineita;

20) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

21) *ilmoitusmuodollisuusdirektiivillä* jä-

10) *VTS-tilannekuvalla* VTS-keskuksessa ylläpidettävää tilannekuvaa VTS-alueella olevista aluksista ja niiden liikkeistä sekä muista liikenteeseen vaikuttavista seikoista;

11) *reititysjärjestelmällä* yhden tai useamman reitin tai reititustoimenpiteen muodostamaa järjestelmää, jolla pyritään vähentämään onnettomuusriskiä; siihen voi kuulua reittijakojärjestelmiä, kaksisuuntaisia reittejä, suositeltuja reittejä, vältettäviä alueita, rannikkoliikennevyöhykkeitä, liikenneympyröitä, varoalueita ja syvävesireittejä (*DW-reittejä*);

12) *onnettomuudella* merionnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkintaa koskevassa Kansainvälisen merenkulkujärjestön (*IMO*) säännöstössä tarkoitettua onnettomuutta;

13) *avun tarpeessa olevalla aluksella* alusta sellaisessa tilanteessa, joka saattaa johtaa aluksen menettämiseen tai aiheuttaa vaaraa ympäristölle tai merenkululle;

14) *suojapaikalla* Liikenne- ja viestintäviraston merihädässä olevien alusten vastaanottamista varten osoittamaa satamaa, sataman osaa tai muuta suojaavaa laituri- tai ankkuri- paikkaa tai mitä tahansa muuta suojaisaa aluetta;

15) *laivaajalla* sitä, joka luovuttaa tavaran kuljetettavaksi meritse;

16) *liikenteenharjoittajalla* alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 2 §:ssä määriteltyä laivanisäntää;

17) *asiamiehellä* henkilöä, jolla on valtuudet tai lupa toimittaa tietoja aluksen liikenteenharjoittajan nimissä;

18) *vaarallisella aineella* IMO:n IMDG-säännöstössä, IBC-säännöstön 17 luvussa, IGC-säännöstön 19 luvussa ja IMSBC-säännöstössä tarkoitettuja vaarallisia aineita;

19) *ympäristöä pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä määritellyjä öljyjä, mainitun yleissopimuksen II liitteessä määritellyjä haitallisia nestemäisiä aineita ja mainitun yleissopimuksen III liitteessä määritellyjä haitallisia aineita;

20) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

21) *ilmoitusmuodollisuusdirektiivillä* jä-

senvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/65/EU siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

22) *seurantadirektiivillä* alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/59/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *meriliikenteen tilastodirektiivillä* tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/42/EY;

24) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (*Schengenin rajasäännöstö*) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006;

25) *turvatoimiin liittyvillä ilmoituksilla* eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

27) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

28) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

20 a §

Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

Liikenne- ja viestintäviraston on perustettava ja ylläpidettävä kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä ilmoitusmuodollisuusdirektiivissä ja seurantadirektiivissä mainittujen tietojen keräämiseksi, käsittele-

senvaltioiden satamiin saapuvia ja/tai satamista lähteviä aluksia koskevista ilmoitusmuodollisuuksista ja direktiivin 2002/6/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2010/65/EU siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

22) *seurantadirektiivillä* alusliikennettä koskevan yhteisön seuranta- ja tietojärjestelmän perustamisesta sekä neuvoston asetuksen 93/75/ETY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/59/EY siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

23) *meriliikenteen tilastodirektiivillä* tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2009/42/EY;

24) *Schengenin rajasäännöstöllä* henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (*Schengenin rajasäännöstö*) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 562/2006;

25) *turvatoimiin liittyvillä ilmoituksilla* eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetussa laissa (485/2004) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

26) *alusjätteisiin liittyvillä ilmoituksilla* merenkulun ympäristönsuojelulaissa (1672/2009) tarkoitettuja aluksen ilmoituksia;

27) *SafeSeaNet -järjestelmällä* seurantadirektiivissä tarkoitettua unionin merenkulun tiedonvaihtojärjestelmää, joka koostuu komission hallinnoimasta keskusjärjestelmästä ja jäsenvaltioiden kansallisista järjestelmistä;

28) *säännöllisellä liikenteellä* sarjaa matkoja, jotka liikennöidään kahden tai useamman saman sataman välillä joko julkaistun aikataulun mukaisesti tai niin säännöllisesti tai usein, että matkoista muodostuu järjestelmällinen sarja.

20 a §

Merenkulun tiedonhallintajärjestelmä

Liikenne- ja viestintäviraston on perustettava ja ylläpidettävä kansallinen merenkulun tiedonhallintajärjestelmä ilmoitusmuodollisuusdirektiivissä ja seurantadirektiivissä mainittujen tietojen keräämiseksi, käsittele-

miseksi ja tallentamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, *arkkitehtuurista*, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän ylläpidon, toteuttamisen ja operatiivisen käytön itse tai hankkia sen VTS-palveluntarjoajalta. Myös VTS-palveluntarjoajan tulee noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, *arkkitehtuurista*, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Tiedonhallintajärjestelmän on oltava sellainen, että se voidaan liittää Euroopan unionin merenkulun tiedonhallintajärjestelmään (*SafeSeaNet-keskusjärjestelmä*). Tiedot on voitava lähettää ja vastaanottaa sähköisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedonhallintajärjestelmän avulla voitava pyynnöstä toimittaa viipymättä toisen jäsenvaltion asianomaiselle viranomaiselle tiedot aluksesta sekä sen kuljettamista lasteista ja vaarallisista tai ympäristöä pilaavista aineista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä tiedonhallintajärjestelmän ilmoitusmenettelyistä, rakenteesta, sisällöstä, käyttöoikeuksista, tietojen jakelusta viranomaisille ja tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden sekä SafeSeaNet-keskusjärjestelmän kanssa.

26 §

VTS-pätevyysrekisteri

Alusliikenneohjaajien ja alusliikennepalvelun esimiesten pätevyyden valvomiseksi ja siihen liittyväksi palvelutietojen seuraamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto pitää henkilörekisteriä (*VTS-pätevyysrekisteri*).

VTS-pätevyysrekisteriin saa perustietoina merkitä seuraavat tiedot alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyydestä:

- 1) nimi ja tieto syntymäajasta; sekä
- 2) muina tietoina osoite- ja muut yhteystiedot.

miseksi ja tallentamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, *arkkitehtuurissa*, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi järjestää kansallisen merenkulun tiedonhallintajärjestelmän ylläpidon, toteuttamisen ja operatiivisen käytön itse tai hankkia sen VTS-palveluntarjoajalta. Myös VTS-palveluntarjoajan tulee noudattaa tiedonhallintajärjestelmän kehittämisessä, hallinnoinnissa, *arkkitehtuurissa*, ylläpidossa, käyttöoikeuksissa, turvallisuudessa ja tietojen vaihdossa seurantadirektiivin ja sen liitteen III säännöksiä.

Tiedonhallintajärjestelmän on oltava sellainen, että se voidaan liittää Euroopan unionin merenkulun tiedonhallintajärjestelmään (*SafeSeaNet-keskusjärjestelmä*). Tiedot on voitava lähettää ja vastaanottaa sähköisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston on tiedonhallintajärjestelmän avulla voitava pyynnöstä toimittaa viipymättä toisen jäsenvaltion asianomaiselle viranomaiselle tiedot aluksesta sekä sen kuljettamista lasteista ja vaarallisista tai ympäristöä pilaavista aineista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä tiedonhallintajärjestelmän ilmoitusmenettelyistä, rakenteesta, sisällöstä, käyttöoikeuksista, tietojen jakelusta viranomaisille ja tietojen vaihdosta muiden jäsenvaltioiden sekä SafeSeaNet-keskusjärjestelmän kanssa.

26 §

VTS-pätevyysrekisteri

Alusliikenneohjaajien ja alusliikennepalvelun esimiesten pätevyyden valvomiseksi ja siihen liittyväksi palvelutietojen seuraamiseksi Liikenne- ja viestintävirasto pitää henkilörekisteriä (*VTS-pätevyysrekisteri*).

VTS-pätevyysrekisteriin saa perustietoina merkitä seuraavat tiedot alusliikenneohjaajan ja alusliikennepalvelun esimiehen pätevyydestä:

- 1) nimi ja tieto syntymäajasta; sekä
- 2) muina tietoina osoite- ja muut yhteystiedot.

HE 104/2018 vp

Perustietojen lisäksi saa VTS-pätevyysrekisteriin merkitä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 1) myönnettyistä pätevyystodistuksista;
- 2) alusliikennepalveluista, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan;
- 3) suoritetusta työpaikkakoulutuksesta;
- 4) myönnettyistä kelpuutusmerkinnöistä;
- 5) palveluista VTS-keskuksissa;
- 6) suoritetusta alusliikenneohjaajan ammatillisesta täydennyskoulutuksesta; sekä
- 7) pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilön pätevyystodistuksen voimassaolo päättyi.

VTS-pätevyysrekisteristä saa rekisteriin merkitylle luovuttaa häntä itseään koskevia tietoja. Sen lisäksi tietoja saa luovuttaa vain toimivaltaiselle viranomaiselle, VTS-palveluntarjoajalle ja sille, joka 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan kanssa.

Perustietojen lisäksi saa VTS-pätevyysrekisteriin merkitä rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

- 1) myönnettyistä pätevyystodistuksista;
- 2) alusliikennepalveluista, joita pätevyystodistuksen haltija on oikeutettu antamaan;
- 3) suoritetusta työpaikkakoulutuksesta;
- 4) myönnettyistä kelpuutusmerkinnöistä;
- 5) palveluista VTS-keskuksissa;
- 6) suoritetusta alusliikenneohjaajan ammatillisesta täydennyskoulutuksesta; sekä
- 7) pätevyystodistuksen peruuttamisesta.

Henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilön pätevyystodistuksen voimassaolo päättyi.

Henkilötietoja saa luovuttaa vain toimivaltaiselle viranomaiselle, VTS-palveluntarjoajalle ja sille, joka 8 §:n 2 momentin 2 kohdassa ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitettun yhteistoimintasopimuksen nojalla ylläpitää alusliikennepalvelua yhteistyössä VTS-palveluntarjoajan kanssa.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

14.

Laki

alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusturvallisuuden valvonnasta annetun lain (370/1995) 5, 9, 13 ja 18 §, sellaisena kuin ne ovat 5 § laissa 1138/2010, 9 § osaksi laissa 1138/2010, 13 § laissa 1293/2009 sekä 18 § laissa 877/2014, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

18 §

18 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitettua pysäyttämispäätöksestä ja 14 c–14 h §:ssä tarkoitettua satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestyksen kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

Tämän lain nojalla tehtyyn valvontaviranomaisen päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tämän lain 14 ja 14 b §:ssä tarkoitettua pysäyttämispäätöksestä ja 14 c–14 h §:ssä tarkoitettua satamaan pääsyn epäämismääräyksestä on käsiteltävä viipymättä.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen aluksen pysäyttämistä, aluksen käytön rajoittamista sekä sen varusteen, laitteen, toiminnon tai järjestyksen kieltämistä, aluksen pääsyn epäämismääräystä ja laivanisännän liikennöinnin keskeyttämistä koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä on toimitettava oikaisupäätöksen antaneelle valvontaviranomaiselle, jonka tulee toimittaa asiassa kertyneet asiakirjat ja oma lausuntonsa viipymättä valitusviranomaiselle. Valitus on käsiteltävä viipymättä.

HE 104/2018 vp

*Tämän lain voimaantulosta säädetään
erikseen lailla.*

15.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 2–4, 6, 7, 7e, 7 f, 10, 13, 14, 17, 19, 20 a ja 23 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 ja 6 § osaksi laeissa 69/2007 ja 1303/2009, 3 ja 23 § osaksi laissa 1303/2009, 4 § osaksi laeissa 69/2007, 1303/2009 ja 748/2014, 7 e ja 7 f § laissa 285/2018, 10 § osaksi laeissa 69/2007, 769/2011 ja 165/2017, 13, 14 ja 19 § laissa 1303/2009, 17 § laissa 651/2015 sekä 20 a § laissa 69/2007, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

17 §

17 §

*Tekninen valvonta**Tekninen valvonta*

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitetun suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja tullilain (304/2016) 5 luvun 28 §:ssä tarkoitettua teknistä valvontaa merenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoitetuista rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

Poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus saada satamanpitäjältä ja lainvalvonnasta käyttöönsä näiden tässä laissa

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitetun suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa ja tullilain (304/2016) 5 luvun 28 §:ssä tarkoitettua teknistä valvontaa merenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoitetuista rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

Poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus saada satamanpitäjältä ja lainvalvonnasta käyttöönsä näiden tässä laissa

tarkoitettuun suomalaisen sataman turvatoimi-alueelle tai suomalaiseen alukseen sijoittaman jatkuvasti kuvaa välittävän tai kuvaa tallentavan teknisen laitteen valvontamateriaali, jos turvataso 1 tai 2 on asetettu. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla.

Teknisten valvontalaitteiden avulla saatujen tietojen käsittelyyn sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus), henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetussa laissa (761/2003), henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetussa laissa (578/2005) tai henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetussa laissa (/) säädetään, riippumatta siitä, muodostavatko tallenteet yleisessä tietosuoja-asetuksessa tarkoitettun henkilörekisterin.

tarkoitettuun suomalaisen sataman turvatoimi-alueelle tai suomalaiseen alukseen sijoittaman jatkuvasti kuvaa välittävän tai kuvaa tallentavan teknisen laitteen valvontamateriaali, jos turvataso 1 tai 2 on asetettu. Tässä momentissa tarkoitettut tiedot saadaan luovuttaa myös rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

(3 mom. kumottaisiin.)

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

16.

Laki

eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden irtolastialusten turvallisesta lastaamisesta ja lastin purkamisesta annetun lain (1206/2004) 6, 8, 10, 12 ja 14–25 §, sellaisina kuin ne ovat 6, 12, 16–20 ja 24 § laissa 1305/2009, 8, 10, 14, 22 ja 23 § osaksi laissa 1305/2009, 15 § laeissa 1305/2009 ja 914/2014, 21 § osaksi laeissa 1305/2009 ja 914/2014 sekä 25 § laissa 987/2015, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

25 §

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifioimatta jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Arviointilaitoksen päätökseen olla myöntämättä terminaalinhoitajan laadunhallintajärjestelmälle sertifikaattia saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Arviointilaitoksen päätöstä laadunhallintajärjestelmän sertifioimatta jättämisestä ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä noudatetaan muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomaisen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

HE 104/2018 vp

17.

Laki

henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) 2, 4 ja 6–12 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

12 §

12 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Asianosainen, jolla on tämän lain nojalla oikeus saada valtionavustusta, saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään, jos hänelle ei ole maksettu tämän lain mukaisesti valtionavustusta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa kuitenkaan tehdä, jos valtion talousarvioon avustuksen maksamista varten varattua määrärahaa ei ole enää käytettävissä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

18.

Laki**huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan huviveneiden turvallisuudesta ja päästövaatimuksista annetun lain (1712/2015) 4, 6, 7, 9, 10, 12, 14–16, 18–22, 24–27, 30, 31, 33, 35–53 ja 55 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

55 §

55 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Ilmoitetun laitoksen nimeämistä ja nimeämisen peruuttamista sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevaan Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siitä hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston sekä Tullin ja ilmoitetun laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ilmoitetun laitoksen nimeämisen peruuttamisesta sekä 43 §:ssä tarkoitettua kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 44 §:n nojalla määräämään väliaikaiseen kieltoon ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Liikenne- ja viestintäviraston 41–43 ja 45–47 §:n nojalla tekemää päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston 51 §:n nojalla tekemään maksua koskevaan päätökseen haetaan muutosta sen mukaan kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

HE 104/2018 vp

*Tämän lain voimaantulosta säädetään
erikseen lailla.*

19.

Laki

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen tehtyjen muutosten sekä yleissopimukseen liittyvän kiinteiden irtolastien aluskuljetuksia koskevan kansainvälisen säännösten (IMSBC-säännöstö) pakottavan osan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja IMSBC-säännösten soveltamisesta annetun lain (40/2015) 2–5 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (1)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

5 §

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimus tehdään Liikenne- ja viestintävirastolle.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

20.

Laki**ilmailulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ilmailulain (864/2014) 1, 2, 3–11, 16–20, 22, 33–44, 46–51, 53, 55, 57, 61, 72, 75–79, 81–84, 86–88, 90–93, 95, 97, 98, 102, 104–106, 109, 110 a, 111, 113–116, 118, 120–122, 124, 126, 128 a, 128 b, 129, 139, 141, 143, 146, 148, 150–161, 166–168, 170, 172, 173 ja 178–181 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 7, 47, 153, 178 ja 181 § osaksi laeissa 61/2016 ja 320/2018, 11, 42 ja 158 § osaksi laissa 61/2016, 16, 17, 19, 20, 22, 50, 51, 122, 141, 146, 148 ja 160 § osaksi laissa 320/2018, 46 ja 143 § laissa 320/2018, 79 § laissa 263/2017, 97, 110 a, 111, 126, 129 ja 157 § laissa 61/2016, 118 § osaksi laeissa 1145/2001, 525/2011 ja 61/2016, 128 a ja 128 b § laissa 282/2018 ja 168 § osaksi laissa 1242/2016, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *Chicagon yleissopimuksella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimusta (SopS 11/1949);

2) *ECAC:lla* Euroopan siviili-ilmailukonferenssia;

3) *Eurocontrolilla* lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa (*Eurocontrol*) (SopS 70/2000) tarkoitettua Euroopan lennonvarmistusjärjestöä;

4) *EASA-asetuksella yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan lentoturvallisuusviraston perustamisesta sekä neuvoston direktiivin 91/670/ETY, asetuksen (EY) N:o 1592/2002 ja direktiivin 2004/36/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 216/2008;*

5) *slot-asetuksella* lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *Chicagon yleissopimuksella* kansainvälisen siviili-ilmailun yleissopimusta (SopS 11/1949);

2) *ECAC:lla* Euroopan siviili-ilmailukonferenssia;

3) *Eurocontrolilla* lennonvarmistusalan yhteistyöstä tehdyssä kansainvälisessä yleissopimuksessa (*Eurocontrol*) (SopS 70/2000) tarkoitettua Euroopan lennonvarmistusjärjestöä;

4) *EASA-asetuksella yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetusten (EY) N:o 3922/91 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2018/1139;*

5) *slot-asetuksella* lähtö- ja saapumisaikojen jakamista yhteisön lentoasemilla koskevista yhteisistä säännöistä annetun neuvoston

asetuksen (ETY) N:o 95/93 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 545/2009;

6) *ilma-aluksella* laitetta, jota kannattavat ilmakehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan;

7) *kelpuutuksella* lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen liitettyä erityistä ehtoa, rajoitusta tai oikeutta;

8) *huollolla* ilma-aluksen tai ilma-aluksen osan kaikkea perushuoltoa, korjausta, tarkastusta, muutosta tai vian korjausta tai niiden yhdistelmiä, lukuun ottamatta lentoa edeltävää tarkastusta;

9) *lentotoimintaluvalla* EASA-asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua lupaa, jolla osoitetaan, että lentotoiminnan harjoittajalla on riittävät valmiudet ja keinot täyttää turvallisesti oikeuksiinsa liittyvät velvoitteet luvassa tarkoitetussa ilmailutoiminnassa;

10) *sotilasilmailuviranomaisella* ilmavoimien esikunnan yhteydessä toimivaa sotilasilmailun viranomaisyksikköä;

11) *sotilasilmailulla* sotilaallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ilmailua tai ilmailua sotilasilma-aluksella;

12) *sotilasilma-aluksella* ilma-alusta, joka on merkitty sotilasilma-alusrekisteriin;

13) *yhteistoimintalentoasemalla* lentoasema, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jolla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi puolustusvoimien joukkoja, johtoelimiä ja rakennelmia;

14) *sotilaslentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jota ylläpidetään ainoastaan sotilasilmailua varten;

15) *sotilaslentopaikalla* maa-aluetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä tai laskeja varten; sotilaslentopaikka voi olla puolustusvoimien tilapäisesti käyttöönottama lentopaikka, varalaskupaikka tai nousutie;

16) *valtion ilmailulla* ilmailua valtion ilma-aluksella;

17) *valtion ilma-aluksella* ilma-alusta, jota käytetään Tullin, poliisin, Rajavartiolaitoksen tai pelastustoimen tehtävien suorittamiseen; valtion ilma-aluksella tarkoitetaan myös ilma-alusta, jota käytetään muun kuin tässä ja 11 kohdassa tarkoitetun valtion tehtävän suo-

asetuksen (ETY) N:o 95/93 muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 545/2009;

6) *ilma-aluksella* laitetta, jota kannattavat ilmakehässä muut ilman reaktiot kuin ilman reaktiot maan tai veden pintaa vastaan;

7) *kelpuutuksella* lupakirjaan tai kelpoisuustodistukseen liitettyä erityistä ehtoa, rajoitusta tai oikeutta;

8) *huollolla* ilma-aluksen tai ilma-aluksen osan kaikkea perushuoltoa, korjausta, tarkastusta, muutosta tai vian korjausta tai niiden yhdistelmiä, lukuun ottamatta lentoa edeltävää tarkastusta;

9) *lentotoimintaluvalla* EASA-asetuksen 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta ja todistusta, joilla osoitetaan, että lentotoiminnan harjoittajalla on riittävät valmiudet ja keinot täyttää turvallisesti oikeuksiinsa liittyvät velvoitteet luvassa tarkoitetussa ilmailutoiminnassa;

10) *sotilasilmailuviranomaisella* ilmavoimien esikunnan yhteydessä toimivaa sotilasilmailun viranomaisyksikköä;

11) *sotilasilmailulla* sotilaallisessa tarkoituksessa harjoitettavaa ilmailua tai ilmailua sotilasilma-aluksella;

12) *sotilasilma-aluksella* ilma-alusta, joka on merkitty sotilasilma-alusrekisteriin;

13) *yhteistoimintalentoasemalla* lentoasema, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jolla on siviili-ilmailun lisäksi pysyvästi puolustusvoimien joukkoja, johtoelimiä ja rakennelmia;

14) *sotilaslentoasemalla* lentoasemaa, jolla ilmaliikennepalvelu on pysyvästi järjestetty ja jota ylläpidetään ainoastaan sotilasilmailua varten;

15) *sotilaslentopaikalla* maa-aluetta, joka on järjestetty tilapäisesti käytettäväksi ainoastaan sotilasilmailun lentoonlähtöjä tai laskeja varten; sotilaslentopaikka voi olla puolustusvoimien tilapäisesti käyttöönottama lentopaikka, varalaskupaikka tai nousutie;

16) *valtion ilmailulla* ilmailua valtion ilma-aluksella;

17) *valtion ilma-aluksella* ilma-alusta, jota käytetään Tullin, poliisin, Rajavartiolaitoksen tai pelastustoimen tehtävien suorittamiseen; valtion ilma-aluksella tarkoitetaan myös ilma-alusta, jota käytetään muun kuin tässä ja 11 kohdassa tarkoitetun valtion tehtävän suo-

rittamiseen;

18) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota;

19) *kolmannella maalla* muuta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiota;

20) *lentopaikalla määriteltyä aluetta*, joka sijaitsee maalla tai vedessä taikka maalla olevalla kiinteällä tai merellä olevalla kiinteällä tai kelluvalla rakennelmalla ja jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilmaluksen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten;

21) *lennokilla lentämään tarkoitettua laitetta*, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käytetään harraste- tai urheilutarkoitukseen;

22) *miehitämättömällä ilma-aluksella* ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa;

23) *kauko-ohjatulla ilma-aluksella* miehitämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta;

24) *ilmatilan hallintayksiköllä* ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2150/2005 (FUA-asetus) tarkoitettua yksikköä, joka vastaa yhden tai useamman jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan päivittäisestä hallinnasta.

Lentopaikkaan kuuluvat:

1) vesialueilla liikennealueeseen liittyvät laituri- tai muut rantautumispaikat;

2) pelastustiestö ja ne suoja-, esterajoitus- tai muut alueet, joita lentopaikan ylläpito, käyttäminen ja turvavalvonta edellyttävät;

3) lentopaikan toiminnan kannalta tarpeelliset rakennukset, rakennelmat ja laitteet.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

1) pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla annettu neuvoston direktiivi 96/67/EY (maahuolintadirektiivi);

2) yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta annettu Euroopan

rittamiseen;

18) *jäsenvaltiolla* Euroopan unionin jäsenvaltiota;

19) *kolmannella maalla* muuta kuin Euroopan unionin jäsenvaltiota;

20) *lentopaikalla määriteltyä aluetta*, joka sijaitsee maalla tai vedessä taikka maalla olevalla kiinteällä tai merellä olevalla kiinteällä tai kelluvalla rakennelmalla ja jota on tarkoitus käyttää kokonaan tai osittain ilmaluksen saapumista, lähtemistä ja maassa tai vedessä liikkumista varten;

21) *lennokilla lentämään tarkoitettua laitetta*, jonka mukana ei ole ohjaajaa ja jota käytetään harraste- tai urheilutarkoitukseen;

22) *miehitämättömällä ilma-aluksella* ilma-alusta, joka on tarkoitettu lentämään ilman ilma-aluksessa mukana olevaa ohjaajaa;

23) *kauko-ohjatulla ilma-aluksella* miehitämätöntä ilma-alusta, jota ohjataan kauko-ohjauspaikasta;

24) *ilmatilan hallintayksiköllä* ilmatilan joustavaa käyttöä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 2150/2005 (FUA-asetus) tarkoitettua yksikköä, joka vastaa yhden tai useamman jäsenvaltion vastuulla olevan ilmatilan päivittäisestä hallinnasta.

Lentopaikkaan kuuluvat:

1) vesialueilla liikennealueeseen liittyvät laituri- tai muut rantautumispaikat;

2) pelastustiestö ja ne suoja-, esterajoitus- tai muut alueet, joita lentopaikan ylläpito, käyttäminen ja turvavalvonta edellyttävät;

3) lentopaikan toiminnan kannalta tarpeelliset rakennukset, rakennelmat ja laitteet.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

1) pääsystä maahuolinnan markkinoille yhteisön lentoasemilla annettu neuvoston direktiivi 96/67/EY (*maahuolintadirektiivi*);

2) yhteisistä siviili-ilmailun turvaamista koskevista säännöistä ja asetuksen (EY) N:o 2320/2002 kumoamisesta annettu Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 300/2008 (turva-asetus) ja sen nojalla annetut asetukset;

3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (puiteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 549/2004;

4) lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (palveluntarjoaja-asetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 550/2004 (palveluntarjoaja-asetus);

5) eurooppalaisen ilmaliikenteen hallintaverkon yhteentoimivuudesta (yhteentoimivuusasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) 552/2004;

6) EASA-asetus sekä sen nojalla annetut Euroopan komission asetukset;

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 376/2014 (poikkeama-asetus);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 598/2014 (melunhallinta-asetus).

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto vastaa niistä viranomaistehtävistä, joista säädetään slot-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös Suomen kansainvälisissä liikennesopimuksissa tarkoitettuna ilmailuviranomaisena, josta säädetään 173 §:ssä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, poliisimiehelle luvan tai hyväksynnän myöntää poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, rajavartiomiehelle Rajavartiolaitoksen hallintoyksikön päällikkö ja tullimiehelle Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä.

50 §

parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 300/2008 (turva-asetus) ja sen nojalla annetut asetukset;

3) yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteuttamisen puitteista (puiteasetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 549/2004;

4) lennonvarmistuspalvelujen tarjoamisesta yhtenäisessä eurooppalaisessa ilmatilassa (palveluntarjoaja-asetus) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 550/2004 (palveluntarjoaja-asetus);

(5 kohta kumottaisiin)

6) EASA-asetus sekä sen nojalla annetut Euroopan komission asetukset;

7) poikkeamien ilmoittamisesta, analysoinnista ja seurannasta siviili-ilmailun alalla, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 996/2010 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/42/EY, komission asetusten (EY) N:o 1321/2007 ja (EY) N:o 1330/2007 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 376/2014 (poikkeama-asetus);

8) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 598/2014 (melunhallinta-asetus).

Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto vastaa niistä viranomaistehtävistä, joista säädetään slot-asetuksessa.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii myös Suomen kansainvälisissä liikennesopimuksissa tarkoitettuna ilmailuviranomaisena, josta säädetään 173 §:ssä.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, poliisimiehelle luvan tai hyväksynnän myöntää poliisitoiminnasta vastaavan yksikön päällikkö, rajavartiomiehelle Rajavartiolaitoksen hallintoyksikön päällikkö ja tullimiehelle Tullin valvontaosaston päällikkö tai hänen määräämänsä.

50 §

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintävirastolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ilmailussa, moottori-käyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, ilma-aluksen tai muun kulkuneuvon kuljettamisesta tai ohjaamisesta rikoslain 23 luvussa tarkoitetulla tavalla ja alkoholin tai muun huumaavan aineen käyttämisestä lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Luvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen lääkärin sekä luvan hakijaa tai haltijaa hoitaneen tai hoitavan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön sekä sairaanhoito- tai terveydenhuoltotoimintaa harjoittavan yhteisön ja laitoksen on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lääkäri, terveydenhuollon ammattihenkilö, yhteisö ja laitos voi salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ilmailutoimintaan osallistuvan toimintakykyyn.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä:

1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti täytä luvulle asetettuja terve-

Liikenne- ja viestintäviraston oikeus tietojen saantiin

Liikenne- ja viestintävirastolla on luvan myöntämisen, uusimisen ja peruuttamisen edellytysten arvioimiseksi oikeus salassapitosäännösten estämättä saada rikosrekisteristä, sakkorekisteristä ja oikeushallinnon tietojärjestelmistä syyteharkinnassa olevista rikosasioista sekä esitutkintaviranomaisilta luvan hakijasta tai haltijasta tieto liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ilmailussa, moottori-käyttöistä ajoneuvoa kuljettaessa todetusta törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta, ilma-aluksen tai muun kulkuneuvon kuljettamisesta tai ohjaamisesta rikoslain 23 luvussa tarkoitetulla tavalla ja alkoholin tai muun huumaavan aineen käyttämisestä lentoturvallisuuteen vaikuttavassa tehtävässä maaorganisaatiossa sekä niitä koskevasta käynnissä olevasta esitutkinnasta, syyteharkinnasta tai oikeudenkäynnistä samoin kuin mainituista teoista tuomituista rangaistuksista ja muista seuraamuksista.

Luvan hakijalle tai haltijalle lääkärintarkastuksen tehneen lääkärin sekä luvan hakijaa tai haltijaa hoitaneen tai hoitavan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön sekä sairaanhoito- tai terveydenhuoltotoimintaa harjoittavan yhteisön ja laitoksen on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tietoja luvan saamiseen tai voimassaoloon mahdollisesti vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu lääkäri, terveydenhuollon ammattihenkilö, yhteisö ja laitos voi salassapitosäännösten estämättä ilman pyyntöäkin ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle epäilevänsä, ettei luvan hakija tai haltija täytä luvan saamisen terveydellisiä edellytyksiä. Ennen ilmoituksen tekemistä luvan hakijalle tai haltijalle on kerrottava oikeudesta ilmoituksen tekemiseen ja terveydentilan vaikutuksesta ilmailutoimintaan osallistuvan toimintakykyyn.

Edellä 3 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa voidaan antaa tieto ainoastaan siitä:

1) että ilmoituksen kohteena oleva henkilö ei mahdollisesti täytä luvulle asetettuja terve-

ysvaatimuksia; ja

2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri ehdottaa terveydentilan tai siitä toimintakykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Tiedot voidaan toimittaa *teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisessä muodossa*.

76 §

Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa käyttää vain lentopaikkaa tai 2 momentissa tarkoitettua aluetta. Kielto muiden alueiden käyttämiseen ei koske hätätilannetta, pakkolaskua tai muita niihin rinnastettavia tapauksia, ei myöskään lentoonlähtöä ja laskeutumista miehittämättömällä ilma-aluksella tai sotilashelikopterilla, muulla valtion helikopterilla eikä etsintä- ja pelastustoimintaan käytettävällä helikopterilla pelastus-, virka-apu- ja operatiivisilla lennoilla. Aluksella olevan laskeutumisalueen käyttämisestä helikopterin lentoonlähtöön ja laskeutumiseen säädetään erikseen.

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa tilapäisesti käyttää avointa vesialuetta sekä alueen omistajan tai haltijan suostumuksella muuta maa- tai vesialuetta, vaikka aluetta ei ole sellaiseen tarkoitukseen erityisesti järjestetty. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa ilmailun turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

- 1) maa- ja vesialueen tilapäisestä käytöstä;
- 2) ilma-alusten käyttämän alueen mitoituksista ja pinnan ominaisuuksista;
- 3) lentoesterajoituksista;
- 4) muista lentoonlähdön ja laskeutumisen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavan maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan luvan edellyttämästä yhteisen maa- tai vesialueen osakaskunnan suostumuksesta säädetään yhteisluelaissa (758/1989).

Jos lentoturvallisuus, liikenteen sujuvuus, maanpuolustukselliset syyt, elinkeinon harjoittaminen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy niin vaativat, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää muun kuin lento-

ysvaatimuksia; ja

2) mitä lisätoimenpiteitä lääkäri ehdottaa terveydentilan tai siitä toimintakykyyn aiheutuvien vaikutusten tarkemmaksi selvittämiseksi.

Tiedot voidaan toimittaa *rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti*.

76 §

Lentopaikkojen ja muiden alueiden käyttö

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa käyttää vain lentopaikkaa tai 2 momentissa tarkoitettua aluetta. Kielto muiden alueiden käyttämiseen ei koske hätätilannetta, pakkolaskua tai muita niihin rinnastettavia tapauksia, ei myöskään lentoonlähtöä ja laskeutumista miehittämättömällä ilma-aluksella tai sotilashelikopterilla, muulla valtion helikopterilla eikä etsintä- ja pelastustoimintaan käytettävällä helikopterilla pelastus-, virka-apu- ja operatiivisilla lennoilla. Aluksella olevan laskeutumisalueen käyttämisestä helikopterin lentoonlähtöön ja laskeutumiseen säädetään erikseen.

Ilma-aluksen lentoonlähtöön ja laskeutumiseen saa tilapäisesti käyttää avointa vesialuetta sekä alueen omistajan tai haltijan suostumuksella muuta maa- tai vesialuetta, vaikka aluetta ei ole sellaiseen tarkoitukseen erityisesti järjestetty. Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvittaessa ilmailun turvallisuuden kannalta tarpeellisia määräyksiä:

- 1) maa- ja vesialueen tilapäisestä käytöstä;
- 2) ilma-alusten käyttämän alueen mitoituksista ja pinnan ominaisuuksista;
- 3) lentoesterajoituksista;
- 4) muista lentoonlähdön ja laskeutumisen turvallisuuteen vaikuttavista seikoista.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan tarvittavan maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan luvan edellyttämästä yhteisen maa- tai vesialueen osakaskunnan suostumuksesta säädetään yhteisluelaissa (758/1989).

Jos lentoturvallisuus, liikenteen sujuvuus, maanpuolustukselliset syyt, elinkeinon harjoittaminen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy niin vaativat, Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää muun kuin lento-

paikan käytön tai rajoittaa 2 momentissa tarkoitetun alueen käyttöä ilma-alusten lentoonlähtöön ja laskeutumiseen. Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava asianomaista *maakuntaa* sekä tarpeen mukaan muita viranomaisia, jos kiellon tai rajoituksen syy on muu kuin lentoturvallisuus tai liikenteen sujuvuus.

Maakunta voi vuosittain myöntää avustusta valtion lentoasemaverkkoyhtiön ulkopuolisten lentoasemien ja -paikkojen toiminta-, ylläpito- ja investointimenoihin. Avustus voidaan myöntää Euroopan unionin lentoasemia ja lentoyhtiöitä koskevien valtioneutokisuuuntaviivojen (EUVL 2014/C 99/03) mukaisesti sekä EU-komission asetuksen 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Avustusrahan riittävyysarviointi tehdään maakunnissa valtuustokausittain. Arvioinnissa tarkastellaan lentoasemien ja -paikkojen valtionavustusten tarvetta, avustuksilla saavutettuja vaikutuksia, arvioitua tulevaa kehitystä sekä näiden suhdetta julkisen talouden kehitykseen.

116 §

Lennonvarmistustoiminnan tallenteet

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikenteen tilannekuva sekä lennonvarmistuksen viestiliikenne tallennetaan ja säilytetään tavalla, joka turvaa ne oikeudettomalta puuttumiselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tallentamistavoista ja tallenteiden säilyttämisaajoista ottaen huomioon ilmailuonnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeamien tutkimuksen tarpeet, käytettävän tallennustekniikan ja vastaavat seikat. *Lentosuunnitelmia ja tilannekuvaa koskevia tietoja voidaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU)*

paikan käytön tai rajoittaa 2 momentissa tarkoitetun alueen käyttöä ilma-alusten lentoonlähtöön ja laskeutumiseen. Liikenne- ja viestintäviraston on kuultava asianomaista *elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskusta* sekä tarpeen mukaan muita viranomaisia, jos kiellon tai rajoituksen syy on muu kuin lentoturvallisuus tai liikenteen sujuvuus.

(5 mom. kumottaisiin.)

116 §

Lennonvarmistustoiminnan tallenteet

Lennonvarmistuspalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että liikenteen tilannekuva sekä lennonvarmistuksen viestiliikenne tallennetaan ja säilytetään tavalla, joka turvaa ne oikeudettomalta puuttumiselta.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset tallentamistavoista ja tallenteiden säilyttämisaajoista ottaen huomioon ilmailuonnettomuuksien, vaaratilanteiden ja poikkeamien tutkimuksen tarpeet, käytettävän tallennustekniikan ja vastaavat seikat.

2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) estämättä luovuttaa toisen valtion tai järjestön ilmatilan hallintayksikölle ja ilmaliikennepalvelun tarjoajalle, jos kansainväliset standardit ja käytännöt tätä edellyttävät, kuitenkin maanpuolustuksen tarpeet huomioiden. Siltä osin kuin tallenteisiin sisältyy henkilötietoja, tietojen keruussa, tallentamisessa, säilyttämisessä ja rekisteristä poistamisessa noudatetaan yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimuksia. Lennonvarmistuspalvelun tarjoaja arvioi vähintään viiden vuoden välein tarvetta poistaa tietoja rekisteristä.

Jollei muusta lainsäädännöstä muuta johdu, tallenteita saa käyttää yksinomaan onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja vastaavien tilanteiden tutkintaan sekä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan omaan lentoturvallisuustyöhön. Liikenteen tilannekuvan tallennetta saa lisäksi käyttää ympäristövaikutusten arviointiin ja ilmatilan suunnitteluun.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle *teknisen käyttöyhteyden välityksellä*.

181 §

Muutoksenhaku

Luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista koskevaan päätökseen sekä Euroopan unionin asetusten nojalla Liikenne- ja viestintäviraston antamiin käskyihin ja kieltoihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Seuraaviin muun kuin viranomaisen teke-

Jollei muusta lainsäädännöstä muuta johdu, tallenteita saa käyttää yksinomaan onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja vastaavien tilanteiden tutkintaan sekä lennonvarmistuspalvelun tarjoajan omaan lentoturvallisuustyöhön. Liikenteen tilannekuvan tallennetta saa lisäksi käyttää ympäristövaikutusten arviointiin ja ilmatilan suunnitteluun.

126 §

Ilmoitusjärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa ja ylläpitää poikkeama-asetuksen mukaista ilmoitusjärjestelmää, johon ilmoitetaan pakolliset ja vapaaehtoiset poikkeamatiedot.

Suomeen sijoittautuneiden organisaatioiden on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle omaan vapaaehtoiseen ilmoitusjärjestelmäänsä kerätyt poikkeamatiedot.

Poikkeamatiedot ilmoitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle *rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti*.

181 §

Muutoksenhaku

Luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista koskevaan päätökseen sekä Euroopan unionin asetusten nojalla Liikenne- ja viestintäviraston antamiin käskyihin ja kieltoihin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Seuraaviin muun kuin viranomaisen teke-

miin päätöksiin saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitettujen matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkin-antajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavolutille alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitettujen pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitettujen ulkopuolisen asian-tuntijan tekemät päätökset.

Liikenne- ja viestintäviraston, Puolustusvoimien tai sotilasilmailuviranomaisen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 ja 6–7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista sekä Liikenne- ja viestintäviraston antamaa käskyä ja kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rakentamislupaa koskevaa päätöstä lukuun ottamatta päätöstä on noudatettava muutok-

miin päätöksiin saa hakea oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta:

1) 40 §:ssä tarkoitettu lentokelpoisuuden hallintaorganisaation päätös lentokelpoisuuden tarkastustodistuksesta;

2) 47 §:ssä tarkoitettujen matkustamomiehistön kelpoisuustodistuksen myöntäminen ja merkin-antajan hyväksyntä;

3) 102 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää pääsylupa lentokenttäalueelle ja lentoaseman turvavolutille alueelle;

4) 103 §:n 1 momentissa tarkoitettu lentoaseman pitäjän päätös myöntää henkilökortti ja ajoneuvolupa;

5) 111 §:ssä tarkoitettu lennonvarmistuspalvelun maksuja koskeva päätös;

6) 163 §:ssä tarkoitettujen pätevien yksiköiden ja harrasteilmailun järjestöjen tekemät päätökset;

7) 164 §:ssä tarkoitettujen ulkopuolisen asian-tuntijan tekemät päätökset.

Liikenne- ja viestintäviraston, Puolustusvoimien tai sotilasilmailuviranomaisen muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 ja 6–7 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettua oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luvan, todistuksen, hyväksynnän, nimeämisen ja lääketieteellisen kelpoisuuden peruuttamista tai rajoittamista sekä Liikenne- ja viestintäviraston antamaa käskyä ja kieltoa koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rakentamislupaa koskevaa päätöstä lukuun ottamatta päätöstä on noudatettava muutok-

HE 104/2018 vp

senhausta huolimatta, jollei muutoksenhaku-
viranomaisen toisin määrää.

senhausta huolimatta, jollei muutoksenhaku-
viranomaisen toisin määrää.

*Tämän lain voimaantulosta säädetään
erikseen lailla.*

21.

Laki

katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 4, 6, 7, 9, 12, 13, 15 ja 17 §,
sellaisina kuin niistä ovat 6 § osaksi laissa 324/2018 sekä 9 § laissa 51/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

13 §

13 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

22.

Laki

kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuljettajantutkintotoiminnan järjestämisestä annetun lain (535/1998) 2, 3, 3 a, 3 b, 7 b–7h, 11, 12 ja 14–16 §, sellaisina kuin ne ovat 2 § osaksi laissa 706/2011, 3, 3 a, 7 c ja 7 d § laissa 73/2015, 3 b § laeissa 73/2015 ja 327/2018, 7 b ja 7e–7 h § laissa 706/2011, 11 § laeissa 1295/2009 ja 706/2011, 12 § laissa 327/2018, 14 § laissa 989/2015, 15 § osaksi laeissa 607/2002 ja 1295/2009 sekä 16 § laissa 1295/2009, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

14 §

14 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Kuljettajantutkinnon vastaanottajan tekemään kuljettajantutkintoa tai ADR-ajolupakoetta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan tai muuhun tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen ajokokeen vastaanottajan kelpoisuustodistuksen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

15 §

15 §

*Rangaistussäännökset**Rangaistussäännökset*

Joka harjoittaa kuljettajantutkintotoimintaa ilman Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava *luvattomasta kuljettajantutkintotoiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Joka harjoittaa kuljettajantutkintotoimintaa ilman Liikenne- ja viestintäviraston kanssa tehtyä sopimusta, on tuomittava *luvattomasta kuljettajantutkintotoiminnan harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

HE 104/2018 vp

Kuljettajantutkintoja vastaanottavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain 16 luvun 21 §:ssä. Rangaistus 10 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

Kuljettajantutkintoja vastaanottavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä.

Virheellisestä rekisterimerkinnästä säädetään rangaistus rikoslain 16 luvun 21 §:ssä. Rangaistus 10 §:ssä tarkoitetun salassapitovelvollisuuden rikkomisesta tuomitaan rikoslain 38 luvun 1 tai 2 §:n mukaan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

23.

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laajakaistarakentamisen tuesta haja-asutusalueilla annetun lain (1186/2009) 4–7, 10, 11, 13, 13 a, 14–17 ja 18 b §, sellaisina kuin niistä ovat 5 § laissa 594/2012, 6 § laeissa 594/2012 ja 485/2014, 7 § osaksi laeissa 538/2010, 594/2012 ja 476/2017, 11 § osaksi laissa 476/2017, 13 § laeissa 594/2012, 485/2014 ja 478/2017, 13 a § laissa 476/2017, 15 § osaksi laeissa 594/2012 ja 700/2018, 16 § osaksi laeissa 538/2010 ja 485/2014 sekä 18 b § laissa 478/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

4 §

4 §

Maakunnallinen hankeohjelma

Maakunnallinen hankeohjelma

Maakunnan liiton tulee laatia tukikelpoisia laajakaistahankkeita koskeva maakunnallinen hankeohjelma yhteistyössä kuntien viranomaisten kanssa.

(Pykälä poistettaisiin)

Maakunnalliseen hankeohjelmaan otettavan laajakaistahankkeen tulee olla taloudellisesti tarkoituksenmukainen ja sen tulee edistää käyttäjien etua viestintämarkkinoilla. Hankkeet tulee lisäksi keskittää siten, että ne voidaan toteuttaa taloudellisesti edullisimmalla tavalla.

Maakunnallinen hankeohjelma on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle, joka antaa siitä lausunnon valtioneuvostolle. Liikenne- ja viestintäviraston lausunnossa on otettava kantaa siihen, sijaitsevatko maakunnallisessa hankeohjelmassa mainitut hankkeet tukikelpoisella alueella, sekä siihen, miltä osin hankeohjelmassa esitetyt rakentamiskustannukset ovat Liikenne- ja viestintäviraston käsityksen mukaan tukikelpoisia.

Tässä pykälässä tarkoitetut tehtävät hoitaa Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto.

5 §

5 §

Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta

Valtioneuvoston päätös tuen jakautumisesta

Valtioneuvosto voi päättää valtion tuen jakautumisesta maakunnittain saatuaan tarvittavat maakunnalliset hankeohjelmat sekä Liikenne- ja viestintäviraston lausunnon niistä. Valtioneuvosto voi myös päättää, että tuki ei jakaudu maakunnittaisina kiintiöinä.

(Pykälä poistettaisiin)

6 §

Valtion tuen julkinen hakumenettely

Sen jälkeen kun valtioneuvosto on tehnyt 5 §:ssä tarkoitetun päätöksen ja Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt maakunnan hankeohjelmaan sisältyvästä hankkeesta markkina-analyysin, maakunnan liiton tehtävänä on julistaa hankkeeseen liittyvä valtion tuki julkisesti haettavaksi. Hakumenettelyn tulee olla kaikille avoin, tasapuolinen ja syrjimätön. Tuen hakuajan tulee olla kohtuullinen hankkeen laajuudesta riippuen, kuitenkin vähintään neljä viikkoa.

Tukihakemus on tehtävä kirjallisesti maakunnan liitolle, ja siinä tulee olla ainakin seuraavat tiedot ja selvitykset:

- 1) viestintäverkon rakentamissuunnitelma; 2) haettavan valtion tuen enimmäismäärä; 3) selvitys tarjottavien liittymien määrästä sekä hinnasta ja muista ehdoista, joilla viestintäpalveluita suunnitellaan tarjottavan käyttäjille näiden vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa; 4) hankkeen aikataulu; 5) selvitys yhteisrakentamisesta muiden yhdyskuntaa palvelevien johtojen ja rakennelmien asentamisen yhteydessä; 6) yrityksen liiketoimintasuunnitelma tai muu kuvaus yrityksen toiminnasta sekä maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelma; 7) analyysi hankkeeseen liittyvistä toiminnallisista, taloudellisista ja muista riskeistä sekä suunnitelma niiden hallitsemiseksi

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty. Tuen jäännöserän maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut

6 §

Valtion tuen julkinen hakumenettely

(Pykälä poistettaisiin)

13 §

Tuen maksamisen erityiset edellytykset

Tuen hakijan hakemuksesta hänelle myönnetystä valtion tuesta voidaan maksaa 50 prosenttia sen jälkeen, kun tukipäätös on tehty. Tuen jäännöserän maksamisen edellytyksenä on, että laajakaistahanke on valmistunut

ja että tuen saaja on esittänyt Liikenne- ja viestintävirastolle hyväksyttävän selvityksen kaikista tukikelpoisista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että tuki maksetaan hakemuksen tekemiselle tukipäätöksessä asetetun määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut hankkeen toteutukseen, viivästyminen ei vaikeuta hankkeen toteuttamista eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

Tässä laissa tarkoitettua valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää tuen saajalta vakuutuksen, ettei tuen maksamiselle ole tässä momentissa tarkoitettua estettä.

Sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, tuen maksamista koskeva hakemus on tehtävä Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2019.

15 §

Tietojen luovutusvelvollisuus

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja *liike- ja ammattisalaisuuksien* estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Jos teleyritys ei liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä huolimatta kerää tai luovuta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukau-

ja että tuen saaja on esittänyt Liikenne- ja viestintävirastolle hyväksyttävän selvityksen kaikista tukikelpoisista kustannuksista.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää, että tuki maksetaan hakemuksen tekemiselle tukipäätöksessä asetetun määräajan jälkeen tehdystä hakemuksesta, jos tuen hakija esittää painavia syitä hakemuksen viivästymiseen, hakemus ei ole viivästynyt olennaisesti, maksamisen hakeminen viivästyneenä ei ole vaikuttanut hankkeen toteutukseen, viivästyminen ei vaikeuta hankkeen toteuttamista eikä maksaminen vaikuta hakijoiden tasapuoliseen kohteluun.

Tässä laissa tarkoitettua valtion tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt päätöksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut. Liikenne- ja viestintävirasto voi pyytää tuen saajalta vakuutuksen, ettei tuen maksamiselle ole tässä momentissa tarkoitettua estettä.

(4 mom. kumottaisiin)

15 §

Tietojen luovutusvelvollisuus

Teleyrityksellä sekä tuen hakijalla on liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä velvollisuus kerätä ja *liikesalaisuuksien* estämättä luovuttaa liikenne- ja viestintäministeriölle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle laajakaistahankkeen ohjauksen ja valvonnan kannalta välttämättömiä tietoja. Tiedot on luovutettava viranomaisen pyytämässä muodossa viipymättä ja maksutta.

Jos teleyritys ei liikenne- ja viestintäministeriön tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä huolimatta kerää tai luovuta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, eikä kehotuksesta huolimatta kohtuullisessa, vähintään kuukau-

den määräajassa oikease menettelyään, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

17 §

Seurantarekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten erillistä rekisteriä (*seurantarekisteri*). Seurantarekisteriin voidaan tallentaa seuraavat laajakaistahanketta, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankkeen sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankkeen kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tämän lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;
- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävistä tuista sekä takaisinperinnän toteutumisesta;
- 10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

Rekisteröidyn oikeuteen tarkistaa häntä koskevat, seurantarekisteriin sisältyvät tiedot, tiedoissa olevien virheiden tai puutteiden oikaisuun sekä vanhentuneiden ja tarpeettomien tietojen poistamiseen sovelletaan, mitä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) niistä

den määräajassa oikease menettelyään, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa teleyrityksen korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä. Velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

17 §

Seurantarekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa laajakaistahankkeiden edistymistä ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten erillistä rekisteriä (*seurantarekisteri*). Seurantarekisteriin voidaan tallentaa seuraavat laajakaistahanketta, tuen hakijaa, tuen saajaa sekä tuen käyttöä koskevat tiedot:

- 1) hakijan nimi ja yhteystiedot;
- 2) hakijan yhteyshenkilön nimi ja yhteystiedot;
- 3) laajakaistahankkeen sisältöä, tavoitteita ja tuloksia koskevat tiedot;
- 4) laajakaistahankkeen kustannuksia ja kokonaisrahoitusta koskevat arviot sekä näiden toteutumista koskevat tiedot;
- 5) tuki- tai maksuhakemusta ja sen ratkaisemista sekä tuen yksilöintiä koskevat tiedot;
- 6) tiedot tämän lain sekä maaseudun kehittämiseen myönnettävistä tuista annetun lain perusteella myönnettyistä ja maksetuista tuista;
- 7) tieto siitä, onko myönnetty tuki Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtion tukea;
- 8) tiedot tarkastuksesta ja siinä tehdyistä havainnoista;
- 9) tiedot tuen saajalta takaisinperittävistä tuista sekä takaisinperinnän toteutumisesta;
- 10) muita hakemuksen käsittelyssä kertyneitä välttämättömiä tietoja.

(2 mom. kumottaisiin)

säädetään.

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoitamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

Seurantarekisteriin sisältyvien tietojen julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Rekisteriin sisältyviä tietoja säilytetään kymmenen vuotta tuen maksamisesta ja, jos kysymys on Euroopan yhteisön osaksi rahoitamaan ohjelmaan sisältyvästä tuesta, viisi vuotta siitä, kun Euroopan yhteisöjen komissio suorittaa ohjelman viimeisen yhteisön rahoitusosuuden maksun.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

24.

Laki

laiva-apteekista annetun lain 13 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laiva-apteekista annetun lain (584/2015) 13 ja 14 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

13 §

13 §

Poikkeukset

Poikkeukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenne- ja viestintäviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta erityisistä syistä myöntää yksittäistapauksessa poikkeuksen 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuista laiva-apteekin sisältöä koskevista vaatimuksista edellyttäen, että poikkeus ei olennaisesti heikennä laivaväen mahdollisuutta saada asianmukaista ensiapua ja sairaanhoitoa aluksella.

Liikenne- ja viestintäviraston antamaan 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaisissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettusta päätöksestä määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

25.

Laki

laivavarustelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivavarustelain (1503/2011) 4, 7–19, 21–26, 28 ja 31 §,
sellaisina kuin niistä ovat 4, 10, 12–15, 17–19, 23–25, 28 ja 31 § laissa 914/2016, 7, 8, 21 ja
22 § osaksi laissa 914/2016 sekä 11 § laeissa 914/2016 ja 329/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

28 §

28 §

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Muutoksenhaku valvontaviranomaisen päätökseen

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Ilmoitettua laitosta koskevan nimeämisen rajoittamista tai peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

26.

Laki

laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan laivaväen lääkärintarkastuksista annetun lain (1171/2010) 10, 12–14 ja 16 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

13 §

13 §

Poikkeuslupa

Poikkeuslupa

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa luvan:

1) erityisen painavasta syystä henkilön ottamiseen työhön alukselle huolimatta siitä, ettei häntä alkutarkastuksessa ole todettu työhön soveltuvaksi;

2) erityisestä syystä henkilön jatkaa työtä aluksella huolimatta siitä, ettei häntä uusintatarkastuksessa ole todettu soveltuvaksi tekemään työtä aluksella.

Liikenne- ja viestintävirasto on ennen poikkeuslupa-asian ratkaisemista pyydettävä lausunto hakijan terveydentilasta Työterveyslaitokselta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää poikkeusluvan enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tarvittaessa asettaa siihen rajoituksia ja ehtoja, jotka liittyvät poikkeusluvan voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai henkilön tehtäviin. Värinäköä koskeva poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuslupa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa luvan:

1) erityisen painavasta syystä henkilön ottamiseen työhön alukselle huolimatta siitä, ettei häntä alkutarkastuksessa ole todettu työhön soveltuvaksi;

2) erityisestä syystä henkilön jatkaa työtä aluksella huolimatta siitä, ettei häntä uusintatarkastuksessa ole todettu soveltuvaksi tekemään työtä aluksella.

Liikenne- ja viestintävirasto on ennen poikkeuslupa-asian ratkaisemista pyydettävä lausunto hakijan terveydentilasta Työterveyslaitokselta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää poikkeusluvan enintään kahdeksi vuodeksi kerrallaan ja tarvittaessa asettaa siihen rajoituksia ja ehtoja, jotka liittyvät poikkeusluvan voimassaoloaikaan, liikennealueeseen tai henkilön tehtäviin. Värinäköä koskeva poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää enintään kuudeksi vuodeksi kerrallaan.

Liikenne- ja viestintäviraston poikkeuslupa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

27.

Laki

laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain (1687/2009) 2, 4–6, 6 a, 7, 8, 11–13, 13 a, 13 b, 14, 23, 26, 26 a, 26 c, 27, 28, 30–32, 32 a, 33, 34, 40 ja 41 §, sellaisina kuin niistä ovat 2 § osaksi laeissa 95/2013, 878/2014 ja 467/2018, 4 § osaksi laeissa 95/2013 ja 467/2018, 5 § osaksi laeissa 95/2013 ja 332/2018, 6, 6 a, 11, 13 a, 13 b, 14, 26 a, 26 c ja 32 a § laissa 467/2018, 7, 13 ja 26 § osaksi laissa 95/2013, 12 ja 40 § osaksi laissa 467/2018, 28 § osaksi laeissa 878/2014 ja 467/2018, 32 § laeissa 467/2018 ja 578/2018, 33 § osaksi laissa 332/2018 sekä 41 § laeissa 878/2014 ja 332/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

32 §

32 §

Valvonta

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Poliisin, Tullin ja työsuojeluhallinnon on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään *rajavartiolaissa*.

Alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetulla alusliikennepalvelun tarjoajalla on velvollisuus antaa tietoja tai muuta apua Liikenne- ja viestintävirastolle tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä.

Tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Poliisin, Tullin ja työsuojeluhallinnon on annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi virka-apua. Rajavartiolaitoksen antamasta virka-avusta säädetään *rajavartiolaissa (578/2005)*.

Alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitetulla alusliikennepalvelun tarjoajalla on velvollisuus antaa tietoja tai muuta apua Liikenne- ja viestintävirastolle tämän lain mukaisessa valvontatehtävässä.

41 §

41 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)*.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston tai

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen 28 §:ssä tarkoitetun todistuskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen noudattaen *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)*.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston tai hyväksytyin laitoksen päätökseen saa vaatia

HE 104/2018 vp

hyväksytyt laitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperusteissa säädetään.

oikaisua virastolta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain mukaisesti määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperusteissa säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

28.

Laki

lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoasemaverkosta ja -maksuista annetun lain (210/2011) 12–14 §, sellaisena
kuin niistä on 13 § laissa 126/2013, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

13 §

13 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Päätökseen, jonka Liikenne- ja viestintävirasto tekee palvelujen tarjoamista tai niiden hinnoittelua koskevan erimielisyyden ratkaisemiseksi 12 §:n nojalla, haetaan muutosta valittamalla markkinaoikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Asian käsittelystä markkinaoikeudessa säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa (100/2013). Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

29.

Laki

lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen päästökaupasta annetun lain (34/2010) 2, 4, 7–9, 11, 12, 14, 16, 18 ja 21–27 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4, 7, 8, 11, 12, 16 ja 24 § osaksi laissa 37/2015, 9 § osaksi laeissa 1319/2011 ja 37/2015 sekä 14, 18, 21 ja 25–27 § laissa 37/2015, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

27 §

27 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Todentajan lausuntoon saa vaatia oikaisua todentajalta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Energiaviraston päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen todentajan hyväksymisen peruuttamista koskevassa asiassa sekä 22 ja 24 §:ssä tarkoitettussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Energiaviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston julkisoikeudellisesta suoritteesta määräämään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaisissa säädetään.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

30.

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 3, 5-7, 11, 14, 15, 17 ja 20 §, sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 6, 14 ja 20 § laissa 1310/2009, 7 ja 17 § osaksi laissa 1310/2009, 11 § laissa 52/2018 sekä 15 § laissa 991/2015, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Valtion puolesta valitusoikeus Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen on viraston hallintoasioista vastaavalla johtajalla.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

31.

Laki

liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 42, 42 a, 42 b, 43 b–43 d, 43 f–43 h, 52 b, 99, 100, 100 a, 100 b, 103, 108 a, 109 ja 109 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 4, 6, 10, 11, 13, 15 d, 27, 27 a, 27 b, 31, 32, 42, 42 a, 42 b, 52 b, 99, 100, 100 a, 100 b, 103, 108 a ja 109 a § laissa 572/2018 sekä 43 b–43 d, 43 f–43 h ja 109 § laissa 446/2012, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikenne-
muodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *tienväylällä* maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa sekä näihin tehtäviin liittyvän tiedon tuottamista ja ylläpitoa;

3) *rakentamisella* uuden tien tekemistä ja tien parantamista;

4) *kunnossapidolla* tien hoitoa ja korjausta;

5) *tienväylällä* Väylävirastoa;

6) *tienväyläalueella* maakuntien välisellä yhteistyösopimuksella muodostettavaa aluetta, jolla hoidetaan alueen maakuntien vastuulla olevat tienväylän tehtävät yhteistyösopimuksen mukaisesti;

7) *tienväylän sopimuksella* tienväylän ja maakuntien välillä tienväylän järjestämiseksi laadittavaa sopimusta.

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikenne-
muodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *tienväylällä* maantien suunnittelua, rakentamista, kunnossapitoa ja liikenteen hallintaa sekä näihin tehtäviin liittyvän tiedon tuottamista ja ylläpitoa;

3) *rakentamisella* uuden tien tekemistä ja tien parantamista;

4) *kunnossapidolla* tien hoitoa ja korjausta;

5) *tienväylällä* Väylävirastoa.

(6 ja 7 kohta poistettaisiin)

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lautta-alus*). Lautta-alukseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:ssä tarkoitetuista ro-ro-matkustaja-aluksesta säädetään ja määrätään.

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetussa asetuksessa (*Sisävesisäännöt* 1978) (252/1978) annettuihin sääntöihin ja tuntee 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta ja varusteista ja *tienpitäjä* lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua. Liikenteellisistä syistä *taikka maakunnan, kunnan, muun viranomaisen tai muun toimijan hakemuksesta* voi *tienpitäjä* päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määräämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on *tienpitäjän* varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. *Tienpitäjän* tulee kuuluttaa päätöksestä, ja aikataulu on asetettava nähtäville lauttapaikan välittömään läheisyyteen.

6 §

Maantielautat

Maantiehen kuuluu myös lautta väylineen ja laituri. Lautta voi olla ohjausköyden tai sitä korvaavan Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymän muun laitteiston ohjaama lautta (*lossi*) taikka vapaasti ohjailtava lautta (*lautta-alus*). Lautta-alukseen sovelletaan, mitä aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:ssä tarkoitetuista ro-ro-matkustaja-aluksesta säädetään ja määrätään.

Lautoista on voimassa, mitä niistä erikseen säädetään ja määrätään. Lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on 18 vuotta täyttänyt ja tehtävään kykenevä. Lisäksi lauttaliikenteen palvelujen tuottaja vastaa siitä, että lossin kuljettaja on perehtynyt lossin koneistoon, rakenteeseen ja käyttöön sekä kansainvälisistä säännöistä yhteentörmäämisen ehkäisemiseksi merellä vuonna 1972 tehdyssä yleissopimuksessa (SopS 30/1977) ja yhteentörmäämisen ehkäisemisestä sisäisillä kulkuvesillä annetussa asetuksessa (*Sisävesisäännöt* 1978) (252/1978) annettuihin sääntöihin ja tuntee 4 momentin nojalla annettujen säännösten sisällön. Lossin kuljettajalla on oltava riittävä terveys lossin kuljettamiseksi. Hänellä on myös oltava riittävä kielitaito, jotta hän voi antaa hätätilanneohjeet matkustajille. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lossien katsastuksesta ja varusteista. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* päättää lossin miehityksestä.

Lautat liikennöivät pääsääntöisesti ilman aikataulua. Liikenteellisistä syistä voi *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* päättää, että lauttaa liikennöidään aikataulun mukaan. Päätöksen tulee samalla sisältää aikataulun määräämisen perusteet. Ennen asian ratkaisemista on *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* varattava niille, joita lauttaliikenne välittömästi koskee, mahdollisuus lausua mielipiteensä asiassa sekä hankittava asianomaisen kunnan ja tarvittaessa muunkin viranomaisen lausunto. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* tulee kuuluttaa päätöksestä, ja aikataulu on asetettava nähtäville lauttapaikan välittömään läheisyyteen.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjaukskydestä irrotettuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

11 §

Tienpidosta vastaavat viranomaiset

Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä *sekä tienpidon valtakunnallista tehtävistä*. Väylävirasto myös ohjaa *maakuntia* tienpidon tehtävien hoitamisessa.

Maakunnat vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta tienpidon sopimuksen ja Väyläviraston ohjauksen mukaisesti enintään yhdeksällä tienpitoalueella. Väylävirasto vastaa kuitenkin merkittävien hankkeiden *toeuttamisesta*.

Väylävirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio. Liikenne- ja viestintävirasto on Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä *kaikkien maakuntien sekä* suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydetty lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

Maakunnan on valmisteltava maakunnan

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään tarkemmin lauttojen valvonnasta, kulkujärjestyksestä lautalle, etuoikeutetuista kuljetuksista ja muusta tieliikenteestä, lossin kuljettamisesta ohjaukskydestä irrotettuna, lauttaväylän ja yleisen kulkuväylän risteämisen aiheuttamista toimenpiteistä, lossin kuljettajalta vaadittavasta lääkärintodistuksesta ja lauttalaiturin varusteista.

11 §

Tienpidosta vastaavat viranomaiset

Väylävirasto vastaa maantieverkon omistajan tehtävistä *ja muista tienpidon tehtävistä siten kuin tässä laissa erikseen säädetään*. Väylävirasto myös ohjaa *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia* tienpidon tehtävien hoitamisessa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat alueensa tienpidon tehtävien hoitamisesta Väyläviraston ohjauksen mukaisesti. Väylävirasto vastaa kuitenkin merkittävien hankkeiden *rakentamisesta*.

Väylävirasto on tieinfrastruktuurin turvallisuuden hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/96/EY 2 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen organisaatio. Liikenne- ja viestintävirasto on Euroopan laajuisen tieverkon tunnelien turvallisuutta koskevista vähimmäisvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/54/EY 4 artiklassa tarkoitettu hallintoviranomainen.

15 d §

Menettely suunnitelmia valmisteltaessa

Liikenne- ja viestintäministeriön on valmisteltava valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä suunnitelman kannalta keskeisten ministeriöiden, viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Suunnitelmaluonnoksesta on pyydetty lausunto niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, maakuntien liitoilta ja muilta toimijoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyy.

(2 mom. poistettaisiin)

liikennejärjestelmäsuunnitelma yhteistyössä valtion liikennehallinnon, alueen kuntien, muiden maakuntien sekä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, joiden toimialaan liikennejärjestelmäsuunnitelma voi olennaisesti liittyä. Maakunnan on pyydettävä suunnitelmaluonnoksesta lausunto alueen kunnilta ja niiltä ministeriöiltä, viranomaisilta, muilta maakunnilta sekä muilta tahoilta, joiden toimialaan tai tehtäviin suunnitelma olennaisesti liittyä.

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen ja maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.

27 §

Vuorovaikutus

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa *maakunnan* on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä *maa-*

Liikenne- ja viestintäviraston ja Väyläviraston on osallistuttava valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitteluun siten kuin laissa erikseen säädetään. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja toimenpiteiden suunnitteluun liikenteen palveluiden, markkinoiden toimivuuden, tiedon hyödyntämisen ja automaation edistämisen asiantuntijana. Väylävirasto osallistuu liikennejärjestelmäsuunnitteluun ja liikenneverkkojen toimenpiteiden valmisteluun sekä maankäytön yhteistyöhön väylänpidon asiantuntijana ja väyläomaisuuden haltijana.

Suunnitelman valmistelusta vastaavan on varattava muillekin kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuille tahoille mahdollisuus tutustua mainituissa lainkohdissa tarkoitettuihin suunnitelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan julkaisemalla kuulutus 108 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Vastaavalla tavalla on julkaistava kuulutus hyväksytystä suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon.

27 §

Vuorovaikutus

Yleissuunnitelmaa ja tiesuunnitelmaa laadittaessa *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä *elinkei-*

kunnan on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee *maakunnan* pitää yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava *maakunnalle* ennen nähtävänäoloajan päättymistä. *Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu mahdollisuus lausua muistutuksista.* Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä vasta ja -ajasta on *maakunnan* kuulutettava niin kuin *maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan.* *Maakunnan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa maakunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.*

Maakunnan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. *Maakunnan* on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. *Maakunnan* perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Maakunnan on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä muilta *maakunnilta* ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät, *sekä Valtion lupa- ja valvontavirastolta.* *Maakunnan* on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. *Maakunnan* on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

no-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava 1 momentissa tarkoitetuille tahoille tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa tulee *kunnan* pitää yleissuunnitelma ja tiesuunnitelma yleisesti nähtävänä yhtäjaksoisesti 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava *kunnalle* ennen nähtävänäoloajan päättymistä. *Kunnan tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.* Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä vasta ja -ajasta on *kunnan* kuulutettava niin kuin *kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan.* *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa maakunnassa ja on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksen tehneille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* perusteltu kannanotto ilmoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pyydettävä suunnitelmasta lausunto niiltä *maakuntien liitoilta* ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu tai joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on pyydettävä lausunto muultakin viranomaiselta, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on *maakunnan* tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä *maakunnan* ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 b §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Maakunta tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 q, 15 r, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

27 a §

Ennakkoneuvottelu

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman laatimisen aikana ennen suunnitelman toimittamista hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintäviraston on *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* tai muun viranomaisen pyynnöstä järjestettävä ennakkoneuvottelu. Virasto voi järjestää ennakkoneuvottelun myös omasta aloitteestaan. Ennakkoneuvottelu on järjestettävä kohtuullisessa ajassa pyynnön esittämisestä. Ennakkoneuvottelun tavoitteena on edistää suunnitelman vaatimien selvitys- ja arviointimenettelyjen hallintaa sekä *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* ja muiden viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

27 b §

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesitys

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta hyväksymisesityksen Liikenne- ja viestintävirastolle.

Yleissuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 19, 27, 29 ja 43 b §:ssä tarkoitetut tiedot, selvitykset ja asiakirjat.

Tiesuunnitelmaa koskevassa hyväksymisesityksessä on esitettävä suunnitelman hyväksymistä koskevan harkinnan kannalta tarvittavat 15 g, 15 h, 16, 17, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 43 b, 44 ja 45 §:ssä tarkoitetut tiedot ja selvitykset.

Hyväksymisesitys ja sen perusteena oleva suunnitelma-aineisto on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kirjallisesti sekä mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Viraston on pyydettävä Väylävirastolta lausunto

suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta.

Hyväksytystä tiesuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus harkitsee poikkeamisen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetty edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden

suunnitelmasta, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymisesityksen tarkemmasta sisällöstä ja toimittamisesta voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

30 §

Suunnitelmien muuttaminen ja vähäinen poikkeaminen

Jos hyväksyttyä yleissuunnitelmaa tai tiesuunnitelmaa on tarpeen muuttaa, se tehdään siten kuin tässä laissa ja sen nojalla säädetään uudesta yleissuunnitelmasta ja tiesuunnitelmasta.

Hyväksytystä tiesuunnitelmasta voidaan poiketa sitä muuttamatta, jos poikkeus on vaikutuksiltaan vähäinen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus *tai Väylävirasto* harkitsee poikkeamisen suunnitelman toteuttamisen yhteydessä tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi.

31 §

Suunnitelmien voimassaoloaika

Tiesuunnitelman laatiminen on aloitettava kahdeksan vuoden kuluessa sen vuoden päättymisestä, jona hankkeesta laadittu yleissuunnitelma on saanut lainvoiman. Muuten yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää yleissuunnitelman voimassaoloaikaa enintään neljällä vuodella, jos 17 ja 19 §:ssä säädetty edellytykset edelleen täyttyvät. Tiesuunnitelman laatimisen katsotaan alkaneen, kun siitä on ilmoitettu 16 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Yleissuunnitelman hyväksymispäätös raukeaa myös siltä osin kuin sen perusteella laadittu tiesuunnitelma on hyväksytty ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman.

Päätös tiesuunnitelman hyväksymisestä raukeaa, jos tietyötä ei ole osaksikaan aloitettu ennen kuin neljä vuotta on kulunut sen vuoden päättymisestä, jona tiesuunnitelma on saanut lainvoiman. Liikenne- ja viestintävirasto voi pidentää määräaikaa enintään neljällä vuodella ja erityisistä syistä sen lisäksi yhdellä enintään neljän vuoden ajanjaksolla.

ajanjaksolla. Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetyt edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 15 r §:n 1 momentissa tarkoitetuista tiehankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa *maakunta* yhteistyössä tienpitäjän kanssa. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys tiehankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä tiehankkeen kannattavuuden ja vaikutavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

37 §

Liittyminen maantiehen

Edellä 24 §:n 1 momentissa tarkoitettun kiellon tai määräyksen estämättä Väylävirasto voi antaa luvan yksityistien liittämiseen kiellon alaiseen maantiehen taikka kielletyn liittymän käyttämiseen tai liittymän käyttötarkoituksen muuttamiseen, jos kiinteistön tarkoituksenmukainen käyttö sitä vaatii eikä liittymästä eikä sen käyttämisestä aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Jos kiinteistölle on tarpeen maatalousliittymä, on lupa sen tekemiseksi tässä momentissa tarkoitettuun tiehen myönnettävä, jos liittymä ja sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus sen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Lupa yksityistien liittämiseksi muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun maantiehen on

Määräaikaa voidaan pidentää vain, jos tiesuunnitelma edelleen täyttää 17 ja 22 §:ssä säädetyt edellytykset. Tietyö katsotaan alkaneeksi, kun tietarkoituksiin tarvittava alue on otettu tienpitäjän haltuun 56 §:n mukaisesti.

32 §

Seuranta ja jälkiarviointi

Väyläviraston on järjestelmällisesti seurattava, miten tiehankkeen arvioidut ja muut vaikutukset ovat toteutuneet, ja käyttää hyväksi seurannan tuloksia hankkeiden vaikutusarvioinnissa ja suunnitteluratkaisujen valinnassa.

Väylävirasto voi erityisestä syystä päättää, että 15 g §:n 1 momentissa tarkoitetuista tiehankkeista, joista on tehty hankearviointi, on tehtävä myös jälkiarviointi. Jälkiarvioinnin laatimisesta vastaa *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* yhteistyössä tienpitäjän kanssa. Jälkiarvioinnissa on esitettävä selvitys tiehankkeen toteutuksen aikana tiesuunnitelmasta tehdyistä teknistaloudellisista poikkeuksista, liikenteen kehittymisestä sekä tiehankkeen kannattavuuden ja vaikuttavuuden kannalta merkittävien vaikutusten toteutumisesta.

37 §

Liittyminen maantiehen

(Pykälä poistettaisiin)

myönnettävä, jos liittymä on tarpeen kiinteistön käyttämiseksi ja liittymä sekä sen sijainti ovat sellaiset, ettei liikenneturvallisuus liittymän eikä sen käyttämisen takia vaarannu. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja. Tässä momentissa tarkoitettuun tiehen saa tehdä Väyläviraston ohjeiden mukaan maatalousliittymän, jolle siitä aiheutu vaaraa liikenneturvallisuudelle. Tällaisen maatalousliittymän tekemisestä on hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä ilmoitettava tienpitäjälle.

Jos maastoliikennelaissa (1710/1995) tarkoitetun moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden perustamiseksi on maantien ylittämistä varten järjestettävä tiealueelle ylityskohta, voi Väylävirasto myöntää luvan toimenpiteen suorittamiseen, jos ylityskohdasta ei aiheudu vaaraa liikenneturvallisuudelle eikä haittaa tienpidolle. Lupa voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

Mitä 1–3 momentissa säädetään, ei koske moottori- eikä moottoriliikenneteitä eikä 4 §:n 3 momentissa tarkoitettuja valtakunnallisesti merkittäviä runkoteitä, joille pääsystä voidaan määrätä vain tiesuunnitelmassa. Erityisistä syistä Väylävirasto voi myöntää runkotiehen 1 momentin mukaisen liittymäluvan tai 3 momentin mukaisen luvan ylityskohdan järjestämiseksi.

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

Yksityisen tien pitäjä ja maatalousliittymän haltija ovat velvollisia tekemään liittymänsä ja pitämään sen kunnossa Väyläviraston ohjeiden mukaan sillä tavoin, ettei niistä ole vaaraa liikenteelle eikä haittaa maantien kunnossapidolle. Väylävirasto tai sopimuksen perusteella maakunta vastaa kuitenkin yksityistien liittymän ja maatalousliittymän rummun kunnossapidosta.

Jos ennestään olevan yksityistien liittymän tai maatalousliittymän muuttuneen tai merkittävästi lisääntyneen käytön johdosta aiheutuu vaaraa liikenteelle tai haittaa maantien kunnossapidolle, yksityistien pitäjä tai maatalousliittymän haltija on velvollinen

38 §

Liittymän ja ylityskohdan tekeminen, kunnossapito ja muuttaminen

(Pykälä poistettaisiin)

kustannuksellaan Väyläviraston ohjeiden mukaan tekemään liittymään tai poikkeuksellisesti myös liittymäalueelle sellaiset muutokset, että liittymästä aiheutuva vaara tai haitta poistuu taikka vähenee, sekä hakemaan tarpeen vaatiessa uutta liittymälupaa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, koskee myös moottorikelkkailureitin tai muun sitä vastaavan kulkuyhteyden pitäjää maantien ylityskohdan osalta.

Jos 1–3 momentin nojalla velvoitettu laiminlyö velvollisuutensa, Väylävirasto voi teettää vaaditut toimenpiteet laiminlyöjän kustannuksella tai keskeyttää rakennustyön. Teettämis- ja keskeyttämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava *Väyläviraston* lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään *Väyläviraston* vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava *Väylävirastolle*.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakentei-

42 §

Tiealueeseen kohdistuva työ sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittaminen tiealueelle

Tiealueeseen kohdistuvaan työhön sekä rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle on oltava *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* lupa. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömien rakenteiden, rakennelmien tai laitteiden sijoittamista koskeva lupa on kuitenkin myönnettävä, jos sijoittamisesta ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle.

Luvan saaja on velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet ja pitämään rakenteen, rakennelman ja laitteen kunnossa lupaehtojen mukaisesti. Luvan saaja on velvollinen kustannuksellaan tekemään *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* vaatimat muutokset taikka siirtämään tai poistamaan rakenteen, rakennelman tai laitteen, jos sen käyttämisestä aiheutuu 1 momentissa tarkoitettua vaaraa tai haittaa.

Jos muussa laissa säädetystä johtuen lupa ei ole tarpeen, on toimenpiteestä, hyvissä ajoin ennen siihen ryhtymistä, ilmoitettava *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle*.

Jollei 1 tai 3 momentista, 8 §:n 1 momentista tai 42 a §:n 1 momentista muuta johdu, edellyttää tiealueen ja sillä olevien rakentei-

den, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin *Väyläviraston* lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä etuajo-oikeutettu tie, maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitetun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

42 a §

Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle

Poiketen 42 §:n 1 momentissa säädetystä riittää, että sähkö- ja telekaapeleiden sekä niihin liittyvien jakokaappien ja kaapelikaivojen sijoittamisesta tiealueelle tehdä *Väylävirastolle* ilmoitus edellyttäen, että kyse on:

1) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien alituksesta;

2) tien pituussuuntaiseen kaapeliin tehtävästä jatkoksesta tai siihen liittyvästä poikittaissuuntaisesta kaapelista tiealueen ulkopuolelle tai maantien alitse;

3) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien ylityksestä ilmajohdoilla;

4) maantien varressa tiealueen ulkopuolelle

den, rakennelmien ja laitteiden käyttäminen muihin kuin maantietarkoituksiin *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* lupaa.

Lupaa ei kuitenkaan vaadita:

1) yhdystiellä ja seututeillä, joita ei ole merkitty liikennemerkillä ”etuajo-oikeutettu tie”, maantien tiealueen ojan ulkoluiskan ulkopuolisen alueen lyhytaikaiseen käyttämiseen silloin, kun kysymys on metsänhakuusta johtuvan puutavaran lyhytaikaisesta, enintään kuusi kuukautta kestävästä säilyttämisestä tieliikennelain säännökset huomioon ottaen, eikä mainitulla tavalla säilytetyn puutavaran kuormaamiseen tiealueella;

2) 52 a §:ssä tarkoitetun tilapäisen ilmoituksen sijoittamiseen tiealueelle; eikä

3) postin keräilyssä ja jakelussa tarvittavien laitteiden tai vähäisten rakennelmien sijoittamiseen tiealueelle postilain (415/2011) 45 §:n 3 momentin nojalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä lupahakemuksen ja ilmoituksen sisällöstä, sijoittamistiedon ilmoittamisesta, rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä. Sähkö- ja telekaapeleiden osalta viraston määräys voi koskea vain kaapeleiden ulkoisia suojarakenteita, sijoittamista sekä työnaikaisia järjestelyitä.

42 a §

Tiettyjen kaapeleiden sijoittaminen tiealueelle

Poiketen 42 §:n 1 momentissa säädetystä riittää, että sähkö- ja telekaapeleiden sekä niihin liittyvien jakokaappien ja kaapelikaivojen sijoittamisesta tiealueelle tehdä *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle* ilmoitus edellyttäen, että kyse on:

1) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien alituksesta;

2) tien pituussuuntaiseen kaapeliin tehtävästä jatkoksesta tai siihen liittyvästä poikittaissuuntaisesta kaapelista tiealueen ulkopuolelle tai maantien alitse;

3) maantien tai siihen kuuluvan jalkakäytävän ja pyörätien ylityksestä ilmajohdoilla;

4) maantien varressa tiealueen ulkopuolelle asennettavasta tien pituussuuntaisesta ilma-

asennettavasta tien pituussuuntaisesta ilmajohdosta, jonka johtoalue ulottuu tiealueelle;

5) laajakaistahankkeiden uusista asiakasliittymistä, jos ne on hankittu vasta rakennustyön aikana;

6) tien pituussuuntaisesta kaapeloinnista, jos kaapelia asennetaan tien pituussuuntaisesti yksinomaan olemassa olevaan putkitukseen.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys kaapelin omistajasta, sijoittamispaikasta, sijoittamispaikan olosuhteista ja perustiedoista, työn toteuttamistavasta ja toteuttajasta, työn aikaisista liikennejärjestelyistä sekä toimenpiteen suunnittelusta aloituspäivästä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 21 päivää ennen toimenpiteen suunniteltua aloituspäivää.

Väylävirasto voi ilmoituksen saatuaan, ennen ilmoitettua aloituspäivää kieltää toimenpiteen toteuttamisen, jos se harkitsee, että kaapelin sijoittaminen aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Suunniteltua toimenpidettä ei saa aloittaa ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, 1 momentissa tarkoitettujen sähkö- ja telekaapeleiden ulkoisista suojarakenteista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kaapeleiden sijoittamiseen tarvitaan kuitenkin 42 §:n 1 momentin mukainen lupa, jos:

1) toimenpide kohdistuu moottori- tai moottoriliikennetien tiealueeseen;

2) toimenpide kohdistuu alueeseen, jossa on pohjavesisuojaus;

3) toimenpide edellyttää louhirakenteen käsittelyä; tai

4) tiealueen alituksen etäisyys alikulkusillan, putkisillan tai rummun rakenteesta on vähemmän kuin viisi metriä tai muun sillan rakenteesta vähemmän kuin 25 metriä.

Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädetään Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä kaapeleiden sijoittamista koskevasta ilmoituksesta.

42 b §

johdosta, jonka johtoalue ulottuu tiealueelle;

5) laajakaistahankkeiden uusista asiakasliittymistä, jos ne on hankittu vasta rakennustyön aikana;

6) tien pituussuuntaisesta kaapeloinnista, jos kaapelia asennetaan tien pituussuuntaisesti yksinomaan olemassa olevaan putkitukseen.

Ilmoitukseen on liitettävä selvitys kaapelin omistajasta, sijoittamispaikasta, sijoittamispaikan olosuhteista ja perustiedoista, työn toteuttamistavasta ja toteuttajasta, työn aikaisista liikennejärjestelyistä sekä toimenpiteen suunnittelusta aloituspäivästä. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 21 päivää ennen toimenpiteen suunniteltua aloituspäivää.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi ilmoituksen saatuaan, ennen ilmoitettua aloituspäivää kieltää toimenpiteen toteuttamisen, jos se harkitsee, että kaapelin sijoittaminen aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai vähäistä suurempaa haittaa tienpidolle. Suunniteltua toimenpidettä ei saa aloittaa ennen ilmoitettua aloituspäivää.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, 1 momentissa tarkoitettujen sähkö- ja telekaapeleiden ulkoisista suojarakenteista ja sijoittamisesta sekä työn aikaisista järjestelyistä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen kaapeleiden sijoittamiseen tarvitaan kuitenkin 42 §:n 1 momentin mukainen lupa, jos:

1) toimenpide kohdistuu moottori- tai moottoriliikennetien tiealueeseen;

2) toimenpide kohdistuu alueeseen, jossa on pohjavesisuojaus;

3) toimenpide edellyttää louhirakenteen käsittelyä; tai

4) tiealueen alituksen etäisyys alikulkusillan, putkisillan tai rummun rakenteesta on vähemmän kuin viisi metriä tai muun sillan rakenteesta vähemmän kuin 25 metriä.

Verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädetään Liikenne- ja viestintävirastolle tehtävästä kaapeleiden sijoittamista koskevasta ilmoituksesta.

42 b §

Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite

Jos *Väylävirasto* katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle tämän lain nojalla sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista, rakenteen, laitteen tai rakennelman omistaja vastaa toimenpiteen kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehtävä sähkö- ja telekaapeleiden enintään kolmen asiakkaan asiakasliittymien osalta kolmen kuukauden kuluessa ja muiden tiealueella sijaitsevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden osalta kuuden kuukauden kuluessa tienpitäjän ilmoituksesta. *Väylävirasto* voi määrätä määräajan myös tätä pidemmäksi tai jatkaa määräaikaa, jos se on tarpeen toimenpiteen suorittamiseksi roudattoman kauden aikana tai muusta vastaavasta syystä.

Hankkeesta vastaava vastaa kuitenkin siirto-, suojaamis- ja poistamiskustannuksista, kun kohde on alun perin sijoitettu tiealueen ulkopuolelle tai *Väylävirasto* ei ole ilmoittanut luvan saajalle, että kohteeseen on tulossa asian käsittelyvuonna tai viiden vuoden kuluessa muu kuin pistemäinen tienpitotyö, joka edellyttää rakenteen, rakennelman tai laitteen siirtämistä tai poistamista. Siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamistavasta ja toteuttamisen määräajoista sekä muista toimenpiteistä koskevista teknisistä seikoista. Virasto voi antaa tarkempia määräyksiä myös siitä, miten 3 momentissa tarkoitettujen siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

47 §

Poikkeamisvalta

Erityisistä syistä Väylävirasto voi myöntää poikkeuksen 44–46 §:ssä tarkoitetuista kielloista, jos se harkitsee, että liikenneturvalli-

Siirto-, suojaamis- ja poistamisvelvoite

Jos *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* katsoo, että tien siirtäminen, parantaminen tai muu tienpito edellyttää tiealueelle tämän lain nojalla sijoitetun rakenteen, rakennelman tai laitteen suojaamista, siirtämistä tai poistamista, rakenteen, laitteen tai rakennelman omistaja vastaa toimenpiteen kustannuksista.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu toimenpide on tehtävä sähkö- ja telekaapeleiden enintään kolmen asiakkaan asiakasliittymien osalta kolmen kuukauden kuluessa ja muiden tiealueella sijaitsevien rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden osalta kuuden kuukauden kuluessa tienpitäjän ilmoituksesta. *Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* voi määrätä määräajan myös tätä pidemmäksi tai jatkaa määräaikaa, jos se on tarpeen toimenpiteen suorittamiseksi roudattoman kauden aikana tai muusta vastaavasta syystä.

Hankkeesta vastaava vastaa kuitenkin siirto-, suojaamis- ja poistamiskustannuksista, kun kohde on alun perin sijoitettu tiealueen ulkopuolelle tai *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* ei ole ilmoittanut luvan saajalle, että kohteeseen on tulossa asian käsittelyvuonna tai viiden vuoden kuluessa muu kuin pistemäinen tienpitotyö, joka edellyttää rakenteen, rakennelman tai laitteen siirtämistä tai poistamista. Siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tässä pykälässä tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamistavasta ja toteuttamisen määräajoista sekä muista toimenpiteistä koskevista teknisistä seikoista. Virasto voi antaa tarkempia määräyksiä myös siitä, miten 3 momentissa tarkoitettujen siirtokustannusten korvaamisessa otetaan huomioon siirrettävän kohteen ikä ja korvaavan kaapelin tuoma kapasiteetin lisäys.

47 §

*Poikkeamisvalta**(Pykälä poistettaisiin)*

suus ei vaarannu eikä tienpidolle aiheutuisi muuta kuin enintään vähäistä haittaa. Poikkeamispäätökseen voidaan liittää tarpeellisia ehtoja.

48 §

Poikkeukset rajoituksista

Edellä 44–47 §:ssä olevia säännöksiä ei sovelleta, jos kasvillisuus on istutettu tai otettu erityiseen hoitoon taikka rakennus, varasto, aita tai muu rakennelma tai laite on tehty ennen kuin alueen käyttöoikeus oli joutunut mainituissa pykälissä säädettyjen tai vastaavien aikaisemmassa laissa tarkoitettujen rajoitusten piiriin.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kasvillisuus taikka rakennus, rakennelma tai laite aiheuttaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai haittaa tienpidolle, voi Väylävirasto määrätä sen poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä siihen tehtäväksi tarvittavan muutoksen. Jollei omistaja suorita toimenpidettä sitä varten määrätyssä kohtuullisessa ajassa, Väylä-virastolla on oikeus suorittaa se kustannuksellaan.

Mitä 44–47 §:ssä sekä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske rakennuksen pitämistä asemakaava-alueella eikä sellaisen kasvillisuuden poistamista, jolla on ympäristön kannalta erityinen merkitys.

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

Maantien käyttäjille tarkoitettu mainos tai ilmoitus, joka asetetaan asemakaava-alueen ulkopuolelle tai asemakaava-alueella maankäyttö- ja rakennuslain 83 §:n 4 momentissa tarkoitettulle liikennealueelle, on laadittava ja sijoitettava siten, että se ei vaaranna liikenneturvallisuutta eikä haittaa tienpitoa ja että se sopeutuu mahdollisimman hyvin ympäristöön.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun mainoksen tai ilmoituksen asettamisesta on ilmoitettava Väylävirastolle, jollei jäljempänä toisin säädetä. Ilmoitukseen on liitettävä selvitys mainoksesta tai ilmoituksesta ja sen sijoittamispaikasta sekä selvitys kiinteistönomistajan tai

48 §

Poikkeukset rajoituksista

(Pykälä poistettaisiin)

52 §

Tienvarsimainonta ja -ilmoittelu

(Pykälä poistettaisiin)

-haltijan suostumuksesta sen pystyttämiseen.

Jos mainoksen tai ilmoituksen asettaminen ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia tai 52 b §:n nojalla annettuja määräyksiä, Väyläviraston on 30 päivän kuluessa ilmoituksen saapumisesta tehtävä päätös, jossa se voi kieltää mainoksen tai ilmoituksen asettamisen tai määrätä asettamiselle tarpeellisia ehtoja. Mainosta tai ilmoitusta ei saa asettaa ennen tämän määräajan umpeutumista. Väylävirasto voi kuitenkin ilmoituksen johdosta tehtävässä päätöksessä sallia mainoksen tai ilmoituksen asettamisen edellä mainittua ajankohtaa aikaisemmin. Aika, jonka mainos tai ilmoitus saa olla ilmoitetussa paikassaan, on 10 vuotta, jollei tienpitäjä määrää tätä lyhyempää aikaa.

Väylävirasto voi pyytää ilmoituksen johdosta maakunnalta ja kunnalta lausunnon.

52 b §

Määräystenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä 52 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Lisäksi virasto voi antaa liikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

56 §

Haltuunotto

Tiesuunnitelmassa osoitetut tiealueet ja muut tienpitäjän käyttöön osoitetut alueet sekä perustettavat oikeudet otetaan tienpitäjän haltuun maantietoimituksessa pidettävässä haltuunotokatselmuksessa määrätynä ajankohtana. Tiesuunnitelmassa osoitettu yksityistietä tai liittymää varten tarvittava alue otetaan tienpitäjän haltuun siksi ajaksi, kunnes tie tai liittymä on tehty. Haltuun otettaessa tienpitäjälle syntyy oikeus käyttää alueita ja oikeuksia tiesuunnitelmassa osoitettuihin tarkoituksiin kiinteistöön kohdistuvan muun oikeuden estämättä. Tässä momentissa tarkoitettu haltuunotto voi tapahtua myös vai-

52 b §

Määräystenantovaltuus

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarpeellisia määräyksiä 52 §:ssä tarkoitetun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tehtävän ilmoituksen sisällöstä ja ilmoitusmenettelystä. Lisäksi virasto voi antaa liikenneturvallisuuden varmistamiseksi tarkempia määräyksiä 52 ja 52 a §:ssä tarkoitettujen mainosten ja ilmoitusten teknisistä ominaisuuksista ja sijoittamisesta.

56 §

Haltuunotto

(Pykälä poistettaisiin)

heittain tienpitäjän osoituksen mukaan.

Jos haltuunotosta aiheutuu lunastuslain 57 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus, voi lunastustoimikunta asianomaisen vaatimuksesta määrätä, että haltuunotto siltä osin saa tapahtua aikaisintaan toimikunnan määrämien enintään kolmen kuukauden pituisen ajan kuluttua siitä, kun asianomaiselle määrätty enakkokorvaus tai 62 §:n 2 momentissa tarkoitettu ensimmäisessä toimituksessa määrätty korvaus on maksettu.

Edellä 21 §:ssä tarkoitetuissa vaikutuksiltaan vähäisiksi arvioiduissa tien parantamisissa voi haltuunotto tapahtua sopimuksen perusteella. Haltuunoton jälkeen tulee tienpitäjän kuitenkin viipymättä hakea maantietoimitusta.

Jos haltuun otetulla alueella olevan omaisuuden poistamisesta tai siirtämisestä ei päästä sopimukseen, Väyläviraston on asetettava poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle kohtuullinen ja tietyön kannalta sopiva määräaika, jonka päätyttyä Väylävirasto poistaa omaisuuden. Tällöin Väyläviraston on ennen omaisuuden poistamista, mikäli mahdollista, ilmoitettava siitä poistettavan omaisuuden omistajalle tai haltijalle.

Jos tietarkoituksiin luovutettavalta tai luovutetulta alueelta joudutaan poistamaan tai siirtämään rakennuksia, varastoja tai laitteita taikka puita, kasvavaa satoa tai muuta kasvillisuutta, on siitä aiheutuvan vahingon tai haitan lisäksi korvattava asianomaiselle aiheutuneet poistamis- tai siirtämiskustannukset.

56 a §

Yksityistien luovuttaminen

Edellä 56 §:n 1 momentissa tarkoitettu yksityistie luovutetaan Väyläviraston määrämänä ajankohtana tieosakkaille tai kiinteistön omistajalle sen jälkeen, kun tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken on maantietoimituksessa päätetty ja toimitusta koskevan muutoksenhaun estämättä. Tien luovuttamiseksi voidaan tieosakkaista ja kunnossapidosta osakkaiden kesken määrätä maantietoimituksen kestäessä väliaikaisesti.

62 §

56 a §

Yksityistien luovuttaminen

(Pykälä poistettaisiin)

62 §

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

Sen lisäksi, mitä lunastuslain 20 §:ssä säädetään, toimitusinsinööri voi Väyläviraston esityksestä jakaa toimitusmääräyksen tarkoittamaa lunastusta koskevat asiat käsiteltäviksi kahdessa eri maantietoimituksessa, jos se ratkaistavien asioiden määrän tai laadun vuoksi taikka muusta syystä on tarkoituksenmukaista.

Jos lunastus I momentin mukaisesti käsitellään kahdessa eri toimituksessa, toimitusinsinöörin tulee ensimmäisen toimituksen lopettamisen jälkeen ilman eri hakemusta jatkaa lunastusta uudella toimituksella sitten, kun se on asioiden käsittelemiseksi tarpeen. Ratkaisemattomien lunastusasioiden lisäksi tässä toimituksessa käsitellään ja ratkaistaan myös asiat, jotka koskevat aikaisemman toimituksen lopettamisen jälkeen lunastuksen kohteeseen tehtäviä muutoksia.

99 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen

Väylävirasto voi siirtää sopimuksella yksityiselle tai julkiselle palveluntarjoajalle tienpidon lupatehtäviin liittyviä avustavia maasto- ja neuvontatehtäviä.

Palveluntarjoajalla on oltava riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen I momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen. Tehtävää hoitavaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvaus-laissa (412/1974).

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja tienpitoalueen maakuntien on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmius-suunnittelulla sekä valmistelemalla

Lunastuksen käsitteleminen kahtena toimituksena

(Pykälä poistettaisiin)

99 b §

Avustavien tehtävien siirtäminen

(Pykälä poistettaisiin)

100 §

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

Tienpitäjän ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on yhteistyössä varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin ja valmiuslaissa (1552/2011) tarkoitettuihin poikkeusoloihin valmiussuunnittelulla sekä valmis-

etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja *maakunnilta* edellytettävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

telemalla etukäteen normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa tapahtuvaa toimintaa. Varautumisessa on otettava huomioon maantien liikenteellinen merkitys ja keliolosuhteet ja sen ennakoitavissa olevat muutokset sekä muut olosuhteet.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä tienpitäjältä ja *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta* edellytettävästä valmiussuunnittelusta sen varmistamiseksi, että varautuminen olisi valtakunnallisesti yhtenäistä sekä maantiehen kohdistuvien poikkeusoloja ja normaaliolojen häiriötilanteita koskevien tarpeiden mukaista.

100 b §

Tienpidon viranomaisvalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 13, 13 a, 33, 100 ja 100 a §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Liikenne- ja viestintäviraston on hoidettava valvontatehtävänsä tehokkaasti ja riskinarviointiin perustuen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Veloitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

101 §

100 c §

Tienpidon viranomaisvalvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 13, 13 a, 33, 100 ja 100 a §:n sekä niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista. Liikenne- ja viestintäviraston on hoidettava valvontatehtävänsä tehokkaasti ja riskinarviointiin perustuen mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Liikenne- ja viestintävirasto voi 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Veloitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että toiminta keskeytetään taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaissa.

Liikenne- ja viestintävirastolla on 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan oikeus saada tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään tai jotka toimivat näiden lukuun.

101 §

Hallinnolliset pakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, jatkamasta tai toistamasta lainvastaista menettelyä. Virasto voi myös määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, täyttämään velvollisuutensa. Virasto voi tehostaa päätöstään uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide tehdään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Uhkasakoon, teettämiseen ja keskeyttämiseen sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa säädetään.

Jos liikennettä välittömästi uhkaavan vaaran poistamiseksi on tarpeen kiireellinen toimenpide taikka jos on kysymys tiealueeseen kohdistuvan luvattoman toimenpiteen oikaisemisesta, Liikenne- ja viestintävirastolla, Väylävirastolla ja maakunnalla on oikeus toimenpiteeseen tai luvattoman toimenpiteen oikaisemiseen siihen velvollisen kustannuksella.

Jos Liikenne- ja viestintävirastoa, Väylävirastoa tai maakuntaa estetään toimittamasta 2 momentissa tarkoitettua virkatehtävää tai estetään 16 §:n 1 momentissa tarkoitettua tutkimustyön suorittaminen, on poliisin annettava pyynnöstä virka-apua poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:n mukaisesti.

102 §

Kustannusten periminen

Jos maakunnalla tai Väylävirastolla on oikeus tässä laissa tarkoitetun toimenpiteen suorittamiseen toisen kustannuksella, kustannukset voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisäänti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväk-

Hallinnolliset pakkokeinot

(Pykälä poistettaisiin)

102 §

Kustannusten periminen

(Pykälä poistettaisiin)

103 §

Päätösten tiedoksi antaminen ja tiedoksisäänti

Liikenne- ja viestintävirasto toimittaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväk-

symistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen *maakunnalle* ja tienpitäjälle. Päätöksen tiedoksi antamiseksi *maakunnan* on ilmoitettava päätöksen ja sen perusteena olevien asiakirjojen nähtäväksi asettamisesta *siten kuin maakunnan ilmoitukset kunnassa maakuntalain mukaisesti julkaistaan*. Päätös ja asiakirjat on pidettävä maakunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

105 §

Muutoksenhaku

Edellä 43 f §:ssä tarkoitettua pätevyystodistusta koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään.

Valtioneuvoston yleisistunnon päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Muuhun tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen sekä oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Muutoksenhausta maakunnan päätökseen säädetään maakuntalain 18 luvussa.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Väyläviraston päätöksestä 37 §:ssä, 38 §:n 2 momentissa, 42 §:n 1 momentissa, 42 a ja 47 §:ssä, 48 §:n 2 momentissa ja 52 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu liittymä, ylityskohta, tiealue, kiinteistö taikka mainos tai ilmoitus sijaitsee.

symistä sekä niiden voimassaoloajan pidentämistä koskevan päätöksen *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle* ja tienpitäjälle. Päätöksen tiedoksi antamiseksi *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on toimitettava päätös ja sen perusteena olevat asiakirjat *asianomaiseen kuntaan, jonka on ilmoitettava niiden nähtäväksi asettamisesta siten kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa kuntalain (410/2015) mukaisesti julkaistaan*. Päätös ja asiakirjat on pidettävä kunnassa yleisesti nähtävinä 30 päivän ajan. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen silloin, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Tiesuunnitelman hyväksymispäätös, joka on merkitykseltään vähäinen, voidaan antaa tiedoksi todisteellisesti siten kuin hallintolaissa säädetään. Päätösten sähköisestä tiedoksi antamisesta säädetään sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

105 §

Muutoksenhaku

(Pykälä poistettaisiin)

Väylävirastolla, maakunnalla, kunnalla ja Valtion lupa- ja valvontavirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan tai maakunnan alueelle taikka viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toiminta-alueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleissuunnitelman ja tiesuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta maantietoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 87 §:ssä.

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

Valtioneuvoston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Yleissuunnitelman tai tiesuunnitelman hyväksymistä taikka niiden voimassaoloajan pidentämistä koskeva päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

Päätöksessä, jonka Väylävirasto antaa 48 §:n 2 momentin nojalla, voidaan määrätä, että päätös on pantavissa täytäntöön valituksesta huolimatta.

108 a §

Maantierekisteri

Väyläviraston on pidettävä rekisteriä maanteistä. Rekisteriin on merkittävä:

- 1) onko maantie moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie;
- 2) tien liikenteellistä merkitystä kuvaava 4 §:ssä tarkoitettu luokitus; sekä
- 3) tien pituus kunnittain ja tien yleiseen liikenteeseen luovuttamispäivä sekä väyläomaisuuden hallinnan kannalta merkittä-

107 §

Päätösten välitön täytäntöönpano

(Pykälä poistettaisiin)

108 a §

Maantierekisteri

Väyläviraston on pidettävä rekisteriä maanteistä. Rekisteriin on merkittävä:

- 1) onko maantie moottori- tai moottoriliikennetie taikka muu vain tietynlaista liikennettä varten tarkoitettu tie;
- 2) tien liikenteellistä merkitystä kuvaava 4 §:ssä tarkoitettu luokitus; sekä
- 3) tien pituus kunnittain ja tien yleiseen liikenteeseen luovuttamispäivä sekä väyläomaisuuden hallinnan kannalta merkittä-

vimmät tien tekniset ominaisuudet, varusteet ja laitteet.

Maakuntien on toimitettava 1 momentin 3 kohdan kannalta tarpeelliset tiedot Väylävirastolle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Tämän lain 1 a luvussa maakunnille säädettyä toimivaltaa käyttää ennen 1 päivää tammikuuta 2020 ensin maakuntien väliaikainen valmistelutoimielin ja maakuntavaltuuston valitsemisen jälkeen maakuntavaltuusto ja sen asettama maakuntahallitus. Tämän lain 100 §:n mukaan maakunnalle kuuluvaa toimivaltaa käyttää 31 päivään joulukuuta 2019 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tämän lain 99 b §:n mukaan Liikennevirastolle kuuluvaa toimivaltaa käyttää 31 päivään joulukuuta 2019 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Yleissuunnitelmaan ja tiesuunnitelmaan, jonka laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Kuitenkin yleissuunnitelmaan ja tiesuunnitelmaan, joka toimitetaan Liikenne- ja viestintäviraston tai liikenne- ja viestintäministeriön hyväksyttäväksi tämän lain voimaantulon jälkeen, sovelletaan tämän lain hankearviointia ja hyväksymismenettelyä koskevia säännöksiä.

vimmät tien tekniset ominaisuudet, varusteet ja laitteet.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten on toimitettava 1 momentin 3 kohdan kannalta tarpeelliset tiedot Väylävirastolle.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

(2 ja 3 mom. poistettaisiin)

32.

Laki

liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenneturvallisuusmaksusta annetun lain (471/2016) 3, 5–8 sekä 13–16 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

15 §

15 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Maksuvelvollinen saa hakea muutosta oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muutoin tekemään oikaisupäätökseen valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

33.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale sekä 4 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentin johdantokappale, 9 §:n 1 ja 3 momentti, 10 §, 13 §:n 2 momentti, 14 §, 2 luvun 2 §:n 1 ja 3 momentti, 3 §:n 1 momentti, 3 luvun 1 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 kohta, 3 ja 4 momentin johdantokappale sekä 5 momentti, 2 §:n 2 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 4 luvun 3 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2–5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3–5 kohdat sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1–3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti, III osan 1 luvun 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 2–5 momentti, 2 luvun 1 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 2 ja 3 momentti, 3 luvun 11 §, 4 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 1 §:n otsikko, 1 §, 2 §:n otsikko ja 2 §, 4 §:n 5 momentti, 6 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 7 §, 9–13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1 §:n otsikko sekä 1 ja 3–5 momentti, 2 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §, 4 §:n 3 momentti, 5 §, 3 luvun 1–4 §, 5 §:n 1–3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 7 kohta sekä 3 ja 4 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 2 §:n otsikko, 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta ja 3 momentti, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1–3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta,

sellaisena kuin niistä ovat II osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 4 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 §:n 1 momentin 2 kohta, 13 §:n 2 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 4 luvun 3 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 4 ja 5 momentti, 5 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohta, 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 3 §:n 4 ja 5 momentti, 4 §, 5 §:n 2–5 momentti, 6 luvun 1 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti, 6 §:n 5 momentti, 7 §:n 5 momentti, 7 luvun 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3–5 kohdat sekä 3 ja 4 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §:n 3 momentti, 8 §:n 5 momentti, 9 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti, 13 §:n 3 ja 4 momentti, 19 §:n 2 momentti, 21 §, 8 luvun 1

HE 104/2018 vp

§:n 3 momentti, 2 §:n 2, 3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 §:n 3 momentti, 6 §:n 1 ja 3 momentti, 9 luvun 2 §:n 1 momentin johdantokappale sekä 2 ja 4 momentti, 10 luvun 2 §:n 10 ja 21 kohta, 12 §:n 1 ja 5 momentti, 13 §:n 4 momentti, 14 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti, 3 momentin johdantokappale ja 4 kohta sekä 6 momentti, 16 §, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 11 luvun 1 §:n 1–3 ja 5 momentti, 3 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 4 ja 5 §, 12 luvun 2 §:n 2 ja 3 momentti, 3 §, 4 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2 ja 3 momentti, 6 §, 7 §:n 2 momentti, 8 ja 9 §, 13 luvun 2 §:n 1, 4 ja 5 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 ja 6 §, III osan 3 luvun 11 §, 5 luvun 1 §, IV osan 1 luvun 4 §:n 5 momentti, 7 §, 9 §, 13 §, 15 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 16 §:n 1 ja 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti, 18 §:n 1, 3 ja 4 momentti, 2 luvun 1, 4 ja 5 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 3 a §, 3 luvun 1–4 §, 5 §:n 1–3 momentti, 4 luvun 1 §:n 1 ja 2 momentti, 2 §:n 3 momentti, 3 §, 5 §:n 1 momentin 9 kohta sekä 2 ja 3 momentti, 6 ja 7 §, V osan otsikko, 1 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 momentti, 2 §:n otsikko, 1 momentti, 2 momentin johdantokappale ja 6 kohta sekä 3, 5 ja 6 momentti, 3 §, 2 luvun 1 §:n 3 ja 5 momentti, 3 §:n 2 momentti, 5 §, 6 §:n 1 momentin 9 kohta ja 3 momentti, 3 luvun otsikko, 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 5 §:n 1–3 momentti, 6 §, 7 §:n 5 momentti, 8 §, VI osan 1 luvun 2 §:n 1 momentti, 2 momentin johdantokappale sekä 3 ja 5 momentti, 2 a §, 2 b §:n 1 momentti, 2 c §:n 1 momentti, 3 b §:n 1 momentti, 3 c §:n 1, 3 ja 4 momentti, 3 d §:n 1 momentti, 3 f §, 3 g §, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 1 momentin johdantokappale ja 6 kohta laissa 301/2018, II A osan 1 luvun 1 §, 2 §:n 2 ja 3 momentti, 5 §:n 2–4 momentti ja 6 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 4 momentti laissa 579/2018 sekä IV osan 1 luvun 2 § osaksi laeissa 301/2018 ja 632/2018, sekä

lisätään V osaan uusi 4 ja 5 luku, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

II OSA

LIIKENNEMARKKINAT

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa metro- tai raitiorataverkolla metro- ja raitioliikennettä (*kaupunkiraideliikenne*), on tehtävä harjoittamastaan toiminnasta kirjallinen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Kaupunkiraideliikenteen harjoittajana (*liikenteenharjoittaja*) voi olla kunnan liikelaitos tai yhtiö taikka muu yhtiö tai yhteisö, joka harjoittaa liikennettä metro- tai raitiorataverkolla.

II OSA

LIIKENNEMARKKINAT

6 luku

Kaupunkiraideliikenteen harjoittaminen

1 §

Kaupunkiraideliikenne

Liikenteenharjoittajan, joka harjoittaa metro- tai raitiorataverkolla metro- ja raitioliikennettä (*kaupunkiraideliikenne*), on tehtävä harjoittamastaan toiminnasta kirjallinen ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Kaupunkiraideliikenteen harjoittajana (*liikenteenharjoittaja*) voi olla kunnan liikelaitos tai yhtiö taikka muu yhtiö tai yhteisö, joka harjoittaa liikennettä metro- tai raitiorataverkolla.

7 luku

Rautatieliikenteen pätevydet

4 §

Luvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta luvan henkilölle, joka on:

-
- 3) suorittanut lupakirjaa koskevan koulutuksen ja saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä näytön vastaanottajalta (*näytön vastaanottaja*) todistuksen lupakirjaa koskevan näytön hyväksytystä suorittamisesta;
- 4) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä lääkäriltä (*rautatielääkäri*) lääkärintodistuksen terveydentilansa osalta sitä koskevien vaatimusten täyttymisestä;
- 5) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä psykologilta (*rautatiepsykologi*) soveltuvuudestaan myönteisen lausunnon.
-

7 luku

Rautatieliikenteen pätevydet

4 §

Luvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta luvan henkilölle, joka on:

-
- 3) suorittanut lupakirjaa koskevan koulutuksen ja saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä näytön vastaanottajalta (*näytön vastaanottaja*) todistuksen lupakirjaa koskevan näytön hyväksytystä suorittamisesta;
- 4) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä lääkäriltä (*rautatielääkäri*) lääkärintodistuksen terveydentilansa osalta sitä koskevien vaatimusten täyttymisestä;
- 5) saanut Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymältä psykologilta (*rautatiepsykologi*) soveltuvuudestaan myönteisen lausunnon.
-

10 luku

Laivaväen pätevydet

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

-----

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kirjallisesta hakemuksesta tunnustamista koskevan todistuksen myös sellaiselle hakijalle, jolla on ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muu kuin STCW-yleissopimukseen perustuva kansi- tai konepäällystön pätevyyskirja. Sisävesien ammattipätevydet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti. Sisävesien ammattipätevydet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti.

Tunnustamisessa sovelletaan ammattipätevyden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015, jäljempänä *tunnustamislaki*). Liikenne- ja viestintävirasto toimii merenkulun

10 luku

Laivaväen pätevydet

17 §

Muun kuin STCW-yleissopimuksen mukaisen pätevyyskirjan tunnustaminen

-----

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa kirjallisesta hakemuksesta tunnustamista koskevan todistuksen myös sellaiselle hakijalle, jolla on ETA-valtion toimivaltaisen viranomaisen myöntämä muu kuin STCW-yleissopimukseen perustuva kansi- tai konepäällystön pätevyyskirja. Sisävesien ammattipätevydet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti. Sisävesien ammattipätevydet tunnustetaan kuitenkin pätevyyskirjadirektiivin mukaisesti.

Tunnustamisessa sovelletaan ammattipätevyden tunnustamisesta annettua lakia (1384/2015), jäljempänä *tunnustamislaki*. Liikenne- ja viestintävirasto toimii merenkulun

ammattihenkilöiden osalta tunnustamislaissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

ammattihenkilöiden osalta tunnustamislaissa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

5 §

Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen

Suomen ja kolmannen maan välillä harjoitettavaan säännölliseen lentoliikenteeseen tarvitaan liikennöintilupa silloin, kun liikenneoikeuksien käyttöä on rajoitettu lentoliikennesopimuksella

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikennöintiluvan hakemuksesta. Jos liikenneoikeuksia on rajoitettu määrä, eikä liikennöintilupaa voida myöntää kaikille niitä hakeneille, päätöksen on perustuttava kokonaistarkasteluun, jossa otetaan huomioon matkustaja- ja rahtiliikenteen tarpeet, kilpailun edistäminen sekä Euroopan unionin lentoliikenteen tasapainoinen kehitys.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, joiden perusteella hakijoiden vertailu suoritetaan.

12 luku

Luvanvarainen lentotoiminta

5 §

Rajoitettujen liikenneoikeuksien jakaminen

(momentti poistettaisiin)

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää liikennöintiluvan hakemuksesta. Jos liikenneoikeuksia on rajoitettu määrä, eikä liikennöintilupaa voida myöntää kaikille niitä hakeneille, päätöksen on perustuttava kokonaistarkasteluun, jossa otetaan huomioon matkustaja- ja rahtiliikenteen tarpeet, kilpailun edistäminen sekä Euroopan unionin lentoliikenteen tasapainoinen kehitys.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset selvityksistä, joiden perusteella hakijoiden vertailu suoritetaan.

II A OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

2 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja hoitaa lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston antamien määräysten mukaisesti lii-

II A OSA

LIIKENTEEN OHJAUS JA HALLINTA

1 luku

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelut

2 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja hoitaa lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston antamien määräysten mukaisesti lii-

kenteen järjestelyä, joka on välttämätöntä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien estämiseksi ja liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi:

sulkea tunnelin ja antaa tietoa vaihtoehdoista reitistä;

osoittaa korvaavan reitin tien tai tunnelin ollessa suljettuna, tai kun tie ei muutoin tilapäisesti ole liikennöitävässä kunnossa;

3) osoittaa kohtaamispaikan;

4) osoittaa ohittamispaikan ja antaa ohittamiskiellon;

5) osoittaa pysähtymispaikan tai antaa pysähtymiskiellon;

6) jaksottaa liikennettä ajan tai matkan suhteen;

7) osoittaa reitin vaarallisia aineita kuljetaville liikennevälineille ja erikoiskuljetuksille;

8) tehdä muita välttämättömiä toimenpiteitä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettusta liikenteen järjestelystä. Määräyksissä on huomioitava eri viranomaisten toimivalta ja yhteistyö, jota liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on niiden kanssa tehtävä toimenpiteitä suorittaessaan. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on tallennettava tiedot tekemistään 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ottaa tarkasteluunsa 2 momentissa tarkoitettua liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan toimenpiteen. Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää toimenpiteen pidentämisestä, jos sen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden.

5 §

Tietoturva

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle *sellaisista* sen järjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä, joka voi ai-

kenteen järjestelyä, joka on välttämätöntä vaaratilanteiden ja onnettomuuksien estämiseksi ja liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi. Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi:

sulkea tunnelin ja antaa tietoa vaihtoehdoista reitistä;

osoittaa korvaavan reitin tien tai tunnelin ollessa suljettuna, tai kun tie ei muutoin tilapäisesti ole liikennöitävässä kunnossa;

3) osoittaa kohtaamispaikan;

4) osoittaa ohittamispaikan ja antaa ohittamiskiellon;

5) osoittaa pysähtymispaikan tai antaa pysähtymiskiellon;

6) jaksottaa liikennettä ajan tai matkan suhteen;

7) osoittaa reitin vaarallisia aineita kuljetaville liikennevälineille ja erikoiskuljetuksille;

8) tehdä muita välttämättömiä toimenpiteitä liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset 2 momentissa tarkoitettusta liikenteen järjestelystä. Määräyksissä on huomioitava eri viranomaisten toimivalta ja yhteistyö, jota liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on niiden kanssa tehtävä toimenpiteitä suorittaessaan. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on tallennettava tiedot tekemistään 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi tarvittaessa ottaa tarkasteluunsa 2 momentissa tarkoitettua liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan toimenpiteen. Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää *toimenpiteen keskeyttämisestä tai sen* pidentämisestä, jos sen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden.

5 §

Tietoturva

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on ilmoitettava viipymättä Liikenne- ja viestintävirastolle *sellaisesta* sen järjestelmiin kohdistuvasta merkittävästä tietoturvallisuuteen liittyvästä häiriöstä, joka voi

heuttaa merkittävän vaaran liikenteen turvallisuudelle. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimitamisesta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltiota ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

aiheuttaa merkittävän vaaran liikenteen turvallisuudelle. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimitamisesta.

Jos poikkeamasta ilmoittaminen on yleisen edun mukaista, Liikenne- ja viestintävirasto voi velvoittaa palvelun tarjoajan tiedottamaan asiasta tai kuultuaan ilmoitusvelvollista tiedottaa asiasta itse.

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava, koskeeko 1 momentissa tarkoitettu häiriö muita Euroopan unionin jäsenvaltiota ja ilmoitettava tarvittaessa muille asiaan liittyville jäsenvaltioille.

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen Väyläviraston tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan periä maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että henkilötietojen suojaa ja liike- tai ammattisalaisuutta ei vaaranneta.

III OSA

PALVELUT

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

2 luku

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tiedonhallinta

3 §

Tietojen luovuttaminen avoimen rajapinnan kautta

Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen Väyläviraston tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan periä maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että tiedot eivät ole yhdistettävissä luonnolliseen henkilöön eikä liikesalaisuutta vaaranneta.

III OSA

PALVELUT

3 luku

Hankintamenettelyt ja yksinoikeuden antaminen

11 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

Lentoliikenneasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun lentoliikenteen julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta päättää *maakunta kuultuaan Liikenne- ja viestintävirastoa*. *Maakunta* voi asettaa lentoliikenneasetuksen mukaisia rajoituksia julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvalla reitillä, jos rajoitukset ovat tarpeen liikennöinnin turvaamiseksi reitillä.

Maakuntien järjestämisvastuulla olevan lentoliikenteen ostopalveluiden rahoitus toteutetaan erillisrahoituksena. Liikenne- ja viestintävirasto kohdentaa rahoituksen maakunnan tekemään julkisen palveluvelvoitteen kattamiseen valtion talousarvioissa olevan määrärahan puitteissa. Liikenne- ja viestintävirasto tekee asiasta sopimuksen maakunnan kanssa.

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset *maakunnat* saavat käyttää Liikenne- ja viestintävirasto kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

11 §

Lentoliikenteen julkinen palveluvelvoite

Lentoliikenneasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun julkisen palveluvelvoitteen asettamisesta päättää *Liikenne- ja viestintävirasto*. *Virasto* voi asettaa lentoliikenneasetuksen mukaisia rajoituksia julkisen palveluvelvoitteen piiriin kuuluvalla reitille, jos rajoitukset ovat tarpeen liikennöinnin turvaamiseksi reitillä.

(2 mom. poistettaisiin)

4 luku

Liikennepalvelujen julkinen tuki

2 §

Määrärahan kiintiöinti ja käyttö

Liikenne- ja viestintävirasto päättää määrärahan tai sen osan kiintiöimisestä toimivaltaisille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille ja määrää tarvittavilta osin sen jaosta muihin kuin 1 momentin mukaisiin 1 §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin. Liikenne- ja viestintävirasto saa itse käyttää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainittuun tarkoitukseen. Se voi myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi samaan tarkoitukseen.

Toimivaltaiset *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset* saavat käyttää Liikenne- ja viestintäviraston kiintiöimää määrärahaa 1 §:n 1 momentin 1–3 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin. Ne voivat myös myöntää valtionavustusta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi mainitun pykälän mukaisiin tarkoituksiin.

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa liikkumispalveluiden kysyntää ja tarjontaa ja sovitaa yhteen liikkumispalveluiden kehittämistä. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja tämän lain vaikutuksia ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta.

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus *liike- ja ammattisalaisuuden* estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla III osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia teknisiä määräyksiä 2 momentin mukaan toimitettavista tiedoista sekä siinä tarkoitetuista määräajoista.

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut tieli-

IV OSA

VIRANOMAISET JA VALVONTA

1 luku

Viranomaisten toiminta

2 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Liikenne- ja viestintävirasto seuraa liikkumispalveluiden kysyntää ja tarjontaa ja sovitaa yhteen liikkumispalveluiden kehittämistä. Lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto arvioi liikennejärjestelmän toimivuutta ja tämän lain vaikutuksia ja raportoi säännöllisesti liikennejärjestelmän tilasta.

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus *liikesalaisuuden* estämättä toimittaa määräajoin harjoittamansa liikenteen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla III osan 2 luvun 1 §:n mukaisista rajapinnoista. Tiedot on toimitettava maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus luovuttaa saamiaan tietoja toiselle viranomaiselle, jos ne ovat välttämättömiä sille laissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi. Liikenne- ja viestintävirasto voi luovuttaa tiedot rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 2 momentin mukaan toimitettavista tiedoista sekä siinä tarkoitetuista määräajoista.

4 §

Palvelusopimusasetuksessa tarkoitettut tieli-

kenteen toimivaltaiset viranomaiset

 Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 2 §:n 3 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastolta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen *liike- tai ammatillisaisuutta*.
 -----

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja *rajavartiolaitos*.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitetun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen.

9 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi mitä edellä säädetään *Liikenne- ja viestintävirastonomaisten* yleisestä toimivallasta, kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta kuluttajansuojalaissa (38/1978) säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttajariitalautakunnan ja Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 10 kohdan mukaisen lautakunnan toimivallasta, kuluttaja-asiamies ja Liikenne- ja viestintävirasto ovat:

kenteen toimivaltaiset viranomaiset

 Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus sisällyttää 2 §:n 3 momentin mukaisesti Liikenne- ja viestintävirastosta saamia tietoja liikenteen järjestämistä koskevan tarjouskilpailun tarjouspyyntöön. Tarjouspyynnöstä ei kuitenkaan saa käydä ilmi yksittäisen yrityksen *liikesalaisuutta*.
 -----

7 §

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevassa asetuksessa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen. Mainitun asetuksen 4 artiklan 3 kohdassa, 18 artiklan 2 kohdassa ja 19 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisia tarkastusviranomaisia ovat poliisi, Tulli ja *Rajavartiolaitos*.

EU:n kansainvälistä linja-autoliikennettä koskevan asetuksen III luvussa tarkoitetun säännöllisen liikenteen toimivaltainen viranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto. Ahvenanmaalla säännöllisen liikenteen luvan myöntää Ahvenanmaan maakunnan toimivaltainen viranomainen.

9 §

Matkustajien ja kuluttajien oikeuksien osalta toimivaltaiset viranomaiset

Sen lisäksi mitä edellä säädetään *Liikenne- ja viestintäviraston* yleisestä toimivallasta, kuluttaja-asiamies valvoo tämän lain säännösten noudattamista kuluttajansuojan kannalta kuluttajansuojalaissa (38/1978) säädetyn mukaisesti.

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään kuluttajariitalautakunnan ja Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 30 §:n 10 kohdan mukaisen lautakunnan toimivallasta, kuluttaja-asiamies ja Liikenne- ja viestintävirasto ovat:

1) EU:n linja-autoliikenteen matkustajan-oikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset;

2) matkustajille heidän lennolle pääsystä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosta vastaavat elimet;

3) rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1371/2007 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elimet;

4) matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2010 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset elimet.

Liikenne- ja viestintävirasto on vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2006 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava elin.

Kuluttaja-asiamies valvoo 2 momentissa mainittujen EU:n matkustajien oikeuksia koskevien asetusten noudattamista yleisesti kuluttajamatkustajien osalta. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 2 ja 3 momentissa mainittujen asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin, jotka perustuvat EU:n matkustajien oikeuksia koskeviin asetuksiin. Liikenne- ja viestintäviraston antamasta ratkaisusuosituksesta ei voi valittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään III osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkai-

1) EU:n linja-autoliikenteen matkustajan-oikeuksia koskevan asetuksen 28 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset;

2) matkustajille heidän lennolle pääsystä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut täytäntöönpanosta vastaavat elimet;

3) rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1371/2007 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut elimet;

4) matkustajien oikeuksista meri- ja sisävesiliikenteessä sekä asetuksen (EY) N:o 2006/2004 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1177/2010 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut toimivaltaiset elimet.

Liikenne- ja viestintävirasto on vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden oikeuksista lentoliikenteestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2006 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava elin.

Kuluttaja-asiamies valvoo 2 momentissa mainittujen EU:n matkustajien oikeuksia koskevien asetusten noudattamista yleisesti kuluttajamatkustajien osalta. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo 2 ja 3 momentissa mainittujen asetusten noudattamista yleisesti liikematkustajien ja vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksien osalta. Sen lisäksi Liikenne- ja viestintävirasto on toimivaltainen antamaan ratkaisusuosituksen muiden kuin kuluttajan asemassa olevien matkustajien sekä vammaisten ja liikuntarajoitteisten matkustajien oikeuksia koskeviin valituksiin, jotka perustuvat EU:n matkustajien oikeuksia koskeviin asetuksiin. Liikenne- ja viestintäviraston antamasta ratkaisusuosituksesta ei voi valittaa.

Liikenne- ja viestintävirasto on lisäksi toimivaltainen käsittelemään III osan 1 luvun säännösten rikkomista koskevia matkustajien valituksia paitsi, jos kuluttajariitalautakunta on toimivaltainen antamaan asiassa ratkai-

HE 104/2018 vp

susuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

15 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaä käsittelevät ja valvovat viranomaiset

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii viranomaistehtävistä seuraavien Euroopan unionin asetusten ja sopimuksen osalta:

Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja työsuojeluviranomaiset toimivat valvontaviranomaisina edellä 1 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten ja AETR-sopimuksen osalta.

17 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto on STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tehtävää hoitaessaan virasto kuulee merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 23 §:ssä tarkoitettua merimiesasiain neuvottelukuntaa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä edellytetyt ilmoitukset IMO:lle, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenmaille ja muille STCW-yleissopimuksen sopimuspuolille.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä toimitettavista ilmoituksista.

V OSA

LIIKENNEASIOIDEN REKISTERI

susuosituksen kuluttajariitalautakunnasta annetun lain (8/2007) nojalla.

15 §

Tieliikenteen sosiaalilainsäädäntöä, tieliikenteen valvontalaitteita ja yrittäjäkuljettajan työaikaä käsittelevät ja valvovat viranomaiset

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto huolehtii viranomaistehtävistä seuraavien Euroopan unionin asetusten ja sopimuksen osalta:

Poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos ja työsuojeluviranomaiset toimivat valvontaviranomaisina edellä 1 momentissa tarkoitettujen Euroopan unionin asetusten ja AETR-sopimuksen osalta.

17 §

STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen

Jollei muualla toisin säädetä, Liikenne- ja viestintävirasto on STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tehtävää hoitaessaan virasto kuulee merityösopimuslain (756/2011) 13 luvun 23 §:ssä tarkoitettua merimiesasiain neuvottelukuntaa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava STCW-yleissopimuksessa ja merenkulkijoiden vähimmäiskoulutusdirektiivissä edellytetyt ilmoitukset IMO:lle, Euroopan komissiolle, Euroopan unionin jäsenmaille ja muille STCW-yleissopimuksen sopimuspuolille.

V OSA

LIIKENNEASIOIDEN REKISTERI

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Luonnollisista henkilöistä rekisteriin saa tallentaa:

Rekisteriin saa tallentaa Liikenne- ja viestintäviraston lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot tehdyistä rikoksista ja niistä seuranneista rangaistuksista, ajokielloista ja muista vastaavista seuraamuksista, Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävänsä johdosta määräämistä seuraamuksista sekä muut valvontatoimintaan liittyvät tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolta saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (1)* säädetään:

6) Liikenne- ja viestintäviraston ammatti-pätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

2 luku

Rekisterin tietosisältö

1 §

Yleiset rekisteriin tallennettavat tiedot

Rekisteriin saa tallentaa Liikenne- ja viestintäviraston lakisääteisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot tehdyistä rikoksista ja niistä seuranneista rangaistuksista, ajokielloista ja muista vastaavista seuraamuksista, Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävänsä johdosta määräämistä seuraamuksista sekä muut valvontatoimintaan liittyvät tiedot.

Liikenne- ja viestintävirastolta saa tallentaa rekisteriin 1 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tiedonsaantioikeuden nojalla saamansa tiedot.

VI OSA

SEURAAMUKSET, MUUTOKSENHAKU JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

1 luku

Hallinnolliset seuraamukset ja muutoksenhaku

6 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Seuraaviin päätöksiin saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään:

6) Liikenne- ja viestintäviraston ammatti-pätevyyskortin peruuttamista koskeva päätös.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

34.

Laki

liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteessä käytettävien vaihtoehtoisten polttoaineiden jakelusta annetun lain (478/2017) 4–6 ja 8–14 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

14 §

14 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää luvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

35.

Laki

luotsauslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (940/2003) 2, 4 d, 5, 11 a–11 d, 12–14, 16, 18, 20 a ja 21 §, sellaisina kuin niistä ovat 2, 4 d ja 18 § laissa 580/2018, 5, 11 a–11 d, 12, 14, 16, 18 ja 21 § laissa 1312/2016, 13 § osaksi laissa 645/2010 sekä 20 a § laeissa 998/2015 ja 1312/2016, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

18 §

18 §

Valvonta

Valvonta

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii luotsaustoiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain muiden kuin 6 §:n säännösten noudattamista.

Alusliikennepalvelun tarjoaja ilmoittaa välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava *teknisen käyttöyhteyden avulla* alusliikennepalvelun tarjoajalle ajantasaiset tiedot luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista luotsinkäyttövelvollisuudesta. Poikkeuksista Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa alusliikennepalvelun tarjoajalle myös muulla tavalla kuin *teknisen käyttöyhteyden avulla*.

Luotsauspalveluja tarjoavan yhtiön on toimitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle sähköisesti ajan tasalla olevat tiedot luotsintilauksista ja käynnissä olevista luotsauksista. Yhtiön on ilmoitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa.

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii luotsaustoiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain muiden kuin 6 §:n säännösten noudattamista.

Alusliikennepalvelun tarjoaja ilmoittaa välittömästi Liikenne- ja viestintävirastolle havaitsemistaan poikkeamista, jotka koskevat luotsinkäyttövelvollisuuden noudattamista, luotsin ohjauskirjan, linjaluotsinkirjan ja erivapauden käyttöä sekä luotsauspalvelujen tarjoamista.

Liikenne- ja viestintäviraston on toimitettava *rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti* alusliikennepalvelun tarjoajalle ajantasaiset tiedot luotsin ohjauskirjoista, linjaluotsinkirjoista, erivapauksista ja poikkeuksista luotsinkäyttövelvollisuudesta. Poikkeuksista Liikenne- ja viestintävirasto voi ilmoittaa alusliikennepalvelun tarjoajalle myös muulla tavalla kuin *rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti*.

Luotsauspalveluja tarjoavan yhtiön on toimitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle sähköisesti ajan tasalla olevat tiedot luotsintilauksista ja käynnissä olevista luotsauksista. Yhtiön on ilmoitettava alusliikennepalvelun tarjoajalle poikkeamista tai häiriöistä luotsaustoiminnassa.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkinnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjauskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

20 a §

Muutoksenhaku

Luotsin ohjauskirjan peruuttamista, linjaluotsinkirjan peruuttamista ja aluskohtaisen luotsinkäyttövelvollisuuden erivapauden peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston muuhun päätökseen sekä luotsaustutkinnon järjestäjän tekemään tutkintoa koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen luotsin ohjauskirjan peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

36.

Laki

maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetun lain (694/2006) 2, 4 ja 6–8 §, sellaisina kuin ne ovat 2 ja 6 § osaksi laissa 1312/2009, 4 § laissa 1312/2009, 7 § laissa 1220/2011 sekä 8 § laissa 992/2015, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

8 §

8 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen 1 momentissa tarkoitetussa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

37.

Laki**matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan matkustaja-aluksen henkilöluetteloista annetun lain (1038/2009) 2, 10, 12–14, 16, 17, 20–22 ja 24 §, sellaisina kuin niistä ovat 10 § osaksi laissa 335/2018 ja 24 § laissa 993/2015, seuraavasti:

*HE 61/2018 vp**Ehdotus*

12 §

12 §

*Henkilöluetteloitijärjestelmän toimintavaa-
timukset**Henkilöluetteloitijärjestelmän toimintavaa-
timukset*

Yhtiön on suunniteltava ja toteutettava henkilöluetteloitijärjestelmänsä siten, että:

1) järjestelmään tallennetut tiedot ovat helposti luettavassa muodossa;

2) järjestelmään tallennetut tiedot ovat tarvittaessa vaivattomasti rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintäviraston, Häätäkeskuslaitoksen, poliisin, Tullin, Onnettomuustutkintakeskuksen sekä pelastuslaissa (468/2003) tarkoitettujen pelastusviranomaisten ja pelastuslaitoksen saatavilla;

3) järjestelmä toimii joustavasti ja ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheettomasti;

4) järjestelmään tallennetut tiedot suojataan tarpeellisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa, tai niitä ei vahingossa tai laittomasti hävitettäisi, muutettaisi, luovutettaisi, paljastettaisi, siirrettäisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa, taikka muutoin käsiteltäisi laittomasti.

14 §

Tietojen luovuttaminen

Yhtiö ja yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä saa luovuttaa henkilöluetteloihin ja henkilöluetteloitijärjestelmään tallennetut tiedot etsintä- tai pelastustoimintaa sekä onnettomuuden jälkiselvittelyjä varten ainoas-

Yhtiön on suunniteltava ja toteutettava henkilöluetteloitijärjestelmänsä siten, että:

1) järjestelmään tallennetut tiedot ovat helposti luettavassa muodossa;

2) järjestelmään tallennetut tiedot ovat tarvittaessa vaivattomasti rajavartiolaitoksen, Liikenne- ja viestintäviraston, Häätäkeskuslaitoksen, poliisin, Tullin, Onnettomuustutkintakeskuksen sekä pelastuslaissa (379/2011) tarkoitettujen pelastusviranomaisten ja pelastuslaitoksen saatavilla;

3) järjestelmä toimii joustavasti ja ettei alukseen tulevia tai sieltä poistuvia matkustajia viivytetä aiheettomasti;

4) järjestelmään tallennetut tiedot suojataan tarpeellisilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä, jotta ne eivät tuhoutuisi tai häviäisi vahingossa, tai niitä ei vahingossa tai laittomasti hävitettäisi, muutettaisi, luovutettaisi, paljastettaisi, siirrettäisi tai annettaisi käyttöön ilman lupaa, taikka muutoin käsiteltäisi laittomasti.

14 §

Tietojen luovuttaminen

Yhtiö ja yhtiön nimeämä henkilöluettelon pitäjä saa luovuttaa henkilöluetteloihin ja henkilöluetteloitijärjestelmään tallennetut tiedot etsintä- tai pelastustoimintaa sekä onnettomuuden jälkiselvittelyjä varten ainoas-

taan Rajavartiolaitokselle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Häätäkeskuslaitokselle, poliisille, Tullille, Onnettomuustutkintakeskukseen sekä pelastuslaissa tarkoitetuille pelastusviranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Tiedot voidaan luovuttaa myös *teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti*.

Viranomaisen oikeudesta saada tässä laissa tarkoitettuja tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen säädetään erikseen.

24 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

taan Rajavartiolaitokselle, Liikenne- ja viestintävirastolle, Häätäkeskuslaitokselle, poliisille, Tullille, Onnettomuustutkintakeskukseen sekä pelastuslaissa tarkoitetuille pelastusviranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Tiedot voidaan luovuttaa myös *rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti*.

Viranomaisen oikeudesta saada tässä laissa tarkoitettuja tietoja muuhun kuin 1 momentissa mainittuun tarkoitukseen säädetään erikseen.

24 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 17 §:n nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Muuhun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä liikenne- ja viestintäministeriön päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintäviraston henkilöluettelointijärjestelmän hyväksymisestä perittävään maksuun saa hakea muutosta siten kuin valtion maksuperustelain 11 b §:ssä säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

38.

Laki**merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun 24 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä annetun lain (690/2010) 24 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 577/2014 ja 336/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

24 §

24 §

*Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen**Henkilötietoja sisältävien tietojen luovuttaminen*

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja *alusrekisterin* ylläpitoa varten;

4) työsuojeluviranomaisille kalastusalusten työolojen valvontaa varten;

5) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

6) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

7) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen

Sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetään, rekisteriin talletettuja henkilötietoja sisältäviä tietoja voidaan luovuttaa jäljennöksinä, tulosteina tai teknisen käyttöyhteyden avulla tai muutoin sähköisesti:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) rajavartiolaitokselle ja poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja *liikenneasioiden rekisterin* ylläpitoa varten;

4) työsuojeluviranomaisille kalastusalusten työolojen valvontaa varten;

5) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

6) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

7) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja niiden suomalaisten alusten re-

valvontaan ja niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

8) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvalvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

9) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

10) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

11) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

12) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;

13) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

Ennen tietojen luovuttamista teknisen käytöyhteyden avulla on tietoja pyytävän esitettävä selvitys tietojen suojauksesta luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) mukaisesti.

kisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

8) Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen liittyneen valtion viranomaisille, Euroopan komissiolle, yhteisön kalastuksenvalvontavirastolle ja kansainvälisissä sopimuksissa tarkoitetuille viranomaisille unionin lainsäädännöstä tai Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista johtuvien velvoitteiden hoitamista varten;

9) Onnettomuustutkintakeskukselle pelastus- ja onnettomuustutkintaa varten;

10) Tilastokeskukselle ja Luonnonvarakeskukselle tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

11) yliopistoille ja korkeakouluille tilastojen laatimista ja tutkimusta varten;

12) kalatalousalan neuvonta- ja edunvalvontajärjestöille kalataloutta koskevaa tiedottamista ja neuvontaa varten;

13) rekisterinpitäjän hyväksymille tahoille ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyviä tai kalataloutta koskevia selvitys-, tutkimus- ja suunnittelutarkoituksia varten.

(2 mom. poistettaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

39.

Laki**merenkulun ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 1 luvun 2 §, 2 luvun 3–7 ja 10 §, 2 a luvun 1–3 ja 6 §, 4 luvun 1 ja 4–10 §, 5 luvun 1, 3, 5 ja 6 §, 6 luvun 1, 2, 5 ja 6 §, 7 luvun 5–7, 10, 12, 13, 14 a ja 15 §, 7 a luvun 3–5 §, 8 luvun 2, 3, 7 ja 9–16 §, 8 a luvun 1–3 §, 9 luvun 7 §, 10 luvun 1–4 §, 12 luvun 1, 2, 11–13 ja 15–18 § sekä 13 luvun 2, 4, 7 ja 8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 luvun 2 § laeissa 581/2018 ja 586/2018, 2 luvun 5 §, 2 a luvun 2 ja 6 §, 5 luvun 5 §, 6 luvun 2 §, 7 luvun 14 a § sekä 10 luvun 3 ja 4 § laissa 275/2017, 2 luvun 7 §, 4 luvun 4, 5, 6 ja 8 §, 5 luvun 1 ja 3 §, 6 luvun 5 § sekä 7 luvun 6 § osaksi laissa 275/2017, 2 a luvun 1 ja 3 § laissa 581/2018, 7 luvun 7, 10, 12 ja 13 §, 7 a luvun 4 ja 5 § sekä 12 luvun 18 § laissa 998/2014, 7 luvun 15 §, 10 luvun 1 § sekä 12 luvun 1 § osaksi laissa 998/2014, 7 a luvun 3 § laeissa 998/2014 ja 275/2017, 8 luvun 3 § ja 12 luvun 11 § osaksi laissa 473/2016, 8 luvun 7 ja 9–16 § laissa 473/2016, 8 a luvun 1–3 § laissa 628/2017, 12 luvun 2 ja 12 § sekä 13 luvun 7 § osaksi laissa 473/2016, seuraavasti:

*HE 61/2018 vp**Ehdotus*

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

*Määritelmät**(Uusi pykälä)*

1 luku

Yleiset säännökset

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *MARPOL 73/78 -yleissopimuksella* alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa (SopS 51/1983) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

2) *Helsingin sopimuksella* vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevaa yleissopimusta (SopS 2/2000) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

3) *SOLAS-yleissopimuksella* ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta (SopS 11/1981) ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

4) *AFS-yleissopimuksella* alusten haitallisten kiinnittymisenestojärjestelmien rajoittamisesta Lontoossa 5 päivänä lokakuuta 2001

tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

5) *painolastivesiyleissopimuksella* alusten painolastivesien ja sedimenttien valvonnasta ja käsittelystä Lontoossa 13 päivänä helmikuuta 2004 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen myöhemmin tehtyjä muutoksia;

6) *TBT-asetuksella* orgaanisten tinayhdisteiden kieltämisestä aluksissa annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 782/2003;

7) *aluskierrätysasetuksella* aluskierrätyksestä sekä asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ja direktiivin 2009/16/EY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1257/2013;

8) *aluevesillä, sisäisillä aluevesillä ja aluemerellä* Suomen aluevesien rajoista annetussa laissa (463/1956) määritellyjä alueita;

9) *sisävesialueella* järviä, jokia ja kanavia;

10) *Suomen vesialueella* aluevesiä ja sisävesialuetta;

11) *talousvyöhykkeellä* Suomen talousvyöhykkeestä annetussa laissa (1058/2004) määritellyä merialuetta;

12) *Itämeren alueella* varsinaista Itämerta, Pohjanlahtea ja Suomenlahtea sekä Itämeren sisääntuloväylää, jonka rajana on Skagenin leveysaste 57°44,8"P Skagerrakissa, mukaan lukien valtioiden ilmoittamat sisäiset aluevedet;

13) *lähimmällä maalla* sisäisten aluevesien ulkorajaa tai niitä alueita, jotka määritellään MARPOL 73/78 -yleissopimuksessa;

14) *kansainvälisellä liikenteellä* liikennettä Suomen ja ulkomaan satamien välillä tai ulkomaan satamien välillä sekä merimatkaa Suomen satamasta Suomen aluevesien ulkopuolelle, lukuun ottamatta kohdassa 15 tarkoitettua liikennettä;

15) *kotimaanliikenteellä* liikennettä suomalaisten satamien välillä; kotimaan liikenteeseen rinnastetaan liikenne Saimaan kanavan ja siihen välittömästi liittyvien Venäjän vesialueiden kautta Viipuriin sekä liikenne Vihreiden ja Viipurin välillä;

16) *aluksella* jokaista vesikulkuneuvoa, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyynyalukset, vedenalaiset alukset ja kelluvat alukset sekä kiinteät tai kelluvat alustat;

17) *öljysäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa öljyn kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina yhdistelmäalukset sekä kemikaalisäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat öljyä irtolastina;

18) *kemikaalisäiliöaluksella* alusta, jonka lastitilat on rakennettu tai muunnettu pääasiassa haitallisen nestemäisen aineen kuljettamiseen irtolastina, mukaan luettuina öljysäiliöalukset silloin, kun ne kuljettavat haitallista nestemäistä ainetta irtolastina;

19) *matkustaja-aluksella* alusta, joka saa kuljettaa yli 12 matkustajaa, jolloin matkustajalla tarkoitetaan kaikkia muita kuin aluksen päällikköä ja laivaväkeen kuuluvia tai muita missä tahansa ominaisuudessa alukseen toimeen otettuja tai siinä aluksen lukuun työskenteleviä henkilöitä sekä alle vuoden ikäisiä lapsia;

20) *huviveneellä* urheilukäyttöön tai vapaa-aikaan tarkoitettua alusta sen tyypistä tai käyttövoimasta riippumatta;

21) *kalastusaluksella* kalojen tai meren muiden elollisten luonnonvarojen pyyntiin varustettua tai siihen kaupallisesti käytettävää alusta;

22) *sisävesialuksella* erityisesti sisävesiväylällä käytettäväksi tarkoitettua alusta, sellaisena kuin se määritellään sisävesialusten teknisistä vaatimuksista annetussa neuvoston direktiivissä 82/714/ETY, mukaan luettuina kaikki alukset, joille on myönnetty yhteisön sisävesialustodistus sellaisena kuin se määritellään mainitussa direktiivissä;

23) *Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen aluksella* alusta, jossa on selvät kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palveluluettelosta tai vastaavasta ilmenevän puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen asianmukaisesti tehtävään määräämän henkilön komennossa;

24) *bruttovetoisuudella* vuoden 1969 kansainvälisen aluksenmittausyleissopimuksen (SopS 31/1982) liitteessä I olevaa kaavaa käyttäen määritettyä vetoisuutta;

25) *alusjätteellä* kaikkea aluksen tavanomaisesta toiminnasta syntyvää jätettä, mukaan lukien konehuoneesta peräisin olevat öljyiset jätteet, käymäläjätevedet ja kiinteät jätteet; lastijätettä ei kuitenkaan pidetä alusjätteenä;

26) *haitallisella* aineella öljyä, haitallista nestemäistä ainetta, käymäläjätevettä ja kiinteää jätettä; jos muuhun kuin haitalliseen aineeseen on sekoitettu haitallista ainetta, pidetään myös näiden aineiden seosta haitallisena aineena;

27) *lastijätteellä* aluksen lastitiloissa olevia lastijäämiä, jotka on tarpeen poistaa jätteenä alukselta lastin lastaamisen ja purkamisen päätyttyä;

28) *päästöllä* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklan mukaisesti kaikkia aluksesta peräisin olevia haitallisten aineiden päästöjä, olivatpa ne muodostuneet huomaamatta, jätteitä hävittämällä, vuodon seurauksena, pumppaamalla tai tyhjentämällä; päästöllä ei tässä laissa tarkoiteta maalta peräisin olevien jätteiden mereen laskemista (dumppaus), meren pohjan mineraalien hyödyntämisen yhteydessä syntyviä aineita eikä haitallisten aineiden päästämistä laillisen tieteellisen tutkimuksen yhteydessä saastumisen vähentämiseksi tai kontrollin takia;

29) *ympäristön pilaantumisella* vesialueiden tilaan liittyvää vaaraa ihmisen terveydelle, elollisten luonnonvarojen ja vesialueiden elämän vahingoittumista, esteitä kalastukselle tai muulle oikeutetulle vesialueiden käytölle, veden käyttöominaisuuksien huonontumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muuta näihin rinnastettavaa haittaa, taikka ilman laatuun tai ilmastoon liittyvää alusten tavanomaisesta käytöstä johtuvaa haittaa, kuten moottoreiden pakokaasun tyyppiä ja rikin aiheuttamaa haittaa taikka otsonikerrosta heikentävien aineiden aiheuttamaa haittaa;

30) *öljyllä* kivennäisöljyä kaikissa muodoissaan, mukaan luettuina raakaöljy, polttoöljy, öljyliete, öljyjäte ja jalostetut tuotteet;

31) *öljypitoisella seoksella* seosta, joka sisältää öljyä;

32) *nestemäisellä aineella* ainetta, jonka höyröpaine 37,8 °C:n lämpötilassa on enintään 0,28 megapascalia (absoluuttinen paine);

33) *haitallisella nestemäisellä aineella* ainetta, joka on luokiteltu kuuluvaksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen kemikaaliluetelon luokkaan X, Y ja Z;

34) *aineella* alkuaineita ja niiden kemiallisia yhdisteitä sellaisina kuin ne esiintyvät luonnossa tai teollisesti tuotettuina;

35) *valmisteella* kahden tai useamman ai-

neen seoksia;

36) *käymäläjätevedellä*:

a) käymälöistä, pisaareista ja WC-lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä ja muita jätteitä;

b) lääkintätilojen pesualtaista, kylpyammeista ja lattiakaivoista peräisin olevia jätevesiä;

c) tyhjennyksiä tiloista, joissa on eläviä eläimiä; sekä

d) muita jätevesiä, jotka on sekoitettu edellisten kanssa;

37) *käsitellyllä käymäläjätevedellä* käymäläjätevettä, joka on käsitelty asianmukaisesti hyväksytyssä käsittelylaitteistossa;

38) *kiinteällä jätteellä* kaikenlaisia ruokajätteitä, kotitalousjätteitä ja aluksen toiminnasta aiheutuvia jätteitä, kaikenlaisia muoveja, lastijäämiä, jätteenpoltouunin tuhkaa, ruokaöljyä, kalastusvälineitä ja eläinten ruhoja, joita syntyy aluksen tavanomaisen toiminnan aikana ja jota on jatkuvasti tai aika ajoin poistettava aluksesta, lukuun ottamatta MARPOL 73/78 -yleissopimuksen muissa kuin V liitteessä määriteltyjä tai lueteltuja aineita; kiinteään jätteeseen eivät kuulu tuoreet kalat ja niiden osat, jotka on saatu matkan aikana harjoitetun kalastustoiminnan seurauksena tai sellaisen kalanviljelyn seurauksena, johon sisältyy kalojen, myös äyriäisten, kuljetus kalanviljelylaitokseen ja pyydettyjen kalojen, myös äyriäisten, kuljetus tällaisista laitoksista rannikolle jalostettavaksi;

39) *ilmaa pilaavalla aineella* MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteessä ilman pilaantumisen ehkäisemiseksi säänneltyjä aineita, joilla on haitallisia vaikutuksia ilmaan, veteen ja muuhun ympäristöön;

40) *polttoaineella* aluksen päämoottoreissa ja apumoottoreissa käytettyjä polttoöljyjä;

41) *markkinoille saattamisella* meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista jakeluun tai polttoaineen käyttäjille tai asettamista näiden käyttöön vastiketta vastaan tai vastikkeetta käytettäväksi aluksilla polttoaineena Suomen lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla, ei kuitenkaan meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden toimittamista tai asettamista käyttöön vietäväksi ulkomaille alusten säiliöissä;

42) *meriliikenteessä käytettävällä polttoaineella* raakaöljystä saatavaa nestemäistä polt-

toainetta, joka on tarkoitettu käytettäväksi tai jota käytetään aluksella, mukaan lukien standardissa ISO 8217 määritellyt polttoaineet;

43) *meriliikenteessä käytettävällä dieselöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyn DMB-laadun mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

44) *meriliikenteessä käytettävällä kaasuöljyllä* meriliikenteessä käytettävää polttoainetta, joka on ISO 8217:n taulukossa I määritellyjen DMX-, DMA- ja DMZ- laatujuen mukaista, rikkipitoisuutta koskevaa viittausta lukuun ottamatta;

45) *rikin oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseiseksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

46) *typen oksidipäästöjen valvonta-alueella* merialueita, jotka IMO on määritellyt kyseiseksi valvonta-alueiksi MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen mukaisesti;

47) *laiturissa olevalla aluksella* alusta, joka on asianmukaisesti kiinnitettynä tai ankkuroituna suomalaisessa satamassa, kun sitä lastataan tai puretaan, taikka joka odottaa satamassa;

48) *päästönvähentämismenetelmällä* alukseen asennettavaa varustetta, materiaalia, laitetta tai laitteistoa tai muuta menettelyä, vaihtoehtoista polttoainetta taikka vaatimusten noudattamista koskevaa menetelmää, jota käytetään vaihtoehtona MARPOL 73/78 -yleissopimuksen VI liitteen ja neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta meriliikenteessä käytettävien polttoaineiden rikkipitoisuuden osalta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2012/33/EU vaatimusten mukaiselle vähärikkiselle meriliikenteessä käytettävälle polttoaineelle ja joka voidaan todentaa ja määrällisesti arvioida ja jonka noudattamista voidaan valvoa;

49) *kiinnittymisenestojärjestelmällä* pinnoitetta, maalia, pintakäsittelyä, pintaa tai laitetta, jota käytetään aluksella vähentämään tai estämään ei-toivottujen organismien kiinnittymistä sen pintaan;

50) *painolastivedellä* vettä ja siihen sisältyviä kiintoaineita, jota kuljetetaan aluksella, jotta pystytään hallitsemaan aluksen viippausta, kallistumista, syväystä, vakavuutta tai rasiitusta;

51) *painolastiveden käsittelyllä* sellaisia mekaanisia, fysikaalisia, kemiallisia ja biologisia prosesseja joko erikseen tai yhdessä, joiden avulla painolastivedessä ja sedimenteissä olevat haitalliset vesieliöt ja taudinaiheuttajat poistetaan tai muutetaan vaarattomiksi taikka joiden avulla vältetään niiden ottaminen alukseen tai niiden päästäminen aluksesta;

52) *sedimenteillä* aluksessa painolastivedestä saostunutta ainesta;

53) *alusliikennepalvelun tarjoajalla* alusliikennepalvelulaissa (623/2005) tarkoitettua VTS-palveluntarjoajaa, joka ylläpitää alusliikennepalvelua;

54) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* aluksen teknisestä turvallisuudesta ja turvallisesta käytöstä annetun lain (1686/2009) 2 §:n 42 kohdassa tarkoitettua laitosta;

55) *säännöllisellä liikenteellä* aluksen liikennöintiä toistuvasti aikataulun tai etukäteen vahvistetun reitin mukaisesti nimettyjen satamien välillä ja käymistä vähintään kerran kahdessa viikossa sellaisessa reitin varrella sijaitsevassa suomalaisessa satamassa, johon haetaan jättöpakkoa koskevaa poikkeusta;

56) *satamalla* paikkaa tai maantieteellistä aluetta, joka on varustettu niin, että se voi pääasiallisesti ottaa vastaan aluksia, mukaan lukien kalastusalukset ja huviveneet, ei kuitenkaan paikkaa tai aluetta, jonka aluksille tarkoitetut rakenteet ja palvelut sekä käyttäjä- ja jätemäärät ovat vähäiset;

57) *sataman pitäjällä* sitä, joka vastaa sataman eri toimintojen kokonaisuuden järjestämisestä tai perii satamamaksun tai siihen verrattavan yleisen maksun sataman käyttämisestä.

9 luku

Jätteiden vastaanotto satamassa

7 §

Raportointi

Valtion lupa- ja valvontaviraston, Liikenne- ja viestintäviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja lastijää-

9 luku

Jätteiden vastaanotto satamassa

7 §

Raportointi

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, Liikenne- ja viestintäviraston ja satamien on toimitettava aluksella syntyvän jätteen ja las-

mien vastaanottolaitteista satamissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä *alusjätedirektiivi*, tarkoitetut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan komissiolle.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, Suomen ympäristökeskus, *Valtion lupa- ja valvontavirasto*, Rajavartiolaitos, Tulli ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

15 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto ja *Valtion lupa- ja valvontavirasto* voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

tijäämien vastaanottolaitteista satamissa annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/59/EY, jäljempänä *alusjätedirektiivi*, tarkoitetut tiedot Suomen ympäristökeskukselle, jonka tehtävänä on koota raportit lähetettäväksi Euroopan komissiolle.

12 luku

Valvonta ja hallintopakko

1 §

Valvontaviranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja valvontaviranomaisia ovat Liikenne- ja viestintävirasto, Suomen ympäristökeskus, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*, Rajavartiolaitos, Tulli ja poliisi.

Liikenne- ja viestintäministeriö ja ympäristöministeriö huolehtivat tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä hallinnonalallaan.

15 §

Hallintopakko

Liikenne- ja viestintävirasto ja *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* voivat tämän lain mukaiseen toimivaltaansa kuuluvassa asiassa:

1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;

2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä, täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa;

3) määrätä 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta.

16 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto ja *Valtion lupa- ja valvontavirasto* voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan. *Muilta osin mainituista tehosteista säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).*

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Liikenne- ja viestintäviraston, Suomen ympäristökeskuksen, *Valtion lupa- ja valvontaviraston*, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräajan päätymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

16 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto ja *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* voivat asettaa tämän lain nojalla antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan *siten kuin uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.*

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä Liikenne- ja viestintäviraston, Suomen ympäristökeskuksen, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisin tehtävistä valvontaviranomaisina ja niiden välisestä työnjaosta.

13 luku

Erinäiset säännökset

8 §

Muutoksenhaku

Muuhun kuin 3 luvun 5 §:ssä, 12 luvun 14 ja 16 §:ssä sekä tämän luvun 7 §:ssä tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto ei ole antanut oikaisuvaatimuksen johdosta päätöstä sille tämän luvun 7 §:n 3 momentissa varatussa määräajassa, lasketaan valituksen tekemiselle varattu määräaika tämän luvun 7 §:n 3 momentissa tarkoitetun määräajan päätymisestä.

Jos päätös estää aluksen tavanomaisen liikennöinnin, valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

40.

Laki**merilain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan merilain (674/1994) I osan 1 luvun 1 ja 1 a §, II osan 6 luvun 12 a §, III osan 10 luvun 10 §, 10 a luvun 6, 8 ja 10 §, 11 a luvun 2–5, 7 ja 8 §, IV osan 15 luvun 24 ja 25 §, V osan 18 luvun 1–4, 6–9, 11–15 § sekä VI osan 23 luvun 3 §,

sellaisina kuin niistä ovat I osan 1 luvun 1 § laeissa 860/2016 ja 337/2018, 1 a § laissa 860/2016 sekä 4 luvun 1 § laeissa 234/1995 ja 337/2018, II osan 6 luvun 12 a § laissa 1359/2002, III osan 10 luvun 10 § laissa 421/1995, 10 a luvun 6 § osaksi laissa 337/2018, 8 § laeissa 1688/2009 ja 337/2018 sekä 10 § laissa 1688/2009, III osan 11 a luvun 2–5 ja § laissa 860/2016 ja 7 § laeissa 860/2016 ja 337/2018, IV osan 15 luvun 24 § laeissa 264/2013 ja 337/2018 sekä 25 § laissa 264/2013, V osan 18 luvun 1–4, 8 ja 15 § sekä VI osan 23 luvun 3 § laissa 482/2017, V osan 18 luvun 6 § laeissa 1688/2009 ja 482/2017, V osan 18 luvun 7, 11, 12 ja 14 § laissa 1688/2009, seuraavasti:

V OSA

MERIONNETTOMUUEDET

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävät tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävät tiedot, joista voi olla hyötyä laivanisännälle, lastinomistajalle, vakuutusenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävät koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävät kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävis-

V OSA

MERIONNETTOMUUEDET

18 luku

Päiväkirjat, meriselitys ja katsastus

4 §

Päiväkirjaan merkittävät tiedot

Laivapäiväkirjaan on merkittävät tiedot siitä, mitä aluksella matkan ja satamassa olon aikana tapahtuu. Lisäksi päiväkirjaan on merkittävät tiedot, joista voi olla hyötyä laivanisännälle, lastinomistajalle, vakuutusenantajalle tai muulle, jonka oikeuksiin matkan tapahtumilla voi olla vaikutusta.

Konepäiväkirjaan on merkittävät koneiston käyttöön liittyvät tiedot ja polttoaineiden määrä aluksessa.

Yhdistettyyn laiva- ja konepäiväkirjaan, ajopäiväkirjaan sekä kalastusaluksen päiväkirjaan on merkittävät kyseisen päiväkirjan edellyttämässä laajuudessa vastaavat tiedot kuin mitä 1 ja 2 momentissa säädetään laivapäiväkirjaan ja konepäiväkirjaan merkittävis-

tä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävät tiedot kaikista hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

Siltä osin kuin päiväkirjaan merkittäviin tietoihin sisältyy henkilötietoja, sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus).

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

tä tiedoista.

Radiopäiväkirjaan on merkittävät tiedot kaikista hätä-, pika- ja varoitusliikenteestä sekä muista radiotoimintaan liittyvistä tapahtumista.

(5 mom. kumottaisiin)

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä päiväkirjoihin merkittävistä tiedoista ja päiväkirjan liitteistä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

41.

Laki

merimieseläkelain 139 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merimieseläkelain (1290/2006) 139 §, sellaisena kuin se on laeissa 296/2015 ja (/), seuraavasti:

(Lakiehdotus poistettaisiin)

42.

Laki

pelastuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pelastuslain (379/2011) 36 b, 46, 89 ja 89 a § sellaisena kuin niistä ovat 36 b ja 46 § laissa (/), 89 § laeissa (/) ja (/) sekä 89 a § laissa (/), seuraavasti:

(Lakiehdotus poistettaisiin)

43.

Laki

poliisilain 5 luvun 25 ja 62 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poliisilain (872/2011) 5 luvun 25 ja 62 §, sellaisena kuin niistä on 62 § laissa
931/2015, seuraavasti:

(Lakiehdotus poistettaisiin)

44.

Laki**polttoainemaksusta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 11, 13–15, 18–23, 23 a, 25, 26 sekä 29–32 §, sellaisina kuin ne ovat 11, 14, 15 ja 29 § osaksi laissa 1326/2009, 13, 30 ja 31 § laissa 1326/2009, 18 § laeissa 1326/2009 ja 343/2018, 19, 22, 23 ja 23 a § laissa 940/2015, 25 § laissa 45/2018, 26 § laissa 386/2014 sekä 32 § laissa 727/2017, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

18 §

18 §

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevien tietojen julkisuus ja tietojen antaminen

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi, mitä ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain 20 §:ssä säädetään.

Polttoainemaksua koskevat tiedot ovat julkisia lukuun ottamatta polttoainemaksun huojennus- ja lykkäyshakemuksia sekä käyttökiellosta vapauttamista koskevia hakemusasiakirjoja niihin liittyvine asiakirjoineen. Polttoainemaksua ja maksuvelvollista koskevien tietojen luovuttamiseen sovelletaan lisäksi liikenteen palveluista annetun lain V osan 3 lukua.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suoritettamatta polttoainemaksua. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa todistuksen siitä, ettei ajoneuvosta ole suoritettamatta polttoainemaksua. Annetuista tiedoista peritään maksu valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti.

19 §

19 §

Ennakkoratkaisu

Ennakkoratkaisu

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun polttoainemaksua koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta antaa ennakkoratkaisun polttoainemaksua koskevien säännösten soveltamisesta. Ennakkoratkaisu annetaan enintään kahden vuoden pituiseksi ajanjaksoksi sille, jolle on tärkeää saada tieto lain soveltamisesta ajoneuvoonsa. Ennakkoratkaisun antamisesta peritään eräiden ennakkopäätösten maksuperusteista annetun lain (1209/2006) mukainen maksu.

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

23 a §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

Verovelvollisen ja muun asianosaisen valitusaika on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Sen lisäksi, mitä *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain* 44 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta *Liikenteen turvallisuusviraston* veroasiamiestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos polttoainemaksu on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu tai polttoainemaksua on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista korkoa polttoainemaksun maksupäivästä takaisinmaksupäivään sen mukaan

Jos hakija vaatii, lainvoiman saanutta ennakkoratkaisua on noudatettava sitovana hakijan verotuksessa sinä aikana, jota ennakkoratkaisu koskee. Ennakkoratkaisuun ei saa vaatia 23 §:ssä tarkoitettua oikaisua, vaan siihen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään. Valitusoikeus valtion puolesta on Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä. Päätökseen, jolla ennakkoratkaisu on jätetty antamatta, ei saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla.

23 a §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusoikeus on verovelvollisella tai muulla asianosaisella sekä Liikenne- ja viestintäviraston veroasiamiehellä.

Verovelvollisen ja muun asianosaisen valitusaika on viisi vuotta sen vuoden päättymisestä, jona polttoainemaksun maksuunpano on tehty tai jona se olisi pitänyt tehdä tai jona päätös polttoainemaksun palauttamisesta on tehty, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Veroasiamiehen valitusaika on kuusi kuukautta verotuspäätöksen tekemisestä.

Sen lisäksi, mitä *hallintolainkäyttölain* 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemä valitus voidaan ratkaista kuulematta *Liikenne- ja viestintäviraston* veroasiamiestä, jos veron määrä voi valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

(Pykälä poistettaisiin)

HE 104/2018 vp

kuin veronkantolain 37 §:ssä säädetään. Jos muutoksenhaun johdosta polttoainemaksua määrätään suoritettavaksi tai sen määrää korotetaan, Liikenne- ja viestintävirasto perii polttoainemaksun ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyn viivekoron.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

45.

Laki

postilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan postilain (415/2011) 4, 5, 17, 18, 20, 22–24, 24 a, 25, 28–31, 33, 34, 37, 42, 43, 43 a, 44, 48, 54, 55, 57–61, 65, 67, 67 a, 68–76, 79–82 ja 84 §, sellaisina kuin niistä ovat 4, 5, 24 a, 43 a ja 76 § laissa 408/2016, 17, 18 ja 67 a § laissa 614/2017, 20, 23, 24, 44, 69 ja 82 § osaksi laissa 408/2016, 30 § osaksi laissa 1219/2015, 37 § osaksi laeissa 408/2016 ja 614/2017, 43 ja 79 § osaksi laissa 614/2017 ja 80 § laeissa 1000/2015 ja 408/2016, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

80 §

80 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispalveluvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

Liikenne- ja viestintäministeriön, Liikenne- ja viestintäviraston ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen yleispalveluvollisuuden asettamista ja sen muuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta 2 momentissa tarkoitettuun hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston päätöksen tai muuttanut sitä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

46.

Laki

ratalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ratalain (110/2007) 2, 3, 5–9, 12, 13, 15, 18, 22, 25, 25 a, 26–28, 28 a–28 d, 30–33, 35–38, 40–42, 43, 43 a, 44, 46, 46 a, 47–50, 52, 55, 57–61, 63, 65, 69, 70–75, 78–84, 85 a, 86–88, 88 a, 89, 90–92 ja 94 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3, 5, 8, 12, 15, 22, 25, 25 a, 28 a, 28 c ja 43 a § laissa 573/2018, 7, 18, 26, 28 b, 28 d, 37, 38, 40, 41, 46, 46 a, 47, 48, 57, 65, 70, 74, 80, 83, 85 a, 87, 89, 90 ja 94 § laissa 567/2016, 27, 28, 30–33, 78 ja 81 § laissa 1243/2009, 35, 49 ja 82 § osaksi laissa 1243/2009, 43 § osaksi laeissa 1243/2009 ja 567/2016, 69 § laissa 1629/2015 ja 88 a § laissa 567/2016, sekä

lisätään uusi 8 a, 22 a, 22 b ja 100 § ja siitä lailla 567/2016 kumotun 86 §:n tilalle uusi 86 §, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rautatiellä* yksi- tai useampiraiteista rataa sekä rautatiealuetta ja sillä olevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita, joita tarvitaan liikenteen hoitamiseksi ja turvaamiseksi sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten;

2) *rautatiealueella* aluetta, joka tarvitaan rataa, rata-aluetta, rakennuksia ja laitteita sekä liikenteen hoitamista sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten, ja tarpeellisia rautatieliikenteen palvelualueita;

3) *rautatieliikenteen palvelualueella* rautatieliikenteen palvelutoimintojen välittömästi tarvitsemia alueita;

4) *näkemäalueella* tasoristeyksessä aluetta, jolta on esteetön näkyvyys radalle;

5) *liitännäisalueella* radanpidossa tarvittavaa maa-aineksen otto- tai sijoittamispaikkaa tai radanpidossa tarpeelliselle laitteistolle varattua aluetta;

6) *suoja-alueella* rautatiealueen ulkopuolista aluetta, joka tarvitaan edistämään radan turvallista käyttöä;

7) *radanpidolla* rautatien ja siihen liittyvän kiinteän omaisuuden suunnittelua, hankintaa, rakentamista, hallintaa ja kunnossapitoa;

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rautatiellä* yksi- tai useampiraiteista rataa sekä rautatiealuetta ja sillä olevia rakennuksia, rakennelmia ja laitteita, joita tarvitaan liikenteen hoitamiseksi ja turvaamiseksi sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten;

2) *rautatiealueella* aluetta, joka tarvitaan rataa, rata-aluetta, rakennuksia ja laitteita sekä liikenteen hoitamista sekä kaikkea näihin liittyvää toimintaa varten, ja tarpeellisia rautatieliikenteen palvelualueita;

3) *rautatieliikenteen palvelualueella* rautatieliikenteen palvelutoimintojen välittömästi tarvitsemia alueita;

4) *näkemäalueella* tasoristeyksessä aluetta, jolta on esteetön näkyvyys radalle;

5) *liitännäisalueella* radanpidossa tarvittavaa maa-aineksen otto- tai sijoittamispaikkaa tai radanpidossa tarpeelliselle laitteistolle varattua aluetta;

6) *suoja-alueella* rautatiealueen ulkopuolista aluetta, joka tarvitaan edistämään radan turvallista käyttöä;

7) *radanpidolla* rautatien ja siihen liittyvän kiinteän omaisuuden suunnittelua, hankintaa, rakentamista, hallintaa ja kunnossapitoa;

8) *rakentamisella* uuden rautatien rakentamista ja olemassa olevan rautatien parantamista;

9) *rataverkolla* Väyläviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja TEN-verkolla niitä rautateitä, jotka kuuluvat unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 tarkoitettuihin ydinverkkoon tai kattavaan verkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Väyläviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä valtion rataverkkoon;

11) *tiellä* yksityistielaisissa (/) tarkoitettuja yksityisteitä sekä muita yksityisiä teitä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitettuja maanteitä sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja katuja;

12) *tienpitäjällä* yksityistielaisissa tarkoitettuja tieosakkaita yhteisesti tai tiekuntaa, milloin sellainen on perustettu, tai kiinteistön omistajaa tai liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 10 §:n 1 momentin mukaista tienpitäjää tai kuntaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kadunpidon järjestämisestä vastaavana;

13) *liikenteenohjauslaitteella* liikennevaloj a, liikennemerkkejä, sulkua- ja varoituslaitteita sekä tiemerkintöjä;

14) *rataverkon haltijalla* Väylävirastoa tai yksityisraiteen haltijaa, kun raide kuuluu tämän lain soveltamisalaan.

Kiinteistöön rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa määräala ja kiinteistöjen yhteinen alue.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Yleissuunnitelmat ja ratasuunnitelmat koskevat rautateiden rakentamishankkeita siten kuin tässä luvussa säädetään.

Suunnitelmia tehtäessä rataverkon haltija toimii yhteistyössä *maakuntien*, kuntien ja muiden viranomaisten kanssa. Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpei-

8) *rakentamisella* uuden rautatien rakentamista ja olemassa olevan rautatien parantamista;

9) *rataverkolla* Väyläviraston hallinnassa olevia valtion omistamia rautateitä ja TEN-verkolla niitä rautateitä, jotka kuuluvat unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi ja päätöksen N:o 661/2010/EU kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1315/2013 tarkoitettuihin ydinverkkoon tai kattavaan verkkoon;

10) *yksityisraiteella* muuta kuin valtion omistamaa ja Väyläviraston hallinnoimaa rautatietä, jolla on liityntä valtion rataverkkoon;

11) *tiellä* yksityistielaisissa (560/2018) tarkoitettuja yksityisteitä sekä muita yksityisiä teitä, liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) tarkoitettuja maanteitä sekä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja katuja;

12) *tienpitäjällä* yksityistielaisissa tarkoitettuja tieosakkaita yhteisesti tai tiekuntaa, milloin sellainen on perustettu, tai kiinteistön omistajaa tai liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain 11 §:n 1 ja 2 momentin mukaista viranomaista tai kuntaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kadunpidon järjestämisestä vastaavana;

13) *liikenteenohjauslaitteella* liikennevaloj a, liikennemerkkejä, sulkua- ja varoituslaitteita sekä tiemerkintöjä;

14) *rataverkon haltijalla* Väylävirastoa tai yksityisraiteen haltijaa, kun raide kuuluu tämän lain soveltamisalaan.

Kiinteistöön rinnastetaan tätä lakia sovellettaessa määräala ja kiinteistöjen yhteinen alue.

8 §

Yleistä rautatien suunnittelusta

Yleissuunnitelmat ja ratasuunnitelmat koskevat rautateiden rakentamishankkeita siten kuin tässä luvussa säädetään.

Suunnitelmia tehtäessä rataverkon haltija toimii yhteistyössä *maakuntien liittojen*, kuntien, *elinkeino-*, *liikenne-* ja *ympäristökeskusten* sekä muiden viranomaisten kanssa.

siin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, *maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan* sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

9 §

Tutkimusoikeus

Kun rataverkon haltija on päättänyt aloittaa yleis- tai ratasuunnitelman laatimisen, sillä on oikeus tehdä tutkimustöitä suunnittelualueeseen kuuluvalla kiinteistöllä. Tässä tarkoituksessa saadaan tässä pykälässä tarkoitetulla kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle *ja maakunnalle sekä kuuluttamalla asiasta niin kuin maakunnan ilmoituksen maakuntalain (/) mukaan järjestetään* tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 22 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiasta.

12 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys rautatien rakentamisen tai rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehdoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Suunnittelun on perustuttava rautatien kehittämisen tarpeisiin, valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin, valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, *alueelliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan* sekä muuhun alueiden käytön suunnitteluun.

9 §

Tutkimusoikeus

Kun rataverkon haltija on päättänyt aloittaa yleis- tai ratasuunnitelman laatimisen, sillä on oikeus tehdä tutkimustöitä suunnittelualueeseen kuuluvalla kiinteistöllä. Tässä tarkoituksessa saadaan tässä pykälässä tarkoitetulla kiinteistöllä suorittaa mittaus, maastoon merkitseminen, kartoitus tai maaperän tutkimus taikka muu valmistava toimenpide. Tutkimustyössä ei toisen oikeuteen saa puuttua enempää kuin tutkimuksen tuloksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä omistajalle tai oikeudenhaltijalle saa aiheuttaa tarpeetonta häiriötä.

Suunnitelman laatimisesta sekä siihen liittyvien tutkimusten aloittamisesta on ilmoitettava kunnalle *sekä kuuluttamalla* tai muulla sopivaksi katsottavalla tavalla 22 §:n 1 momentissa mainituille henkilöille ja näillä on oikeus olla tutkimuksissa saapuvilla ja lausua mielipiteensä asiasta.

12 §

Yleissuunnitelman sisältö

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys rautatien rakentamisen tai rataverkon kehittämisen tarpeellisuudesta sekä tutkituista vaihtoehdoista, radan liikenteelliset ja tekniset perusratkaisut, rautatiealueen likimääräinen sijainti sekä rautatiealueen ja rautatieliikenteen arvioidut vaikutukset, kuten vaikutukset tie- ja liikenneoloihin, liikenneturvallisuuteen, maankäyttöön, kiinteistörakenteseen ja ympäristöön sekä ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Suunnitelmassa on lisäksi esitettävä mahdollisuudet haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi sekä alustava kustannusarvio.

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja *maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman* tavoitteet. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

15 §

Ratasuunnitelman sisältö

Rautatien rakentamista koskevassa ratasuunnitelmassa on osoitettava rautatie ja sen sijainti, käyttö eri tarkoituksiin, korkeusasema, poikkileikkaus ja kuivatus niin, että vaikutukset voidaan riittävästi arvioida ja rautatie voidaan merkitä maastoon. Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai rautatieliikenteen haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi radan 37 §:n 1 momentissa tarkoitettut suoja-alueet ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitettut tasoristeysten näkemäalueet sekä se, varataanko aluetta radan myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien rakentamisen kustannuksista.

Jos rautatie rakennetaan uuteen paikkaan ja vanha rautatie jää vanhan suunnan osalta edelleen radaksi taikka käytettäväksi muihin radanpitotarkoituksiin, on siitä määrättävä ratasuunnitelmassa.

Ratasuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain *mukaisten* valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja *maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman* tavoitteet. Selvitys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos ratasuunnitelma perustuu lainvoimaiseen yleissuunnitelmaan, jossa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja *maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman* tavoitteiden

Yleissuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja *alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun* tavoitteet. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

15 §

Ratasuunnitelman sisältö

Rautatien rakentamista koskevassa ratasuunnitelmassa on osoitettava rautatie ja sen sijainti, käyttö eri tarkoituksiin, korkeusasema, poikkileikkaus ja kuivatus niin, että vaikutukset voidaan riittävästi arvioida ja rautatie voidaan merkitä maastoon. Ratasuunnitelmassa osoitetaan suunnitellut eritasoristeykset, tasoristeykset ja kulkuyhteydet. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien vaikutuksista sekä esitettävä ne toimenpiteet, jotka ovat tarpeen radan rakentamisen tai rautatieliikenteen haitallisten vaikutusten poistamiseksi tai vähentämiseksi.

Suunnitelmassa on otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon maanomistusolot. Suunnitelmasta tulee käydä ilmi radan 37 §:n 1 momentissa tarkoitettut suoja-alueet ja 38 §:n 1 momentissa tarkoitettut tasoristeysten näkemäalueet sekä se, varataanko aluetta radan myöhempää leventämistä varten. Suunnitelmaan on liitettävä arvio rautatien rakentamisen kustannuksista.

Jos rautatie rakennetaan uuteen paikkaan ja vanha rautatie jää vanhan suunnan osalta edelleen radaksi taikka käytettäväksi muihin radanpitotarkoituksiin, on siitä määrättävä ratasuunnitelmassa.

Ratasuunnitelmassa on esitettävä selvitys siitä, miten siinä on otettu huomioon liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain *mukaisen* valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja *alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun* tavoitteet. Selvitys ei kuitenkaan ole tarpeen, jos ratasuunnitelma perustuu lainvoimaiseen yleissuunnitelmaan, jossa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman ja *alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun* tavoitteiden huomioon ot

huomioon ottamista koskeva selvitys on riittävällä tavalla tehty. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

18 §

Tasoristeysten poistaminen

Tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tai rautatieliikenteen tehostamiseksi voidaan ratasuunnitelmassa osoittaa tasoristeys poistettavaksi tai tasoristeysjärjesteltäväksi sekä osoittaa tasoristeykselle käyttörajoituksia tai tasoristeysten turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä ja laitteita. Jos ratasuunnitelmassa osoitetaan tasoristeys poistettavaksi, on uuden kulkuyhteyden järjestäminen osoitettava ratasuunnitelmassa. Rataverkon haltija tekee tarvittavan uuden tien ja tasoristeuksen tai hankkii oikeuden ennestään olevaan tiehen.

Rataverkon haltija voi poistaa ratasuunnitelmassa poistettavaksi osoitetun yksityisen tien tasoristeuksen, kun hyväksytty ja suunnitelman mukainen korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Rataverkon haltija poistaa asemakaavan vastaisen tasoristeuksen, kun hyväksytty korvaava kulkuyhteys on rakennettu ja kadunpito päätös tehty. Jos kyseistä tasoristeystä käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee rataverkon haltijan ilmoittaa tasoristeuksen poistamisesta etukäteen kuuluttamalla.

Jos yksityisen tien tasoristeuksen käytöstä aiheutuu välitöntä vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle, Väylävirasto voi päätöksellään määrätä tienpitäjän tekemään tasoristeukseen tai sille johtavalle tienosalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset muutokset taikka määrätä tasoristeys suljettavaksi, poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä rajoituksia tasoristeuksen ajoneuvoliikenteelle. Väyläviraston tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettua muutoksesta hyvissä ajoin etukäteen tienpitäjälle. Jos tämä laiminlyö päätöksessä määrätyt velvoitteensa, Väylävirasto voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella sekä tie liikennelain (/) 71 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä asettaa tielle tasoristeuksen liikennettä rajoittavan liikenteen ohjauslaitteen.

tamista koskeva selvitys on riittävällä tavalla tehty. Väyläviraston valmistelemaan ratasuunnitelmaan on sisällytettävä myös 8 a §:ssä tarkoitettu hankearviointi.

18 §

Tasoristeysten poistaminen

Tie- ja rautatieliikenteen turvallisuuden parantamiseksi tai rautatieliikenteen tehostamiseksi voidaan ratasuunnitelmassa osoittaa tasoristeys poistettavaksi tai tasoristeysjärjesteltäväksi sekä osoittaa tasoristeykselle käyttörajoituksia tai tasoristeysten turvallisuuteen liittyviä järjestelmiä ja laitteita. Jos ratasuunnitelmassa osoitetaan tasoristeys poistettavaksi, on uuden kulkuyhteyden järjestäminen osoitettava ratasuunnitelmassa. Rataverkon haltija tekee tarvittavan uuden tien ja tasoristeuksen tai hankkii oikeuden ennestään olevaan tiehen.

Rataverkon haltija voi poistaa ratasuunnitelmassa poistettavaksi osoitetun yksityisen tien tasoristeuksen, kun hyväksytty ja suunnitelman mukainen korvaava kulkuyhteys on järjestetty.

Rataverkon haltija poistaa asemakaavan vastaisen tasoristeuksen, kun hyväksytty korvaava kulkuyhteys on rakennettu ja kadunpito päätös tehty. Jos kyseistä tasoristeystä käytetään yleisesti liikenteeseen, tulee rataverkon haltijan ilmoittaa tasoristeuksen poistamisesta etukäteen kuuluttamalla.

Jos yksityisen tien tasoristeuksen käytöstä aiheutuu välitöntä vaaraa tie- tai rautatieliikenteen turvallisuudelle, Väylävirasto voi päätöksellään määrätä tienpitäjän tekemään tasoristeukseen tai sille johtavalle tienosalle vaaran välttämiseksi tarpeelliset muutokset taikka määrätä tasoristeys suljettavaksi, poistettavaksi tai siirrettäväksi taikka määrätä rajoituksia tasoristeuksen ajoneuvoliikenteelle. Väyläviraston tulee ilmoittaa tässä momentissa tarkoitettua muutoksesta hyvissä ajoin etukäteen tienpitäjälle. Jos tämä laiminlyö päätöksessä määrätyt velvoitteensa, Väylävirasto voi suorittaa tai teettää tarvittavat toimenpiteet tienpitäjän kustannuksella sekä tie liikennelain (267/1981) 51 §:n 2 momentissa säädetyn estämättä asettaa tielle tasoristeuksen liikennettä rajoittavan liikenteen ohjaus-

Tasoristeyksen muutoksesta, siirtämisestä tai poistamisesta johtuvat tarpeelliset korvaavat kulkuyhteydet järjestetään ja niitä koskevat korvausasiat käsitellään yksityistietoimituksessa, jota Väyläviraston on haettava päätöksen annettuaan.

22 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rataverkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa *maakunnan* tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava *maakunnalle* ennen nähtävänäoloajan päättymistä. *Maakunnan on varattava niille kunnille, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu, mahdollisuus lausua muistutuksista. Maakunnan* tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät rataverkon haltijalle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä vasta ja -ajasta on *maakunnan* kuulutettava niin kuin *maakunnan ilmoitukset maakuntalain mukaan julkaistaan*. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. rataverkon haltijan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Rataverkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Rataverkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat

laitteen. Tasoristeyksen muutoksesta, siirtämisestä tai poistamisesta johtuvat tarpeelliset korvaavat kulkuyhteydet järjestetään ja niitä koskevat korvausasiat käsitellään yksityistietoimituksessa, jota Väyläviraston on haettava päätöksen annettuaan.

22 §

Vuorovaikutus

Yleis- ja ratasuunnitelmaa laadittaessa rataverkon haltijan on varattava kunnalle, kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa, mahdollisuus osallistua suunnitelman valmisteluun, arvioida suunnitelman vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiassa.

Ennen suunnitelman hyväksymistä 1 momentissa tarkoitetuille tahoille on varattava tilaisuus muistutuksen tekemiseen suunnitelmasta. Tässä tarkoituksessa *kunnan* tulee pitää yleis- ja ratasuunnitelma yleisesti nähtävänä 30 päivän ajan. Muistutukset suunnitelmaa vastaan on toimitettava *kunnalle* ennen nähtävänäoloajan päättymistä. *Kunnan* tulee toimittaa lausuntonsa nähtävillä olleesta suunnitelmasta ja sitä vastaan tehdyistä muistutuksista sekä jätetyt muistutuskirjelmät rataverkon haltijalle. Suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sekä muistutusten tekemistä vasta ja -ajasta on *kunnan* kuulutettava niin kuin *kunnalliset ilmoitukset asianomaisessa kunnassa julkaistaan*. Ilmoitus on aina julkaistava vähintään yhdessä vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. rataverkon haltijan on lähetettävä kirjallinen ilmoitus suunnitelman nähtäväksi asettamisesta sellaisille suunnitelman vaikutusalueen kiinteistön omistajille ja haltijoille, joiden asuinpaikka on toisessa kunnassa ja jotka on asiakirjoissa mainittu tai muuten tunnettu.

Rataverkon haltija on ilmoitettava perusteltu kannanottonsa suunnitelmaa vastaan tehdyistä muistutuksista. Rataverkon haltijan on ilmoitettava kannanottonsa alueen kunnille sekä niille muistutuksentekijöille, jotka ovat

sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto *Valtion lupa- ja valvontavirastolta* sekä niiltä *maakunnilta* ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 a §

Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat

(Uusi pykälä)

43 a §

Puhevallasta ratatoimituksessa

(Uusi pykälä)

69 §

Korvausten maksaminen ja korko

Rataverkon haltijan suoritettavaksi määrättyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille

sitä kirjallisesti pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa. Rataverkon haltijan perusteltu kannanotto ilmoitetaan suunnitelmaa koskevassa hyväksymispäätöksessä.

Rataverkon haltijan on pyydettävä yleis- ja ratasuunnitelmasta lausunto niiltä *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, maakuntien liitoilta* ja kunnilta, joiden alueelle suunnitelma sijoittuu ja joiden alueella suunnitelman vaikutukset muutoin ilmenevät. Rataverkon haltijan on pyydettävä muulta viranomaiselta lausunto, jos se on päätösharkinnassa tarpeen. Rataverkon haltijan on esitettävä perusteltu kannanottonsa suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin.

Jos yleisesti nähtävillä ollutta ratasuunnitelmaa on tarpeen muuttaa ja muutoksen vaikutukset arvioidaan vähäisiksi, voidaan noudattaa yksinkertaisempaa menettelyä kuin 2–4 momentissa säädetään.

Tarkemmat säännökset vuorovaikutusmenettelystä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

25 a §

Tasoristeyksiä koskevat ratasuunnitelmat

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 momentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä tässä luvussa säädetään rataverkon haltijasta

43 a §

Puhevallasta ratatoimituksessa

Mitä tässä luvussa säädetään rataverkon haltijasta ratatoimituksen tai yksityistietoimituksen hakijana ja puhevallan käyttäjänä ratatoimituksessa, koskee myös toimivaltaista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta rataverkkoa koskevissa asioissa.

69 §

Korvausten maksaminen ja korko

Rataverkon haltijan suoritettavaksi määrättyt ennakko- ja lopulliset korvaukset niille

maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Tilusjärjestelyssä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen rataverkon haltijalle siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää rataverkon haltijan maksettaviksi määrätyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa rataverkon haltijalta korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 46 §:ssä tarkoitettusta haltuunotosta lukien, jollei 46 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 65 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen ratatoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestelyn johdosta määrätyle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

Ratatoimituksessa ja 43 §:n 3 momentin mukaisessa yksityistietoimituksessa rataverkon haltijan maksettavaksi määrätyle korvaukset sekä edellä 2 momentissa tarkoitetut tilusjärjestelykorvaukset alueen luovuttajalle suorittaa *rataverkon haltija*.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

- 1) rautatietä ei enää käytetä rautatieliikenteen harjoittamiseen, radanpitoon liittyvään liikennöintiin eikä muihin liikenteen tarpeisiin;
- 2) rautatielle ei ole odotettavissa 1 kohdassa mainittua käyttöä;
- 3) rautatiellä ei ole käyttöä yksityisraiteena;

maksettavine kuuden prosentin vuotuisine korkoineen tulee suorittaa kolmen kuukauden kuluessa niiden määräämisestä. Korvauksen maksamisen viivästyessä sille maksetaan vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Tilusjärjestelyssä alueen saaja on velvollinen maksamaan saamastaan alueesta korvauksen rataverkon haltijalle siltä osin kuin korvausta ei voida vähentää rataverkon haltijan maksettaviksi määrätyistä suorituksista, ja alueen luovuttaja saa rataverkon haltijalta korvauksen luovuttamastaan alueesta. Tässä momentissa tarkoitettuihin korvauksiin sovelletaan, mitä 1 momentissa koron laskemisesta ja korvausten maksamisesta säädetään.

Edellä 1 momentin mukainen kuuden prosentin vuotuinen korko lasketaan alkavaksi 46 §:ssä tarkoitettusta haltuunotosta lukien, jollei 46 §:n 3 momentin mukaisen haltuunoton osalta ole toisin sovittu, sekä 65 §:ssä mainituissa tapauksissa kyseisen ratatoimituksen loppukokouksen ajankohdasta lukien. Tilusjärjestelyn johdosta määrätyle korvaukselle korko lasketaan toimituksessa määrätystä alueiden haltuunottoajankohdasta lukien.

Ratatoimituksessa ja 43 §:n 3 momentin mukaisessa yksityistietoimituksessa rataverkon haltijan maksettavaksi määrätyle korvaukset sekä edellä 2 momentissa tarkoitetut tilusjärjestelykorvaukset alueen luovuttajalle suorittaa *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus. Yksityisraidetta koskevat korvaukset maksaa rautatien omistaja tai haltija*.

79 §

Rautatien lakkauttaminen muussa yhteydessä

Liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos:

- 1) rautatietä ei enää käytetä rautatieliikenteen harjoittamiseen, radanpitoon liittyvään liikennöintiin eikä muihin liikenteen tarpeisiin;
- 2) rautatielle ei ole odotettavissa 1 kohdassa mainittua käyttöä;
- 3) rautatiellä ei ole käyttöä yksityisraiteena;

ja

4) alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön tulee ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä *kuulla* tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, *maakuntia* ja kuntia.

88 a §

Maksut

Radanpitoviranomaisen tämän lain nojalla myöntämästä luvasta peritään valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettu maksu. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Rataverkon haltijan on lähetettävä ilmoitus yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus *maakunnalle*, kunnalle sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-

ja

4) alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriö voi lakkauttaa rautatien Väyläviraston valmisteleman ratasuunnitelman perusteella, jos rautatien liikenne on vähäistä eikä rautatietä ole taloudellisesti kannattavaa pitää valtion varoilla turvallisesti liikennöitävässä, 29 tai 30 §:ssä tarkoitetussa kunnossa ja jos alueen saavutettavuus sekä kuljetustarpeet on turvattu muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriön on *kuultava* ennen tässä pykälässä tarkoitetun päätöksen tekemistä tarvittaessa asianomaisia ministeriöitä, *maakunnan liittoja* ja kuntia.

88 a §

Maksut

Väyläviraston tämän lain nojalla myöntämästä luvasta peritään valtion maksuperustelaisissa (150/1992) tarkoitettu maksu. Maksusta säädetään tarkemmin liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

91 §

Päätösten ilmoittaminen muistutuksen tehneille ja viranomaisille

Rataverkon haltijan on lähetettävä ilmoitus yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus niille suunnitelman johdosta muistutuksen tehneille, joiden osoite on tiedossa, samanaikaisesti, kun päätös annetaan 90 §:n mukaisesti yleisesti tiedoksi.

Rataverkon haltijan on lähetettävä yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöksestä ilmoitus kunnalle, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja maakunnan liitolle* sekä tarvittaessa muullekin viranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä jäljennös suunnitelmasta.

92 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-

oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään. Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. *Maakunnalla, Valtion lupa- ja valvontavirastolla ja kunnalla* on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat *maakunnan* tai kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toimintialueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

100 §

Virastouudistuksen ja maakuntauudistuksen siirtymäsäännökset

Yleis- ja ratasuunnitelmat, jotka on hyväksytty tai joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettu oikeus pitää rautatiealueelle sijoitettuja rakenteita, rakennelmia ja laitteita pysyy voimassa myönnetyn luvan tai sopimuksen mukaisesti tämän lain voimaantullessa.

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 mo-

oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään. Väyläviraston päätöksestä 18 §:n 4 momentissa ja 2 a luvussa tarkoitetuissa tapauksissa valitetaan siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu tasoristeys sijaitsee, sekä 40 ja 41 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä päätöksessä tarkoitettu kiinteistö sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Rataverkon haltijalla on oikeus hakea valittamalla muutosta yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen. *Kunnalla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja maakunnan liitolla* on oikeus hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat kunnan alueelle tai viranomaisen toimialueelle.

Rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä tai säätiöllä on oikeus toimialaansa kuuluvissa asioissa hakea valittamalla muutosta sellaiseen yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätökseen, jonka vaikutukset ulottuvat yhteisön tai säätiön toimintialueelle.

Yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa yleis- ja ratasuunnitelman hyväksymispäätöstä koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhausta ratatoimituksessa tehtyyn päätökseen säädetään 77 §:ssä.

100 §

Virastouudistuksen siirtymäsäännökset

Yleis- ja ratasuunnitelmat, jotka on hyväksytty tai joiden laatiminen on aloitettu ennen tämän lain voimaantuloa, käsitellään ja ratkaistaan tämän lain mukaisesti.

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettu oikeus pitää rautatiealueelle sijoitettuja rakenteita, rakennelmia ja laitteita pysyy voimassa myönnetyn luvan tai sopimuksen mukaisesti tämän lain voimaantullessa.

Väyläviraston lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi laatia 20 §:n 2 mo-

HE 104/2018 vp

mentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä 2 luvussa säädetään rataverkon haltijasta. Tämä toimivalta päättyy 31 päivänä joulukuuta 2019.

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi käyttää lain 43 a §:ssä tarkoitettua puhevaltaa valtion rataverkkoa koskevissa asioissa 31 päivään joulukuuta 2019.

Rataverkolla lain 89 a §:ssä tarkoitettuihin rautatieliikenteen palvelualueilla tapahtuneisiin esine- ja varallisuusvahinkoihin liittyvät korvausvaatimukset käsittelee ja ratkaisee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 31 päivään joulukuuta 2019 saakka.

Sopimuksiin, jotka Liikennevirasto ja elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus tai Väylävirasto ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt ulkopuolisen palveluntarjoajan kanssa ennen ratalain 5, 8, 12 ja 15 §:n voimaan tuloa, sovelletaan mainittujen säännösten voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

mentissa tarkoitetun tasoristeyksiä koskevan ratasuunnitelman ja siihen sovelletaan tällöin, mitä 2 luvussa säädetään rataverkon haltijasta.

(4 mom. poistettaisiin)

(5 mom. poistettaisiin)

(6 mom. poistettaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

47.

Laki

Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Saimaan kanavan Venäjälle kuuluvan osan ja siihen liittyvän alueen vuokraamisesta Suomen tasavallalle sekä Saimaan kanavan kautta tapahtuvasta alusliikenteestä Venäjän kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (104/2011) 3 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 314/2016 seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

3 §

Saimaan kanavan vuokrasopimuksen 18 artiklan 2 kappaleen mukaisena erityisenä toimielimenä toimii Saimaan kanavan komissio. Liikenne- ja viestintäministeriö nimittää komission viideksi vuodeksi kerrallaan. Komission puheenjohtajana toimii kanavavaltuutettu ja jäsenenä liikenne- ja viestintäministeriön, ulkoministeriön, Rajavartiolaitoksen, Tullin, *Etelä-Karjalan maakunnan* ja Väyläviraston edustajia.

Komission tehtävänä on sovittaa yhteen viranomaisten kannat Saimaan kanavan vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa ja alusliikenteen kehittämistä koskevista kysymyksissä sekä toimia lupaviranomaisena.

3 §

Saimaan kanavan vuokrasopimuksen 18 artiklan 2 kappaleen mukaisena erityisenä toimielimenä toimii Saimaan kanavan komissio. Liikenne- ja viestintäministeriö nimittää komission viideksi vuodeksi kerrallaan. Komission puheenjohtajana toimii kanavavaltuutettu ja jäsenenä liikenne- ja viestintäministeriön, ulkoministeriön, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja Väyläviraston edustajia.

Komission tehtävänä on sovittaa yhteen viranomaisten kannat Saimaan kanavan vuokrasopimuksen täytäntöönpanoa ja alusliikenteen kehittämistä koskevista kysymyksissä sekä toimia lupaviranomaisena.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

48.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 4, 5, 7, 9, 11–16, 18, 23, 25, 26, 28, 30, 31, 33–36, 39–43, 45–58, 61, 62, 65, 67–77, 81–87, 89, 90, 92–94, 96–105, 110, 111, 120, 124, 130, 132, 134, 135, 143, 145, 157, 158, 163–172, 195, 209, 213, 228, 242, 244, 245, 247, 249, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 265–270, 271 a–271 c, 272–278, 280, 282, 284, 286, 287 §, 288 §:n 1 momentti, 289–292, 294–296, 299, 301, 303, 304, 307–309, 311–320, 323, 325–331, 333, 334, 336, 338, 340, 342–345 ja 352 §,

sellaisina kuin niistä ovat 25, 40, 70, 209 ja 303 § osaksi laissa 68/2018, 28 ja 36 § osaksi laeissa 456/2016 ja 68/2018, 33, 110, 252, 253, 253 a, 253 b, 253 d, 258, 260–263, 271 a–271 c, 325 ja 327 § laissa 456/2016, 48, 135, 315, 326, 329, 342, 344 ja 352 § osaksi laissa 456/2016, 75 § osaksi laissa 1235/2015, 111 ja 249 § laissa 277/2016, 134 § osaksi laissa 900/2017, 269 § osaksi laissa 824/2015, 275 § laissa 281/2018, 294 § laissa 68/2018, 304, 308 ja 318 § osaksi laeissa 456/2016 ja 281/2018, 313 § osaksi laissa 281/2018 ja 316 § osaksi laissa 758/2015, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

36 §

36 §

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Ohjelmistotoimiluvan myöntäminen analogiseen radiotoimintaan

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;

2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;

3) *hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan lakia, arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohtaa arpajaisten toimeenpanoa koskevasta kiellostä tai kuvaohjelmalain 6 §:ää kuvaohjelman ikärajan noudattamisesta taikka syyllistyvän rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan tai 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;*

4) ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yh-

Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä 34 §:ssä tarkoitettu ohjelmistotoimilupa sitä hakeneelle, jos:

1) hakija on maksanut 285 §:ssä säädetyn hakemusmaksun;

2) hakija on vakavarainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan;

3) *ei ole ilmeistä syytä epäillä, että hakija rikkoo tätä lakia tai syyllistyy rikoslain 11 luvun 10 §:ssä tarkoitettuun kiihottamiseen kansanryhmää vastaan taikka 10 a §:ssä tarkoitettuun törkeään kiihottamiseen kansanryhmää vastaan;*

4) ohjelmistotoimiluvan myöntäminen ei estä taajuuksien tehokasta käyttöä.

Liikenne- ja viestintäviraston on tarvittaessa päätöstä valmistellessaan kuultava liikenne- ja viestintäministeriötä ja toimittava yh-

teistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava tieto ja samalla ilmoitettava hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Energiavirastolle, Finanssivalvonnalle, *Valtion lupa- ja valvontavirastolle sekä maakunnalle*, jos se on näille säädettyjen tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

teistyössä sen kanssa.

Jos kaikille 1 momentissa säädetty edellytykset täyttävälle hakijoille ei ole osoitettavissa riittävästi taajuuksia taikka ohjelmistotoimiluvan myöntämisellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen, valtioneuvosto myöntää toimiluvan. Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava tieto ja samalla ilmoitettava hakijalle asian siirtämisestä toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimiluvan hakija voi kahden viikon kuluessa siirrosta toimittaa suunnitellulla ohjelmasisällöllä täydennetyt hakemuksen valtioneuvostolle.

Valtioneuvoston tulee ratkaista asia 25 §:n 4 momentissa säädettyssä määräajassa.

Valtioneuvoston tulee toimilupa-alueella harjoitettava radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita.

318 §

Tietojen luovuttaminen viranomaisesta

Liikenne- ja viestintäministeriöllä, Liikenne- ja viestintävirastolla, tietosuojavaltuutulla, Kilpailu- ja kuluttajavirastolla sekä markkinavalvonta- ja tuoteturvallisuusviranomaisilla on salassapitosäännösten tai muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Energiavirastolle, Finanssivalvonnalle, *Sosi-aali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle*, jos se on näille säädettyjen tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettu luovuttamis- ja ilmaisuoikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, paikkatiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö tai Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön, *tietsuojavaltuutetun* ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta myös hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muutannut sitä.

Liikenne- ja viestintäministeriöllä ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto komissiolle ja toisen ETA-valtion valvontaviranomaiselle, jos se on viestintämarkkinoiden valvonnan kannalta välttämätöntä.

Tässä pykälässä tarkoitettu luovuttamis- ja ilmaisuoikeus ei koske tietoja viesteistä, välitystiedoista, paikkatiedoista tai luottamuksellisen radiolähetyksen sisällöstä ja olemassaolosta.

Liikenne- ja viestintäministeriö tai Liikenne- ja viestintävirasto saa käyttää ulkomaiselta viranomaiselta saatua salassa pidettävää asiakirjaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu.

344 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Liikenne- ja viestintäministeriön ja kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökseen, Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 342 §:ssä tarkoitettuun hallintopäätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston, sisäministeriön ja ilmoitetun laitoksen oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Päätöksen tehnyt viranomainen tai ilmoitettu laitos voi muussa kuin 233 ja 235 §:ssä tarkoitetussa päätöksessä määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Edellä 213 §:ssä tarkoitettua lähetysoikeuden luovuttamista koskevaa Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on 2 momentista poiketen noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta myös hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tai muutannut sitä.

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen 32 §:ssä tarkoitettussa ohjelmistotoimiluvan peruuttamisesta koskevassa asiassa, 49 §:ssä tarkoitettussa radioluvan peruuttamisesta koskevassa asiassa, 233 §:ssä tarkoitettussa sijoittamista koskevassa asiassa, 235 §:ssä tarkoitettussa sijoittamisoikeuden muuttamista tai poistamista koskevassa asiassa ja 255 §:ssä tarkoitettussa arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa*. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;

2) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 52–55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;

3) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 85 §:n nojalla;

4) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;

5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

352 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleen hallintoasian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

345 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen 32 §:ssä tarkoitettussa ohjelmistotoimiluvan peruuttamisesta koskevassa asiassa, 49 §:ssä tarkoitettussa radioluvan peruuttamisesta koskevassa asiassa, 233 §:ssä tarkoitettussa sijoittamista koskevassa asiassa, 235 §:ssä tarkoitettussa sijoittamisoikeuden muuttamista tai poistamista koskevassa asiassa ja 255 §:ssä tarkoitettussa arviointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaisissa*. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valittamalla voi hakea muutosta päätökseen, jonka:

1) valtioneuvosto on tehnyt tämän lain nojalla;

2) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 52–55 §:n nojalla tai joka koskee tällaisen päätöksen noudattamisen valvontaa;

3) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 85 §:n nojalla;

4) Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt 314 §:n nojalla EU:n verkkovierailuasetuksen valvonnasta;

5) markkinaoikeus on tehnyt tämän lain nojalla lukuun ottamatta 336 ja 337 §:ssä tarkoitettua päätöstä, johon haetaan muutosta siten kuin oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetussa laissa säädetään.

Edellä 2 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettua valtioneuvoston ja Liikenne- ja viestintäviraston päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomaisen toisin määrää. Valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

352 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olleen hallintoasian käsittelyyn sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaoleva verkko- tai ohjelmistotoimilupa, radiolähtetimen lupa, radioaseman tunniste sekä pätevyys- ja kelpoisuustodistus on edelleen voimassa siinä mainitun määräajan.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia sovelletaan sen nojalla myönnettyihin toimilupiin niiden voimassaolon päättymiseen asti.

Viestintämarkkinalakiin perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto on ensimmäistä kertaa tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tarvittaessa teleyrityksen viestintämarkkinalakiin perustuvien velvollisuuksien päätyminen vahvistetaan Liikenne- ja viestintäviraston erillisellä päätöksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:ään perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät edelleen voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto ensimmäistä kertaa tekee tämän lain 85 §:n mukaisen päätöksen nimeämismenettelyn käyttöönotosta.

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva televisiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita televisio-ohjelmistossa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva radiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita radio-ohjelmistoissa on voimassa radiotoiminnan harjoittajalle televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla annettussa ohjelmistotoimiluvassa mainitun määräajan.

Tämän lain voimaan tullessa voimassaoleva verkko- tai ohjelmistotoimilupa, radiolähtetimen lupa, radioaseman tunniste sekä pätevyys- ja kelpoisuustodistus on edelleen voimassa siinä mainitun määräajan.

Eräiden radiotaajuuksien huutokaupoista annettua lakia sovelletaan sen nojalla myönnettyihin toimilupiin niiden voimassaolon päättymiseen asti.

Viestintämarkkinalakiin perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto on ensimmäistä kertaa tehnyt tämän lain 52 §:n mukaisen päätöksen huomattavasta markkinavoimasta ja sen seurauksena asettanut teleyrityksille tämän lain mukaiset oikeudet ja velvollisuudet. Tarvittaessa teleyrityksen viestintämarkkinalakiin perustuvien velvollisuuksien päätyminen vahvistetaan Liikenne- ja viestintäviraston erillisellä päätöksellä.

Viestintämarkkinalain 59 §:ään perustuvat teleyritysten oikeudet ja velvollisuudet jäävät edelleen voimaan, kunnes Liikenne- ja viestintävirasto ensimmäistä kertaa tekee tämän lain 85 §:n mukaisen päätöksen nimeämismenettelyn käyttöönotosta.

Viestintämarkkinalain 134 §:n 1 momentin 3 kohtaan perustuva velvollisuus siirtää verkossa ilman korvausta vapaasti vastaanotettavat yleisen edun mukaiset valtakunnallisen ohjelmistotoimiluvan nojalla lähetettävät televisio-ohjelmistot, joita ovat MTV Oy:n MTV3 ja Sanoma Media Finland Oy:n Nelonen, ovat voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva televisiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita televisio-ohjelmistossa on voimassa siihen saakka, kunnes tämän lain 26 §:n mukaiset toimiluvat tulevat voimaan.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 15 a §:n 1 ja 2 momenttiin perustuva radiotoiminnan harjoittajan velvollisuus välittää väestölle vaaratiedotteita radio-ohjelmistoissa on voimassa radiotoiminnan harjoittajalle televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 7 §:n 1 momentin nojalla annettussa ohjelmistotoimiluvassa mainitun määräajan.

HE 104/2018 vp

Tämän lain 229 §:n 4 momenttia ei sovelleta sopimukseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa.

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan lain voimaantulon jälkeen myönnettyihin toimilupiin.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

Tämän lain 318 §:n 2 momentin tietojensaantioikeus koskee elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia siihen saakka kunnes laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista on kumoutunut.

Tämän lain 229 §:n 4 momenttia ei sovelleta sopimukseen, joka on tehty ennen lain voimaantuloa.

Tämän lain 288 §:n 1 momentin 1 kohtaa sovelletaan lain voimaantulon jälkeen myönnettyihin toimilupiin.

Jos muussa laissa tai sen nojalla annetussa säännöksessä taikka tällä lailla kumotun lain nojalla annetussa päätöksessä viitataan tällä lailla kumottuun lakiin, viittauksen on katsottava tarkoittavan tämän lain vastaavaa säännöstä.

(12 mom. poistettaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

49.

Laki**sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisten tietullijärjestelmien yhteentoimivuudesta annetun lain (21/2014) 4, 5, 12, 14, 15 sekä 20–24 § seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

22 §

22 §

*Valvontaviranomaiset**Valvontaviranomaiset*

Tämän lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Tämän lain noudattamista valvoo Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

Liikenne- ja viestintäministeriö valvoo nimeämiään ilmoitettuja laitoksia.

Henkilötietojen käsittelyn valvonnasta säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus), tietosuojalaissa (/) ja sähköisen viestinnän tietosuojalaissa.

(3 mom. kumottaisiin.)

24 §

24 §

*Muutoksenhaku**Muutoksenhaku*

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.*

Rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaiissa (586/1996) säädetään.*

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oi-

Ilmoitetun laitoksen tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua ilmoitetulta laitokselta ja liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevaan päätökseen päätöksen tehneeltä viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oi-

kaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

kaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen rekisteröinnin peruuttamista, yhteentoimivuuden osatekijöiden puutteellisuuksien korjaamista ja nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään.

Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemää päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen saa kuitenkin hakea muutosta siten kuin uhkasakko-laissa säädetään.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

50.

Laki

tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain (991/2003) 4–7 ja 9 § sellaisina
kuin ne ovat laissa 1302/2009, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

7 §

7 §

Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä

Tietojen luovuttaminen tietojärjestelmästä

Väylävirasto voi luovuttaa tietojärjestelmästä tietoja sellaisenaan käytettäväksi ja palvelujen tuottamiseksi kirjallisena poimitana taikka teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa.

Väylävirasto voi luovuttaa tietojärjestelmästä tietoja sellaisenaan käytettäväksi ja palvelujen tuottamiseksi kirjallisena poimitana taikka rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

51.

Laki**vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (719/1994) 3 a, 6, 7 a–7 d, 9, 10 a–10 c, 11, 11 a–11 d, 12, 13 a–13 e, 14 a, 14 b, 17 a, 20, 23, 23 a, 23 b ja 24 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 a, 10 a–10 c, 13 a, 14 b, 17 a ja 23 b § laissa 956/2013, 6 § laeissa 124/2001 ja 956/2013, 7 a ja 11 a § laeissa 1240/2010 ja 956/2013, 7 b § laissa 1240/2010, 7 c ja 7 d § laissa 1095/2014, 9, 11 b ja 12 § laeissa 215/2005, 1240/2010 ja 956/2013, 11 § laeissa 1402/2011 ja 956/2013, 11 c, 11 d ja 14 a § laeissa 215/2005 ja 956/2013, 13 b § laeissa 1004/2011 ja 956/2013, 13 c ja 20 § laeissa 956/2013 ja 1095/2014, 13 d § laeissa 124/2001, 1004/2011, 956/2013 ja 1095/2014, 13 e § laeissa 1004/2011, 956/2013 ja 915/2014, 23 § laeissa 124/2001 ja 1240/2010, 23 a § laeissa 215/2005, 1282/2010 ja 956/2013 sekä 24 § laeissa 124/2001, 215/2005 ja 956/2013, seuraavasti:

*HE 61/2018 vp**Ehdotus*

12 §

12 §

*Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa**Kuljetus ja tilapäinen säilytys kuljetusketjussa*

Ratapihan, satama-alueen, lentopaikan ja muun terminaalin suunnittelussa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen aiheuttamat vaarat ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle. Ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, ettei aineista aiheudu erityistä vaaraa. Näissä paikoissa myös vaarallisille aineille tarkoitettujen alueiden ja niiden varustelun tulee olla sellaiset, ettei aineista niitä kuljettaessa tai tilapäisesti säilytettäessä aiheudu erityistä vaaraa.

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säily-

Ratapihan, satama-alueen, lentopaikan ja muun terminaalin suunnittelussa ja toiminnassa tulee ottaa huomioon vaarallisten aineiden kuljetuksen ja tilapäisen säilytyksen aiheuttamat vaarat ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle. Ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa saa kuljettaa ja tilapäisesti säilyttää vain sellaisia määriä vaarallisia aineita, ettei aineista aiheudu erityistä vaaraa. Näissä paikoissa myös vaarallisille aineille tarkoitettujen alueiden ja niiden varustelun tulee olla sellaiset, ettei aineista niitä kuljettaessa tai tilapäisesti säilytettäessä aiheudu erityistä vaaraa.

Satamanpitäjällä ja lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavalla tulee olla ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys, jos sataman kautta kuljetetaan tai siellä tilapäisesti säilytetään merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Sataman turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto. Se voi rajoittaa satamassa tilapäisesti säilytettävien vaarallisten aineiden määriä ja määrätä tilapäiselle säily-

tykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys Liikenne- ja viestintävirasto nimeämälle ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Väylävirasto kokoaa ja täydentää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, *maakunnan* sekä valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuusselvityksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta sekä kuljetusyksiköiden erottelusta, ainekohtaisista menettelyistä ja muista teknisistä yksityiskohdista.

tykselle muita turvallisuuden kannalta tarpeellisia rajoituksia.

Rautatieyrityksellä on oltava ajan tasalla oleva turvallisuusselvitys Liikenne- ja viestintävirasto nimeämälle ratapihalle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita. Väylävirasto kokoaa ja täydentää turvallisuusselvityksen koko ratapihalle ja huolehtii siitä, että turvallisuusselvityksessä kuvatut toiminnot muodostavat turvallisuuden kannalta toimivan kokonaisuuden. Koko ratapihan turvallisuusselvityksen hyväksyy Liikenne- ja viestintävirasto.

Turvallisuusselvityksessä on selostettava toteutettavat toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja tilapäinen säilytys, sekä sisäinen pelastussuunnitelma. Sisäisen pelastussuunnitelman tulee sisältää suunnitelma onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä. Turvallisuusselvityksen tulee olla pelastusviranomaisten, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* sekä valvontaviranomaisten saatavissa.

Vaarallisista aineista ja niiden tilapäisestä säilytyksestä, onnettomuuksien torjunnasta ja kuljetuksesta ratapihalla, satama-alueella, lentopaikalla ja muussa terminaalissa sekä turvallisuusselvityksestä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä näiden asioiden käytännön toteutuksesta sekä kuljetusyksiköiden erottelusta, ainekohtaisista menettelyistä ja muista teknisistä yksityiskohdista.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

52.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä tunnistamispalveluista annetun lain (617/2009) 2, 7 b, 10, 12, 12 a, 16, 17, 29–38, 42, 42 a, 43–45, 45 a, 46, 47, 49 ja 49 a §, sellaisina kuin ne ovat 2, 7 b, 16, 29–38, 42, 42 a, 45 a, 46, 49 ja 49 a § laissa 533/2016, 10 ja 47 § laeissa 533/2016 ja 816/2017, 12 a § laissa 139/2015, 17 § laeissa 139/2015, 533/2016 ja 816/2017, 43 ja 45 § osaksi laissa 533/2016 sekä 44 § osaksi laeissa 664/2012 ja 533/2016, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

7 b §

7 b §

*Tieto passin tai henkilökortin voimassaolosta
(Uusi pykälä)*

Tieto passin tai henkilökortin voimassaolosta

Tunnistuspalvelun tarjoajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti poliisin hallintoasiain tietojärjestelmässä oleva tieto ensitunnistamisessa käytettävän passin tai henkilökortin voimassaolosta.

16 §

16 §

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä

Tunnistuspalvelun tarjoajan velvollisuus ilmoittaa toimintaan ja tietojen suojaamiseen kohdistuvista uhkista tai häiriöistä

Tunnistuspalvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava ilman aiheutonta viivästystä tunnistuspalveluunsa luottaville osapuolille, tunnistusvälineiden haltijoille, muille luottamusverkostossa toimiville sopimuspuolilleen sekä Liikenne- ja viestintävirastolle palvelun toimivuuteen, tietoturvaan tai sähköisen henkilöllisyyden käyttöön kohdistuvista merkittävistä uhkista tai häiriöistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi teknisesti välittää tietoja luottamusverkostossa osapuolten välillä ilmoittajan lukuun sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Tunnistuspalvelun tarjoajan on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava ilman aiheutonta viivästystä tunnistuspalveluunsa luottaville osapuolille, tunnistusvälineiden haltijoille, muille luottamusverkostossa toimiville sopimuspuolilleen sekä Liikenne- ja viestintävirastolle palvelun toimivuuteen, tietoturvaan tai sähköisen henkilöllisyyden käyttöön kohdistuvista merkittävistä uhkista tai häiriöistä. Liikenne- ja viestintävirasto voi teknisesti välittää tietoja luottamusverkostossa osapuolten välillä ilmoittajan lukuun sen estämättä, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Jos uhka tai häiriö kohdistuu luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) tarkoitettuun tietojen suojaamiseen, tunnistuspalvelun tarjoajan on ilmoitettava asiasta myös tietosuojavaltuutelle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on kerrottava niistä toimista, joita eri tahoilla on käytettävissään uhkien tai häiriöiden torjumiseksi sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvista arvioiduista kustannuksista.

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tunnistuspalvelun tarjoaja, joka aiheuttaa 4 momentin vastaisella menettelyllä vahinkoa toiselle tunnistuspalvelun tarjoajalle, on velvollinen korvaamaan menettelystään aiheutuvan vahingon.

46 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua, 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä, 36 §:ssä tarkoitettua hyväksytyyn sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointilaitosta ja niiden toimintaa, hyväksytyjä varmenteita tarjoavaa varmentajaa sekä luottamuspalvelun tarjoajan ja niiden palvelua koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sähköistä tunnistamista ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

(2 mom. kumottaisiin)

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa on kerrottava niistä toimista, joita eri tahoilla on käytettävissään uhkien tai häiriöiden torjumiseksi sekä näistä toimenpiteistä aiheutuvista arvioiduista kustannuksista.

Tunnistuspalvelun tarjoaja saa käyttää tämän pykälän nojalla saatuja toista tunnistuspalvelun tarjoajaa koskevia tietoja vain tässä pykälässä tarkoitettuihin uhkiin tai häiriöihin varautumiseen sekä häiriötilanteiden selvittämiseen. Tietoja saavat tunnistuspalvelun tarjoajan palveluksessa käsitellä ainoastaan ne, jotka tarvitsevat tietoja välttämättä työssään. Tietoja on muutoinkin käsiteltävä siten, ettei toisen tunnistuspalvelun tarjoajan liikesalaisuuksia vaaranneta.

Tunnistuspalvelun tarjoaja, joka aiheuttaa 4 momentin vastaisella menettelyllä vahinkoa toiselle tunnistuspalvelun tarjoajalle, on velvollinen korvaamaan menettelystään aiheutuvan vahingon.

46 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua, 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä, 36 §:ssä tarkoitettua hyväksytyyn sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifiointilaitosta ja niiden toimintaa, hyväksytyjä varmenteita tarjoavaa varmentajaa sekä luottamuspalvelun tarjoajan ja niiden palvelua koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sähköistä tunnistamista ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastuksesta säädetään hallintolain 39 §:ssä.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitetun tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henkilöllä on oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan, hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan ja luottamuspalvelun tarjoajan tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien, hyväksytyjä varmenteita tarjoavien varmentajien ja luottamuspalvelun tarjoajien tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

Tietosuojavaltuutetulla on tehtävänsä suorittaessaan yleisessä tietosuojasetuksessa ja tietosuojalaissa (/) tarkoitettut tarkastusoikeudet.

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitus-

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitetun tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henkilöllä on oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan, hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan ja luottamuspalvelun tarjoajan tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien, hyväksytyjä varmenteita tarjoavien varmentajien ja luottamuspalvelun tarjoajien tai niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

(4 mom. kumottaisiin.)

49 §

Muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 47 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen ja sertifiointilaitoksen nimeämisen peruuttamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitus-

viranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Muutoksenhausta tietosuojavaltuutetun päätökseen säädetään *luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) ja tietosuojalaissa (/).*

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

viranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

Muutoksenhausta tietosuojavaltuutetun päätökseen säädetään tietosuojalaissa (/).

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolain 7 a luvussa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sertifiointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

53.

Laki

valtion virkamieslain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion virkamieslain (750/1994) 7 § sellaisena kuin se on laissa 948/2017, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

7 §

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen:

1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;

2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;

3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;

4) viraston päällikön virka;

5) ulkoasiainhallinnon virka;

6) tuomarin virka sekä virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvaltuutetun virka ja tiedusteluvaltuutetun toiminnon virat;

7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja, sekä rajavartiolaitoksen virka;

8) puolustusministeriön ja puolustusvoimi-

7 §

Seuraaviin virkoihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen:

1) oikeuskanslerin ja apulaisoikeuskanslerin virka sekä oikeuskanslerinviraston kansliapäällikön ja esittelijäneuvoksen osastopäällikkönä virka;

2) ministeriön valtiosihteerin virka, valtiosihteerin kansliapäällikkönä ja kansliapäällikön virka, ministeriön osastopäällikön virka ja sitä vastaava tai ylempi virka, ministeriön apulaisosastopäällikön ja toimistopäällikön virka, muu yksikön päällikön virka sekä ministerin erityisavustajan määräaikainen virkasuhde;

3) ministeriön virka, jonka tehtäviin kuuluu toimia ministeriön valmiuspäällikkönä, jonka tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja;

4) viraston päällikön virka;

5) ulkoasiainhallinnon virka;

6) tuomarin virka sekä virka, johon kuuluu syyttäjän tai ulosottomiehen tehtäviä, sekä tiedusteluvaltuutetun virka ja tiedusteluvaltuutetun toiminnon virat;

7) sisäministeriön toimialan viraston päällikön välittömänä alaisena toimivan päällikön ja johtajan virka, poliisilaissa (872/2011) tarkoitettu poliisimiehen virka, suojelupoliisin muu kuin poliisimiehen virka, poliisihallinnon virka, jonka tehtäviin kuuluu muutoin kuin satunnaisesti käsitellä suojaustasoon I tai II kuuluviksi luokiteltuja asiakirjoja, sekä rajavartiolaitoksen virka;

8) puolustusministeriön ja puolustusvoimi-

en virka;

9) valtiovarainministeriön ja Väestörekisterikeskuksen virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka sekä Väestörekisterikeskuksen ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;

10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;

11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohdajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;

12) Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohdajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä;

13) Energiaviraston ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimitämisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

en virka;

9) valtiovarainministeriön ja Väestörekisterikeskuksen virka, johon kuuluu tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä, Tullin virka, johon kuuluu oikeus pidättämiseen tai Suomen alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen osallistuminen tai Tullin toimialaan kuuluvia rikostutkinta- ja valvontatehtäviä, sekä Tullin pääjohtajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka, *Aluehallintoviraston pelastustoimen ja varautumisen tehtäviä hoitavan vastuualueen päällikön virka* sekä Väestörekisterikeskuksen ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka;

10) työ- ja elinkeinoministeriön johtavan asiantuntijan virka, jonka tehtäviin kuuluu käsitellä ulkomaisten yritysostojen seurannasta annetussa laissa (172/2012) tarkoitettuja tietoja;

11) maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tietotekniikkapalvelukeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen paikkatietokeskuksen ylijohdajan virka, Maanmittauslaitoksen tuotantotoimintayksikön ylijohdajan virka sekä Metsähallituksen erävalvonnasta annetussa laissa (1157/2005) tarkoitettu erätarkastajan virka;

12) Liikenne- ja viestintäviraston, Väyläviraston sekä Ilmatieteen laitoksen pääjohtajan välittöminä alaisina toimivien johtajien ja ylijohdajien virat sekä mainittujen virastojen virat, joiden tehtäviin kuuluu valmius- ja varautumistehtäviä tai tieto- ja kyberturvallisuuteen olennaisesti vaikuttavia tehtäviä;

13) Energiaviraston ylijohdajan välittömänä alaisena toimivan johtajan virka.

Mitä 1 momentissa säädetään virkaan nimitämisestä, sovelletaan myös määrättäessä virkamies 1 momentissa tarkoitettua virkaa vastaavaan tehtävään tai nimitettäessä joku 9 §:n 1 momentin nojalla määrääjäksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi hoitamaan tämän pykälän 1 momentissa säädettyyn virkaan tai virkasuhteeseen kuuluvia tehtäviä.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

54.

Laki**verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016) 3–7 ja 9–14 §, sellaisina kuin niistä on 5 § osaksi laissa 706/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

5 §

5 §

*Keskitetty tietopiste**Keskitetty tietopiste*

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- 2) suunnitelluista rakennustoista;
- 3) rakentamiseen liittyvistä lupamenetelystä;

4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista.

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan katsoa vaarantavan:

- 1) verkkojen tietoturvallisuutta;
- 2) yleistä tai kansallista turvallisuutta;
- 3) *yritys- ja liikesalaisuuksia*.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisumenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003).

14 §

Valitus

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hal-*

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on huolehtia, että tarjolla on helppokäyttöinen ja tietoturvallinen keskitetty tietopiste, jonka kautta annetaan ilman aiheetonta viivytystä digitaalisessa muodossa tiedot:

- 1) verkkojen fyysisestä infrastruktuurista;
- 2) suunnitelluista rakennustoista;
- 3) rakentamiseen liittyvistä lupamenetelystä;

4) kaapeleiden, putkien ja niihin verrattavien aktiivisten verkon osien sijainneista.

Tietoja ei kuitenkaan tarvitse antaa siltä osin kuin tietojen antamisen voidaan katsoa vaarantavan:

- 1) verkkojen tietoturvallisuutta;
- 2) yleistä tai kansallista turvallisuutta;
- 3) *liikesalaisuuksia*.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamisesta perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisumenettelystä säädetään hallintolaissa (434/2003).

14 §

Valitus

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimukseen antamaan ja muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa*

HE 104/2018 vp

lintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tai muuttanut sitä.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(586/1996) säädetään.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla hallinto-oikeus on kumonnut Liikenne- ja viestintäviraston 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tai muuttanut sitä.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

55.

Laki

vesihuoltolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesihuoltolain (119/2001) 35 §, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 290/2018 ja 669/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

35 §

35 §

Salassapitovelvollisuus

Salassapitovelvollisuus

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, *liike- tai ammattisalaisuudesta* taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle; sekä
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Tämän lain mukaista tehtävää suorittavan salassapitovelvollisuuteen sovelletaan, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään.

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, *liikesalaisuudesta* taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;
- 2) rikoksen selvittämiseksi syyttäjä- ja poliisiviranomaiselle; sekä
- 3) Liikenne- ja viestintävirastolle, jos se on välttämätöntä tietoturvallisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

56.

Laki

vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesikulkuneuvojen rekisteröinnistä annetun lain (424/2014) 1, 6–13, 41 ja 42 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 § laissa 355/2018 sekä 11 § osaksi laissa 355/2018, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

42 §

42 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Henkilötietojen korjaamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta siten kuin luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuojalaissa (/) säädetään ja asiakkaalta perittävään maksuun haetaan muutosta siten kuin valtion maksuperustelaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Liikenne- ja viestintäviraston oikaisuvaatimuksen johdosta tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

(3 mom. kumottaisiin)

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

57.

Laki

vesiliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vesiliikennelain (463/1996) 6, 9, 15–19, 21 a, 22, 23 ja 26 §,
 sellaisina kuin niistä ovat 6, 15 ja 17 § osaksi laissa 1294/2009, 9, 16, 18, 21 a, 23 ja 26 §
 laissa 1294/2009, 19 § osaksi laeissa 1294/2009 ja 595/2011 sekä 22 § laissa 1003/2015, seu-
 raavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

15 §

15 §

*Alueelliset kiellot ja rajoitukset**Alueelliset kiellot ja rajoitukset*

Vesikulkuneuvolla liikkuminen voidaan kieltää määräajaksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää Liikenne- ja viestintävirasto ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista *Valtion lupa- ja valvontavirasto*.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä taikka vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Sama koskee Puolustusvoimien toimintaa.

16 §

Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos tietyn moottorikäyttöisen vesikulku-

Vesikulkuneuvolla liikkuminen voidaan kieltää määräajaksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Yleisiä kulkuväyliä koskevista kielloista ja rajoituksista päättää Liikenne- ja viestintävirasto ja muita vesialueita koskevista kielloista ja rajoituksista *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*.

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä taikka vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä, ellei päätöksessä erityisen painavasta syystä toisin määrätä. Virka-, sairaankuljetus- ja pelastustoimen suorittamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta. Sama koskee Puolustusvoimien toimintaa.

16 §

Vesikulkuneuvotyyppejä koskevat kiellot ja rajoitukset

Jos tietyn moottorikäyttöisen vesikulku-

neuvotyypin käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle *Valtion lupa- ja valvontavirasto* tai, jos kysymys on kauppameren-kulkuun käytettävästä vesikulkuneuvosta, Liikenne- ja viestintävirasto voi aluekohtaisesti kieltää vesikulkuneuvotyypin käytön tai rajoittaa sitä.

17 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämiseksi voi tehdä kunta tai kunnan jäsen, *maakunta* taikka sellainen viranomais- tai yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määrittämisen voi panna vireille myös Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto ja *Valtion lupa- ja valvontavirasto*.

Ennen kiellon tai rajoituksen määrittämistä Liikenne- ja viestintäviraston tai *Valtion lupa- ja valvontaviraston* on kuultava kuntaa, jonka aluetta kiello tai rajoitus koskee, sekä varattava *maakunnalle ja* niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, ti-laisuus tulla kuulluksi.

Jos kiello tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

18 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Liikenne- ja viestintävirasto tai *Valtion lupa- ja valvontavirasto* voi määrätä, että sen antama kiello- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrättyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomais- tai yhteisö voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

neuvotyypin käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle elinkeinolle, yleiselle luonnon virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* tai, jos kysymys on kauppameren-kulkuun käytettävästä vesikulkuneuvosta, Liikenne- ja viestintävirasto voi aluekohtaisesti kieltää vesikulkuneuvotyypin käytön tai rajoittaa sitä.

17 §

Kielto- ja rajoitusasioiden käsittely

Esityksen 15 ja 16 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämiseksi voi tehdä kunta tai kunnan jäsen taikka sellainen viranomais- tai yhteisö tai vesialueen omistaja, jota asia koskee. Kiellon tai rajoituksen määrittämisen voi panna vireille myös Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto tai *toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*.

Ennen kiellon tai rajoituksen määrittämistä Liikenne- ja viestintäviraston tai *toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on kuultava kuntaa, jonka aluetta kiello tai rajoitus koskee, sekä varattava niille viranomaisille, yhteisöille ja vesialueen omistajille sekä muille, joita asia koskee, ti-laisuus tulla kuulluksi.

Jos kiello tai rajoitus määrätään kunnan esityksestä, se on määrättävä esityksen mukaisesti, jollei esityksestä poikkeaminen ole tarpeen kansalaisten tasapuolisen kohtelun tai alueellisen yhtenäisyyden vuoksi taikka muusta erityisestä syystä.

18 §

Kiellon ja rajoituksen voimaantulo

Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että sen antama kiello- tai rajoituspäätös tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta päätöksessä määrättyllä tavalla sen jälkeen, kun päätöksestä on tiedotettu. Muutoksenhakuviranomais- tai yhteisö voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

22 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* (/) säädetään. Valitus, joka koskee *Valtion lupa- ja valvontaviraston* tämän lain 15 §:n 2 momentin, 16 §:n tai 21 §:n 3 momentin taikka Liikenne- ja viestintäviraston 15 §:n 2 momentin tai 16 §:n 16 §:n nojalla antamaa päätöstä käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä pääosa päätöksen kohteena olevasta vesialueesta sijaitsee. Muutoin toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä valituksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15, 16 ja 20 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämisestä tai muuttamisesta koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

23 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle. Ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu *Valtion lupa- ja valvontavirastolle*. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvovat Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli.

22 §

Muutoksenhaku

Tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* (586/1996) säädetään. Valitus, joka koskee *toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* tämän lain 15 §:n 2 momentin, 16 §:n tai 21 §:n 3 momentin taikka Liikenne- ja viestintäviraston 15 §:n 2 momentin tai 16 §:n 16 §:n nojalla antamaa päätöstä käsitellään siinä hallinto-oikeudessa, jonka tuomiopiirissä pääosa päätöksen kohteena olevasta vesialueesta sijaitsee. Muutoin toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyy sen mukaan, minkä hallinto-oikeuden tuomiopiirissä valituksen kohteena olevan päätöksen tehneen viranomaisen toimipaikka sijaitsee.

Hallinto-oikeuden päätökseen 15, 16 ja 20 §:ssä tarkoitetun kiellon tai rajoituksen määrittämisestä tai muuttamisesta koskevassa asiassa saa hakea muutosta valittamalla siten kuin *hallintolainkäyttölaissa* säädetään. Hallinto-oikeuden muuhun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

23 §

Valvonta

Tämän lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu Liikenne- ja viestintävirastolle. Ympäristöhaittojen ehkäisemisen ja torjumisen osalta lain noudattamisen yleinen valvonta kuuluu *toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle*. Vesikulkuneuvojen käyttämistä vesialueella valvovat Liikenne- ja viestintävirasto, poliisi, Rajavartiolaitos ja Tulli.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

58.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 8, 9, 15, 63, 68, 69 ja 71 §, sellaisena kuin niistä on 69 § osaksi laissa 356/2018 seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

15 §

15 §

Moottoritehon mittaaminen

Moottoritehon mittaaminen

Varsinais-Suomen maakunta, rajavartiolaitos tai Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että kalastusaluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslisenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusaluksen moottoriteho ylittää kalastuslisenssissä mainitun moottoritehon.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, rajavartiolaitos tai Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä, että kalastusaluksen moottoriteho on mitattava, jos kalastuslisenssissä ja moottorin valmistajan antamassa moottoritehotodistuksessa mainittu enimmäisteho eivät vastaa toisiaan tai jos on perusteltua syytä olettaa, että kalastusaluksen moottoriteho ylittää kalastuslisenssissä mainitun moottoritehon.

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, *Varsinais-Suomen maakunta* voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusaluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Edellä tarkoitettu valvontaviranomainen voi asettaa määräajan, jonka kuluessa moottoriteho tulee mitata ja sitä koskeva todistus toimittaa määräyksen antaneelle valvontaviranomaiselle. Jos valvontaviranomainen ei ole saanut asettamassaan määräajassa hyväksyttävää todistusta moottoritehosta, *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus* voi valvontaviranomaisen pyynnöstä peruuttaa kalastusaluksen kalastuslisenssin toistaiseksi, kuitenkin enintään siihen saakka, kunnes viranomaiselle toimitetaan asianmukainen moottoritehotodistus.

Moottoritehon mittauksesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitettua luokituskäytöstä tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

Moottoritehon mittauksesta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Liikenne- ja viestintävirasto voi valtuuttaa 8 §:ssä tarkoitettua luokituskäytöstä tai muun toiminnanharjoittajan suorittamaan moottoritehon mittaamisen.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;

4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määrittämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastusvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määrittämistä varten;

8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle *maakunnalle* vakuutustuen takaisinperintää varten.

69 §

Tietojen luovuttaminen rekistereistä

Tässä laissa tarkoitetuista rekistereistä tiedot voidaan luovuttaa rekisterin otteella tai teknisen käyttöyhteyden välityksellä. Tietojen luovutuksesta päättää rekisteriä pitävä viranomainen. Ennen tietojen luovuttamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Salassapitosäännösten estämättä käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja voidaan luovuttaa:

1) Tullille laissa säädettyjä valvontatehtäviä, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa sekä verotusta ja sen valvontaa varten;

2) poliisille kalastuksen valvontaa, rajaturvallisuuden ylläpitämistä, meriliikenteen valvontaa, rikosten ehkäisyä, esitutkintaa ja öljypäästöjen tutkintaa sekä pelastustoimintaa varten;

3) Liikenne- ja viestintävirastolle merenkulun ohjausta, meriturvallisuuden valvontaa ja liikenneasioiden rekisterin ylläpitoa varten;

4) ulosottoviranomaisille niille kuuluvien täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten;

5) elintarvikevalvontaviranomaisille elintarvikkeita koskevan lainsäädännön noudattamisen valvontaa varten;

6) Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaan ja seuraamusten määrittämiseen sekä niiden suomalaisten alusten rekisteröintiä varten, joiden kotipaikka on Ahvenanmaan maakunnassa;

7) Euroopan komissiolle, Euroopan kalastusvalvontavirastolle ja Euroopan unionin jäsenvaltioille yhteisen kalastuspolitiikan noudattamisen valvontaa ja seuraamusten määrittämistä varten;

8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) 10 §:ssä tarkoitettulle kalastusvakuutuslaitokselle vakuutustuen maksamista koskevaa päätöksentekoa varten;

9) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain 19 §:ssä tarkoitettulle *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle* vakuutustuen takaisinperintää varten.

71 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mitaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikeuksia Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin *oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (/)* säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Maaseutuvirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

71 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 8 ja 15 §:ssä tarkoitetun luokituslaitoksen tai toiminnanharjoittajan moottoritehon varmentamista ja moottoritehon mitaamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikeuksia Liikenne- ja viestintävirastolta siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen ja muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin tämän lain mukaisiin päätöksiin haetaan muutosta siten kuin *hallintolainkäyttölaissa (586/1996)* säädetään, jollei muualla laissa toisin säädetä.

Ruokavirastolla on oikeus hakea muutosta hallinto-oikeuden päätökseen, jolla sen tämän lain nojalla antama päätös on kumottu tai sitä on muutettu.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____

59.

Laki

ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 24, 26, 152 ja 183 §, sellaisina kuin ne ovat
24, 26 ja 183 § laissa 1063/2017 sekä 152 § laissa 327/2016, seuraavasti:

HE 61/2018 vp

Ehdotus

24 §

24 §

Muut valvontaviranomaiset

Muut valvontaviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo 216 §:n 2 momentin nojalla annetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista yhdessä 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yleisten valvontaviranomaisten kanssa.

Kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja työsuojeluviranomaiset valvovat toimialallaan 217 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. *Maakunnan* terveydensuojeluviranomaiset, kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628, jäljempänä työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetus, tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Tulli ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto valvoo 216 §:n 2 momentin nojalla annetun orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista yhdessä 23 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yleisten valvontaviranomaisten kanssa.

Kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja työsuojeluviranomaiset valvovat toimialallaan 217 §:n 2 momentin nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. *Kunnan* terveydensuojeluviranomaiset, kuluttajaturvallisuuslaissa tarkoitettut valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset valvovat toimialallaan 17 luvun säännösten nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto toimii liikkuviin työkoneisiin tarkoitettujen polttomoottoreiden kaasu- ja hiukkaspäästöjen raja-arvoihin ja tyyppihyväksyntään liittyvistä vaatimuksista, asetusten (EU) N:o 1024/2012 ja (EU) N:o 167/2013 muuttamisesta ja direktiivin 97/68/EY muuttamisesta ja kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/1628, jäljempänä työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetus, tarkoitettuna markkinavalvontaviranomaisena.

Tulli ja rajavartiolaitos valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialallaan

26 §

Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä

Liikenne- ja viestintävirasto toimii hyväksyntäviranomaisena työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitetussa tyyppihyväksynnässä.

Hyväksyntäviranomaisen nimeämän teknisen tutkimuslaitoksen palveluksessa olevaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa ja työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksessa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

152 §

Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely

Meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatii maanteistä ja rautateistä Väylävirasto, lentoasemista lentoaseman pitäjä ja muista liikennealueista liikennealueen pitäjä sekä väestökeskittymistä muiden kuin edellä mainittujen kohteiden osalta asianomainen kunta. Väylävirasto ja lentoaseman pitäjä toimittavat laatimansa meluselvityksen ja toimintasuunnitelman asianomaiselle kunnalle, jonka on otettava ne huomioon laatiesaan väestökeskittymän meluselvitystä ja toimintasuunnitelmaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto vaikutusalueen kunnilta ja maakunnilta, Valtion lupa- ja valvontavirastolta, Liikenne- ja viestintävirastolta, lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettäviltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Valmiista suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava siten kuin 2

26 §

Viranomaiset ja laitokset tyyppihyväksynnässä

(Pykälä pysyy muuttumattomana)

152 §

Meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien laatimismenettely

Meluselvityksen ja meluntorjunnan toimintasuunnitelman laatii maanteistä ja rautateistä Väylävirasto, lentoasemista lentoaseman pitäjä ja muista liikennealueista liikennealueen pitäjä sekä väestökeskittymistä muiden kuin edellä mainittujen kohteiden osalta asianomainen kunta. Väylävirasto ja lentoaseman pitäjä toimittavat laatimansa meluselvityksen ja toimintasuunnitelman asianomaiselle kunnalle, jonka on otettava ne huomioon laatiesaan väestökeskittymän meluselvitystä ja toimintasuunnitelmaa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa laadittaessa suunnitelmaluonnoksesta on pyydettävä lausunto vaikutusalueen kunnilta ja valtion valvontaviranomaisilta, Liikenne- ja viestintävirastolta, lentoaseman pitäjältä sekä valtioneuvoston asetuksella säädettäviltä muilta tahoilta. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelmaluonnokseen sekä esittää siitä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta paikkakunnalla yleisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Valmiista suunnitelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava *siten kuin 2*

momentissa säädetään.

Meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein niiden laatimisesta, jolloin toimintasuunnitelma ja tarvittaessa myös meluselvitys uusitaan. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava tarvittaessa muulloinkin, jos alueella ilmenee melutilanteeseen oleellisesti vaikuttava uusi tekijä. Toimintasuunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, mihin mennessä meluselvitys ja toimintasuunnitelma on viimeistään tehtävä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

Jos 216 §:n tai 217 §:n 2 momentin nojalla annettua valtioneuvoston asetusta taikka työkonemootoreiden tyyppihyväksyntäasetusta on rikottu, ympäristöministeriö voi:

1) kieltää valmistajaa, maahantuojaa tai muuta markkinoille luovuttajaa taikka laitteen huoltajaa tai aineen käsittelijää jatkamasta toimintaansa;

2) kieltää säännösten vastaisen aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen käytön, valmistuksen, kaupan pitämisen, myynnin tai muun luovuttamisen;

3) määrätä rikkojan saattamaan aineen, kemikaalin, valmisteiden, tuotteen, laitteen tai koneen säännösten mukaiseksi tai muutoin täyttämään velvollisuutensa;

4) määrätä rikkoja toimittamaan aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone taikka osa siitä asianmukaisesti käsiteltäväksi jätteenä.

Jos 1 momentissa tarkoitettu aine, kemikaali, valmiste, tuote, laite tai kone on luovutettu markkinoille, ympäristöministeriö voi määrätä asetuksen vastaisesti menetelleen poistamaan sen markkinoilta.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettua kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee 216 §:n nojalla annettua orgaanisia liuottimia sisältä-

momentissa säädetään.

Meluselvitys ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma on tarkistettava vähintään viiden vuoden välein niiden laatimisesta, jolloin toimintasuunnitelma ja tarvittaessa myös meluselvitys uusitaan. Toimintasuunnitelmaa on tarkistettava tarvittaessa muulloinkin, jos alueella ilmenee melutilanteeseen oleellisesti vaikuttava uusi tekijä. Toimintasuunnitelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 2 ja 3 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään siitä, mihin mennessä meluselvitys ja toimintasuunnitelma on viimeistään tehtävä.

183 §

Aineita, kemikaaleja, valmisteita, tuotteita, laitteita ja koneita koskevat kiellot ja määräykset

(Pykälä pysyy muuttumattomana)

viä tuotteita koskevan valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää kiellosta tai määräyksestä myös, kun rikkomus koskee 159–163 §:n tai niiden nojalla annettujen säännösten tai F-kaasuasetuksen mukaisen henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevien velvoitteiden taikka 218 §:n 2 momentissa tarkoitettua poikkeuslupapäätöksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee otsoniasetuksen, 216 §:n nojalla otsonikerroksen suojaamiseksi annetun valtioneuvoston asetuksen tai 163 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamista. Suomen ympäristökeskus päättää myös kiellosta tai määräyksestä, kun kysymys on muusta kuin henkilön ja toiminnanharjoittajan pätevöintiä koskevasta F-kaasuasetuksen noudattamisesta. Liikenne- ja viestintävirasto päättää kiellosta tai määräyksestä, kun rikkomus koskee työkonemoottoreiden tyyppihyväksyntäasetuksen noudattamista. Kiellon käyttää säännösten vastaista yksittäistä laitetta tai huoltovelvollisuuden täyttämistä koskevan määräyksen antaa kuitenkin 23 §:n 1 momentissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään
erikseen lailla.

60.

Laki**tieliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan tieliikennelain (267/1981) 28 c, 49, 50, 51, 87, 87 b, 87 c, 97, 97 a ja 106 a §, sellaisina kuin ne ovat 28 c § laissa 75/2015, 49 § laeissa 523/2009, 1291/2009, 624/2010 ja 508/2017, 50 § laeissa 1010/2002 ja 1291/2009, 51 § laissa 568/2016, 87 ja 87 b § laissa 1043/2014, 87 c § laissa 508/2017, 97 ja 106 a § laissa 1291/2009 sekä 97 a § laissa 242/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

28 c §

Vammaisen pysäköintiluvan myöntäminen

Pysäköintilupa voidaan myöntää sellaiselle vaikeasti vammaiselle tai sellaisen vaikeasti vammaisen henkilön kuljettamista varten, jolla on näkövamma tai jonka vammasta aiheutuu haittaa liikuntakyvyille. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä edellytyksenä olevan vamman vaikeusasteesta ja siitä aiheutuvasta haitasta.

Vammaisen pysäköintiluvan myöntää *Liikenteen turvallisuusvirasto*. Hakemukseen on liitettävä lääkärinlausunto 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä ja lausunnon voimassaoloajasta. Lupa myönnetään lääkärinlausunnon voimassaoloajaksi, kuitenkin enintään 10 vuodeksi. Lupaviranomainen voi peruuttaa pysäköintiluvan lupanhaltijan hakemuksesta.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi hankkia myöntämiseen liittyvien tehtävien hoitamisessa tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta yksityisiltä tai julkisilta palvelun tuottajilta. Palvelutehtävä voi sisältää hakemusten vastaanottamisen, niiden vireilläolon ja käsittelyn edellyttämät tehtävät sekä pysäköintiluvan luovuttamisen, jollei sitä postiteta hakijalle. Palvelutehtävän hoitamiseen sovelletaan mitä ajokorttilaissa (386/2011) säädetään ajokortin, ajokorttiluvan ja eräiden muiden lupien myöntämiseen liittyvien tehtävien hoitamisesta palvelutehtävänä, palvelun tuottajan luotettavuudesta, palvelutehtävää kos-

Ehdotus

28 c §

Vammaisen pysäköintiluvan myöntäminen

Pysäköintilupa voidaan myöntää sellaiselle vaikeasti vammaiselle tai sellaisen vaikeasti vammaisen henkilön kuljettamista varten, jolla on näkövamma tai jonka vammasta aiheutuu haittaa liikuntakyvyille. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä edellytyksenä olevan vamman vaikeusasteesta ja siitä aiheutuvasta haitasta.

Vammaisen pysäköintiluvan myöntää *Liikenne- ja viestintävirasto*. Hakemukseen on liitettävä lääkärinlausunto 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä ja lausunnon voimassaoloajasta. Lupa myönnetään lääkärinlausunnon voimassaoloajaksi, kuitenkin enintään 10 vuodeksi. Lupaviranomainen voi peruuttaa pysäköintiluvan lupanhaltijan hakemuksesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia myöntämiseen liittyvien tehtävien hoitamisessa tarvittavia palveluja Suomessa toimivilta yksityisiltä tai julkisilta palvelun tuottajilta. Palvelutehtävä voi sisältää hakemusten vastaanottamisen, niiden vireilläolon ja käsittelyn edellyttämät tehtävät sekä pysäköintiluvan luovuttamisen, jollei sitä postiteta hakijalle. Palvelutehtävän hoitamiseen sovelletaan mitä ajokorttilaissa (386/2011) säädetään ajokortin, ajokorttiluvan ja eräiden muiden lupien myöntämiseen liittyvien tehtävien hoitamisesta palvelutehtävänä, palvelun tuottajan luotettavuudesta, palvelutehtävää kos-

kevasta sopimuksesta sekä hakemusasian vi-
reille saattamisesta ja lääkärinlausunnon toi-
mittamisesta.

49 §

Liikenteen ohjaajat

Liikenteen ohjaajana toimii poliisimies. Tiellä suoritettavien puolustusvoimien harjoitusten aikana liikennettä ohjaa sotilaspoliisi tai tähän tehtävään määrätty sotilashenkilö. Rajavartiomiehen osallistumisesta liikenteen ohjaukseen säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Poliisi voi oikeuttaa työsuojelutarkastajan ohjaamaan liikennettä poliisin ja työsuojeluviranomaisten yhdessä tiellä suorittamassa moottoriajoneuvon kuljettajan ajo- ja lepoaikojen valvonnassa.

Liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi liikenteen ohjaajina toimivat myös henkilöt, jotka:

1) *Liikennevirasto* määrää ohjaamaan liikennettä tien ja rautatien tasoristeyksessä;

2) kunnallinen viranomainen määrää ohjaamaan liikennettä paikassa, jossa raitiovaunuliikenteestä voi aiheutua vaaraa tai haittaa muulle tieliikenteelle;

3) liikenteen ohjauksesta vastaava viranomainen määrää ohjaamaan liikennettä tiellä tai sen läheisyydessä tehtävän työn tai tutkimuksen vuoksi;

4) *Liikenteen turvallisuusvirasto* tai poliisi määrää ohjaamaan liikennettä erikoiskuljetuksessa;

5) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä laajan ja pitkäkestoisen liikenneneruuhkan vuoksi;

6) poliisi määrää tilapäisesti ohjaamaan liikennettä urheilukilpailujen, kansanjuhlien, näyttelyiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi;

7) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä lauttapaikalla, pysäköintialueella tai -laitoksessa;

8) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä onnettomuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi;

9) pelastusviranomainen tai muu pelastustoiminnan johtaja määrää ohjaamaan liikennettä, kun tehtävä liittyy pelastuslain

kevasta sopimuksesta sekä hakemusasian vi-
reille saattamisesta ja lääkärinlausunnon toi-
mittamisesta.

49 §

Liikenteen ohjaajat

Liikenteen ohjaajana toimii poliisimies. Tiellä suoritettavien puolustusvoimien harjoitusten aikana liikennettä ohjaa sotilaspoliisi tai tähän tehtävään määrätty sotilashenkilö. Rajavartiomiehen osallistumisesta liikenteen ohjaukseen säädetään rajavartiolaissa (578/2005).

Poliisi voi oikeuttaa työsuojelutarkastajan ohjaamaan liikennettä poliisin ja työsuojeluviranomaisten yhdessä tiellä suorittamassa moottoriajoneuvon kuljettajan ajo- ja lepoaikojen valvonnassa.

Liikenteen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi liikenteen ohjaajina toimivat myös henkilöt, jotka:

1) *Liikenne- ja viestintävirasto* määrää ohjaamaan liikennettä tien ja rautatien tasoristeyksessä;

2) kunnallinen viranomainen määrää ohjaamaan liikennettä paikassa, jossa raitiovaunuliikenteestä voi aiheutua vaaraa tai haittaa muulle tieliikenteelle;

3) liikenteen ohjauksesta vastaava viranomainen määrää ohjaamaan liikennettä tiellä tai sen läheisyydessä tehtävän työn tai tutkimuksen vuoksi;

4) *Liikenne- ja viestintävirasto* tai poliisi määrää ohjaamaan liikennettä erikoiskuljetuksessa;

5) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä laajan ja pitkäkestoisen liikenneneruuhkan vuoksi;

6) poliisi määrää tilapäisesti ohjaamaan liikennettä urheilukilpailujen, kansanjuhlien, näyttelyiden tai muiden vastaavien syiden vuoksi;

7) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä lauttapaikalla, pysäköintialueella tai -laitoksessa;

8) poliisi määrää ohjaamaan liikennettä onnettomuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi;

9) pelastusviranomainen tai muu pelastustoiminnan johtaja määrää ohjaamaan liikennettä, kun tehtävä liittyy pelastuslain

(468/2003) mukaiseen avustamiseen pelastustoiminnassa.

Viranomaisella voi määrätä liikenteen ohjaajan tiettyä tehtävää varten taikka määrätä ajaksi. Liikenteen ohjaajana toimivan henkilön on oltava täysi-ikäinen, hänen on annettava suostumuksensa tehtävään ja hänellä on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus.

Liikenteen ohjaajaksi 3 momentin 1–5 kohdan perusteella määrättyltä henkilöltä edellytetään tehtävään määrävän viranomaisen hyväksymää liikenteen ohjaajan koulutusta.

Liikenteen ohjaajalla on oltava selvästi erottuva vaatetus, joka vastaa standardin SFS-EN 471 tai SFS-EN ISO 20471 vaatimuksia. *Liikenteen turvallisuusvirasto* antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksen liikenteen ohjaajan vaatetuksen näkyvyysvaatimuksista.

Liikenteen ohjaajaksi määrättyyn henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista ja niiden muusta merkityksestä sekä eri kielten käyttämisestä liikennemerkeissä ja muissa liikenteen ohjauslaitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annetaan tarpeelliset säännökset liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä. Liikenne- ja viestintäministeriö voi kokeilutarkoituksessa vahvistaa käytettäväksi valtioneuvoston asetuksista tai liikenne- ja viestintäministeriön asetuksista poikkeavia liikenteen ohjauslaitteita.

Liikennevirasto antaa tarkempia määräyksiä liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta ja se voi myöntää poikkeuksia näistä määräyksistä.

(379/2011) mukaiseen avustamiseen pelastustoiminnassa.

Viranomaisella voi määrätä liikenteen ohjaajan tiettyä tehtävää varten taikka määrätä ajaksi. Liikenteen ohjaajana toimivan henkilön on oltava täysi-ikäinen, hänen on annettava suostumuksensa tehtävään ja hänellä on oltava tehtävän edellyttämä asiantuntemus.

Liikenteen ohjaajaksi 3 momentin 1–5 kohdan perusteella määrättyltä henkilöltä edellytetään tehtävään määrävän viranomaisen hyväksymää liikenteen ohjaajan koulutusta.

Liikenteen ohjaajalla on oltava selvästi erottuva vaatetus, joka vastaa standardin SFS-EN 471 tai SFS-EN ISO 20471 vaatimuksia. *Liikenne- ja viestintävirasto* antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetuksen liikenteen ohjaajan vaatetuksen näkyvyysvaatimuksista.

Liikenteen ohjaajaksi määrättyyn henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

50 §

Liikenteen ohjauslaitteet

Liikennemerkeillä, liikennevaloilla ja muilla liikenteen ohjauslaitteilla osoitettavista käskyistä ja kielloista ja niiden muusta merkityksestä sekä eri kielten käyttämisestä liikennemerkeissä ja muissa liikenteen ohjauslaitteissa säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella annetaan tarpeelliset säännökset liikennemerkeistä ja muista liikenteen ohjauslaitteista sekä niiden käytöstä. Liikenne- ja viestintäministeriö voi kokeilu-tarkoituksessa vahvistaa käytettäväksi valtioneuvoston asetuksista tai liikenne- ja viestintäministeriön asetuksista poikkeavia liikenteen ohjauslaitteita.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkempia määräyksiä liikenteen ohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta ja se voi myöntää poikkeuksia näistä määräyksistä.

51 §

Liikenteen ohjauslaitteen asettaminen

Liikenteen ohjauslaitteen asettaa maantielle *tienpitoviranomainen*. Kunta asettaa liikenteen ohjauslaitteen kadulle, rakennuskaavatielle, torille ja muulle vastaavanlaiselle liikennealueelle. Ennen pysyväksi tarkoitettun liikenteen ohjauslaitteen asettamista kunnan on varattava poliisille tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle tielle liikenteen ohjauslaitteen asettaa tienpitäjä saatuaan siihen kunnan suostumuksen, jota ei kuitenkaan saa ilman pätevää syytä evätä. Suostumusta ei tarvita tien kunnan taikka tiellä tai sen vieressä tehtävän työn vuoksi tarpeellisten tilapäisten liikennemerkkien asettamiseen.

Taajamaa osoittavan liikennemerkkin käyttämisestä päättää kunta kuultuaan maanteiden osalta *tienpitoviranomaista*. Sanotun liikennemerkkin asettaa maantielle *tienpitoviranomainen*, muulle tielle kunta.

Rautatien tasoristeyksen kohdalla olevien liikennevalojen, sulkun- ja varoituslaitteiden sekä tasoristeystä osoittavien liikennemerkkien asettamisesta, kunnossapidosta ja kustannusvastuusta säädetään ratelain (110/2007) 89 §:ssä.

87 §

Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen

Ajoneuvo on kuormattava siten, ettei kuorma voi vaarantaa henkilöitä, vahingoittaa omaisuutta, laahata maata, pudota tielle, pölytä häiritsevästi tai aiheuttaa muuta siihen verrattavaa haittaa taikka synnyttää tarpeentonta melua.

Ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmässä ei saa kuljettaa useampaa henkilöä kuin ajoneuvon sallittu henkilökuorma on, ellei erikseen toisin säädetä.

Ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmä ei saa mitoiltaan eikä massaltaan olla suurempi eikä

51 §

Liikenteen ohjauslaitteen asettaminen

Liikenteen ohjauslaitteen asettaa maantielle *toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Väyläviraston ohjauksen perusteella*. Kunta asettaa liikenteen ohjauslaitteen kadulle, rakennuskaavatielle, torille ja muulle vastaavanlaiselle liikennealueelle. Ennen pysyväksi tarkoitettun liikenteen ohjauslaitteen asettamista kunnan on varattava poliisille tilaisuus antaa lausuntonsa asiassa.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle tielle liikenteen ohjauslaitteen asettaa tienpitäjä saatuaan siihen kunnan suostumuksen, jota ei kuitenkaan saa ilman pätevää syytä evätä. Suostumusta ei tarvita tien kunnan taikka tiellä tai sen vieressä tehtävän työn vuoksi tarpeellisten tilapäisten liikennemerkkien asettamiseen.

Taajamaa osoittavan liikennemerkkin käyttämisestä päättää kunta kuultuaan maanteiden osalta *toimivaltaista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta*. Sanotun liikennemerkkin asettaa maantielle *toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*, muulle tielle kunta.

Rautatien tasoristeyksen kohdalla olevien liikennevalojen, sulkun- ja varoituslaitteiden sekä tasoristeystä osoittavien liikennemerkkien asettamisesta, kunnossapidosta ja kustannusvastuusta säädetään ratelain (110/2007) 89 §:ssä.

87 §

Ajoneuvon mitat, massat ja kuormaaminen

Ajoneuvo on kuormattava siten, ettei kuorma voi vaarantaa henkilöitä, vahingoittaa omaisuutta, laahata maata, pudota tielle, pölytä häiritsevästi tai aiheuttaa muuta siihen verrattavaa haittaa taikka synnyttää tarpeentonta melua.

Ajoneuvossa tai ajoneuvoyhdistelmässä ei saa kuljettaa useampaa henkilöä kuin ajoneuvon sallittu henkilökuorma on, ellei erikseen toisin säädetä.

Ajoneuvo tai ajoneuvoyhdistelmä ei saa mitoiltaan eikä massaltaan olla suurempi eikä

siinä saa kuljettaa suurempaa tai painavam-
paa kuormaa kuin tiellä yleisesti sallittuja
mittoja ja massoja koskevissa säännöksissä
säädetään tai niiden nojalla myönnetyssä
poikkeusluvassa sallitaan.

Ajoneuvolle ja ajoneuvoyhdistelmälle tiellä
yleisesti sallituista mitoista ja massoista,
yleisesti sallituista mitoista poikkeamisen
merkitsemisestä, hinattavan ajoneuvon kyt-
kennän ehdoista, ajoneuvon kuormaamisesta,
kuorman varmistamisesta, hinaamisesta sekä
näistä myönnettävistä poikkeuksista sääde-
tään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi myöntää
poikkeuksen muualla kuin Euroopan talous-
alueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidyn
tai käyttöön otetun ajoneuvon mitoista ja
massoista annetuista säännöksistä. Liikenne-
ja viestintäministeriön asetuksella säädetään
Liikenteen turvallisuusviraston myöntämien
poikkeusten voimassaoloajasta ja tarvittaessa
muista ehdoista, vastavuoroisuuden noudat-
tamisesta poikkeuksia myönnettäessä sekä
muista poikkeusten myöntämisen edellytyk-
sistä.

Säännösten tai määräysten vastaisesti
kuormatun ajoneuvon saa kuljettaa liikenteen
valvojan sopivaksi katsomaan paikkaan yli-
kuorman purkamiseksi tai virheellisen kuor-
mauksen korjaamiseksi.

Eläinten kuljettamisesta moottorikäyttöisel-
lä ja hinattavalla ajoneuvolla on lisäksi voi-
massa, mitä siitä erikseen säädetään.

87 b §

Erikoiskuljetuksen suorittaminen

Edellä 87 §:stä poiketen erikoiskuljetuksen
saa suorittaa edellyttäen, että riittävässä mää-
rin ehkäistään kuljetuksesta aiheutuva vaara
ja haitta. Erikoiskuljetuksen yhteydessä on
tarvittaessa käytettävä varoitusajoneuvoja ja
liikenteen ohjaajia.

Erikoiskuljetuksessa kuorma on kuormat-
tava sellaiseen ajoneuvoon tai ajoneuvoyh-
distelmään, jolla kuljettaessa ei tarpeetto-
masti ylitetä tiellä yleisesti sallittuja mittoja
eikä massoja. Ensisijaisesti on vältettävä sal-
litun leveyden ylittämistä ja toissijaisesti
korkeuden ylittämistä.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarvit-

siinä saa kuljettaa suurempaa tai painavam-
paa kuormaa kuin tiellä yleisesti sallittuja
mittoja ja massoja koskevissa säännöksissä
säädetään tai niiden nojalla myönnetyssä
poikkeusluvassa sallitaan.

Ajoneuvolle ja ajoneuvoyhdistelmälle tiellä
yleisesti sallituista mitoista ja massoista,
yleisesti sallituista mitoista poikkeamisen
merkitsemisestä, hinattavan ajoneuvon kyt-
kennän ehdoista, ajoneuvon kuormaamisesta,
kuorman varmistamisesta, hinaamisesta sekä
näistä myönnettävistä poikkeuksista sääde-
tään valtioneuvoston asetuksella.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää
poikkeuksen muualla kuin Euroopan talous-
alueeseen kuuluvassa valtiossa rekisteröidyn
tai käyttöön otetun ajoneuvon mitoista ja
massoista annetuista säännöksistä. Liikenne-
ja viestintäministeriön asetuksella säädetään
Liikenne- ja viestintäviraston myöntämien
poikkeusten voimassaoloajasta ja tarvittaessa
muista ehdoista, vastavuoroisuuden noudat-
tamisesta poikkeuksia myönnettäessä sekä
muista poikkeusten myöntämisen edellytyk-
sistä.

Säännösten tai määräysten vastaisesti
kuormatun ajoneuvon saa kuljettaa liikenteen
valvojan sopi-vaksi katsomaan paikkaan yli-
kuorman purkamiseksi tai virheellisen kuor-
mauksen korjaamiseksi.

Eläinten kuljettamisesta moottorikäyttöisel-
lä ja hinattavalla ajoneuvolla on lisäksi voi-
massa, mitä siitä erikseen säädetään.

87 b §

Erikoiskuljetuksen suorittaminen

Edellä 87 §:stä poiketen erikoiskuljetuksen
saa suorittaa edellyttäen, että riittävässä mää-
rin ehkäistään kuljetuksesta aiheutuva vaara
ja haitta. Erikoiskuljetuksen yhteydessä on
tarvittaessa käytettävä varoitusajoneuvoja ja
liikenteen ohjaajia.

Erikoiskuljetuksessa kuorma on kuormat-
tava sellaiseen ajoneuvoon tai ajoneuvoyh-
distelmään, jolla kuljettaessa ei tarpeetto-
masti ylitetä tiellä yleisesti sallittuja mittoja
eikä massoja. Ensisijaisesti on vältettävä sal-
litun leveyden ylittämistä ja toissijaisesti
korkeuden ylittämistä.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarvitta-

taessa tarkemmat määräykset:

- 1) erikoiskuljetuksessa sallituista ajoneuvoista ja ajoneuvoyhdistelmistä sekä erikoiskuljetuksessa sallittavista kuormista;
- 2) erikoiskuljetusyhdistelmässä käytettävien ajoneuvojen kytkentävaatimuksista;
- 3) erikoiskuljetuksessa sallituista mitoista ja massoista sekä erikoiskuljetuksena kuljettavan kuorman kuormaamisesta;
- 4) erikoiskuljetuksena kuljettavan kuorman merkitsemisestä;
- 5) muun kuin jakamattoman kuorman kuljettamisesta erikoiskuljetuksessa;
- 6) erikoiskuljetuksessa noudatettavista nopeusrajoituksista;
- 7) varoitusajoneuvojen ja liikenteen ohjainten käyttämisestä erikoiskuljetuksessa, peräkkäisten erikoiskuljetusten kuljettamisesta ryhmänä sekä ehdoista erikoiskuljetuksesta aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi sekä muista turvallisuusvaatimuksista.

Erikoiskuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista sekä ajoneuvon varusteista ja hyväksymisestä säädetään ajoneuvolaissa ja sen nojalla.

87 c §

Erikoiskuljetuslupa

Erikoiskuljetukseen on oltava erikoiskuljetuslupa, jos kuljetus ylittää tiellä yleisesti sallitun massan tai merkittävästi tiellä yleisesti sallitun mitan. Erikoiskuljetuslupa edellyttää kuitenkin myös tiellä yleisesti sallitun mitan ylittävään kuljetukseen, jos erikoiskuljetukseen käytetään muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröityä tai käyttöön otettua ajoneuvoa. Lisäksi erikoiskuljetuslupa vaaditaan, jos liikenneturvallisuus on erityisesti varmistettava kuljetuksen laadun vuoksi tai muusta erityisestä syystä taikka jos kuljetusreitti, jolla kuljetus on mahdollinen, on määritettävä.

Erikoiskuljetusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) kuljetusta ei voida millään ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä kohtuullisesti suorittaa ylittämättä tiellä yleisesti sallittua mitaa tai massaa;
- 2) ei ylitetä ajoneuvon eikä ajoneuvoyhdistelmän liikenteessä käytettäväksi hyväksyttyä

essa tarkemmat määräykset:

- 1) erikoiskuljetuksessa sallituista ajoneuvoista ja ajoneuvoyhdistelmistä sekä erikoiskuljetuksessa sallittavista kuormista;
- 2) erikoiskuljetusyhdistelmässä käytettävien ajoneuvojen kytkentävaatimuksista;
- 3) erikoiskuljetuksessa sallituista mitoista ja massoista sekä erikoiskuljetuksena kuljettavan kuorman kuormaamisesta;
- 4) erikoiskuljetuksena kuljettavan kuorman merkitsemisestä;
- 5) muun kuin jakamattoman kuorman kuljettamisesta erikoiskuljetuksessa;
- 6) erikoiskuljetuksessa noudatettavista nopeusrajoituksista;
- 7) varoitusajoneuvojen ja liikenteen ohjainten käyttämisestä erikoiskuljetuksessa, peräkkäisten erikoiskuljetusten kuljettamisesta ryhmänä sekä ehdoista erikoiskuljetuksesta aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi sekä muista turvallisuusvaatimuksista.

Erikoiskuljetukseen käytettävää ajoneuvoa koskevista teknisistä vaatimuksista sekä ajoneuvon varusteista ja hyväksymisestä säädetään ajoneuvolaissa ja sen nojalla.

87 c §

Erikoiskuljetuslupa

Erikoiskuljetukseen on oltava erikoiskuljetuslupa, jos kuljetus ylittää tiellä yleisesti sallitun massan tai merkittävästi tiellä yleisesti sallitun mitan. Erikoiskuljetuslupa edellyttää kuitenkin myös tiellä yleisesti sallitun mitan ylittävään kuljetukseen, jos erikoiskuljetukseen käytetään muussa kuin ETA-valtiossa rekisteröityä tai käyttöön otettua ajoneuvoa. Lisäksi erikoiskuljetuslupa vaaditaan, jos liikenneturvallisuus on erityisesti varmistettava kuljetuksen laadun vuoksi tai muusta erityisestä syystä taikka jos kuljetusreitti, jolla kuljetus on mahdollinen, on määritettävä.

Erikoiskuljetusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) kuljetusta ei voida millään ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä kohtuullisesti suorittaa ylittämättä tiellä yleisesti sallittua mitaa tai massaa;
- 2) ei ylitetä ajoneuvon eikä ajoneuvoyhdistelmän liikenteessä käytettäväksi hyväksyttyä

massaa eikä valmistajan sallimaa massaa;

3) ei ylitetä tienpitäjän tielle eikä tielaitteelle määrittämää kantavuutta;

4) kuljettaminen on tielaitteiden estämättä mahdollista tai ne ovat tarvittaessa kuljetusta varten tilapäisesti poistettavissa; ja

5) kuljetukseen käytetään sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jolla luvanvaraisen erikoiskuljetuksen suorittaminen on turvallista.

Siirtomerkein varustettua erikoiskuljetusajoneuvoa varten saa myöntää erikoiskuljetusluvan vain ajoneuvon tilapäiseen siirtoon kuormamattomana. Kuormana saa kuitenkin kuljettaa kyseiseen ajoneuvoon kuuluvia osia ja varusteita.

Erikoiskuljetusluvan myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Erikoiskuljetusluvassa voidaan asettaa kuljetuksen reittiä, ajankohtaa ja muita kuljetuksen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi sekä liikenneympäristön suojaamiseksi tarvittavia ehtoja.

Erikoiskuljetusluvan myöntämiseksi muussa valtiossa kuin Suomessa rekisteröidylle tai käyttöönotetulle ajoneuvoyhdistelmälle on oltava raskaan kaluston rekisteröintikatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan antama todistus siitä, että ajoneuvoyhdistelmä täyttää erikoiskuljetusyhdistelmää Suomessa koskevat vaatimukset. Todistus on oltava, jos yksikin ajoneuvo yhdistelmässä on ulkomainen. Katsastustoimipaikan antamaa todistusta ei kuitenkaan tarvita ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai käyttöönotetulta ajoneuvoyhdistelmältä, jos yhdistelmälle on rekisteröinti-valtiossa annettu todistus, josta lupaviranomainen voi todeta erikoiskuljetusluvan edellytysten täyttymisen. Suomen- tai ruotsinkielinen todistus taikka todistuksen virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös on vaa-dittaessa esitettävä liikenteenvalvojalle.

Lupaviranomainen voi peruuttaa erikoiskuljetusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos luvanhaltija ei noudata erikoiskuljetusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai erikoiskuljetusluvassa asetettuja ehtoja taikka luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty. Luvan peruuttamisen sijasta luvanhaltijalle voidaan antaa huomautus tai kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta.

massaa eikä valmistajan sallimaa massaa;

3) ei ylitetä tienpitäjän tielle eikä tielaitteelle määrittämää kantavuutta;

4) kuljettaminen on tielaitteiden estämättä mahdollista tai ne ovat tarvittaessa kuljetusta varten tilapäisesti poistettavissa; ja

5) kuljetukseen käytetään sellaista ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää, jolla luvanvaraisen erikoiskuljetuksen suorittaminen on turvallista.

Siirtomerkein varustettua erikoiskuljetusajoneuvoa varten saa myöntää erikoiskuljetusluvan vain ajoneuvon tilapäiseen siirtoon kuormamattomana. Kuormana saa kuitenkin kuljettaa kyseiseen ajoneuvoon kuuluvia osia ja varusteita.

Erikoiskuljetusluvan myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Erikoiskuljetusluvassa voidaan asettaa kuljetuksen reittiä, ajankohtaa ja muita kuljetuksen turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi sekä liikenneympäristön suojaamiseksi tarvittavia ehtoja.

Erikoiskuljetusluvan myöntämiseksi muussa valtiossa kuin Suomessa rekisteröidylle tai käyttöönotetulle ajoneuvoyhdistelmälle on oltava raskaan kaluston rekisteröintikatsastuksia suorittavan katsastustoimipaikan antama todistus siitä, että ajoneuvoyhdistelmä täyttää erikoiskuljetusyhdistelmää Suomessa koskevat vaatimukset. Todistus on oltava, jos yksikin ajoneuvo yhdistelmässä on ulkomainen. Katsastustoimipaikan antamaa todistusta ei kuitenkaan tarvita ETA-valtiossa rekisteröidyltä tai käyttöönotetulta ajoneuvoyhdistelmältä, jos yhdistelmälle on rekisteröinti-valtiossa annettu todistus, josta lupaviranomainen voi todeta erikoiskuljetusluvan edellytysten täyttymisen. Suomen- tai ruotsinkielinen todistus taikka todistuksen virallinen suomen- tai ruotsinkielinen käännös on vaa-dittaessa esitettävä liikenteenvalvojalle.

Lupaviranomainen voi peruuttaa erikoiskuljetusluvan määräajaksi tai kokonaan, jos luvanhaltija ei noudata erikoiskuljetusta koskevia säännöksiä, määräyksiä tai erikoiskuljetusluvassa asetettuja ehtoja taikka luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täyty. Luvan peruuttamisen sijasta luvanhaltijalle voidaan antaa huomautus tai kirjallinen varoitus, jos luvan peruuttaminen olisi kohtuutonta.

Liikenteen turvallisuusvirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetusluvan myöntämisen edellytyksistä sekä siitä, milloin kuljetus edellyttää erikoiskuljetuslupaa.

97 §

Muut liikenteen valvojat

Liikenne- ja viestintäministeriön liikennettä valvomaan määräämällä virkamiehellä on virkatehtävissään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 93–96 §:n mukaan.

Liikenneviraston ajoneuvojen mittoja, massoja ja kuormituksia valvomaan määräämällä virkamiehellä on näissä virkatehtävissään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 93, 94 ja 96 §:n mukaan. Sama toimivalta on tulli- ja rajavartiomiehellä liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässään.

97 a §

Liikenteen painonvalvontalaitteen asettaminen

Tiettyjen yhteisössä liikkuvien tieliikenteen ajoneuvojen suurimmista kansallisessa ja kansainvälisessä liikenteessä sallituista mitoista ja suurimmista kansainvälisessä liikenteessä sallituista painoista annetun neuvoston direktiivin 96/53/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/719 10 d artiklassa tarkoitettun painonvalvontalaitteen asettaa:

- 1) maantielle *tienpitöviranomaisen*;
- 2) kadulle, torille ja muulle vastaavalle liikennealueelle kunta;
- 3) muulle kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulle tielle tienpitäjä;
- 4) tilapäistä käyttöä varten poliisi, rajavartiomies tai tullimies.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettun tienpitäjän on toimitettava tieto laitteesta poliisille sekä *Liikennevirastolle*, jolle on toimitettava myös tiedot laitteen keräämistä valvontamäärästä ja ylikuormista.

Liikenne- ja viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset erikoiskuljetusluvan myöntämisen edellytyksistä sekä siitä, milloin kuljetus edellyttää erikoiskuljetuslupaa.

97 §

Muut liikenteen valvojat

Liikenne- ja viestintäministeriön liikennettä valvomaan määräämällä virkamiehellä on virkatehtävissään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 93–96 §:n mukaan.

Liikenne- ja viestintävirasto ajoneuvojen mittoja, massoja ja kuormituksia valvomaan määräämällä virkamiehellä on näissä virkatehtävissään sama toimivalta kuin poliisimiehellä 93, 94 ja 96 §:n mukaan. Sama toimivalta on tulli- ja rajavartiomiehellä liikenteen valvontaan liittyvässä virkatehtävässään.

97 a §

Liikenteen painonvalvontalaitteen asettaminen

Tiettyjen yhteisössä liikkuvien tieliikenteen ajoneuvojen suurimmista kansallisessa ja kansainvälisessä liikenteessä sallituista mitoista ja suurimmista kansainvälisessä liikenteessä sallituista painoista annetun neuvoston direktiivin 96/53/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/719 10 d artiklassa tarkoitettun painonvalvontalaitteen asettaa:

- 1) maantielle *toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus*;
- 2) kadulle, torille ja muulle vastaavalle liikennealueelle kunta;
- 3) muulle kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettulle tielle tienpitäjä;
- 4) tilapäistä käyttöä varten poliisi, rajavartiomies tai tullimies.

Edellä 1 momentin 1–3 kohdassa tarkoitettun tienpitäjän ja *elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen* on toimitettava tieto laitteesta poliisille, *Väylävirastolle* sekä *Liikenne- ja viestintävirastolle*, jolle on toimitettava myös tiedot laitteen keräämistä valvontamäärästä ja ylikuormista.

HE 104/2018 vp

106 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä *Liikenteen turvallisuusviraston* antamaan päätökseen, säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996), jollei toisin erikseen säädetä. Poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

106 a §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä *Liikenne- ja viestintäviraston* antamaan päätökseen, säädetään hallintolainkäyttölaisissa (586/1996), jollei toisin erikseen säädetä. Poliisin ja toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen antama päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

_____

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

_____